

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (ປກ)

ໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າຂອງ ສປປ ລາວ

ກອບນະໂຍບາຍການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

(ສະບັບຮ່າງ)

ຕຸລາ, 2017

ຄຳນຳ

ກອບນະໂຍບາຍການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມສຳລັບ ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນໂຄງການລົງທຶນໂດຍໄດ້ຮັບທຶນຈາກທະນາຄານໂລກໃນການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ ແລະ ດ້ານການເງິນຈາກໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ(LACP).

ຄະນະຊີ້ນຳໂຄງການຂັ້ນສູນກາງ (CPSC) ແມ່ນກະຊວງແຜນການ ແລະ ການເງິນ (DOPF) ພາຍໃຕ້ກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ (ປກ) ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການປະສານງານຂອງກິດຈະກຳຕ່າງໆພາຍໃນ ສປປ ລາວ. ພະແນກຄຸ້ມຄອງໂຄງການ (PMD) ພາຍໃຕ້ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ (DOPF) ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍໃນແຕ່ລະວັນ ແລະ ຮັບປະກັນວ່າໄດ້ປະຕິບັດຕາມກອບນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ (EGPF), ລວມທັງການເກັບຮັກສາເອກະສານຕ່າງໆ ຂອງໂຄງການໃຫ້ສາມາດກວດກາໄດ້ໂດຍທະນາຄານໂລກ.

ເອກະສານສະບັບນີ້ໄດ້ພິຈາລະນາເປັນເອກະສານທີ່ສາມາດປັບ ແລະ ສາມາດຂະຫຍາຍ ແລະ ປ່ຽນແປງໄປຕາມການປ່ຽນແປງສະຖະການ ຫຼື ຂອບເຂດກິດຈະກຳ. ໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືຢ່າງໄກ່ຊິດກັບທະນາຄານໂລກ ແລະ ທົບທວນຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຕາມກອບນະໂຍບາຍການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESMF) ຕາມທີ່ຈຳເປັນ.

ສາລະບານ

ຄຳນຳ.....	1
ຄຳຫຍໍ້.....	7
1.0 ພາກສະເໜີ.....	9
2.0 ອະທິບາຍໂຄງການ	12
2.1 ຈຸດປະສົງຂອງການພັດທະນາໂຄງການ	13
2.2 ອົງປະກອບໂຄງການ.....	13
2.3 ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້.....	16
3.0 ຂອບເຂດເອກະສານແລະ ນະໂຍບາຍປົກປ້ອງຂອງທະນາຄານທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້.....	18
3.1 ນິຕິກຳສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງ ສປປ ລາວ	18
3.2 ສົນທິ ສົນທິ ສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	21
3.3 ກົນໄກນະໂຍບາຍປ້ອງກັນຂອງທະນາຄານໂລກ.....	23
3.4 ສັງລວມຈຸດປະສົງ ແລະ ຫຼັກການສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ CRPF ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ EGEF	29
4.0 ອະທິບາຍກ່ຽວກັບແຕ່ລະແຂວງຂອງໂຄງການ.....	31
4.1 ທີ່ຕັ້ງທາງດ້ານ ແລະ ແຜນທີ່ຂອບເຂດ.....	31
4.2 ລັກສະນະພື້ນຖານຂອງແຕ່ລະແຂວງຂອງໂຄງການ	33
4.2.1 ຄຸນນະພາບດິນ.....	33
4.2.2 ອຸທິກວິທະຍານ້ຳໜ້າດິນ/ນ້ຳໃຕ້ດິນ	37
4.2.3 ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ຄຸນນະພາບອາກາດ.....	44
4.2.4 ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ/ວັດສະພືດ/ຝຸ່ນເຄມີ.....	47
4.2.5 ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດ.....	49
4.2.6 ປ່າໄມ້.....	55
4.2.7 ລະບົບຊີວະປະທານ	58
4.3 ການເຮັດກະສິກຳໃນແຂວງເປົ້າໝາຍໂຄງການ	60
5.0 ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມປະຈຸບັນພົວພັນກັບການຜະລິດກະສິກຳ.....	64
5.1 ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ	64
5.1.1 ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ.....	64
5.1.2 ການຈັດການສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກກະສິກຳ.....	66
5.1.3 ການຈັດການສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ເຄື່ອງໝໍ້ທໍ່ຜັກ.....	66
5.1.4 ລະບົບຊີວະປະທານບໍ່ມີປະສິດທິພາບ.....	67
5.2 ທາງເລືອກທີ່ດີໃນການປັບປຸງວິທີການເຮັດກະສິກຳແບບດັ້ງເດີມ.....	67
6.0 ຜົນກະທົບທີ່ເປັນທຳແຮງ.....	69

6.1	ຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ.....	69
6.2	ຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ	72
7.0	ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ວິທີການປັບປຸງຜົນກະທົບທາງບວກ.....	73
8.0	ການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP), ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM); ແຜນຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດ (PMP) ການຜະລິດກະສິກໍາແບບຍືນຍົງ	79
8.1	ການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ.....	79
8.2	ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ	81
8.3	ແຜນຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດ	83
8.4	ການຜະລິດກະສິກໍາແບບຍືນຍົງ	84
9.0	ຫຼັກການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຮູບແບບການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ.....	84
9.1	ຂັ້ນຕອນທີ 1 ການຄັດເລືອກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.....	86
9.1.1	ເງື່ອນໄຂການກັ່ນກອງການປ້ອງກັນ.....	87
9.1.2	ການກັ່ນກອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ກຳນົດກຸ່ມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານເຄື່ອງມືການປ້ອງກັນ)	87
9.2	ຂັ້ນຕອນທີທີ 2 ການປະເມີນຜົນກະທົບ (ການກຳນົດປະເພດເຄື່ອງມືປ້ອງກັນທີ່ຈຳເປັນ)	89
9.3	ຂັ້ນຕອນທີ 3: ເຄື່ອງມືປະເມີນການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ	90
9.4	ຂັ້ນຕອນທີ 4. ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ	92
10.0	ການຈັດສັນການຈັດຕັ້ງຈັງປະຕິບັດໂຄງການ.....	94
11.0	ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ.....	97
12.0	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ	99
12.1	ການປະເມີນຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນ	99
12.2	ຄວາມຕ້ອງການຊັບພະຍາກອນມະນຸດ.....	99
12.3	ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ	100
13.0	ມູນຄ່າ ແລະ ງົບປະມານ	101
13.1	ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ESMF.....	101
13.2	ແຜນການຕິດຕາມ	102
14.0	ກົນໄກແຂ້ໄຂຂໍ້ຮ້ອງທຸກ.....	102
15.0	ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ.....	106
15.1	ຄວາມຕ້ອງການໃນການຈດກອງປະກອບປຶກສາຫາລື.....	106
15.2	ການປຶກສາຫາລືລະດັບແຂວງ ແລະ ລະດັບບ້ານ.....	106
15.3	ຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງການປຶກສາຫາລືຜົນກະທົບສັງຄົມ.....	107
15.3.1	ຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງການປຶກສາຫາລື ຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ.....	107
15.3.2	ຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງການປຶກສາຫາລື ຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ.....	107

15.4	ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ.....	108
------	-----------------------	-----

ຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງ 1 ມູນຄ່າໂຄງການ ແລະ ການເງິນ (USD ລ້ານ)	13
ຕາຕະລາງ 2 ສິນທິສັນຍາສາກົນ ແລະ ກົດໝາຍໃນສປປ ລາວ ພົວພັນກັບ ການປ້ອງການສັງຄົມ.....	23
ຕາຕະລາງ 3 ນະໂຍບາຍປ້ອງກັນຂອງທະນະຄານໂລກສໍາລັບໂຄງການ	24
ຕາຕະລາງ 4. ລັກສະນະຂອງດິນໃນຂອບເຂດໂຄງການ	34
ຕາຕະລາງ 5. ປະຫວັດນໍ້າຖ້ວມທີ່ເກີດຂຶ້ນ (2000-2015).....	40
ຕາຕະລາງ 6 ສັງລວມເຫດການໄພພິບັດໃນລາວແຕ່ປີ 1900 ຫາ ປີ 2014 (MRC-GIZ, 2004).	41
ຕາຕະລາງ 7. ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍໃນ ສປປ ລາວ (2010-2015)	44
ຕາຕະລາງ 8 ອຸ່ນຫະພູມສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດ ແລະ ສູງສຸດແຕ່ລະປີ	46
ຕາຕະລາງ 9 ຊະນິດຂອງຢາຂ້າຫຍ້າທີ່ໃຊ້ຢູ່ປະເທດລາວ.....	48
ຕາຕະລາງ 10 ເນື້ອທີ່ປ່າສະຫງວນ (ເນື້ອທີ່ອະນຸລັກຊີວະນາໆ ພັນ)	50
ຕາຕະລາງ 11 ເນື້ອທີ່ອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນທັງໝົດໃນ ສປປ ລາວ	51
ຕາຕະລາງ 12 ລາຍການລະບົບຊົນລະປະທານປະເພດອ່າງເກັບນໍ້າ	59
ຕາຕະລາງ 13 ຂໍ້ແນະນໍາການເຮັດນາເຂົ້າສໍາປະຈຸບັນ	61
ຕາຕະລາງ 14 ຂໍ້ແນະນໍາການປູກສາລີຜ່ານມາ ແລະ ປະຈຸບັນ	63
ຕາຕະລາງ 15 ຂໍ້ແນະນໍາການປູກຜັກ ຜ່ານມາ ແລະ ປະຈຸບັນ	64
ຕາຕະລາງ 16 ຜົນກະທົບທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ	71
ຕາຕະລາງ 17 ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ	74
ຕາຕະລາງ 18 ຂັ້ນຕອນ ການຄັດເລືອກ, ການປະເມີນ, ສະເໜີ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.....	84
ຕາຕະລາງ 19 ສະຖານທີ່ອ່ອນໄຫວ ແລະ ນະໂຍບາຍປ້ອງກັນ	88
ຕາຕະລາງ 20 ນິຍາມກ່ຽວກັບເອກະສານປ້ອງກັນທີ່ຕ້ອງການ	90
ຕາຕະລາງ 21 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ລະອົງປະກອບ.....	97

ຮູບພາບ

ຮູບສະແດງ 1 ແຜນທີ່ຂອບເຂດໂຄງການ.....	31
ຮູບສະແດງ 2 ແຜນທີ່ປະເພດດິນ.....	35
ຮູບສະແດງ 3 ອ່າແມ່ນ້ຳໃນ ສປປ ລາວ.....	38
ຮູບສະແດງ 4 ແຜນທີ່ທາງດ້ານອຸທິກກະສາດຂອງອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ	42
ຮູບສະແດງ 5 ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍໃນ ສປປ ລາວ (2010-2015)	45
ຮູບສະແດງ 6 ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍຄາຄະເນໃນປີ 2030, ໃນ ສປປ ລາວ (MRC, 2011-2015).....	46
ຮູບສະແດງ 7 ເສັ້ນສະແດງຄ່າສະເລ່ຍອຸນຫະພູມໃນແຕ່ລະປີທີ່ສະຖານີວັດແທກໃນປະເທດ.....	47
ຮູບສະແດງ 8 ເນື້ອທີ່ປ່າສະຫງວນໃນ ສປປ ລາວ.....	49
ຮູບສະແດງ 9 ການແຈກຢາຍຈຳນວນຂອງຊ້າງປ່າ ແລະ ຊ້າງບ້ານໃນ ສປປ ລາວ.....	52
ຮູບສະແດງ 10 ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງເສືອໃນພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ	54
ຮູບສະແດງ 11 ການຈັດປະເພດປ່າໄມ້-ສະຖານທີ່ຂອງປ່າໄມ້ໃນ ສປປ ລາວ.....	56
ຮູບສະແດງ 12 ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງກົມກອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສໍາລັບໂຄງການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າສໍາລັບວຽກປ້ອງການ ສິ່ງແວດລ້ອມ.....	94
ຮູບສະແດງ 13 ຂະບວນການ ຂອງກົນໄກແກ້ໄຂການຮ້ອງທຸກ.....	104

ຄຳຫຍໍ້

ARAP	ແຜນດຳເນີນງານ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ
CBO	ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຢູ່ຊຸມຊົນ
CRPF	ກອບນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ
CSO	ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ
DAFO	ຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເມືອງ
DOPF	ກົມແຜນການ, ການເງິນ ແລະ ການຮ່ວມມື
DOPF	ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງ
EGDP	ແຜນການພັດທະນາຊຸມເຜົ່າ
EGEF	ກອບນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມເຜົ່າ
EPL	ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ
ESIA	ການປະເມີນຜົນກະທົບ ດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ESMF	ກອບນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ESMP	ແຜນການຄຸ້ມຄອງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
FGD	ການປຶກສາຫາລືກັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍ
GoL	ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ
GRI	ການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ
ICT	ເຕັກນິກ ການສື່ສານ ແລະ ຂໍ້ມູນ
IDA	ອົງການພັດທະນາສາກົນ
LRSP-2	ໂຄງການປັບປຸງເສັ້ນທາງຫຼວງແຫ່ງຊາດ - ໄລຍະ 2
MAF	ກະຊວງ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້
M&E	ການກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ
MOF	ກະຊວງ ການເງິນ
MONRE	ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
MoICT	ກະຊວງ ວັດທະນາທຳ, ຖະແຫຼງຂ່າວ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວ
MPI	ກະຊວງ ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
NPA	ອົງການພັດທະນາບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ
OP/BP	ນະໂຍບາຍການດຳເນີນງານ ຂອງທະນາຄານໂລກ
PAFO	ພະແນກ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຂວງ
PAH	ຄົວເຮືອນຖືກກະທົບຈາກໂຄງການ
PAP	ປະຊາຊົນຖືກກະທົບຈາກໂຄງການ
PONRE	ພະແນກ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ
PDR	ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

PDO	ເປົ້າໝາຍ ຂອງການພັດທະນາໂຄງການ
PPT	ທີມງານກະກຽມ ໂຄງການ
RAP	ແຜນການດຳເນີນງານຈັດສັນຍົກຍ້າຍ
RoI	ຂົງເຂດກະທົບ
SDS	ຊ່ວງຊຸມພັດທະນາສັງຄົມ
SIA	ການປະເມີນຜົນກະທົບສັງຄົມ
ToR	ເອກະສານກຳນົດຂອບເຂດໜ້າວຽກ
VRS	ຄະນະກຳມະການຈັດສັນຍົກຍ້າຍຂັ້ນບ້ານ
WB	ທະນາຄານໂລກ

1.0 ພາກສະເໜີ

1. **ສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວ ເປັນ ປະເທດນ້ອຍ ແລະ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນພາກພື້ນທີ່ມີປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາ.** ຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຂອງປະເທດ (GDP) ຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີແມ່ນ 1,740 ໂດລາສະຫະລັດໃນປີ 2015 ເຮັດໃຫ້ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ມີລາຍໄດ້ປານກາງ. ສອງສ່ວນສາມຂອງປະຊາກອນດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ, ສປປ ລາວ ຍັງເປັນປະເທດທີ່ມີເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວສູງ. ເວົ້າໄດ້ວ່າ, ເປັນປະເທດທີ່ກຳລັງມີການຂະຫຍາຍຕົວເມືອງວ່ອງໄວ, ປະຊາກອນພາຍໃນຕົວເມືອງເພີ່ມຂຶ້ນ 60% ລະຫວ່າງປີ 2005 ຫາ 2015. ມີຕົ້ນທຶນທາງທຳມະຊາດທີ່ສຳຄັນເຊິ່ງເປັນທ່າແຮງໃນການພັດທະນາພະລັງງານ ແລະ ອາຫານທີ່ສະອາດ ພ້ອມດຽວກັບມີທິວທັດທຳມະຊາດທີ່ສວຍສົດງົດງາມ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊີວະນາໆ ພັນເພາະສຳລັບການພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວ. ຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນຕ່ຳເປັນອັນດັບທີ່ສອງໃນປະເທດອາຊີ ແລະ ພາກພື້ນປາຊີຟິກ (EAP) ທີ່ມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຕ່ຳ, ຖັດຈາກປະເທດມົງໂກລີ, ຄວາມໜ້າແໜ້ນສະເລ່ຍນ້ອຍກວ່າ 30 ຄົນຕໍ່ ກມ². ເປັນປະເທດທີ່ບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ ແລະ ຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນຕ່ຳສົ່ງຜົນກົດດັນຕໍ່ການແຂ່ງຂັນການສົ່ງອອກ ແລະ ການບໍລິການ.
2. **ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການພັດທະນາຢ່າງກ້າວໜ້າໃນລະຍະຜ່ານມາ.** ການລະເລີນເຕີບໂຕລວມຍອດຜົນຜະລິດພາຍໃນສະເລ່ຍ 7.8 ເປີເຊັນໃນໄລຍະທົດສະວັດຜ່ານມາເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ມີການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດເປັນອັນດັບ 13 ຂອງໂລກ. ລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກຫຼຸດລົງຈາກ 34% ຫາ 23% ແຕ່ປີ 2002/03 ຫາ 2012/13. ລັດຖະບານໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການປັບປຸງການເຊື່ອມຈອດໃນການຫຼຸດຜ່ອນການຂາດດຸນການພັດທະນາໂຄງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ: ຖະນົນທຶນທາງ ໄດ້ມີການກໍ່ສ້າງ ແລະ ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ການສະໜອງໄຟຟ້າ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການໂດຍພື້ນຖານ ເປັນຕົ້ນ ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາໄດ້ຮັບການປັບປຸງເຊັ່ນດຽວກັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ກໍ່ຍັງມີການພັດທະນາຫຼາຍໆ ຢ່າງ ບາງອັນບໍ່ທັນໄດ້ຕາມທ່າແຮງທີ່ມີ ເປັນຕົ້ນທາງດ້ານກະສິກຳ.
3. **ການຈັດບັນຫາຕາມຂະແໜງການສະເພາະແມ່ນມີຂໍ້ຈຳກັດຕໍ່ຂະແໜງທຳການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຢ່າງຮ້າຍແຮງ.** ສິ່ງທີ່ເຮັດໄດ້ດີສຳລັບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງອາຫານສາມາດເພີ່ມມູນຄ່າການຜົນຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບຈາກກະສິກຳ, ແຕ່ປະຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມແຂງທົ່ວລະບົບດັ່ງກ່າວ. ລາຍລະອຽດສະເພາະເຈາະຈົງມີຄື:
 - (a) ລະດັບຜູ້ຜະລິດ, ຜົນຜະລິດຕົກຕ່ຳສະທ້ອນເຖິງບໍ່ມີແນວພັນພຽງພໍ ແລະ ຄຸນນະພາບຕ່ຳ ແລະ ປັດໃຈອື່ນໆຕື່ມອີກ¹, ບໍ່ມີ ແລະ/ຫຼື ຂາດການບໍລິການໃຫ້ຄຳແນະນຳຕໍ່ການຜະລິດ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງຈາກພາກພື້ນທາງດ້ານກາຍະພາບ ແລະ ສັງຄົມ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງປະລິມານ ແລະ ຄຸນ

¹ According to the World Bank's Enabling the Business for Agriculture's cross-country report, Lao PDR lags behind other EAP countries with its scores on the seed and agricultural machinery indicators. Though Lao PDR performs better on seed registration, it faces obstacles in timely introduction and production of high-quality seeds. Dealers importing tractors face delays and high-cost procedures, while the standards and safety for operators of tractors are very low. On the fertilizer indicator, which measures laws and regulations on the registration, import, and quality control of fertilizer products, Lao PDR performs better than a few other EAP countries in regulating quality of fertilizers but it performs below average when compared to the broader sample of 40 countries included in the cross-country assessment

ນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຍັງບໍ່ພຽງພໍ. ເນື້ອທີ່ຕ້ອງການນໍ້າຊົນລະປະທານຍັງມີຫຼາຍແຕ່ການນໍາໃຊ້ລະບົບຊົນລະປະທານໃນປະຈຸບັນຕ້ອງໄດ້ມີການປ່ຽນແປງລວມທັງລະບົບລະບາຍ, ທາງເລືອກໃນການຄຸ້ມຄອງລະບົບໃຫ້ນໍ້າ (ປະຈຸບັນລະບົບການໃຫ້ນໍ້າແມ່ນເປັນລະບົບຖ້ວມຂັງເຊິ່ງບໍ່ເໝາະສົມສໍາລັບພືດຊະນິດອື່ນນອກຈາກເຂົ້າ.

(b) ການຄອບຄອງດິນທີ່ບໍ່ໝັ້ນຄົງ ແລະ ບໍ່ມີວຽກອື່ນຂອງຊາວກະສິກອນໃນຊົນລະບົດມີຜົນກະທົບຕໍ່ກັບຊາວກະສິກອນເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການຕະຫຼາດການເຊົ່າພື້ນທີ່ການຜະລິດເຊິ່ງມີການຮັກສາເນື້ອທີ່ ແລະ ການສັນຍາກັບຊາວກະສິກອນກັບຜູ້ປະກອບການແມ່ນມີນ້ອຍ. ຜູ້ເກັບຊື້ແມ່ນໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມຈາກລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນໂດຍການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອົງກອນຊາວກະສິກອນ, ອົງກອນຊາວກະສິກອນທີ່ມີໃນປະຈຸບັນໄດ້ສຸມໃສ່ການຜະລິດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ການຕະຫຼາດມີນ້ອຍ, ປັບປຸງຄຸນນະພາບ ຫຼື ການເຈລະຈາຕໍ່ລອງ.

(c) ການຕະຫຼາດມີກະແຈກກະຈາຍຕໍ່ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການແມ່ນຍັງບົກຜ່ອງຕໍ່ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ. ລາຄາທີ່ຜູ້ຜະລິດຍັງຕົກຕໍ່າເນື່ອງຈາກການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນມີຄວາມຕ້ອງການຂາຍຜົນຜະລິດຂອງເຂົ້າເຈົ້າ ຄະນະທີ່ ເຈົ້າຂອງໂຮງສີສອງສາມເຈົ້າ ແລະ ຜູ້ປະກອບການເກັບຊື້ຈຳນວນໜຶ່ງມີເງິນພຽງພໍໃນທາງເກັບຊື້ຜົນຜະລິດໃນຈຳນວນຫຼາຍໄດ້. ສໍາລັບເຂົ້າ, ມີຜູ້ປະກອບການຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງຈຳນວນ 9,000 ແຕ່ໃນຈຳນວນດັ່ງກ່າວມີພຽງເຄິ່ງໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງໂຮງສີເຂົ້າ ແລະ ບໍ່ມີງົບປະມານພຽງພໍສໍາລັບເກັບຊື້ເຂົ້າຈາກຊາວກະສິກອນ ແລະ ວິທີການເກັບຮັກສາເຂົ້າ. ຫຼັງຈາກນັ້ນລາຄາເຂົ້າໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເນື່ອງຈາກເຈົ້າຂອງໂຮງສີຂະໜາດໃຫຍ່ກ່ວາສາມາດຕໍ່ລອງລາຄາ. ມີເຈົ້າຂອງໂຮງສີຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ເຮັດສັນຍາກັບຊາວກະສິກອນໃນການເກັບຊື້ໂດຍກົງ, ແລະ ເບິ່ງເໝືອນວ່າປະສົບຜົນສໍາເລັດຂັ້ນເລີ່ມຕົ້ນ. ມີພຽງເຈົ້າຂອງໂຮງສີບາງຈຳນວນສາມາດກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານການຄ້າໄດ້.

4. ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມປັບປຸງຂໍ້ຄົງຄ້າງ ແລະ ຊອກຫາວິທີແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ການໃຊ້ຈ່າຍສາທາລະນະທາງດ້ານກະສິກໍາໄດ້ເພີ່ມເຖິງ 1 ເປີເຊັນຂອງ GDP ໃນປະຈຸບັນ, ມາດຖານດຽວກັນກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານ (EAP). ທຸກແຜນງານສຸມໃສ່ການຜະລິດເຂົ້າ ເຊິ່ງເວົ້າໄດ້ວ່າ 95 ເປີເຊັນຂອງຊາວກະສິກອນແມ່ນຜະລິດເຂົ້າ ແຕ່ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ (MAF), ເປັນກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະແໜງການ, ໄດ້ມີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ໃນການຜະລິດຢ່າງອື່ນເພີ່ມເຕີມ, ລະບົບການການຜະລິດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ (ຕົວຢ່າງ ການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີ), ການຕະຫຼາດ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍສິນຄ້າຂອງລາວ. ສປປ ລາວ, ຕັ້ງຢູ່ຮ່ວມກັບສອງປະເທດຜູ້ຜະລິດທາງດ້ານກະສິກໍາຂະໜາດໃຫຍ່, ປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດຫວຽດນາມ, ສາມາດແຂ່ງຂັນທາງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າລາວ, ໂດຍບໍ່ອາໄສທາງດ້ານປະລິມານພຽງຢ່າງດຽວ, ແຕ່ຄຸນນະພາບການຜະລິດໄດ້ເປັນຮັບຮູ້ ແລະ ຮັບຮອງໂດຍລັດຖະບານ. ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກໍາອິນຊີ ແລະ ກະສິກໍາສະອາດ (ຕົວຢ່າງ ຕາມທິດສີຂຽວ) ໂດຍອີງຕາມແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ (NSEDP) ສໍາລັບປີ 2016 ຫາ 2020 ແລະ ພົວພັນກັບກະຊວງອຸດສະຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ (MOIC) ຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ແລະ ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ (MOST) ເພື່ອຈັດຕັ້ງແຜນຍຸດທະຍາດສໍາລັບຂະແໜງການຜະລິດເຂົ້າການປະສານງານເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ໂດຍຜ່ານກຸ່ມເຮັດວຽກໃນການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານເປັນປະທານໂດຍທ່ານຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ. ຈຸດປະສົງຂອງການຄ້າປະກັນສະບຽງອາຫານແມ່ນກໍາລັງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຜ່ານຈຸດປະສົງຂອງການຄ້າປະກັນທາງດ້ານໄພສະນາການ.

ເຊິ່ງການຕອບສະໜອງແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ, ຄວາມສົມດຸນຂອງສານອາຫານ ແລະ ຄວາມປອດໄພທາງດ້ານສະບຽງອາຫານແມ່ນໄດ້ມີການພິຈາລະນາ ແລະ ເປັນບຸລິມະສິດໃໝ່ຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ຂະແໜງເອກະຊົນ ໂດຍສະເພາະວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງ (SMF) ເຊິ່ງເປັນຜູ້ຮ່ວມພັດທະນາທີ່ສໍາຄັນ. ຄວາມອາດສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ (MAF) ແລະ ກະຊວງຕ່າງໆ ຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ເຮັດເຮັດຢ່າງຕັ້ງໜ້າເພື່ອໃຫ້ບັນລຸກັບຈຸດປະສົງ, ເຊິ່ງຜູ້ໃຫ້ທຶນໄດ້ຮຽກຮ້ອງເພີ່ມເຕີມ.

5. **ໂຄງການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ (LACP)** ຊອກຫາວິທີ ຍົກສູງ ແລະ ການແຂ່ງຂັນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງຂະແໜງກະສິກໍາໂດຍຜ່ານສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ການເງິນເຂົ້າໃນການຜະລິດ ແລະ ເປັນສິນຄ້າເຂົ້າໃນແຜນຍຸດທະສາດ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມ, ໂຄງການຈະສຸມໃສ່ (i) ຂອບເຂດທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານທີ່ເປັນທ່າແຮງໃນການພັດທະນາທາງດ້ານກະສິກໍາ (ii) ລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ທ່າແຮງຜະລິດເປັນສິນຄ້າ (ເຂົ້າ, ສາລີ ແລະ ຜັກ) , (iii) ສິ່ງເສີມການເຮັດກະສິກໍາສະອາດ ແລະ ນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີເຂົ້າໃນການກະສິກໍາສະອາດມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນການຍົກສູງການຜະລິດການຄ້າປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການ. (iv) ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງກອນຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມເກັບຊື້ ແລະ ຜູ້ສະໜອງທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ແລະ (v) ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ພັດທະນາການເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມກັບອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ແລະ ແຜນງານຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນ. ຈຸດປະສົງຂອງການພັດທະນາໂຄງການ (POD) ແມ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມການຜະລິດໃຫ້ເປັນສິນຄ້າຢູ່ໃນຂອບເຂດໂຄງການທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກເປັນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ, ໂຄງການມີມູນຄ່າປະມານ 29.3 ລ້ານ. ລວມທັງທຶນສົມທົບຈາກລັດຖະບານ US\$ 0.5 ລ້ານ , ປະກອບສ່ວນຈາກຜູ້ປະກອບການ US\$ 5.6 ລ້ານ ແລະ ກູ້ຍືມຈາກອົງກອນພັດທະນາສາກົນ US\$ 25.0 ລ້ານ. ໂຄງການຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນ 5 ແຂວງ (ແຂວງ ຄຳມ່ວນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ໄຊຍະບູລີ, ແຂວງ ວຽງຈັນ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ) ໂຄງການມີແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 8 ປີ (2018-2025) ໂຄງການປະກອບດ້ວຍອົງປະກອບຕ່າງໆ:

ອົງປະກອບ A: ປັບປຸງປະສິດທິພາບ ຂອງການກະສິກໍາ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ

ອົງປະກອບ B: ຍົກສູງການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ

ອົງປະກອບ C: ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ

6. ໂຄງການໄດ້ຈຳແນກປະເພດໂດຍທະນາຄານໂລກເປັນໂຄງການປະເພດ B ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍປົກປ້ອງຂອງທະນາຄານໂລກ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງລັດຖະບານ ສປປ ລາວ, ເອກະສານຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESMF, ເອກະສານນີ້) ໄດ້ກະກຽມເພື່ອເປັນແນວທາງໃຫ້ແກ່ອົງກອນທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍຕໍ່ກັບການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ, ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ການຕິດຕາມ ແລະ ຂັ້ນຕອນເຮັດບົດລາຍງານ, ລະຫວ່າງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ເອກະສານ ESMF , ຈະໄດ້ຮັບຮອງໂດຍກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້.

7. ຈຸດປະສົງຫົວໄປຂອງ ESMF, ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານການປົກຄອງທະນາຄານໂລກແມ່ນໄດ້ປະຕິບັດຕາມເອກະສານດັ່ງກ່າວຈະເປັນການແນະນຳໃຫ້ ອົງການທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການລວມມີ MAF, PAFO ແລະ DAFO ໃນການຄັດເລືອດ ແລະ ແກ້ໄຂ ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳຂອງໂຄງການ

ຢ່າງເໝາະສົມ. ດັ່ງນັ້ນ ໃນການກຳນົດປະເພດ ສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງເໝາະສົມ ຈຸດປະສົງສະເພາະຂອງເອກະສານ ESMF ມີຄື:

- ເພື່ອປະເມີນທ່າແຮງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການທີ່ນຳສະເໜີວ່າມີຜົນກະທົບທາງບວກ ຫຼື ທາງລົບ ແລະ ມາດຕະການຫຼາກຫຼາຍເຊິ່ງຈະໄດ້ນຳໃຊ້ ເຂົ້າໃນການແກ້ໄຂ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.
- ເພື່ອສ້າງຂໍ້ແນະນຳຢ່າງຈະແຈ້ງ ສຳລັບການວາງແຜນ, ການທົບທວນການອະນຸມັດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການຍ່ອຍທີ່ຈະໄດ້ຮັບການສະໜອງທຶນພາຍໃຕ້ໂຄງການນີ້.
- ເພື່ອແນະນຳບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ວາງໂຄງຮ່າງຂັ້ນຕອນລາຍງານທີ່ຈຳເປັນໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ພົວພັນກັບໂຄງການຍ່ອຍ.
- ເພື່ອພິຈາລະນາທາງເລືອກຫຼາຍໆ ທາງ ແລະ ຊອກຫາມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.
- ເພື່ອກຳນົດການຝຶກອົບຮົມ, ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຕາມຄວາມຈຳເປັນໃນການຈັດຕັ້ງ ESMF ໃຫ້ປະສົມຜົນສະເລັດ
- ເພື່ອແກ້ໄຂກົນໄກສຳລັບການປຶກສາຫາລື ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນເອກະສານຕ່າງໆ ໂຄງການພ້ອມທັງມີວິທີແກ້ໄຂຂໍ້ຮ້ອງທຸກ.
- ເພື່ອສ້າງຕັ້ງທຶນໂຄງການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ESMF ແລະ ສະໜອງແຫຼ່ງທຶນທີ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ESMF

2.0 ອະທິບາຍໂຄງການ

- ໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ LACP ຊອກຫາວິທີຍົກສູງ ແລະ ການແຂ່ງຂັນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ຂອງຂະແໜງກະສິກຳໂດຍຜ່ານສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ການເງິນເຂົ້າໃນການຜະລິດ ແລະ ເປັນສິນຄ້າເຂົ້າໃນແຜນຍຸດທະສາດຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພີ່ມ. ໂຄງການຈະສຸມໃສ່ (i) ຂອບເຂດທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານທີ່ເປັນທ່າແຮງໃນການພັດທະນາທາງດ້ານກະສິກຳ (ii) ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ທ່າແຮງຜະລິດເປັນສິນຄ້າ (ສາລີ ແລະ ຜັກ, ເຂົ້າ), (iii) ສິ່ງເສີມການເຮັດກະສິກຳສະອາດ ແລະ ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ເຂົ້າໃນການກະສິກຳສະອາດມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນການຍົກສູງການຜະລິດການຄ້າປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພສະນາການ (iv) ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ອົງກອນຊາວກະສິກອນກຸ່ມເກັບຊື້ ແລະ ຜູ້ສະໜອງທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ແລະ (v) ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ພັດທະນາການເຮັດວຽກເປັນກຸ່ມກັບອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ແລະ ແຜນງານຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນ.
- ການກູ້ຢືມ:** ໂຄງການທີ່ສະເໜີອາດມີງົບປະມານທັງໝົດ US\$ 29.3 ລ້ານ ແລະ ອາດໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກທະນາຄານໂລກໂດຍຜ່ານໂຄງການລົງທຶນດ້ານການເງິນ) IDP ໃນຮູບແບບຂອງ (IDA ຈຳນວນ US\$ 25.0 ລ້ານ ຫຼື ທຽບເທົ່າ.
- ມູນຄ່າໂຄງການ ແລະ ການເງິນ.** ຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມສະແດງເຖິງມູນຄ່າຂອງໂຄງການທັງໝົດ ແລະ ສະແດງເຖິງ IDA ຂອງໂຄງການ, ອີກຢ່າງໜຶ່ງ ຖານະຂອງ IDA ລັດຖະບານອາດຈະສະໜອງງົບປະມານສົມທົບຈຳນວນປະມານ 0.5 ລ້ານເຂົ້າໃນໂຄງການ, ຄະນະທີ່ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການເກັບຊື້ອາດສະໜອງຮ່ວມປະມານ US\$ 5.6 ລ້ານໂດຍເປັນຮູບແບບລົງທຶນຮ່ວມ.

ຕາຕະລາງ 1 ມູນຄ່າໂຄງການ ແລະ ການເງິນ (USD ລ້ານ)

ອົງປະກອບໂຄງການ	ມູນຄ່າໂຄງການ	ທຶນຈາກ IDA	%ທຶນຈາກ IDA
A. ປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງການກະສິກຳ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ	18.7	16.7	59
B. ຍົກສູງການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ	6.9	3.7	66
C. ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ	3.7	25.0	100
ລວມທັງໝົດ	29.3	25.0	85

2.1 ຈຸດປະສົງຂອງການພັດທະນາໂຄງການ

11. ຈຸດປະສົງຂອງການພັດທະນາໂຄງການ (PDO) ແມ່ນເພື່ອການຂະຫຍາຍການຜະລິດກະສິກຳກາຍເປັນສິນຄ້າຕາມການຄັດເລືອກ ຕ້ອງໄດ້ມູນຄ່າຂອງປະໂຫຍດໂຄງການ.

2.2 ອົງປະກອບໂຄງການ

12. ໂຄງການ LACP ປະກອບດ້ວຍສາມອົງປະກອບ (1) ປັບປຸງປະສິດທິພາບກະສິກຳ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ (2) ຍົກສູງການຜະລິດກະສິກຳໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ ແລະ (3) ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ

13. ອົງປະກອບ A ປັບປຸງປະສິດທິພາບການຜະລິດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ປະມານ (USD 18.7 ລ້ານ) ໂດຍຜ່ານສະມາຄົມພັດທະນາສາກົນ (IDA) ຈະສະໜອງໃຫ້ ປະມານ USD 16.7 ລ້ານ ອົງປະກອບນີ້ຈະສະໜັບສະໜູນ (A) ປັບປຸງຄຸນນະພາບແນວພັນ ແລະ ນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ດີ (B) ສົ່ງເສີມການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີ (C) ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງຮ່າງຂະໜາດນ້ອຍ (D) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການບໍລິການສາທາລະນະ.

14. (A1) ປັບປຸງ ແລະ ຮັບຮອງເອົາແນວພັນທີ່ດີ (ປະມານ US\$ 2.7 ລ້ານ) ເຊິ່ງ IDA ສະໜອງໃຫ້ປະມານ US\$ 2.4 ລ້ານ. ຈຸດປະສົງຂອງອົງປະກອບຍ່ອຍນີ້ແມ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມການຮັບຮອງເອົາແນວພັນປັບປຸງ ແລະ ຄຸນນະພາບແນວພັນໂດຍຊາວກະສິກອນ ຕົ້ນຕໍແມ່ນແນວພັນເຂົ້າ. ໂຄງການຈະສະໜັບສະໜູນການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ກຸ່ມຜະລິດແນວພັນຜ່ານການຝຶກອົບຮົມໃນການນຳໃຊ້ແນວພັນ ແລະ ຂະບວນການປະກອບສ່ວນທຶນສົມທົບຂອງການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືການຜະລິດ ແລະ ເຄື່ອງມືເກັບກຸ່ມຜົນຜະລິດ, ການຫັກຫຸ່ມ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການຕະຫຼາດ. ໂຄງການຍັງຈະໄດ້ສະໜັບສະໜູນພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ MAF ເປັນຕົ້ນສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ NAFRI (ແລະ ສູນຂອງ NAFRI) ກົມປູກຝັງ (DOA) ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ (DAEC) ໃນຮູບແບບສະເພາະການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກຸ່ມຜະລິດແນວພັນ ແລະ ອອກໄປຍັງຍືນສຳລັບການຜະລິດແນວພັນກ່ອນທີ່ຈະນຳມາຈຳໜ່າຍໃຫ້ຜູ້ຊົມໃຊ້ອື່ນໆ.

15. (A2) ສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ (ປະມານ US\$ 7.4 ລ້ານ) ໃນນັ້ນ IDA ຈະໃຫ້ທຶນສະໜັບສະໜູນ (ປະມານ US\$ 6.2 ລ້ານ) ຈຸດປະສົງຂອງອົງປະກອບຍ່ອຍ ແມ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ຮັບຮອງການນຳໃຊ້ວິທີການ ຜະລິດກະສິກຳ

ທີ່ດິນ (GAP) ໃນຂອບເຂດໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການໃນການປັບປຸງການຜະລິດໃຫ້ມີຄຸນນະພາບ, ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ຮັບປະກັນທາງໂພສະນາການລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ. ໂຄງການຈະສະໜັບສະໜູນ, ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຜະລິດໂດຍຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້ານຳໃຊ້ວິທີ ເຮັດກະສິກຳທີ່ດີ GAP (ລວມທັງກະສິກຳສະອາດ, ຄວາມຍືນຍົງຂອງດິນ, ການຈັດການນ້ຳ, ການຈັດການສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM) ຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ໂພສະນາການ) ແລະ ທຶນສົມທົບເພື່ອຈັດອຸປະກອນຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ແລະ ການເກັບກ່ຽວພ້ອມດ້ວຍປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍ ໃນລະດັບໂຮ່ນ້ຳ ແລະ ໃນລະດັບກຸ່ມຜະລິດ ໂຄງການຍັງຈະໄດ້ສະໜັບສະໜູນ PAFO, DAFO ແລະ ອົງກອນເຕັກນິກຂອງ MAF ເປັນຕົ້ນ DAEC ແລະ DOA ໃນການສະໜອງຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນ ສຳລັບການນຳໃຊ້ກະສິກຳທີ່ດີ GAP ແລະ ການຜະລິດ ສິນຄ້າ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ກົມຄຸ້ມຄອງດິນ ແລະ ກະສິກຳ (DALaM) ໃນການວິເຄາະດິນ ແລະ ການຈັດການຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຝຶກອົບຮົມໃນການຜະລິດຜຸ່ນອິນຊີ ແລະ ເຮັດຜະລິດກະສິກຳອື່ນໆ.

16. (A3) ສະໜອງການສ້ອມແປງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍ (ປະມານ US\$ 6.1 ລ້ານ) ເຊິ່ງ IDA ສະໜອງໃຫ້ (ປະມານ US\$ 5.6 ລ້ານ), ຈຸດປະສົງຂອງອົງປະກອບຍ່ອຍແມ່ນເພື່ອປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ເປັນເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວກະສິກອນໃນການພັດທະນາການຜະລິດກາຍເປັນສິນຄ້າ. ໂຄງການຈະໃຫ້ທຶນໃນການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໄປບ່ອນທີ່ວ່າບໍ່ທັນມີ ແລະ ປັບປຸງລະບົບເກົ່າທີ່ມີແລ້ວ (ສະເພາະແມ່ນລະບົບຊົນລະປະທານ) ເພື່ອປັບປຸງການບໍລິຫານຈັດການ ແລະ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ. ໂຄງການຈະສະໜັບສະໜູນ PAFO ແລະ ກົມຊົນລະປະທານໃນການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ໂຄງການຊົນລະປະທານໃໝ່ເປັນຕົວແບບ ຈຸດປະສົງກໍ່ເພື່ອການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າການບໍລິຫານຈັດການ ແລະ ປັບປຸງວິທີການໃຫ້ນ້ຳໂດຍການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃໝ່ເປັນຕົວຢ່າງທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ.
17. (A4) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການບໍລິການຂົນສົ່ງສາທາລະນະ (ປະມານ US\$ 35 ລ້ານ) ໃນນັ້ນ IDA ສະໜອງໃຫ້ US\$ 2.5 ລ້ານ. ຈຸດປະສົງຂອງອົງປະກອບຍ່ອຍນີ້ເພື່ອສ້າງຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກຂອງອົງກອນສາທາລະນະໃນການບໍລິການຂົນສົ່ງສິນຄ້າຂອງຊາວກະສິກອນໃຫ້ມີຄຸນນະພາບທີ່ດີຂຶ້ນໃນການພັດທະນາໃຫ້ກາຍເປັນສິນຄ້າໃນຂອບເຂດໂຄງການ. ໂຄງການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ເຄື່ອງໂມ້ເຄື່ອງມືໃຫ້ແກ່ PAFO, PAFO, DAFO ເພື່ອປັບປຸງທັດສະນະໃນການສົ່ງເສີມ, ສະໜັບສະໜູນ DALAM ໃນການເຮັດແຜນທີ່ ແລະ ແບ່ງຂອບເຂດເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳໃນການໄດ້ຮັບນ້ຳຊົນລະປະທານ ແລະ ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ (DOPF) ໃນການດຳເນີນການສຶກສາລະບົບກະສິກຳແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍສຳລັບໂພສະນາການ ແລະ ການປ່ຽນແປງພືດຕົກທາງສັງຄົມໃນການຕໍ່ລອງ (SBCC) ໂດຍສະເພາະໄວລຸ້ນ ແລະ ຜູ້ຍິງໄວໜຸ່ມ ແລະ ອົງກອນທ້ອງຖິ່ນການປ່ຽນແປງໃນການຄັດເລືອກແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທີ່ນຳມາບໍລິໂພກໄດ້ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງອາຫານການນຳໃຊ້ຢ່າງຖືກວິທີ ແລະ ເໝາະສົມ ແລະ ຂະບວນການຜະລິດປຸງແຕ່ງ.

18. ອົງປະກອບ (B) ຍົກສູງການຜະລິດໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ (ປະມານ US\$ 6.9 ລ້ານ) ເຊິ່ງ IDA ຈະໃຫ້ທຶນ (ປະມານ US\$ 4.5 ລ້ານ) ອົງປະກອບນີ້ຈະສະໜັບສະໜູນ (A) ສ້າງຕັ້ງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກສຳລັບຕ້ອງໂສ້ມູນຄ່າໄດ້ມູນຄ່າ (AVCE) (B) ເຊື່ອມໂຍ່ງຊາວກະສິກອນກັບຕະຫຼາດ ແລະ (C) ປັບປຸງຄວາມອາດສາມາດສິ່ງແວດລ້ອມ
19. (B1) ສ້າງຕັ້ງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ສຳລັບຕ້ອງໂສ້ມູນຄ່າ (ປະມານ US\$ 6.9 ລ້ານ) ເຊິ່ງ IDA ຈະສະໜອງໃຫ້ (ປະມານ US\$ 3.1 ລ້ານ) ຈຸດປະສົງຂອງອົງປະກອບຍ່ອຍແມ່ນສະໜັບສະໜູນ MAF ແລະ MOIC ໃນການສ້າງຕັ້ງ AVCE ເຊິ່ງຈະໄດ້ມີການຄຸ້ມຄອງໂດຍອົງກອນເອກະຊົນ ເອກະລາດ ໃນການສະໜອງເຕັກນິກ ແລະ ສະໜອງ ງົບປະມານ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ປະກອບການເກັບຊື້ (ABs) ສຳລັບປັບປຸງຂະບວນການ ແລະ ການເກັບກຸ່ວຮັກສາ ແລະ ຄວາມ ອາດສາມາດໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຜະລິດຕາມມາດຕະຖານ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການຕົກເຮ່ຍເສຍຫາຍຈາກການ ເກັບກຸ່ວ. ຜູ້ປະກອບການເກັບຊື້ຜູ້ທີ່ມີເງື່ອນໄຂຈຳນວນ 30 ຫົວໜ່ວຍ ສຳລັບເຂົ້າ, ສາລີ ແລະ ຜະລິດຕະພັນແປຮູບທີ່ ເພີ່ມມູນຄ່າຕ້ອງໂສ້ຈະໄດ້ມີການຄັດເລືອກ, ໂດຍຜ່ານການຄັດເລືອກ ທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ກຳນົດບັນທັດຖານເງື່ອນໄຂທີ່ຈະ ໄດ້ຮັບທຶນສົມທົບ (MGS) ຈາກໂຄງການໂດຍຜ່ານ AVCF (ຕົວຢ່າງ ງົບປະມານສູງສຸດສຳລັບທຶນສົມທົບສຳລັບເຂົ້າ, ສາລີ 8.150.000 ແລະ 8.250.000 ສຳລັບຜັກ/ໝາກໄມ້.
20. (B2) ການເຊື່ອມໂຍ່ງກະສິກອນ ແລະ ການຕະຫຼາດ (ປະມານ USD 1.1 ລ້ານ) ເຊິ່ງ IDA ຈະໄດ້ໃຫ້ທຶນ US\$ 1.1 ລ້ານ). ຈຸດປະສົງຂອງອົງປະກອບຍ່ອຍເພື່ອເຊື່ອມໂຍ່ງຊາວກະສິກອນເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຜ່ານການສົ່ງເສີມ ແລະ ສະ ໜັບສະໜູນສ້າງຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດ (PPs) ລະຫວ່າງຜູ້ເກັບຊື້ ແລະ ອົງກອນຂອງຊາວກະສິກອນ (FOs) ໃນການຄັດ ເລືອກຕ້ອງໂສ້ມູນຄ່າ. ໂຄງການຈະສະໜັບສະໜູນພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ພະແນກອຸດສະຫາກຳ ແລະ ການຄ້າໃນການຊ່ວຍເຫຼືອຊາວກະສິກອນໃນການຈັດຕັ້ງຮ່ວມເປັນກຸ່ມຜະລິດເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການການຮ່ວມມືໃນ ການຜະລິດ ແລະ ສ້າງຄວາມສຳພັນກັບຜູ້ເກັບຊື້ເຊິ່ງດຳເນີນການໃນການແປຮູບ ແລະ ເກັບຊື້ຜົນຜະລິດ. ພົວພັນກັບ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ພັດທະນາທາງດ້ານວິຊາການໃຫ້ MAF ແລະ MOIC, ໂຄງການຈະສະໜັບສະໜູນດ້ານ ວິຊາການໃຫ້ແກ່ບັນດາກົມຕ່າງໆ ຂອງກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການດຳເນີນການສຶກສານະໂຍບາຍເພື່ອປັບປຸງການພັດ ທະນາມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ, ເຄື່ອງໝາຍຄຸນນະພາບສິນຄ້າ, ຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດສິນຄ້າກະສິກຳ.
21. (B3): ປັບປຸງຄວາມອາດສາມາດສິ່ງແວດລ້ອມ (ປະມານ US\$ 0.3 ລ້ານ) ເຊິ່ງ IDA ຈະໃຫ້ທຶນ (ປະມານ US\$ 0.3 ລ້ານ) ຈຸດປະສົງອົງປະກອບຍ່ອຍ ແມ່ນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ MAF ແລະ ກະຊວງອຸດສະຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ (MOIC) ໃນການປັບປຸງກົດໝາຍ, ລະບຽບແບບການ ເຊິ່ງສົ່ງເສີມກ່ຽວກັບຜູ້ລົງທຶນທາງດ້ານກະສິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍການຄ້າ ຂອງກະສິກຳໂດຍສະເພາະໂຄງການຈະສະໜັບສະໜູນ (1) ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ການພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງ ແລະ ປ້ອງກັນພະຍາດພືດໃຫ້ໄດ້ມາດຖານ (SPS) ລວມທັງການຕິດຕາມປະເມີນຜົນ ແລະ ການລາຍງານ, ພະແນກອຸດ ສະຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ໃນການສຶກສາ ແລະ ພັດທະນາ ນະໂຍບາຍການສົ່ງເສີມຄຸນນະພາບເຂົ້າ ແລະ ນະໂຍບາຍ ການສົ່ງອອກເຂົ້າ, ທົບທວນ ແລະ ປັບປຸງກົດລະບຽບການສົ່ງອອກ ເນັ້ນໃສ່ການນຳເຂົ້າເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ດ້ານກະສິກຳສຳເລັດ: ຝຸ່ນເຄມີ, ກົນຈັກກະສິກຳ ອື່ນໆ ສົ່ງເສີມຜະລິດກະສິກຳໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ.

22. ອົງປະກອບ (C) ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ (ປະມານ US\$ 3.7 ລ້ານ) ເຊິ່ງ IDA ຈະໃຫ້ທຶນ (ປະມານ US\$ 3.7 ລ້ານ). ອົງປະກອບນີ້ອາດສົ່ງເສີມ (a) ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ (b) ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນໂຄງການ.
23. (C1) ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ (ປະມານ USD 3.4 ລ້ານ) ເຊິ່ງ IDA ຈະໃຫ້ທຶນ (ປະມານ USD 3.4 ລ້ານ) ອົງປະກອບນີ້ຈະສະໜອງທາງດ້ານເຕັກນິກສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໂຄງການໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມເອກະສານຕ່າງໆ ຂອງໂຄງການ ແລະ ຄູ່ມືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ງົບປະມານໃນການຈັດຊື້ເຄື່ອງໃຊ້ທ້ອງຖານ, ພາຫານະຮັບໃຊ້, ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການດຳເນີນໂຄງການເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການປະສານງານມີປະສິດທິພາບຄວບຄຸມທີ່ດີທັງຂັ້ນກະຊວງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ ລວມມີ: ການປ້ອງກັນ, ການຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານການເງິນ ແລະ ການກວດສອບ, ການລາຍງານ ແລະ ໃຫ້ການປຶກສາ.
24. (C2): ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນ (ປະມານ US\$ 0.3 ລ້ານ) ເຊິ່ງ IDA ຈະໃຫ້ທຶນ (ປະມານ US\$ 0.3 ລ້ານ) ອົງປະກອບຍ່ອຍນີ້ອາດສະໜັບສະໜູນການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ການດຳເນີນການປະກອບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ (MKE) ພາຍໃນໂຄງການນີ້ອາດລວມທັງ ການອອກແບບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງການສຳຫຼວດຕ່າງໆ ແລະ ເຄື່ອງມືການຕິດຕາມປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການລວມມີທັງຜົນກະທົບທີ່ເປັນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການ, ຜົນທາງດ້ານໂພສະນາການ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພິດທາດອາຍເຮືອນແກ້ວ.

2.3 ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

25. ການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ (GAP). ປະຈຸບັນການເຮັດກະສິກຳໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນເພື່ອລ້ຽງຊີບ ຫຼື ຜະລິດຍັງມີອັດຕາຕ່ຳ ອີງຕາມແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມແຫຼ່ງທຳມະຊາດຄັ້ງທີ 8 ການຜະລິດຂອງຂະແໜງກະສິກຳຕ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ໃຫ້ກາຍເປັນສິນຄ້າໂດຍອີງຕາມແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ເນັ້ນໜັກ ແລະ ບວກໃສ່ການຜະລິດເຂົ້າໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ມີເປົ້າໝາຍການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນໃຫ້ກາຍເປັນສິນຄ້າພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສົ່ງອອກ. ແນວໂນ້ມທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ ແລະ ມີທ່າແຮງເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ, ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕົກການວ່າຈ້າງແຮງງານພາຍໃນເຂົ້າໃນການຜະລິດເປັນສິນຄ້າພຽງພໍມີແຕ່ 70% ທີ່ວ່າຈ້າງຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ເນື້ອທີ່ສະເລ່ຍທີ່ໄດ້ຮັບມີ 1-2 ເຮັກຕາເທົ່ານັ້ນ ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າປະສິດທິພາບທີ່ວາງໄວ້ນັ້ນ ບັນລຸເທົ່າທຽມ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກປະເທດໄກ້ຄຽງໃນພາກພື້ນໃຫ້ເຫັນວ່າການນຳຝຸ່ນເຄມີເຂົ້າໃນການກະສິກຳບໍ່ໄດ້ເພີ່ມລາຍໄດ້ ແລະ ເພີ່ມຜົນຜະລິດໃຫ້ແກ່ຊາວກະຊິກອນ ບົດຮຽນການປູກເຂົ້າໃນ ຫວຽດນາມສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຊາວກະຊິກອນນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ໄດ້ຮັບຮອງຢັ້ງຢືນ ແລະ ນຳໃຊ້ການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ (ຕົວຢ່າງ ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ, ຍາປາບສັດຕູພືດການເກັບກ່ຽວ ການນຳໃຊ້ນ້ຳ) ອາດເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນເກືອບ 20-30% ແລະ ເນື້ອທີ່ມີຄຸນນະພາບເພີ່ມຂຶ້ນຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 5-10% ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຖິງ 20-30% ດັ່ງນັ້ນ, ການລົງທຶນ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ມູນຄ່າຜົນຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຈາກການເກັບ

ກ່ຽວ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຊາວກະສິກອນຄວນໄດ້ຮັບການຊີ້ນຳຢ່າງຖືກຕ້ອງໃນການປັບປຸງການແຂ່ງຂັນຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງຂະແໜງກະສິກຳໃນໄລຍະຍາວ.

26. **ຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດ (PPs).** ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານການຕະຫຼາດຢ່າງໄວວາໃນປະຈຸບັນ. ການເຊື່ອມໂຍງຂອງຊາວກະສິກອນກັບການຕະຫຼາດໂດຍຜ່ານຜູ້ປະກອບການໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານການຕະຫຼາດແມ່ນໃນຂັ້ນວິກິດຕໍ່ກັບການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ເພີ່ມມູນຄ່າ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ໃນຜ່ານມາຈາກຫຼາຍໆ ປະເທດໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການຈັດຕັ້ງຄວາມເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງອົງກອນຈັດຕັ້ງຊາວກະສິກອນ (ກຸ່ມ) ແລະ ຜູ້ປະກອບການເກັບຊື້ ແມ່ນແນວທາງທີ່ມີປະສິດທິພາບດີຕໍ່ການເຂົ້າທາຕະຫຼາດ ແລະ ປັບປຸງການແຂ່ງຂັນ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມການສ້າງຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດ (PP) ຕ້ອງການເວລາໃນການພັດທະນາຄວາມສຳພັນທີ່ດີ ແລະ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນລະຫວ່າງຄູ່ ແລະ ພວກເຂົາຍັງຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດທັງສອງ FO ແລະ ABs.
27. **ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແລະ ວິທີການຮ່ວມກຸ່ມ.** ບົດຮຽນຈາກທະນະຄານໂລກຂອງໂຄງການລົງທຶນໃນຂະແໜງກະສິກຳໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການປ່ຽນແປງຮູບແບບໂຄງການແມ່ນກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນບ່ອນທີ່ມີເຕັກໂນໂລຊີ, ຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດ ແລະ ການລົງທຶນທາງດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງແມ່ນໄດ້ເຊື່ອມໂຍງກັບຕ່ອງໂສ້ເພີ່ມມູນຄ່າໃນເປົ້າໝາຍທີ່ເລືອກຢ່າງເປັນຍຸດທະສາດ ແລະ ກຸ່ມທີ່ຕັ້ງທາງດ້ານພູມສັນຖານວິທີການນີ້ຈະຊ່ວຍຫຼີກລ້ຽງ ການລົງທຶນກະແຈກກະຈາຍໃນການສ້າງວິກິດທີ່ໃຫຍ່ກ່ວາ ແລະ ບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນໃຫ້ດີມີຄວາມສົມບູນ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງການຮ່ວມມືໃນຂອບເຂດເປົ້າໝາຍໂຄງການ.
28. **ສະໜອງທຶນສົມທົບ.** ເປັນເຄື່ອງມືໜຶ່ງທີ່ເໝາະ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຕໍ່ກັບການປ້ອງກັນການລົ້ມເຫຼວ ການຕະຫຼາດ ແລະ ສ້າງແຮງຈູງໃຈໃຫ້ແກ່ຊາວນາ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງກ່ຽວກັບການປັບຕົວເຂົ້າກັບເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳ ການຈັດຕັ້ງໃນການພັດທະນາສິ່ງເສີມການພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ເພີ່ມມູນຄ່າການອອກແບບ ABCF ໃນໂຄງການນີ້ ສ້າງຂຶ້ນຈາກປະສົບການ ຂອງໂຄງການທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງການສ້າງທຶນສົມທົບຂອງໂຄງການອື່ນໆທີ່ທະນາຄານໂລກທີ່ໃຫ້ທຶນ ໃນໂຄງການກະສິກຳເຊິ່ງພິສູດໃຫ້ເຫັນວ່າມີປະສິດທິພາບໃນການສ້າງເສີມຂະແໜງກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ ທຶນສົມທົບສະໜອງຜ່ານ AVCF ພາຍໃຕ້ໂຄງການນີ້ ຈະມີເງື່ອນໄຂຕໍ່ການຮີບໂຮມ ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນນະວັດຕະກຳ ຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການຕົກເຮ່ຍເສຍຈາກການເກັບກ່ຽວປັບປຸງຄຸນນະພາບການຜະລິດ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງຊາວກະສິກອນໃຫ້ເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ WR ABS.
29. **ຄວາມອາດສາມາດສິ່ງແວດລ້ອມ.** ສິ່ງແວດລ້ອມທາງດ້ານນິຕິກຳແມ່ນກຸນແຈສຳຄັນໃນການພັດທະນາຜູ້ເກັບຊື້ຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າສິ່ງແວດລ້ອມທາງດ້ານນິຕິກຳໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຜົນກະທົບຢ່າງຮ້າຍແຮງຕໍ່ການລົງທຶນໃນການດຳເນີນທຸລະກິດກະສິກຳໃນການນຳເຂົ້າເຄື່ອງຮັບໃຊ້ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ເຄື່ອງຈັກເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິດ ແລະ ສິ່ງອອກຜົນຜະລິດຖ້າບໍ່ມີການແກ້ໄຂອຸປະສັກໃນການປັບປຸງສິ່ງແວດລ້ອມ, ເປົ້າໝາຍຜະລິດເປັນສິນຄ້າແມ່ນເປັນໄປບໍ່ໄດ້ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມຍືນຍົງ.

3.0 ຂອບເຂດເອກະສານແລະ ນະໂຍບາຍປົກປ້ອງຂອງທະນາຄານທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້

3.1 ນິຕິກຳສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງ ສປປ ລາວ

30. ນິຕິກຳ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ສຳຄັນຕໍ່ກັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໂຄງການນີ້ມີຄື:

- a. ລັດຖະທຳມະນູນຂອງ ສປປ ລາວ (1991 ນຳໃຊ້ 2003 ແລະ 2015)
- b. ກົດໝາຍປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (EPL 2013)
- c. ລະບຽບການຄວບຄຸມຢາປາບສັດຕູພືດ 2012
- d. ຂໍ້ແນະນຳລັດຖະມົນຕີ ນຈ 3030 MONRE ຕໍ່ກັບການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESIA) ແລະ ການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ (IEE) ຂອງໂຄງການລົງທຶນປີ (2013)
- e. ດຳລັດວ່າດ້ວຍເນື້ອທີ່ປ້ອງກັນ (NO 134/G, ພຶດສະພາ/201
- f. ຂໍ້ແນະນຳສຳລັບການປົກສາທາລຶກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (2012)
- g. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (1996)
- h. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ (2008)
- i. ຂໍ້ແນະນຳ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສາທາລະນະ (2012)
- j. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດ ປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳ (2007)
- k. ດຳລັດວ່າດ້ວຍການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ຊົດເຊີຍຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການພັດທະນາໂຄງການລັດ (84/00.15/ເມສາ 2016)
- l. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ 012/Na (ທັນວາ 5/2014)
- m. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ (2013)
- n. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນການອຸທອນ (2015)
- o. ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການເຮັດກະສິກຳສະອາດ ສຳລັບມາດຕະການຄຸ້ມຄອງ ຄຸນນະພາບຜະລິດມົນລະພິດເລກທີ 0539/MF ລົງວັນທີ 09/02/2011
- p. ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວການເຮັດກະສິກຳສະອາດສຳລັບຄວາມປອດໄພແຮງງານ, ສຸຂະພາບ ແລະ ສະຫວັດດີການ ລົງວັນທີ 09/02/2011 0540/MAF
- q. ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວການເຮັດກະສິກຳສະອາດສຳລັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ເລກທີ 0538/MAF ລົງວັນທີ 09/02/2011
- r. ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວການເຮັດກະສິກຳສະອາດສຳລັບມາດຕະຖານການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບການຜະລິດຕະພັນ ເລກທີ 0539/MF, ລົງວັນທີ 09/02/2011

31. ສປປ ລາວ ໄດ້ປະກາດນຳໃຊ້ກົດໝາຍດຳລັດລະບຽບລະຫຼັກການ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຕ່າງໆ ສຳລັບການປະເມີນ, ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມກ່ຽວກັບການພັດທະນາໂຄງການ, ກົດໝາຍປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບປັບປຸງ

(ປີ 2103) ແມ່ນນິຕິກຳທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ກົດໝາຍດັ່ງກ່າວໄດ້ກຳນົດການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມເປັນອັນໜຶ່ງດຽວສຳລັບຊັບພະຍາກອນສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍມີຈຸດປະສົງໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຫ້ຍືນຍົງ. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມລວມມີການປົກປັກຮັກສາ, ການປັບປຸງ, ການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ການຟື້ນຟູສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຕິດຕາມ. ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດປະຕິບັດກົດໝາຍ ແລະ ກະຊວງຕ່າງໆໄດ້ອອກຂໍ້ແນະນຳສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ EPL.

32. ລະບຽບຫຼັກການຂອງລັດທີ່ພົວພັນກັບການປາບສັດຕູພືດ ໃນ ສປປ ລາວ ລວມມີ ລະບຽບເລກທີ 1860/MAF (ເອກະສານຕິດຕັດ 2) ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ໃນປະຈຸບັນ (ແຕ່ ກໍລະກົດ 1990) ຕໍ່ກັບລະບຽບເລກທີ 2560/MAF ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໃນ ເດືອນກັນຍາ 2000 ໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ຈາກອົງກອນຮ່ວມມືສາກົນ ຂອງ ຍີ່ປຸ່ນ (JICA) ແລະ ອົງການອາຫານ ແລະ ກະເສດ (FAO) ລະບຽບການໄດ້ພັດທະນາມາຈາກພື້ນຖານຂອງການແນະນຳການຈຳແນກປະເພດຂອງຢາປາບສັດຕູພືດໂດຍຈຳແນກຄວາມອັນຕະລາຍ. ໃນປີ 1994-1995 ໃນປີ 2010 ລັດຖະບານລາວໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນບັນດາບໍລິສັດນຳເຂົ້າຢາປາບສັດຕູພືດ, ຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ແນວພັນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ. ຂຶ້ນທະບຽນຢາປາບສັດຕູພືດແມ່ນ ໄດ້ແກ້ໄຂໃນປີ 2010 ອີງຕາມລະບຽບການສະບັບໃໝ່. ກົມປູກຝັງ (DOA) ພາຍໃຕ້ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໄດ້ປະກາດນຳໃຊ້ໃນການຕິດຕາມນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ.

33. ດຳລັດກ່ຽວກັບເນື້ອທີ່ປ້ອງກັນ ເລກທີ 134/G ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ລົງວັນທີ 13/5/2015 ວ່າດ້ວຍໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ທີ່ພົວພັນເຖິງການສ້າງຕັ້ງ, ຈັດສັນ, ການປ້ອງກັນ ການພັດທະນາ ການນຳໃຊ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ປ້ອງກັນເພື່ອເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ອະນຸລັກ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຮ່ອງນ້ຳ ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນປ້ອງກັນຄຸນນະພາບຂອງດິນ ປ້ອງກັນເຂດຍຸດທະສາດສຳລັບການປ້ອງກັນປະເທດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງ, ການປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ແກ້ໄຂບັນຫາໂລກຮ້ອນ, ສົ່ງເສີມໃນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນທຸກໆ ຊົນເຜົ່າ ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມ. ລັດຖະບານອະນຸຍາດນຳໃຊ້ປ່າປ້ອງກັນພຽງແຕ່ໃນເຂດລັດຈັດສັນເທົ່ານັ້ນ ແລະ ໃຫ້ນຳໃຊ້ໂດຍອີງຕາມລະບຽບກົດເກນ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຮັບປະກັນວ່າບໍ່ມີຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ປ່າໄມ້, ຄຸນນະພາບຂອງດິນ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມ. ການນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ປ່າປ້ອງກັນຜົນປະໂຫຍດສາທາລະນະແມ່ນການນຳໃຊ້ເພື່ອຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ການທົດລອງ. ນຳໃຊ້ເພື່ອພັກຜ່ອນ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວເປັນແຫຼ່ງຢາສະໝຸນໄພ, ເປັນບ່ອນຮັກສາອ່າງເກັບນ້ຳ, ຊີວະນາໆພັນ, ເປັນແຫຼ່ງທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທາງປະຫວັດສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳການນຳໃຊ້ປ່າປ້ອງກັນ ສຳລັບສາທາລະນະ ແມ່ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບໃບອະນຸຍາດຈາກ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ດຳລົງຊີວິດ ແລະ ອ້ອມແອ້ມປ່າສະຫງວນ ແລະ ຕ້ອງປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຜະລິດປ່າ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງໃນຂອບເຂດປ່າສະຫງວນ ມີສິດນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຈາກປ່າໄມ້ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນແຜນຈັດສັນໃນຂອບເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ ກົດລະບຽບ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສຳລັບການນຳໃຊ້ທຸລະກິດບຸກຄົນ, ເອກະຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ແມ່ນສາມາດນຳໃຊ້ປ່າສະຫງວນໃນຮູບແບບເຊິ່ງບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່

ລະບົບນິເວດທຳມະຊາດຊື່ສະເພາະການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການພັດທະນາທຳມະຊາດໂດຍສະເພາະການນຳໃຊ້ຕາມຈຸດປະສົງເຫຼົ່ານັ້ນຈະໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ປະຕິບັດຕາມແຜນການທີ່ຈັດສັນພົວພັນ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

34. ສປປ ລາວ ໄດ້ແນະນຳຂອບເຂດວຽກງານມາດຕະການກະສິກຳສະອາດ ແລະ ກະສິກຳ ອື່ນໆໃນປີ 2004-2005. ຈົນເຖິງປະຈຸບັນ ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໄດ້ອອກຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີໄດ້ສິ້ນສະບັບ.

(i) ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການກະສິກຳສະອາດສຳລັບມາດຕະການການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຜົນຜະລິດເລກທີ 0539/MF ລົງວັນທີ 09/02/2012 ຂໍ້ຕົກລົງແມ່ນໃຫ້ການແນະນຳກ່ຽວກັບການໃຊ້ເຄື່ອງມືເຂົ້າໃນກະສິກຳສະອາດມາດຕະການການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຂອງໝາກໄມ້ ແລະ ການຜະລິດຜັກ, ເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າໝາກໄມ້ ແລະ ຜັກພ້ອມດ້ວຍປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງຕ່ອງໂສ້ສະໜອງພາຍໃນປະເພດ ການຜະລິດໝາກໄມ້ ແລະ ຜັກໃຫ້ພຽງພໍຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ.

(ii) ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການກະສິກຳສະອາດສຳລັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ເລກທີ 0538/MF ລົງວັນທີ 09/02/2011 ຂໍ້ຕົກລົງ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເປັນເຄື່ອງມືໃນການຄຸ້ມຄອງຜັກສົດ ແລະ ໝາກໄມ້ ອີງຕາມການກະສິກຳສະອາດໃນການຮັກສາ ແລະ ປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມຢູ່ໃນ ແລະ ຂອບເຂດການຜະລິດ

(iii) ຂໍ້ຕົກລົງ ກ່ຽວກັບການກະສິກຳສະອາດສຳລັບມາດຕະການການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຜົນຜະລິດເລກທີ 539/MF ລົງວັນທີ 09/02/2011 ຂໍ້ຕົກລົງ ແລະ ໄດ້ແນະນຳເຄື່ອງມືເພື່ອຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ສຳລັບການຜະລິດກະສິກຳໂດຍສະເພາະຜົນຜະລິດໝາກໄມ້ ແລະ ຜັກ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມູນຄ່າເພີ່ມ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງອາຫານ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ

(iv) ຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການກະສິກຳສະອາດສຳລັບຄວາມປອດໄພສຸຂະພາບແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການ ລົງວັນທີ 09/02/2011ເລກທີ 0540/MAF. ຂໍ້ຕົກລົງນີ້ເປັນເຄື່ອງມືໃນການປ້ອງກັນສຸຂະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ແລະ ສະຫວັດດີການຂອງກຳມະກອນທີ່ເຮັດວຽກໃນການຜະລິດກະສິກຳ.

35. ການນຳໃຊ້ລະບຽບຫຼັກການຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອພັດທະນາໂຄງການ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ລວມມີ: ຂໍ້ແນະນຳລັດຖະມົນຕີເລກທີ 8030/MONRE 2013 ແລະ ຂໍ້ແນະນຳ ໃນການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ (ຂອບເຂດ) ເຊິ່ງແນະນຳຂະບວນການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໃນ ສປປ ລາວ ອີກເພີ່ມເຕີມ. ຂໍ້ແນະນຳຂອງລັດຖະມົນຕີ ຕໍ່ການປັບປຸງ ຂະບວນການການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການລົງທຶນແນະນຳຕໍ່ກັບຂະບວນການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.

36. ດຳລັດກ່ຽວກັບການຊົດເຊີຍ ແລະ ຍົກຍ້າຍຈັດສັນຕໍ່ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການພັດທະນາສ້າງຂຶ້ນໃນປີ 2005 ແລະ ໄດ້ປັບປຸງ ໃນປີ 2016 ໄດ້ມີສ່ວນພົວພັນກັບໂຄງການ LACP ສະເພາະດຳລັດອະທິບາຍຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜົນກະທົບທາງລົບທາງສັງຄົມ ແລະ ຊົດເຊີຍຕໍ່ການສູນເສຍເຊິ່ງມີຜົນມາຈາກການສູນເສຍເນື້ອທີ່ດິນທີ່ບໍ່ສະມັກໃຈທີ່ທົດແທນເນື້ອທີ່ ແລະ ປົວແປງ ຫຼື ເຄື່ອນຍ້າຍຊັບສິນ, ລວມມີການປ່ຽນແທນການນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນ ແລະ/ຫຼື ຈຳກັດການເຂົ້າເຖິງຊຸມຊົນ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຈາກໂຄງການຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ແຫຼ່ງລາຍຮັບ

, ຈຸດປະສົງຂອງດຳລັດ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຄອບຄົວໄດ້ຮັບຄ່າຊົດເຊີຍ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອໃນການປັບປຸງ ຫຼື ຄຸ້ມຄອງຕາມລາຍຮັບກ່ອນມີໂຄງການ ແລະ ມາດຕະການການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຈະບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບ ຫຼື ກ່ຽວກ່ອນທີ່ບໍ່ມີໂຄງການ. ການແນະນຳໄດ້ນຳໃຊ້ໃນຊ່ວງການກະກຽມ ແລະ ການດຳເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ (SIA) ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ ແລະ ແຜນການຕິດຕາມ ແລະ /ຫຼື ARAP/RAP.

37. ທະນະຄານໂລກໄດ້ແນະນຳວ່າການພັດທະນາເສດຖະກິດຕ້ອງການລະດັບຄວາມແຕກຕ່າງການສະໜອງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກເຊິ່ງປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ຄວາມສົມບູນໂດຍຜ່ານການຂະຫຍາຍໂອກາດທາງດ້ານເສດຖະກິດ. ໂຄງການລົງທຶນຂອງກຸ່ມທະນະຄານໂລກຈຳເປັນຕ້ອງຜ່ານການກວດສອບນະໂຍບາຍການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ປະເທດກູ້ຢືມເງິນສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍທີ່ຈະໄດ້ຮັບທຶນ. ນະໂຍບາຍປົກປ້ອງຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຕັດສິນໃຈໄດ້ກວດກາການປ້ອງກັນ (ຫຼືກ່ຽງ) ເຮັດໃຫ້ບ່ອນລົງທຶນ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ນະໂຍບາຍປ້ອງກັນຂອງທະນະຄານໂລກຍັງມີຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ລັດຖະບານ (GOL) ໃຫ້ມີການແກ້ໄຂຄວາມສ່ຽງສະເພາະທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດຕາມເງື່ອນໄຂການໃຫ້ກູ້ຢືມຂອງທະນະຄານໂລກສຳລັບໂຄງການພັດທະນາ.
38. ໂຄງການໄດ້ມີລັກສະນະຕາມຈຳນວນຂອງເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການຍ່ອຍສຳລັບການຟື້ນຟູລະບົບຊີວະປະທານໃນ 5 ແຂວງ. ເອກະສານ ESMF ສະໜອງເປັນເອກະສານຄວບຄຸມນະໂຍບາຍປົກປ້ອງຄຸ້ມຄອງ ທັງວິທີການ, ຂະບວນການ ແລະ ເຄື່ອງມືສະເພາະເພື່ອເປັນແນວທາງ ແລະ ໃຫ້ຮັບຮູ້ແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (FSMP) ARSP/RAP ແລະ ກອບນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ (EGDP) ແລະ ເຄື່ອງມືປ້ອງກັນ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ (ຖ້າຫາກມີ) ຄວາມຈຳເປັນໃນລະຫວ່າງການສຶກສາອອກແບບ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການລົງທຶນພື້ນຖານໂຄງລ່າງໂຄງການ.

3.2 ສົນທິ ສົນທິ ສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

39. ສົນທິສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນຈຳນວນຫຼາຍແມ່ນມີການພົວພັນກັບການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດໃນຂອບເຂດໂຄງການພາຍໃຕ້ LACP ເຖິງແມ່ນວ່າໂຄງການຈະບໍ່ໄດ້ຈັດຊື້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ເບິ່ງເໝືອນວ່າການນຳໃຊ້ຢາດັ່ງກ່າວແມ່ນຫຼຸດຜ່ອນຫຼັງຈາກເຮັດການຜະລິດ ດ້ວຍກະສິກຳສະອາດ. ສົນທິສັນຍາຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນການປ້ອງກັນການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ໂດຍທົ່ວໄປພາຍໃນໂຄງການ.
40. ສົນທິສັນຍາໂຮເຕີດຳ: ສປປ ລາວ ລົງນາມຮັບຮອງເອົາສົນທິສັນຍາໂຮເຕີດຳຕໍ່ກັບເງື່ອນໄຂສະເພາະສຳລັບສານເຄມີເປັນສານພິດ ແລະ ການກຳຈັດ ປີ 2010 ເອກະສານຕິດຄັດທີ III ບັນຊີລາຍຊື່ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ໄດ້ຖືກຫ້າມນຳໃຊ້ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ມີສ່ວນໃດໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນຍັງບໍ່ທັນມີການເກືອດຫ້າມ ຫຼື ຜິດກົດໝາຍເນື່ອງຈາກວ່າມີການລົງທະບຽນ ແລະ ລາຍເຊັນ ສ່ວນປະກອບໃນການຜະລິດມີບໍ່ພຽງພໍ.
41. ສົນທິສັນຍາສະຕ່ອກໂຮມ: ສປປ ລາວ ລົງນາມຮັບຮອງເອົາສົນທິສັນຍາສະຕ່ອກໂຮມ ໃນປີ 2002 ແລະ ໃຫ້ລັດຕະຍາບັນໃນປີ 2006. ອົງການບໍລິຫານນ້ຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເປັນຜູ້ເຊັນຮັບຮອງສົນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ. ແຜນ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຫ່ງຊາດໄດ້ມີການກະກຽມ UNIPO ແລະ UNITAR. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ສຸມໃສ່ PCB ເປັນບັນຫາຕົ້ນຕໍຂອງ POP ໃນລາວແມ່ນການບິນເປື້ອນຂອງ PCB ແລະ ໄດ້ອອກຊົນເນື່ອງຈາກວ່າໃນອະດີດສະຫະລັດອາເມລິກາໄດ້ນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າປະເພດນີ້ຈຳນວນຫຼາຍໃນສົງຄາມ. DDT ໄດ້ນຳໃຊ້ສຳລັບຄວບຄຸມໄຂ້ມາເລເຣຍ, ແຕ່ໄດ້ສິ້ນສຸດການນຳໃຊ້ໃນປີ 1978. ໂຄລິບຄອນ, HCB ມີເຣກ ແລະ pentachlorobenzene ແລະ ທັງ POP ທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນມີລາຍການໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ A ຂອງສົນທິສັນຍາ ສະຕອກໂຮມ ເຊິ່ງອີງຕາມການນຳໃຊ້ມີພຽງແຕ່ 4 ຊະນິດເທົ່ານັ້ນທີ່ຍັງໄດ້ນຳໃຊ້ຢູ່ ແລະ ກໍ່ບໍ່ໄດ້ລົງທະບຽນນຳເຂົ້າ ຫຼື ນຳໃຊ້ໃນພາກປະຕິບັດ POP ທັງໝົດແມ່ນໄດ້ຖືກຫ້າມລາຍການຂອງຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ສາມາດພົບເຫັນໃນຕະຫຼາດມີແຕ່ 36 ກກ ຂອງ chlordane ທີ່ນຳໃຊ້ໃນ 10 ແຫ່ງ ໃນປີ 2000. Chlordane ໄດ້ນຳເຂົ້າມາຈາກປະເທດໄທເຊິ່ງໄດ້ຖືກຫ້າມນຳໃຊ້ໃນປີ 2000. ການສຳຫຼວດໃນ 6 ແຂວງ ໃນປີ 2005 ບໍ່ປະກົດເຫັນຢາປາບສັດຕູພືດປະເພດ POP ໃນຕະຫຼາດ. ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຫ່ງຊາດສຳລັບສົນທິສັນຍາສະຕອກໂຮມ ລາຍງານກ່ຽວກັບຜົນການສຳຫຼວດວ່າປະລິມານຂອງ Chlordane ປະມານ 7.6 kg ແລະ heptachlor 0.25 kg ທີ່ໄດ້ກວດພົບ. ສ່ວນ DDT ບໍ່ໄດ້ພົບເຫັນໃນສາງເກັບຂອງຂະແໜງການສຸຂະພາບລະດັບແຂວງ ເຊິ່ງການນຳໃຊ້ DDT ປະມານ 7 ຕັ້ງໃນການຄວບຄຸມໄຂ້ຍຸງ, ການກວດກາການຊີ້-ຂາຍຢາປາບສັດຕູພືດ ໃນບັດຕາຕົວເມືອງໃຫຍ່ຂອງແຂວງຕ່າງໆ ໃນປີ 2012-2013 ບໍ່ທັນເຫັນ POP ເທື່ອ.

42. ສິ່ງທີ່ເກືອດຫ້າມອື່ນໆ ແລະ ລາຍຊື່ຢາປາບສັດຕູພືດໃນ ສປປ ລາວ:

- a. ມີຕິເລັນໂປຼໝາຍໄດ້ຖືກຫ້າມນຳໃຊ້ ອີງຕາມບົດບັນທຶກສົນທິສັນຍາມອນທຽວ
- b. ສປປ ລາວ ແມ່ນເປັນພາຄີໃນສົນທິສັນຍາ ປຼາສເຊວ. ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍຊີວະນາໆ ພັນ ແລະ ສະມາຊິກຂອງອົງການສຸຂະພາບໂລກ (O,E). ຄະນະກຳມະການ ໂກເດກອາລີເມັນຕຼາເລຍ ແລະ ຄະນະກຳມະການປ້ອງກັນພືດຂອງອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ
- c. ສປປ ລາວ ກໍ່ຍັງໄດ້ເຊັນສັນຍາຜູ້ຮ່ວມລົງນາມສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍດິນທາມ (ສົນທິສັນຍາ Ramsar) ໄດ້ເຫັນດີໃນປີ 2014 ມີ 2 ບ່ອນໄດ້ເຂົ້າໃນບັນຊີລາຍຊື່ດິນທາມສາກົນເຊິ່ງມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 14.760 ເຮັກຕາ. ລາວໄດ້ນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍການປ້ອງກັນການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດໃນຂອບເຂດດັ່ງກ່າວ, ຕັ້ງໜ້າຄຽງຄູ່ກັບສາຍພົວພັນດິນທາມ-ກະສິກຳ Ramsar ການປູກເຂົ້າ ແລະ ການແກ້ໄຂຄວບຄຸມຢາປາບສັດຕູພືດ (XI-15) ໂດຍສັງເກດຈາກການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ການປາບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ ແລະ ການຜະລິດເຂົ້າ ອິນຊີ ໃນຂອບເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ. ໂດຍທົ່ວໄປ ສປປ ລາວ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການສະໜັບ, ການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນໃນເຂດດິນທາມ (ດິນບໍລິເວນນ້ຳ) ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງ.

43. ສົນທິສັນຍາສາກົນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ພົວພັນກັບການປົກປ້ອງສັງຄົມ. ລັດຖະທຳມະນູນ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮອງຕໍ່ກັບຫຼັກການສິດທິມະນຸດ ເຊິ່ງກວມເອົາສົນທິສັນຍາສາກົນ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງ ເຊິ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮ່ວມລົງນາມໝວດທີ 14 ມາດຕາ 34 ເຖິງ 51 ອະທິບາຍວ່າ ປະຊາຊົນລາວມີສິດເທົ່າທຽມໂດຍພື້ນຖານ, ອີກອັນໜຶ່ງ ສິດທິພື້ນຖານດັ່ງກ່າວໄດ້ອະທິບາຍໃນຫຼັກການສາກົນແມ່ນລວມມີກົດໝາຍຕ່າງໆ ຂອງຊາດເຊັ່ນວ່າ: ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງສິດທິມະນຸດ ແລະ ເດັກນ້ອຍ, 2006 (ຕາຕະລາງ 1) ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງສູນຄົ້ນຄວ້າສິດທິມະນຸດ

ແຫ່ງຊາດທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍແມ່ນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ແລະ ເພື່ອສົ່ງເສີມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ສິດທິມະນຸດພາຍໃນປະເທດ, ບົດບັນຍັດຍັງໄດ້ພິຈາລະນາການດຳເນີນ, ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ. ສູນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ ຮັບການສ້າງຕັ້ງໂດຍດຳລັດ ເລກທີ 95 ລົງວັນທີ 11/07/2006 ແລະ ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 137 ລົງ ວັນທີ 24/07/2006. ສປປ ລາວ ຍັງເປັນສະມາຊິກອົງການແຮງງານສາກົນ (ILO) ແຕ່ປີ 1964 ປະເທດລາວໄດ້ຮ່ວມ ລົງນາມສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍແຮງງານສາກົນ ທັງໝົດ 8 ຄັ້ງ ລວມມີ 5 ໃນ 8 ແມ່ນສົນທິສັນຍາຫຼັກ, ສົນທິສັນຍາ 169 ກ່າວກັບຊົນເຜົ່າດັ່ງເດີມໄດ້ຮ່ວມລົງນາມເຊັນດຽວກັນກັບ ຕາຕະລາງ 1 ສົນທິສັນຍາ ແລະ ຫຼັກການສາກົນກ່ຽວກັບ ການ ປົກປ້ອງສັງຄົມ.

ຕາຕະລາງ 2 ສົນທິສັນຍາສາກົນ ແລະ ກົດໝາຍໃນສປປ ລາວ ພົວພັນກັບ ການປ້ອງການສັງຄົມ

ລ/ດ	ຊື່ຂອງສົນທິສັນຍາ	ວັນທີລົງນາມ	ວັນທີເຂົ້າຮ່ວມ/ຮັບຮອງ
1	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິພົນລະມືອງ ແລະ ທາງດ້ານ ການເມືອງ	7 December 2000	29 September 2009
2	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍ ສິດຂອງບຸກຄົນເສຍອົງຄະ	15 January 2008	29 September 2009
3	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນບຸກຄົນ ຈາກການບີບບັງຄັບ ເຫຍື່ອສາບສູນ	29 September 2008	Not yet ratified
4	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງກັນສິດຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ ອົບພະຍົບ ແລະ ສາມະຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ	Not yet signed	Not yet ratified
5	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການຕ້ານ ການທຳລາຍທາລຸນ ພຶດ ປົກກະຕິ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນການການທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍ ແລະ ການ ລົງໂທດ	21 September 2010	26 September 2012
6	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິເດັກນ້ອຍ		8 May 1991 (a)
7	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການຈຳແນກຕົວແບ່ງແຍກທຸກຮູບແບບຕໍ່ ກັບຜູ້ຍິງ	17 July 1980	14 August 1981
8	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ແລະ ສິດທິ ວັດທະນະທຳ	7 December 2000	13 February 2007
9	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການຈຳແນກການແບ່ງແຍກທຸກຮູບແບບຕໍ່ ກັບຜູ້ຍິງ		22 February 1974 (a)
10	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການຕໍ່ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ	10 December 2003	29 September 2009
11	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດຂອງຊົນເຜົ່າ		13 September 2007

3.3 ກົນໄກນະໂຍບາຍປ້ອງກັນຂອງທະນະຄານໂລກ

44. ການລົງທຶນໂຄງການທີ່ນຳສະເໜີແມ່ນການອອກແບບໃຫ້ມີຜົນກະທົບທາງບວກຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ ໄດ້ຈຳແນກຕາມການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມເປັນປະເພດ B. ແລະ ຄາດວ່າກິດຈະກຳ

ຕ່າງໆ ຂອງໂຄງການ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາໃນບົດທີ 2 ຈະມີກິນໂກທາງດ້ານນະໂຍບາຍ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ນະໂຍບາຍການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມຂອງທະນະຄານໂລກ ດັ່ງນີ້ (OP) ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ, (OP4.01) ການຈັດການພືດ (OP4.09) ຊົນເຜົ່າດັ້ງເດີມ (OP4.10) ຊັບພະຍາກອນວັດທະນະທຳທາງກາຍຍະພາບ (OP4.11). ການຕັ້ງຖິ່ນຖານໄພບໍ່ຕັ້ງໃຈ (OP12) ແລະ ທາງນໍ້າສາກົນ (OP7.50) ເພື່ອໃຫ້ສອດຄອງກັບນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ ເວົ້າໄດ້ວ່າບໍ່ແມ່ນກິດຈະກຳທັງໝົດທີ່ສາມາດກຳນົດໄດ້ໃນຊ່ວງສະເໜີໂຄງການເຄື່ອງມືປ້ອງກັນສະເພາະໄດ້ຈຳແນກໄວ້ໃນ (ຕາຕະລາງ 2) ບັນຫາ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ຖືກຄົ້ນຄວ້າຢູ່ທາງລຸ່ມ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຈະໄດ້ດຳເນີນໄປໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການແມ່ນໄດ້ສັງລວມຫຍໍ້ໃນ (ຕາຕະລາງ 3)

ຕາຕະລາງ 3 ນະໂຍບາຍປ້ອງກັນຂອງທະນະຄານໂລກສໍາລັບໂຄງການ

1	ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ OP4.01	ແມ່ນ	ESMF- ECOP
2	ທີ່ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດ OP4.04	ບໍ່ແມ່ນ	Non.eligible activities
3	ການຈັດການສັດຕູພືດ OP4.05	ແມ່ນ	EGPF-Simplified Pest (DMP)
4	ຊົນເຜົ່າດັ້ງເດີມ OP4.10	ແມ່ນ	EGPF
5	ຊັບພະຍາກອນວັດທະນະທຳກາຍຍະພາບ OP4.11	ແມ່ນ	CRPF- ໂອກາດຊອກໄດ້
6	ການຍົກຍ້າຍບໍ່ສະໝັກ OP4.12	ແມ່ນ	
7	ປ່າໄມ້ OP4.36	ບໍ່ແມ່ນ	ກິດຈະກຳບໍ່ມີຜົນ
8	ຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ OP4.12	ແມ່ນ	ຂອບເຂດໜ້າວຽກຂອງຄະນະກຳມະການກວດກາເຂື່ອນ-ແຜນຄຸ້ມຄອງຄວາມປອດໄພເຂື່ອນໂດຍຄະນະກຳມະການກວດກາເຂື່ອນ
9	ໂຄງການກຸ່ວກັບແມ່ນໍ້າສາກົນ OP7.50	ແມ່ນ	ທະນາຄານໂລກໃນນາມລັດທະນບານສປປ ລາວ, ຈະແຈ້ງໃຫ້ຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ (MRC) ປະເພດພະມ້າ, ປະເທດຈີນ ກຸ່ວກັບໂຄງການ.
10	ໂຄງການນອນໃນຂອບເຂດຍາດແຍ່ງ OP7.60	ບໍ່ແມ່ນ	

45. ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ OP4.01 ນະໂຍບາຍນີ້ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ. ນະໂຍບາຍຈະໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນບັນດາໂຄງການຂອງທະນະຄານໂລກທີ່ໃຫ້ໂຄງການ. ນະໂຍບາຍນີ້ຕ້ອງການໃນການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມໃນຊ່ວງການກະກຽມໂຄງການທຳອິດ ດັ່ງນັ້ນ ເປັນເຄື່ອງມືປົກປ້ອງ (ເຊັ່ນວ່າ: ຂອບເຂດ ເຂດຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ. ແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ) ສາມາດກຳນົດ ແລະ ກະກຽມຢູ່ໃນເວລາເໝາະສົມເພື່ອຫຼີກລ້ຽງ

ຫຼື ແກ້ໄຂບັນຫາຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ທະນະຄານໂລກອາດບໍ່ສະໜອງທຶນໃຫ້ໂຄງການທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໃນເຂດທີ່ສໍາຄັນທາງຊີວະນາໆພັນ.

46. ໂຄງການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສີນຄ້າ LACP ໄດ້ຈໍາແນກສິ່ງແວດລ້ອມເປັນປະເພດ B. ທະນະຄານໂລກ ເນື່ອງຈາກມີຜົນກະທົບຂະໜາດນ້ອຍຈາກກິດຈະກຳຂອງໂຄງການພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສາມາດຄຸ້ມຄອງຜ່ານການນໍາໃຊ້ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ໂດຍທົ່ວໄປຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແມ່ນເປັນຜົນກະທົບທາງບວກຈາກໂຄງການຈະໃຫ້ທຶນໃນການປັບປຸງຜົນຜະລິດທາງດ້ານກະສິກໍາໂດຍຜ່ານການສະໜອງແນວພັນທີ່ດີ, ສົ່ງການເຮັດກະສິກໍາສະອາດ (ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ) ການຈັດການນໍ້າທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ການລົງທຶນລວມມີ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍ (ໂຮງສີເຂົ້າ, ສາງເກັບຜົນຜະລິດ, ເຮືອນໂຮງຜະລິດ, ປັບປຸງ ແລະ ສ້ອມແປງ ຊົນລະປະທານ ແລະ ອາຄານລະບາຍ ແລະ ອື່ນໆ) ຈັດຊື້ເຄື່ອງຈັກເຂົ້າໃນການຜະລິດ, ຝຶກອົບຮົມໃນການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມື, ການລົງທຶນຊື້ກິນຈັກແມ່ນຄ້າຍຄືກັບໂຄງການພັດທະນາກະສິກໍາອື່ນໆ ແລະ ຄາດວ່າຈະບໍ່ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນການລົງທຶນໃສ່ໂຄງສ້າງຊົນລະປະທານ ແລະ ລະບົບ ລະບາຍ ແລະ ການລົງທຶນໃນການປັບປຸງເນື້ອທີ່ດິນຂອງຊາວກະສິກອນພາຍໃຕ້ອົງປະກອບທີ 1 ແມ່ນການຟື້ນຟູໂຄງການທີ່ມີແລ້ວ ແລະ ຄາດວ່າຈະບໍ່ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ວຽກງານທາງດ້ານວິສະວະກໍາ ກ່ຽວກັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຂະໜາດນ້ອຍ ເປັນຕົ້ນສາງເກັບມ້ຽນ, ໂຮງອົບ, ຄອງຊົນລະປະທານ ອາດຈະມີຜົນກະທົບເລັກນ້ອຍຂີ້ຝຸ່ນ ແລະ ສຽງເນືອງນັ້ນ, ສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ນໍ້າເປື້ອນ ແລະ ກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພໃນຊ່ວງກໍ່ສ້າງ ຜົນກະທົບທາງລົບແມ່ນໄລຍະສັ້ນ, ຊົ່ວຄາວພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານທີ່ໄດ້ສະເໜີນັ້ນມີ 5 ບ່ອນທີ່ຂຶ້ນກັບອ່າງເກັບນໍ້າ, ເຂື່ອນດັ່ງກ່າວຕ້ອງໄດ້ມີການພິຈານນະນາກ່ອນຈະໄດ້ມີການອະນຸມັດທາງດ້ານການເງິນໃນໂຄງການຍ່ອຍດັ່ງກ່າວ.
47. ເວົ້າໄດ້ວ່າຮູບແບບໂຄງການແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການຂັບເຂື່ອນ ແລະ ຂອບເຂດ ແລະ ເປົ້າໝາຍ ຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວກະສິກອນໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເອກະສານ ESMF ນີ້ ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາເພື່ອນໍາໃຊ້ໃນໂຄງການນີ້. ESMF ສະໜອງທາງດ້ານນະໂຍບາຍ, ຫຼັກການ ແລະ ຂະບວນການ ໃນການແກ້ໄຂຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ມັນຍັງໄດ້ອະທິບາຍຂັ້ນຕອນການປະເມີນຜົນກະທົບ, ປຶກສາຫາລືການກະກຽມເຄື່ອງມືປ້ອງກັນ ແລະ ການແຈ້ງການປະຕິບັດ ດັ່ງທີ່ໂຄງການມີໂຄງການຍ່ອຍຫຼາຍໆໂຄງການເຊິ່ງຈະໄດ້ມີການເພີ່ມໃນຊ່ວງທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທະນະຄານໂລກຕ້ອງການໃຫ້ຜູ້ກູ້ຢືມ (ຕົວແທນໂດຍກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້) ເປັນຜູ້ກະກຽມເອກະສານຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ESMF ເພື່ອເປັນແນວທາງການຄັດເລືອກຜົນກະທົບຄາດວ່າຈະມີໃນແຕ່ລະໂຄງການຍ່ອຍ OP4.01 ຍັງຕ້ອງການປຶກສາຫາລືກັບສາທາລະນະຊົນຕ້ອງໄດ້ດໍາເນີນໃນຊ່ວງການກະກຽມເອກະສານປ້ອງກັນຜົນກະທົບເອກະສານສະບັບຮ່າງສຸດທ້າຍຄວນຈະໄດ້ເຜີຍແຜ່ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ທີ່ທະນະຄານໂລກເພື່ອໃຫ້ສາທາລະນະເຂົ້າເຖິງຮັບຮູ້.

48. ທີ່ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດ OP 4.04 ນະໂຍບາຍນີ້ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນນະໂຍບາຍຕ້ອງການວ່າທີ່ຕັ້ງຂອງໂຄງການຕ້ອງຫຼີກລ້ຽງຜົນກະທົບຕໍ່ຂອບເຂດອ່ອນໄຫວທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມບ່ອນທີ່ຕັ້ງໂຄງການສາມາດຫຼີກລ້ຽງໄດ້ ແລະ ຊຶ່ງຊາເບິ່ງຜົນກະທົບທາງບວກ ແລະ ທາງລົບໃນການພິຈາລະນາ ແລະ ມາດຕະການຄວນໄດ້ສະເໜີແນະໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.
49. ໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ (LACP) ຈະສະໜັບສະໜູນໃນການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີໃນເນື້ອທີ່ການຜະລິດທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ອື່ນ ເຂົ້າໄປໃນຂອບເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດ ໂຄງການຍັງບໍ່ໄດ້ຂະຫຍາຍລະບົບຊີນລະປະທານນອກເໜືອຈາກການອອກແບບດັ້ງເດີມ ແລະ ວາງແຜນຕາມລະບົບເດີມ, ດັ່ງນັ້ນໂຄງການຄວນຈະບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ກັບຂອບເຂດອ່ອນໄຫວທາງສິ່ງແວດລ້ອມເປັນຕົ້ນເນື້ອທີ່ສະຫງວນ, ເຂດອຸດທິຍານແຫ່ງຊາດ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຂອບເຂດສະເພາະສຳລັບການອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນ, ດັ່ງນີ້ຈຸດທີ່ຕັ້ງໂຄງລ່າງພື້ນຖານຂະໜາດນ້ອຍຍັງບໍ່ທັນກຳນົດຈຸດທີ່ແນ່ນອນໃນຂັ້ນຕອນສະເໜີ, ແຕ່ການຄັດເລືອກສິ່ງແວດລ້ອມຈະລວມໃນໂຄງການຍ່ອຍອາດຈະບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ຂອບເຂດອ່ອນໄຫວທາງໂດຍສິ່ງແວດລ້ອມ.
50. ການກຳຈັດສັດຕູພືດ OP4.09 ນະໂຍບາຍນີ້ ຕ້ອງໄດ້ເຮັດ ນະໂຍບາຍຕ້ອງການໃຫ້ໂຄງການຕ່າງໆ ທີ່ມີສ່ວນໃນການຈັດຊື້ຢາປາບສັດຕູພືດ ຕ້ອງກະກຽມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄວບຄຸມຢາປາບສັດຕູພືດເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການຄຸ້ມຄອງ, ການຂົນສົ່ງ, ການນຳໃຊ້ ການກຳນົດຢາປາບສັດຕູພືດມີຄວາມປອດໄພທັງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ປະຊາຊົນ.
51. ໂຄງການ (LACP) ຈະບໍ່ມີການສົ່ງເສີມການຈັດຊື້ຢາປາບສັດຕູພືດ, ເຄມີ ແລະ ວັດສະທິດ ແຕ່ຖ້າຫາກສັດຕູພືດເຂົ້າທຳລາຍ, ປະລິມານສານເຄມີ ທີ່ໄດ້ລົງທະບຽນ ແລະ ຕາມເງື່ອນໄຂ ຕາມແຕ່ລະແຈ້ງການຂອງໂຄງການຈະໄດ້ນຳໃຊ້ ແລະ ຈະໄດ້ມີການຝຶກອົບຮົມໃນການນຳໃຊ້ເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດດັ່ງກ່າວມີຄວາມປອດໄພຕາມນະໂຍບາຍຂອງທະນະຄານໂລກ (OP4.09) ອາດເວົ້າໄດ້ວ່າໂຄງການອອກແບບ ໃນການສົ່ງເສີມການຫຼຸດຜ່ອນໃນການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຜຸ່ນເຄມີ ໃນເນື້ອທີ່ການຜະລິດໃນປະຈຸບັນໂດຍຍົກສູງການເຮັດກະສິກຳແບບຍືນຍົງແຜນການທຳລາຍສັດຕູພືດແບບລຽບງ່າຍໄດ້ມີການກະກຽມໄປຕາມລາຍການຜົນກະທົບທາງລົບແຜນການທຳລາຍສັດຕູພືດແບບລຽບງ່າຍ ຈະແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ໂດຍລະບຽບຫຼັກການໃນການຄວບຄຸມຢາປາບສັດຕູພືດໃນ ສປປ ລາວ (2014) ພ້ອມດ້ວຍຂໍ້ແນະນຳ ໃນການນຳໃຊ້ການຈັດການສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM) ສະເໜີໂດຍອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ (FAO) ເອກະສານ (ESMF) ລວມເອົາແຜນການຈັດການສັດຕູພືດແບບລຽບງ່າຍໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 4.
- 52. ຊົນເຜົ່າດັ້ງເດີມ OP4.10 ນະໂຍບາຍຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ ນະໂຍບາຍນີ້ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບປະຊາຊົນດັ້ງເດີມ.** ນະໂຍບາຍນີ້ ແມ່ນແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າຖືກກະທົບ ອາດເປັນດ້ານດີ ແລະ ດ້ານບໍ່ດີ ຍ້ອນໂຄງການນີ້. ບາງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ມີໜ້າຢູ່ບາງພາກຂອງຂອບເຂດໂຄງການ. ຍ້ອນວ່າ ຍັງບໍ່ຮູ້ ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ການອອກແບບລະອຽດ ຂອງໂຄງການຍ່ອຍ. ໃນເວລາກະກຽມໂຄງການ, ເອກະສານ EGEF ໄດ້ມີກະກຽມເພື່ອແນະນຳການກະກຽມເອກະສານ EGD ສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍ ທີ່ຈະຖືກຮັບຮອງໃນຊ່ວງການກະກຽມໂຄງການ. ໃນຊ່ວງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ, ໃນບ່ອນທີ່ມີກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ໃນຂອບເຂດຂອງໂຄງການຍ່ອຍທີ່ໄດ້ກຳນົດຕາມທີ່ໄດ້ຊື້ແຈ້ງ, ໂດຍຜົນໄດ້ຮັບຂອງການກວດກາກັນກອງດ້ານສັງຄົມ, ຈະຕ້ອງດຳເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສັງຄົມໄວ້ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມນະໂຍບາຍຂອງທະນາຄານ

ໂລກ (Bank's OP 4.10 Indigenous Peoples) ເພື່ອກຳນົດ ຜົນກະທົບທີ່ເປັນໄປໄດ້ ເຊິ່ງໂຄງການຍ່ອຍອາດສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ. ໃຫ້ດຳເນີນການປຶກສາຫາລືກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າໃນຂອບເຂດຂອງໂຄງການຍ່ອຍ, ໃຫ້ປຶກສາກັບສະມາຊິກຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າກ່ອນ ແລະ ຢ່າງອິດສະລະ ຖືກຕ້ອງຕາມເອກະສານ EGEF ຂອງໂຄງການ ເພື່ອ (ກ) ຂໍຄວາມຄິດເຫັນ ຈາກປະຊາຊົນ-ຊົນເຜົ່າ ລວມທັງ ຄວາມຂັດຂ້ອງ, ຄຳແນະນຳ, ຄວາມຄາດຫວັງ ໂດຍອີງໃສ່ຜົນກະທົບທີ່ເປັນໄປໄດ້ຂອງໂຄງການຍ່ອຍ ທີ່ໄດ້ສະເໜີ (ຂ) ສ້າງມາດຕະການບັນເທົາຜົນກະທົບ ເພື່ອແກ້ໄຂຜົນກະທົບດ້ານລົບລວມທັງວິທີເສີມປະສິດທິພາບການພັດທະນາຂອງໂຄງການຍ່ອຍ. ແຜນການພັດທະນາກຸ່ມຊົນເຜົ່າ EGDP ສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ປະຊາຊົນ-ຊົນເຜົ່າ (ອາດຖືກກະທົບດ້ານດີ ແລະ ດ້ານລົບຈາກໂຄງການ) ມີໂອກາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນການ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍ, ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເຊິ່ງເໝາະສົມກັບວັດທະນາທຳຂອງເຂົາເຈົ້າ.

53. ແຫຼ່ງວັດທະນະທຳທາງກາຍພາບ OP4.11. ນະໂຍບາຍນີ້ຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນ. ນະໂຍບາຍນີ້ຕ້ອງການວ່າບ່ອນຕັ້ງຂອງໂຄງການຍ່ອຍຄວນຫຼີກລຽງບໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງວັດທະນະທຳທາງກາຍພາບ. ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຄວນໄດ້ກະກຽມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຖ້າຫາກແຫຼ່ງວັດທະນະທຳທາງກາຍພາບໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ວິທີການທີ່ປ້ອງກັນຈະໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາເພື່ອປ້ອງກັນເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍສະເພາະຂອບເຂດຊຸດດິນ. ສະຖານທີ່ຂອງໂຄງການຍ່ອຍຂອງໂຄງ ການ LACP ຈະຫຼີກລຽງບໍ່ໃຫ້ນອນຢູ່ໃນຂອບແຫຼ່ງວັດທະນະທຳທີ່ມີຢູ່ ຫຼື ບ່ອນທີ່ສົງໃສ. ໂຄງການຍ່ອຍຍັງກຳກັດເຖິງການເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການຊຸດດິນ, ວິທີການ “ໂອກາດທີ່ຈະພົບ” ໄດ້ມີການກະກຽມ ແລະ ຈະລວມເຂົ້າໃນລະຫັດສິ່ງແວດລ້ອມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ECOP ແລະ ເຂົ້າໃນສັນຍາກໍ່ສ້າງເພື່ອເປັນມາດຕະການປ້ອງກັນ.

54. ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ (ການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່) ແບບບໍ່ສະມັກໃຈ OP4.12. **ນະໂຍບາຍນີ້ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດສັນຍົກຍ້າຍແບບບໍ່ສະມັກໃຈ** ເພາະວ່າ ໂຄງການ ອາດຄອບຄອງທີ່ດິນ ເພື່ອຊ່ວຍການສ້າງແປງຄອງຊົນລະປະທານທີ່ມີ. ຍ້ອນວ່າ ຍັງບໍ່ຮູ້ ສະຖານທີ່ຕັ້ງອັນແນ່ນອນ ຂອງໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍ ໃນເວລາກະກຽມໂຄງການ, ໂຄງການໄດ້ກະກຽມເອກະສານ CRPF ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ປະຊາຊົນຖືກກະທົບ ໄດ້ຮັບການທົດແທນຄືນ ຕໍ່ຊັບສິນ ແລະ ກິດຈະກຳຫາລາຍໄດ້ເພີ່ມຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ຖືກກະທົບ. ຈຳນວນເງິນກຳນົດໃນເອກະສານ ກອບນະໂຍບາຍທົດແທນຄືນ ແລະ ຈັດສັນຍົກຍ້າຍ CRPF ແມ່ນຮັບປະກັນວ່າ ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ກິດຈະກຳຫາລາຍໄດ້ເພີ່ມ ຂອງຄົວເຮືອນຖືກກະທົບຈະບໍ່ຕົກຕ່ຳ ຍ້ອນໂຄງການ. ໃນຊ່ວງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ - ໂຄງການຍ່ອຍທີ່ໄດ້ຖືກລະບຸແລ້ວນັ້ນຕ້ອງຖືກກວດກາກັນກອງເລື່ອງຜົນກະທົບສັງຄົມ. ຖ້າວ່າ ອາດຈະມີ ຜົນກະທົບ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງຄົວເຮືອນຖືກເວນຄືນທີ່ດິນ ຫຼື ບໍ່ຖືກເວນຄືນທີ່ດິນ, ຕ້ອງກະກຽມແຜນການດຳເນີນງານຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບເອກະສານ CRPF ຂອງໂຄງການ. ໃຫ້ສົ່ງ ບັນດາເອກະສານ ແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກກະກຽມ ໃຫ້ແກ່ໂຄງການຍ່ອຍນັ້ນ ເຖິງທະນາຄານໂລກ ເພື່ອກວດກາ ແລະ ອະນຸມັດກ່ອນເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ສຳລັບວຽກງານຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກ, ຕ້ອງກວດກາກັນກອງ ຜົນກະທົບດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນໄປໄດ້ ບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ກັບຂໍ້ແນະນຳຂອງທະນາຄານໂລກ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍປ້ອງສັງຄົມຕໍ່ກັບວຽກງານຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກໃນໂຄງການທີ່ທະນາຄານໂລກໃຫ້ທຶນ.

55. **ປ່າໄມ້.** ນະໂຍບາຍນີ້ຈະບໍ່ໄດ້ເຮັດ. ນະໂຍບາຍຕ້ອງການຜົນກະທົບຕໍ່ປ່າໄມ້ຄວນໄດ້ຫຼີກລຽງ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນ, ໂຄງການ ບໍ່ໄດ້ບຸກລຸກປ່າໄມ້ເນື່ອງຈາກບໍ່ໄດ້ລົງທຶນໃນການຈັດສັນປ່າໄມ້ ແລະ ປູກໄມ້ ຫຼື ບໍ່ມີສ່ວນໃນການປ່ຽນແປງ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ ປ່າໄມ້ເຊື່ອມໂຊມ. ກິດຈະກຳທີ່ຊ່ວຍເຫຼືອພາຍໃຕ້ໂຄງການນີ້ຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ໃນເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ.
56. **ຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ OP4.37. ນະໂຍບາຍນີ້ໄດ້ດຳເນີນ.** ນະໂຍບາຍຕ້ອງການວ່າມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມໄດ້ມີ ການດຳເນີນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄວາມຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ, ເປັນເຂື່ອນໄໝ້ ຫຼື ເຂື່ອນທີ່ນຳໃຊ້ໃນປະຈຸບັນເຊິ່ງ ໂຄງການທີ່ຈະນຳໃຊ້. ຫົວງານຂອງອ່າງເກັບນ້ຳທັງ 5 ອ່າງໄດ້ພິຈາລະນາວ່າເປັນເຂື່ອນຂະໜາດໃຫຍ່ໂດຍອີງຕາມ ປຶ້ມ ຄູ່ມືການຄຸ້ມຄອງຂອງຄະນາຄານໂລກ OP 4.37 ກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ. ໂຄງການທີ່ສະເໜີຈະບໍ່ໄດ້ມີການ ສ້ອມແປງ ຫຼື ປ່ຽນແປງລະບົບຫົວງານຂອງອ່າງເກັບນ້ຳ, ແຕ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ນຳໃຊ້ນ້ຳເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍໂຄງການ. ດັ່ງນັ້ນ , ນະໂຍບາຍແມ່ນໄດ້ດຳເນີນ. ໜ້າວຽກສຳລັບຜູ້ຊ່ຽວຊານການກວດສອບເຂື່ອນໄດ້ມີການກະກຽມ. ຄະນະກຳມະການ ກວດສອບເຂື່ອນຈະໄດ້ດຳເນີນ (a) ດຳເນີນການກວດສອບ ແລະ ປະເມີນຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ, ລັກສະນະນຳໃຊ້, ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງເຂື່ອນ (b) ທົບທວນ ແລະ ປະເມີນຂັ້ນຕອນໃນການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ເຂື່ອນ ແລະ (c) ສະ ໜອງບົດລາຍງານທີ່ໄດ້ກວດສອບ ແລະ ສ້າງບົດແນະນຳໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນທີ່ ເປັນການຍອມຮັບໂດຍທົ່ວ. ພາລະບົດບາດລະອຽດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງການກວດສອບເຂື່ອນຕໍ່ກັບອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານການກວດສອບ, ການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ພ້ອມດ້ວຍການປັບປຸງ ຂັ້ນຕອນໃນການກວດກາ ແລະ ລະບົບລາຍງານຈະລວມເຂົ້າແຜນການຄຸ້ມຄອງຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນເຊິ່ງເປັນສ່ວນ ໜຶ່ງຂອງການແນະນຳຄະນະກຳມະການກວດກາເຂື່ອນ.
57. **ແມ່ນ້ຳສາກົນ. ນະໂຍບາຍນີ້ໄດ້ດຳເນີນ.** ໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າຈະໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການນຳໃຊ້ນ້ຳຂອງໃນ ຂອບເຂດໂຄງການ ແລະ ລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳສາຂາຂອງແມ່ນ້ຳຂອງເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງອ່າງ ແມ່ນ້ຳຂອງ. ເພື່ອໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບຫຼັກການ, ໂດຍການຮຽກຮ້ອງຈາກລັດຖະບານລາວ, ທະນາຄານໂລກຈະສົ່ງ ຈົດໝາຍຫາປະເທດສະມາຊິກ (ຈີນ, ພະມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈຍ, ແລະ ຫວຽດນາມ) ຜ່ານກົນໄກຂອງຄະນະກຳມະການ ແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ.
58. **ໂຄງການນອນໃນເຂດຂັດແຍ້ງ OP7.60. ນະໂຍບາຍນີ້ບໍ່ໄດ້ດຳເນີນ.** ຂອບເຂດໂຄງການ LACP ຈະບໍ່ນອນໃນເຂດ ຂັດແຍ້ງຂອງ ສປປ ລາວ ດັ່ງນັ້ນ, OP7.60 ຈະບໍ່ໄດ້ເຮັດ.

3.4 ສັງລວມຈຸດປະສົງ ແລະ ຫຼັກການສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ CRPF ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ EGEF

59. CRPF ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ໄດ້ກະກຽມເປັນສ່ວນປະກອບຂອງການປະເມີນຜົນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ESMF ຂອງໂຄງການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ LACP ເພື່ອເປັນແນວທາງໃຫ້ຜູ້ຕັດສິນນະໂຍບາຍຖ້າຫາກໂຄງການຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນຊົ່ວຄາວ ຫຼື ຖາວອນ ແລະ/ຫຼື ການຄອບຄອງທີ່ດິນ. ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ໄດ້ມີການກະກຽມເພື່ອສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ມີການໃນການປ້ອງກັນ (ຫຼີກລ່ຽງ), ຫຼຸດຜ່ອນ, ຊົດເຊີຍສໍາລັບຜົນກະທົບດ້ານລົບ (ທາງລົບ) ພົວພັນກັບການຄອບຄອງທີ່ດິນເນື່ອງຈາກໂຄງການຍ່ອຍທີ່ສະເໜີ.
60. ຈຸດປະສົງ ຈຸດປະສົງ ຂອງ CRPF ແມ່ນ ສ້າງຫຼັກການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ, ກະກຽມການຈັດຕັ້ງ, ກົນໄກການເງິນ, ມາດຖານຮັບສິດທິທົດແທນ, ຕາຕະລາງກໍານົດສິດທິ, ກົນໄກການຮ້ອງທຸກ ແລະ ຂະບວນການກວດກາ & ປະເມີນຜົນແຜນການດໍາເນີນງານຈັດສັນຍົກຍ້າຍ RAP ເຊິ່ງອາດຕ້ອງການສໍາລັບໂຄງການຍ່ອຍທີ່ຈະຖືກກໍານົດໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.
61. ຫຼັກການ. ຫຼັກການຄຸ້ມຄອງ CRPF, ລວມມີ ຫຼັກການຊົດເຊີຍ, ຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ແລະ ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ແມ່ນຖືກຕ້ອງກັບນະໂຍບາຍຂອງທະນາຄານໂລກ OP4.12, ດັ່ງລຸ່ມນີ້:
- ຄວນຫຼີກເວັ້ນ ຜົນກະທົບດ້ານວັດຖຸ, ເສດຖະກິດ ແລະ ການຍົກຍ້າຍໃນບ່ອນທີ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້, ໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ໂດຍກວດກາຄືນທາງເລືອກການອອກແບບ, ເຕັກນິກທີ່ມີ ແລະ ຄັດເລືອກສະຖານທີ່. ຖ້າຫຼີກເວັ້ນບໍ່ໄດ້ໃຫ້ບັນເທົາຜົນກະທົບ;
 - ຖ້າວ່າ ຫຼີກເວັ້ນ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍບໍ່ໄດ້, ຄວນພິຈາລະນາ ແລະ ດໍາເນີນກິດຈະກຳຈັດສັນຍົກຍ້າຍເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງການພັດທະນາໂດຍສະໜອງຊັບພະຍາກອນລົງທຶນໃຫ້ພຽງພໍເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜູ້ຖືກກະທົບຈາກໂຄງການຍືນດີຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການ.
 - ໃຫ້ປຶກສາຫາລືຢ່າງຈິງຈັງກັບຜູ້ຖືກກະທົບທັງໝົດ ແລະ ໃຫ້ໂອກາດເຂົ້າເຈົ້າເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ.
62. ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍຍັງມີຈຸດປະສົງໃນການຫຼຸດຜ່ອນການຕັ້ງຖິ່ນຖານບໍ່ສະໝັກໃຈ ແລະ ສະໜອງຂອບເຂດວຽກໃນການປະເມີນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ PAP ແລະ PAH ເຊິ່ງເປັນຜົນກໍ່ໃຫ້ເກີດການສູນເສຍທາງດ້ານການດໍາລົງຊີວິດ, ຊັບສິນ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ເນື່ອງຈາກໂຄງການຍ່ອຍ. ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການຈັດສັນຍົກຍ້າຍແບບບໍ່ສະໝັກໃຈດ້ວຍຜົນຂອງໂຄງ (OP/BP4.12) ແມ່ນໄດ້ດໍາເນີນການ. ເພື່ອພັດທະນາໂຄງການ (ຫຼືໂຄງການຫຍ່ອຍ) ໄດ້ຮັບທຶນຈາກທະນາຄານໂລກເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນສູນເສຍເນື້ອທີ່ດິນ ແລະ ຊັບສິນຕ່າງໆ, ຫຼື ລົບກວນເນື້ອທີ່ດິນເນື່ອງຈາກການເຂົ້າທາງໂຄງການ (ຕົວຢ່າງ ຊັບສິນ ແລະ ຄວາມຍາກຈົນ), ຊີວິດການເປັນຢູ່ ຫຼື ສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ. ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍສະໜອງຂໍ້ແນະນໍາ ແລະ ວິທີການໃຫ້ຜູ້ຕັດສິນໃຈຮັບປະກັນວ່າຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ PAP ແລະ PHP ຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງທາງດ້ານການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່, ຢ່າງໜ້ອຍ ກໍ່ໃຫ້ຢູ່ລະດັບເກົ່າກ່ອນທີ່ມີໂຄງການ.

63. ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍຈະໄດ້ກະກຽມສະໜອງເຄື່ອງມືລະອຽດ, ມາດຕະການປ້ອງກັນ, ໃນຊ່ວງສະເພາະຂອງການອອກແບບໂຄງການຍ່ອຍ ແລະ ການປະເມີນຄວາມເປັນໄປໄດ້, ແລະ ຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍໄດ້ຈັດຕັ້ງຂໍ້ແນະນຳໃນການກຳນົດເງື່ອນໄຂທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຊົດເຊີຍ ແລະ ອະທິບາຍລາຍການຊົດເຊີຍທີ່ຈະໄດ້ຮັບ. ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ (ແຕກຕ່າງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່) ເຄື່ອງມືທີ່ເໝາະສົມໃນຊ່ວງໄລຍະການກະກຽມໂຄງການ, ເນື່ອງຈາກຍັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການກະກຽມ ແລະ ການຕັດສິນໃຈໂຄງການຍ່ອຍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກຳນົດຈາກລັດຖະບານລາວ ແລະ ທະນາຄານໂລກຈະບໍ່ອະນຸຍາດທຶນໃຫ້ສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍນັ້ນ, ການກຳນົດຕ່າງໆ ຈົນກ່ວາໂຄງການໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆກ່ຽວກັບໂຄງການຍ່ອຍມີພຽງພໍ, ແລະ ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ຈຶ່ງໄດ້ກະກຽມ.
64. ກອບນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍຈະໄດ້ພິຈາລະນານຳໃຊ້ຖ້າໂຄງການຍ່ອຍທີ່ສະເໜີມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນເຊິ່ງຈະໄດ້ມີການຍົກຍ້າຍ, ແມ່ແຕ່ຊົ່ວຄາວກໍ່ຕາມ, ບັນຫາກໍ່ຄືເຂົ້າຄອບຄອງດິນ ຫຼື ຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ (PAP) ແລະ ຄົວເຮືອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ (PAH) ເນື່ອງຈາກການລົງທຶນໃນໂຄງການພັດທະນາກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ວຽກທາງດ້ານວິສະວະກຳ, ລວມມີການຟື້ນຟູ ແລະ ຂະຫຍາຍລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ມີ ແລະ ກໍ່ສ້າງການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ເຄື່ອງມືການແປະຮູບຜະລິດຕະພັນເປັນຕົ້ນ ກົນຈັກສຳລັບການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ, ສາງເກັບມ້ຽນ ແລະ ເຄື່ອງອົບແຫ້ງທີ່ຈະໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນຜ່ານທຶນສົມທົບ. ຕໍ່ກັບສະຖານະດັ່ງກ່າວຂະບວນການຄັດເລືອກ ແລະ ຮູບແບບຜົນກະທົບຈະໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຕັດສິນໃຈກຳນົດມາດຕະການປ້ອງກັນໃນການປ້ອງກັນ (ຫຼີກລຽງ) ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ.
65. **ເອກະສານ ກອບນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການເຂົ້າຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ EGEF.** ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງມີສຳລັບການອະນຸມັດໂຄງການ, PO4.10 ຕ້ອງການໃຫ້ຜູ້ກູ້ຢືມຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການປຶກສາຫາລືແບບອິດສະຫຼະ, ສະເພາະ ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າຜູ້ທີ່ເປັນທ່າແຮງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການໃນຊຸມຊົນໃນການສະໜັບສະໜູນກິດຈະກຳ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ. ມັນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍເຊິ່ງ PO 4.10 ອ້າງອີງເຖິງກຸ່ມສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນບໍ່ໄດ້ອີງເຖິງບຸກຄົນ. ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງ PO4.10 ແມ່ນໃຫ້ໝັ້ນໃຈວ່າ.
- ບັນດາກຸ່ມດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບໂອກາດຢ່າງເປີດກ້ວາງໃນການເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ພວກເຂົາເຈົ້າ.
 - ໂອກາດໃນການສະໜອງໃຫ້ກຸ່ມດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ເໝາະສົມແມ່ນໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ ແລະ
 - ຜົນກະທົບທາງດ້ານລົບຕ່າງໆຈາກໂຄງການໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ແລະ ຫຼີກລຽງ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນໃຫ້ເໝາະສົມທີ່ສຸດ.
66. ກອບນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ EGEF ສະໜອງເອກະສານແນະນຳ PO4.10 ຂະບວນການການກະກຽມໂຄງການທຳອິດໃຫ້ໃຫ້ຜູ້ຕັດສິນໃຈຮັບປະກັນວ່າການປຶກສາຫາລືທີ່ເໝາະສົມໄດ້ມີການພິຈາລະນາ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ, ລວມທັງ ຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ການປະເມີນທາງສັງຄົມໄດ້ມີການດຳເນີນຈະໄດ້ໂດຍຂັ້ນກັບລັກສະນະ ແລະ ຂະໜາດຂອງໂຄງການທີ່ສະເໜີ ແລະ ທ່າແຮງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບກຸ່ມຊົນເຜົ່າ. EGEF ສະໜອງຂໍ້ແນະນຳຂະບວນການປຶກສາສາລີ ແລະ ການຜູກມັດກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເປັນຊົນເຜົ່າຢ່າງອິດສະຫຼະ, ສະເພາະ ແລະ ແຈ້ງການ ຈາກການພັດທະນາ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອບເຂດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າໂຄງການຍ່ອຍຂອງ

ໂຄງການຍ່ອຍທີ່ສະ ເໜີໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບສະໜູນພາຍໃຕ້ໂຄງ ການ ACP (ລາຍລະອຽດໃຫ້ເບິ່ງຕາມ EGEF ຂອງ ໂຄງການ).

4.0 ອະທິບາຍກ່ຽວກັບແຕ່ລະແຂວງຂອງໂຄງການ

4.1 ທີ່ຕັ້ງທາງດ້ານພູມສາດ ແລະ ແຜນທີ່ຂອບເຂດ

67. ສປປ ລາວ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 236,800 ຕາກິໂລແມັດ ແລະ ມີເນື້ອທີ່ໜ້ານ້ຳ 6,000 ຕາກິໂລແມັດ ລັກສະນະພູມ ສັນຖານແບ່ງອອກເປັນສາມລັກສະນະຕ່າງກັນ -ພູດອຍ, ພູພຽງ ແລະ ທົ່ງພຽງ. ເນື້ອທີ່ພູພຽງ ແລະ ພູດອຍກວມເອົາ ສາມສ່ວນຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ. ລະດັບຄວາມສູງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນທົ່ວປະເທດຈາກພາກເໜືອລົງສູ່ພາກໃຕ້. ຄວາມ ສູງຂອງພູດອຍ, ລະດັບຄວາມສູງສະເລ່ຍ 1,500 ແມັດ ເຊິ່ງນອນໃນເຂດພາກເໜືອ. ຈຸດຕ່ຳສຸດແມ່ນນອນຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳ ຂອງທີ່ລະດັບຄວາມສູງ 70 ແມັດ ເໜືອລະດັບນ້ຳທະເລປານກາງ. ສາຍພູຫຼວງ (ສັນພູຫຼວງ) ຍາວຢຽດໄປທາງ ທິດຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ແຕ່ພູພຽງເມືອງພວນ ລົງສູ່ຊາຍແດນກຳປູເຈຍ; ອີກພູພຽງອື່ນ ແມ່ນພູພຽງນາກາຍທີ່ແຂວງຄຳ ມ່ວນ ແລະ ພູພຽງບໍລິເວນໃນພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ. ເຊິ່ງມີລະດັບຄວາມສູງ 1,000 ແມັດ ເໜືອລະດັບນ້ຳທະເລ ປານກາງ.
68. ໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າກວມເອົາ 5 ແຂວງ: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ, ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ແລະ ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ. ໂຄງການໂດຍທົ່ວໄປຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ສູງ ຫຼື ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ ທີ່ເປັນແຂວງ ມີພູຜາ ແລະ ຕຳລົງມາໃນຂອບເຂດທົ່ງພຽງ ແຂວງວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ແຂວງຄຳ ມ່ວນ. ລະດັບຄວາມສູງແຕກຕ່າງກັນແຕ່ລະດັບ 1.000 ແມັດ ເໜືອລະດັບນ້ຳທະເລປານກາງໃນແຂວງໄຊຍະບູລີ ຫຼຸດ ລົງເຖິງ 200 ແມັດ ເໜືອລະດັບນ້ຳທະເລປານກາງ ເລາະລຽບຕາມແຄມຝັ່ງແມ່ນ້ຳຂອງ. ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງລະດັບ ຄວາມສູງທີ່ແຂວງວຽງຈັນຈາກ 210 ແມັດ ຫາ 180 ແມັດ ເໜືອລະດັບນ້ຳທະເລປານກາງ. ເນື້ອທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຮາມພຽງ ຫຼື ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນເລັກນ້ອຍໃນຂອບເຂດໂຄງການ, ຄວາມແຕກຕ່າງເລັກນ້ອຍເກີດມີຂຶ້ນລະຫວ່າງຊ່ອງລະບາຍນ້ຳທຳ ມະຊາດ ແລະ ບ່ອນທີ່ເປັນຮ່ອມພູ. ຄວາມຮາບພຽງແມ່ນມີລັກສະນະແຕກຕ່າງກັນ: ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງລະດັບຄວາມ ສູງລະຫວ່າງຈຸດທີ່ລຽບຕາມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ບ່ອນຈຸດເທິງບົກ, ໂດຍຕັ້ງສາກທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງ 24 ກິໂລແມັດທີ່ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ, ໂດຍຄ້າຍຄືກັນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຫຼຸດລົງທີ່ເຊບັງຫຼົງທົ່ວຂອບເຂດນີ້ ແມ່ນ 0.02-0.03 ເປີເຊັນ. ແຜນທີ່ ໂຄງການໄດ້ສະແດງໃນແຜນສະແດງທີ 1.

ຮູບສະແດງ 1 ແຜນທີ່ຂອບເຂດໂຄງການ

ພູມສັນຖານ

69. ຂອບເຂດທີ່ຕັ້ງເປັນໂນນ ເຖິງເປັນພູຜາໃນພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງລະດັບຄວາມສູງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຈາກ 500 ຫາ 1000 ແມັດ, ພ້ອມກັບລະດັບຄວາມສູງສູງກວ່າ 2,000 ແມັດ ສະເພາະ, ແຕ່ທີ່ໄປມີຄວາມຄ້ອຍຊັນ ຫຼາຍທາງພາກເໜືອ. ພື້ນທີ່ປົກຄຸມໄປດ້ວຍພູມອາກາດມໍລະສຸມຕາເວັນຕົກສ່ຽງໃຕ້, ເຊິ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດຝົນຕົກໜັກທີ່ສະເລ່ຍ

ປະຈຳປີເຖິງ 2,500 ເຖິງ 3,000 ມິລິແມັດ. ເນື້ອດິນມີຄວາມຄ້າຍຄືກັນກັບທາງພາກເໜືອ ນອກຈາກຂອບເຂດພູພຽງ ບໍລິເວນຢູ່ທາງພາກໃຕ້, ມີຄວາມເລິກ ແລະ ມີໂຄງສ້າງ ແລະ ເປັນດິນທີ່ມີຄວາມເປັນກົດໜ້ອຍ ແລະ ເປັນດິນທີ່ສາມາດ ເກັບກັກນ້ຳໄດ້ດີ ແລະ ມີການລະບາຍສູງ.

70. ທົ່ງພຽງເຂດລຸ່ມນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາໃນພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ຂອງປະເທດບ່ອນທີ່ມີປະຊາກອນດຳລົງຊີວິດ ຫຼາຍກ່ວາ 50 ເປີເຊັນ. ຂອບເຂດເຫຼົ່ານີ້ລວມມີທົ່ງພຽງວຽງຈັນ, ທົ່ງພຽງທີ່ມີເນື້ອທີ່ແຄບໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ເຊ ບັງໄຟຂອງແຂວງຄຳມ່ວນ, ທົ່ງພຽງທີ່ກວ້າງຂວາງແມ່ນສົ່ງພຽງສະຫວັດນະເຂດ. ທົ່ງພຽງເຫຼົ່ານີ້ເປັນທົ່ງພຽງທຳການ ຜະລິດຂອງປະເທດ, ປົກຄຸມດ້ວຍອາກາດຮ້ອນຊຸ່ມເຊິ່ງນຳເອົາປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍໃນປີແຕ່ 1,500 ມິລິແມັດ ຫາ 2,000 ມິລິແມັດ.

71. ອີງຕາມຜົນການສຳຫຼວດ ແລະ ການດຳເນີນການແບ່ງຂອບເຂດປະເພດດິນລະດັບເມືອງ, ແຂວງ ທົ່ວປະເທດ, ເນື້ອທີ່ ດິນຜະລິດກະສິກຳທັງໝົດປະມານ 4,5 ລ້ານເຮັກຕາ (ເທົ່າກັບ 19 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ພາຍໃນປະເທດ) ເຊິ່ງແບ່ງອອກ ເປັນ 3 ປະເພດ ເປັນຕົ້ນ:

- ຂອບເຂດຮາບພຽງເພາະແກ່ການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ພືດອາຍຸສັ້ນ/ພືດເປັນເສດຖະກິດມີປະມານ 2 ລ້ານເຮັກຕາ.
- ຂອບເຂດທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນເລັກນ້ອຍ, ຊັ້ນດິນຢູ່ເລິກເພາະແກ່ການປູກພືດເປັນອາຫານ ເຊັ່ນ: ສາລີ, ຖົ່ວ, ຖົ່ວຂຽວ, ຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກ, ພືດອຸດສະຫາກຳ ຫຼື ພືດທີ່ເປັນສິນຄ້າມີເນື້ອທີ່ປະມານ 1,8 ລ້ານເຮັກຕາ.
- ຂອບເຂດທີ່ເປັນທົ່ງຫຍ້າທຳມະຊາດເພາະແກ່ການລ້ຽງສັດເປັນຕົ້ນ ລ້ຽງງົວ, ລ້ຽງຄວາຍ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ ປະມານ 0,65 ລ້ານເຮັກຕາ. ນອກນັ້ນ ຍັງມີເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ເປັນຕົ້ນ: ປ່າໂຄກແຫ້ງແລ້ງ, ຂອບເຂດປ່າເຮື້ອ, ຂອບເຂດປ່າບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ເຂດອະນຸລັກເຊິ່ງເພາະແກ່ການລ້ຽງສັດມີປະມານ 1,14 ລ້ານ ເຮັກຕາ.

4.2 ລັກສະນະພື້ນຖານຂອງແຕ່ລະແຂວງຂອງໂຄງການ

4.2.1 ຄຸນນະພາບດິນ

72. ອີງຕາມບົດລາຍງານການຈຳແນກປະເພດດິນ ແລະ ໝວດດິນຂອງກົມຄຸ້ມຄອງດິນກະກະສິກຳ (DALaM), ເນື້ອທີ່ດິນ ກະກະສິກຳທັງໝົດປະມານ 4.5 ລ້ານເຮັກຕາ (ເທົ່າກັບ 19 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງປະເທດ) ປະເພດຂອງດິນ ໄດ້ຈຳແນກອອກເປັນ 15 ກຸ່ມ (ຈຳແນກໂດຍ FAO UNESCO 1987): Arenosols (AR), Acrisols (AC), Alisols (AL), Cambisols (CM), Calcisols (CL), Fluvisols (FL), Ferralsols (FR), Gleysols (GL), Luvisols (LV), Leptosols (LP), Lixisols (LX), Nitisols (NT), Regosols (RG), Solonetz (SN) and Solonchacks (SC).

73. ປະເພດຂອງດິນທີ່ຄວບຄຸມຫຼາຍກ່ວາໝູ່ແມ່ນ Arenosols ເຊິ່ງມີເຖິງ 11,579,913ha (48.90%) ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ. Alisols ຄວບຄຸມ 4,444,215ha (18.77%); Luvisols ຄວບຄຸມ 2,999,305ha (12.67%); ແລະ Cambisols ຄວບຄຸມ 2,353,227 ha (9.94%), ຕາມລຳດັບ.

74. **Acrisols** ເປັນດິນປະເພດເປັນກົດພ້ອມກັບການສະສົມຂອງດິນໜຽວ. ວັດສະດຸປະກອບມາຈາກຫີນປະເພດເປັນກົດ, ສັງເກດເປັນປະເພດດິນໜຽວທີ່ທົນທານກັບອາກາດເຊິ່ງສືບຕໍ່ເປື້ອຍເຫຍື່ອຍ. ລັກສະນະທາງກາຍພາບລວມມີສະເພດລະ ພາບທາງໂຄງສ້າງຕ່ຳ, ຄວາມສາມາດໃນຊັກນຳໄຟຟ້າຕ່ຳ, ຄວາມເປັນດ້າງຕ່ຳ, ຄຸນລັກສະນະທາງເຄມີບໍ່ດີ, ມີສານ

ອາຫານຕ່ຳ, ການດູດຊຶມທາດ P ແລະ Al ເປັນພິດ; ເລີ່ມເປັນກົດ ແລະ ຜົວໜ້າຂອງດິນເປັນປະເພດດິນຊາຍປົນຕົມ.

75. **Alisols** ເປັນດິນປະເພດໃໝ່, ເມື່ອກ່ອນສ່ວນໜຶ່ງຂອງອາລີໂຊສ, ເປັນປະເພດດິນໜຽວທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການແລກປ່ຽນໄຟຟ້າສູງ. ພວກມັນເປັນດິນທີ່ເປັນກົດສູງຂອງເຂດຮ້ອນຊຸ່ມ ແລະ ເຂດເຄິ່ງຮ້ອນຊຸ່ມ, ພ້ອມກັບການສະສົມປະເພດດິນໜຽວໃນປະເພດຂອງທີ່ຮອງລົງມາ. ອາລຸຍມີນຽມ (Al) ປະກົດໃຫ້ເຫັນຫຼາຍກ່ວາ 50 ເປີເຊັນຂອງການແລກປ່ຽນຄວາມສະຫຼັບສັບຊ້ອນ. ປະເພດຂອງອາລີໂຊສ, ຈຳນວນອາລຸຍມີນຽມປະກົດເປັນຈຳນວນ ແລະ ດິນເປັນພິດເຊິ່ງສານອາຫານສຳລັບພືດແມ່ນມີຕ່ຳບໍ່ດຸ່ນດ່ຽງ.
76. **Luvisols** ເປັນດິນທີ່ສະສົມດິນໜຽວໃນ ແນວຮາມຕົວປີ ແລະ ບໍ່ເປັນສີດຳ. ດິນປະເພດນີ້ປະກອບດ້ວຍດິນໜຽວ ແລະ ມີຄວາມສາມາດໃນການຊັກນຳໄຟຟ້າໄດ້ດີ. ດິນປະເພດນີ້ໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດມີຄວາມຈຳກັດໂດຍສະເພາະທາງດ້ານຄຸນລັກສະນະທາງກາຍພາບຂອງດິນ: ສະຖຽນນະພາບທາງດ້ານໂຄງສ້າງຕ່ຳ; ຜົວໜ້າຂອງດິນແຕກຫັກງ່າຍ, ການອັດແໜ້ນຂອງດິນ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນ; ຄວາມສາມາດເກັບກັກນ້ຳຕ່ຳ, ຜຸຜຸຍງ່າຍຕໍ່ກັບຄວາມແຫ້ງແລ້ງ. ສານອາຫານປະເພດ N ແລະ K ມີໜ້ອຍ, ຂະນະທີ່ສານອາຫານປະເພດ K, Mg, S, Fe, and Zn ຈະເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ໂດຍການເຮັດການປູກຝັງ.
77. **Cambisols** ເປັນດິນປະເພດເຊິ່ງມີລັກສະນະທາງໂຄງສ້າງມີການພັດທະນາ ແລະ ບໍ່ເປັນສີດຳ. ພວກມັນເປັນດິນປະເພດທີ່ເປັນແນວຮາບທີ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼັກຖານທີ່ເຫັນຈາກການປ່ຽນແປງຂອງສີ, ໂຄງສ້າງ ແລະ/ຫຼື ສ່ວນປະສົມຄາໂບເນັດ. ລັກສະນະທາງດ້ານເຄມີ, ກາຍະພາບ ແລະ ແຮ່ທາດ ແມ່ນເປັນໄປບໍ່ໄດ້ທີ່ຈະສັງລວມໃນບັນຊີດຽວກັນເນື່ອງຈາກວ່າແຄມບີໂຊສເກີດຂຶ້ນໄດ້ໃນຫຼາຍໆ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ແຄມບີໂຊສສ່ວນຫຼາຍເປັນເນື້ອເມັດຂະໜາດກາງ ແລະ ສະຖຽນນະພາບທາງໂຄງສ້າງດີ, ມີຊ່ອງຫວ່າງເມັດດິນສູງ, ມີຄວາມສາດໃນການເກັບກັກນ້ຳໄດ້ດີ, ການລະບາຍພາຍໃນດີຫຼາຍ. ພວກມັນຍັງມີຄວາມເປັນກາງລະຫວ່າງຄວາມເປັນກົດ ແລະ ເປັນດ້າງ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງເຄມີດີພໍໃຊ້, ເປັນດິນທີ່ສັດນ້ຳຢູ່ໄດ້.
78. **Acrisol ແລະ Alisols** ເປັນດິນປະເພດ ກົດ, ມີສານອາຫານສຳພຶດໜ້ອຍ ແລະ ຄ່າຂອງ Ca ແລະ K. ພວກມັນມີຄ່າຄວາມເປັນກົດເປັນດ້າງຕ່ຳ ປະມານພຽງ 5.5, ປະກົດມີຄ່າຂອງ FeO ຫຼາຍ, ແລະ ມີຄ່າການຊັກນຳ ຟິສຟັຣັສ. ດິນປະເພດເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບການແນະນຳເຂົ້າໃນການປູກພືດປະເພດທຶນທານຕໍ່ຄວາມເປັນກົດ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ດິນປະເພດທີ່ມີນ້ຳຊືນລະປະທານຈະມີຄ່າ ຄວາມເປັນກົດເປັນດ້າງປະມານ 6 ຫາ 6.5 ເຊິ່ງເໝາະສຳລັບການປູກເຂົ້າ; ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນອິນຊີ, ສົມທົບກັບການປູກພືດໝູນວຽນ ສາມາດເພີ່ມສານອາຫານໃຫ້ແກ່ພືດ. **Luvisol** ແລະ ການນຳໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງ, ພືດທີ່ມີຮາກ ແລະ ລຳ, ແລະ ປະເພດຕະກູນຖົ່ວ.

ຕາຕະລາງ 4. ລັກສະນະຂອງດິນໃນຂອບເຂດໂຄງການ

ລ/ດ	ໝວດຂອງດິນ	ເນື້ອທີ່ (ha)	% ຂອງໝວດດິນປົກຄຸມ	ປະເພດຂອງດິນໃນແຂວງເປົ້າໝາຍ			
				XBL	VTE Plain	BLX	KHM
1	ARENOSOLS (AR)	233,154	1.43%	x	x		x

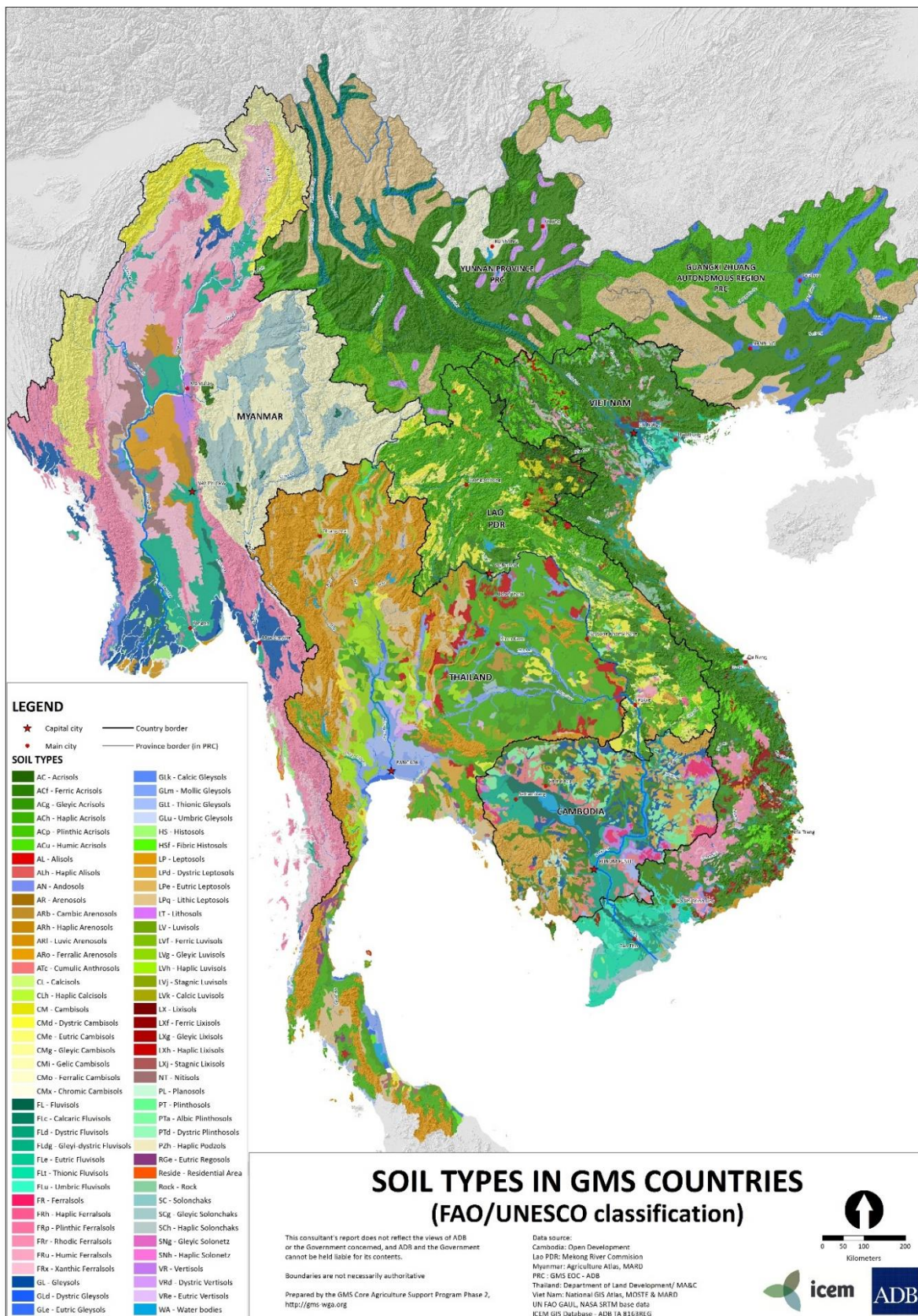
2	ALISOLS (AL)	4,444,215	18.77%		x	x	x
3	ACRISOLS (AC)	11,579,913	48.90%	x	x	x	x
4	CAMBISOLS (CM)	2,353,227	9.94%	x	x	x	x
5	CALCISOLS (CL)			x			
6	FLUVISOLS (FL)	104,650	0.45%	x	x		x
7	FERRALSOLS (FR)			x			
8	GREYSOLS (GL)	127,189	0.54%		x	x	x
9	LEPTOSOLS (LP)	442,497	1.80%	x	x	x	x
10	LIXISOLS (LX)	391,495	1.63%		x		x
11	LUVISOLS (LV)	2,999,305	12.67%	x		x	x
12	NITISOLS (NT)			x			
13	REGOSOLS (RG)	515,279	0.94%		x	x	x
14	SOLOCHACKS (SC)	7,503	0.03%				
15	SOLOCHNETZ (SN)	5,945	0.02%		x		x

79. ອີງຕາມ Roder et al (2006)², ການສຶກສາຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນໃນ ສປປ ລາວ ສໍາລັບການປູກເຂົ້າໃນເຂດເນີນສູງ ແລະ ທົ່ງພຽງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການນໍາໃຊ້ດິນສໍາລັບການຜະລິດເຂົ້າໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕໍ່າ, ສ່ວນປະສົມທາງອິນຊີ ແລະ ສານອາຫານປະເພດ N ຍັງຕໍ່າ. ດັ່ງນັ້ນ, ຝຸ່ນເຄມີແມ່ນໄດ້ນໍາໃຊ້ພຽງເລັກນ້ອຍໃນການປູກເຂົ້າໃນເຂດເນີນສູງ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມການນໍາໃຊ້ເຄຢຸນເຄມີ/ອະອິນຊີໃນພື້ນທີ່ພຽງແມ່ນມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນໄລຍະ 10 ປີ ຜ່ານມາ (ແຕ່ກໍຍັງນ້ອຍກວ່າ 20 ກກ/ເຮັກຕາໂດຍສະເລ່ຍ). ເພື່ອງ ແລະ ມູນສັດຈາກງົວ ແລະ ຄວາຍເປັນແຫຼ່ງສານອາຫານທີ່ສໍາຄັນ (Roder et al, 2006). ດິນປູກເຂົ້າໃນທົ່ງພຽງເປັນປະເພດ Acrisols ເຊິ່ງມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຕໍ່າ, ທົນທານຕໍ່ອາກາດ, ຄວາມເປັນກົດເປັນດ້າງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຊັກນໍ້າໄຟຟ້າຕໍ່າ.

80. ແຜນທີ່ໃນຮູບທີ່ 2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນຖິງປະເພດຂອງດິນໃນ ສປປ ລາວ

ຮູບສະແດງ 2 ແຜນທີ່ປະເພດດິນ

² Roder, W., Schurmann, S., Chittanavanh, P., Sipaseuth, K., and Fernandez, M. (2006). Soil fertility management for organic rice production in the Lao PDR. Renewable Agriculture and Food Systems: 21(4); 253-260. (URL: <http://doc.rero.ch/record/293900/files/S174217050600161X.pdf>)

4.2.2 ອຸທິກວິທະຍານໍ້າໜ້າດິນ/ນໍ້າໃຕ້ດິນ

81. ສປປ ລາວເປັນປະເທດທີ່ອຸດົມສົມບູນດ້ວຍຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງນໍ້າຍັງຢູ່ໃນອັນດັບດີ. ນໍ້າມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ວັດທະນາທຳຂອງຄົນລາວ: ນໍ້າຍັງເປັນເປົ້າໝາຍໃນການສະໜອງຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງປະເທດ. ການປະກອບສ່ວນໃນການພັດທະນາຈາກຂະແໜງນໍ້າໄດ້ມີການສໍາຫຼວດ: ຊົນລະປະທານ, ພະລັງງານໄຟຟ້າ, ການເດີນເຮືອ, ການປະມຸງ, ນໍ້າປະປາທັງຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ. ປະລິມານນໍ້າທີ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ແຕ່ລະຂະແໜງການໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆໃນປະຈຸບັນ.

ປະລິມານນໍ້າທີ່ໄຫຼເຂົ້າ ສປປ ລາວມີປະມານ 270 ພັນລ້ານ ແມັດກ້ອນ, ເທົ່າກັບ 35 ເປີເຊັນຂອງນໍ້າທີ່ໄຫຼເຂົ້າອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງສະເລ່ຍຕໍ່ປີ. ປະລິມານນໍ້າໃນແມ່ນໍ້າທີ່ ສປປ ລາວ ປະຈຳເດືອນແມ່ນມາຈາກນໍ້າຝົນ: ປະມານ 80 ເປີເຊັນໃນລະດູຝົນ (ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ) ແລະ 2 ເປີເຊັນ ໃນລະດູແລ້ງ, ແຕ່ເດືອນພະຈິກ ຫາ ເດືອນ ເມສາ. ສໍາລັບບາງແມ່ນໍ້າໃນເຂດພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ (ໂດຍສະເພາະ ເຊບັ້ງໄຟ, ເຊບັ້ງຫຼຽງ ແລະ ເຊໂດນ) ອັດຕາການໄຫຼໃນລະດູແລ້ງແມ່ນນ້ອຍ: ປະມານ 10 ຫາ 15 ເປີເຊັນຂອງອັດຕາການໄຫຼປະຈຳປີ. ແມ່ນໍ້າທີ່ບໍ່ໄຫຼເຂົ້າອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງໄປຫາຫວຽດນາມໄປທະເລຈີນໃຕ້ມີ ແມ່ນໍ້າມ້າ, ແມ່ນໍ້າຊຳ ແລະ ແມ່ນໍ້າເນີນ.

82. ແຫຼ່ງນໍ້າຈືດສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ມາຈາກທະເລສາບ, ແມ່ນໍ້າ, ແລະ ນໍ້າໃຕ້ດິນມີລັກສະນະທາງເຂດຮ້ອນ. ສປປ ລາວ ມີປະລິມານນໍ້າຊັບພະຍາກອນນໍ້າພາຍໃນສະເລ່ຍຕໍ່ຄົນສູງທີ່ສຸດໃນພາກພື້ນອາຊີ. ປະເທດໄດ້ແບ່ງອ່າງຮັບນໍ້າອອກເປັນ 64 ອ່າງ. ຫ້າສິບສາມອ່າງຮັບນໍ້າ, ຫຼື 91 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ, ໄຫຼເຂົ້າສູ່ອ່າງນໍ້າຂອງ (ແມ່ນໍ້າທີ່ມີຄວາມຍາວລະດັບທີ 12 ຂອງໂລກ ແລະ ລະດັບທີ 7 ຂອງອາຊີ). ສິບແອັດອ່າງແມ່ນໍ້າ, ນອນໃນແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ແຂວງຫົວພັນ, ໄຫຼລົງສູ່ປະເທດຫວຽດນາມ. ແມ່ນໍ້າຂອງສະໜອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ. ມີຕົ້ນກຳເນີດມາຈາກພາກໃຕ້ຂອງປະເທດຈີນ, ໄຫຼຜ່ານປະເທດພະມ້າ, ສ ປປ ລາວ, ປະເທດໄທ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ຫວຽດນາມ, ແລະ ລົງສູ່ທະເລຈີນໃຕ້. ລະດັບນໍ້າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍລະຫວ່າງລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ, ນໍ້າຖ້ວມໃນແຕ່ລະປີມີບົດບາດສໍາຄັນຫຼາຍໃນການຄວບຄຸມຊີວະນາໆພັນ ແລະ ເສດຖະກິດ. ນໍ້າຖ້ວມໄດ້ປະລະຕະກອນທີ່ຊ່ວຍໃນການປັບປຸງຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ສະລ້າງສິ່ງປົນເປື້ອນ ແລະ ຕື່ມໃຫ້ແກ່ນໍ້າໃຕ້ດິນ.

83. ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດມີແມ່ນໍ້າລຳທານຈຳນວນຫຼາຍ. ໃຫຍ່ທີ່ສຸດແມ່ນແມ່ນໍ້າຂອງ, ຄວາມຍາວໄຫຼຜ່ານ 1,898 ກິໂລແມັດ ແຕ່ເໜືອເຖິງໃຕ້, ເປັນເສັ້ນຊາຍແດນລະຫວ່າງລາວ-ໄທ 919 ກິໂລແມັດ. ປະລິມານນໍ້າໄຫຼເຂົ້າອ່າງນໍ້າຂອງເກືອບ 60 ເປີເຊັນແມ່ນມາຈາກ ສປປ ລາວ. ສາຂາຂອງແມ່ນໍ້າຂອງສ່ວນໃຫຍ່ເກືອບທັງໝົດ ຫຼື ຕົ້ນຕໍແມ່ນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ. ເນື້ອທີ່ອ່າງໃຫຍ່ກວ່າ 400 ຕາແມັດ ລວມມີ ນໍ້າ ອູ 448 ກິໂລແມັດ, ນໍ້າທາ 325 ກິໂລແມັດ, ນໍ້າແບ່ງ 215 ກິໂລແມັດ, ນໍ້າຄານ 90 ກິໂລແມັດ, ນໍ້າງື່ມ 354 ກິໂລແມັດ, ນໍ້າງຽບ 156 ກິໂລແມັດ, ນໍ້າກາດົງ 103 ກິໂລແມັດ, ນໍ້າ ຊັນ 120 ກິໂລແມັດ, ເຊບັ້ງໄຟ 239 ກິໂລແມັດ, ເຊບັ້ງຫຼຽງ 338 ກິໂລແມັດ, ເຊໂດນ 192 ກິໂລແມັດ, ເຊກອງ 320 ກິໂລແມັດ ແລະ ຍັງມີແມ່ນໍ້ານ້ອຍໆ ຫຼາຍແມ່ນໍ້າໄຫຼລົງແມ່ນໍ້າຂອງ. ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍນໍາໃຊ້ແຫຼ່ງນໍ້າໜ້າດິນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຈະໄດ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າຈາກແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະ ແມ່ນໍ້າສາຂາ. ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລຍປະຈຳປີໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນ 1,935 ມິລິແມັດ, ຫຼື 462 ກມ², ປະລິມານໄຫຼຖ້ວມ 1,055 ມິລິແມັດ ຫຼື 250 ກມ³. ຂອບເຂດຝົນຕົກຫຼາຍທີ່ສຸດແມ່ນຢູ່ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ ແລະ ແຂວງສາລະວັນ.

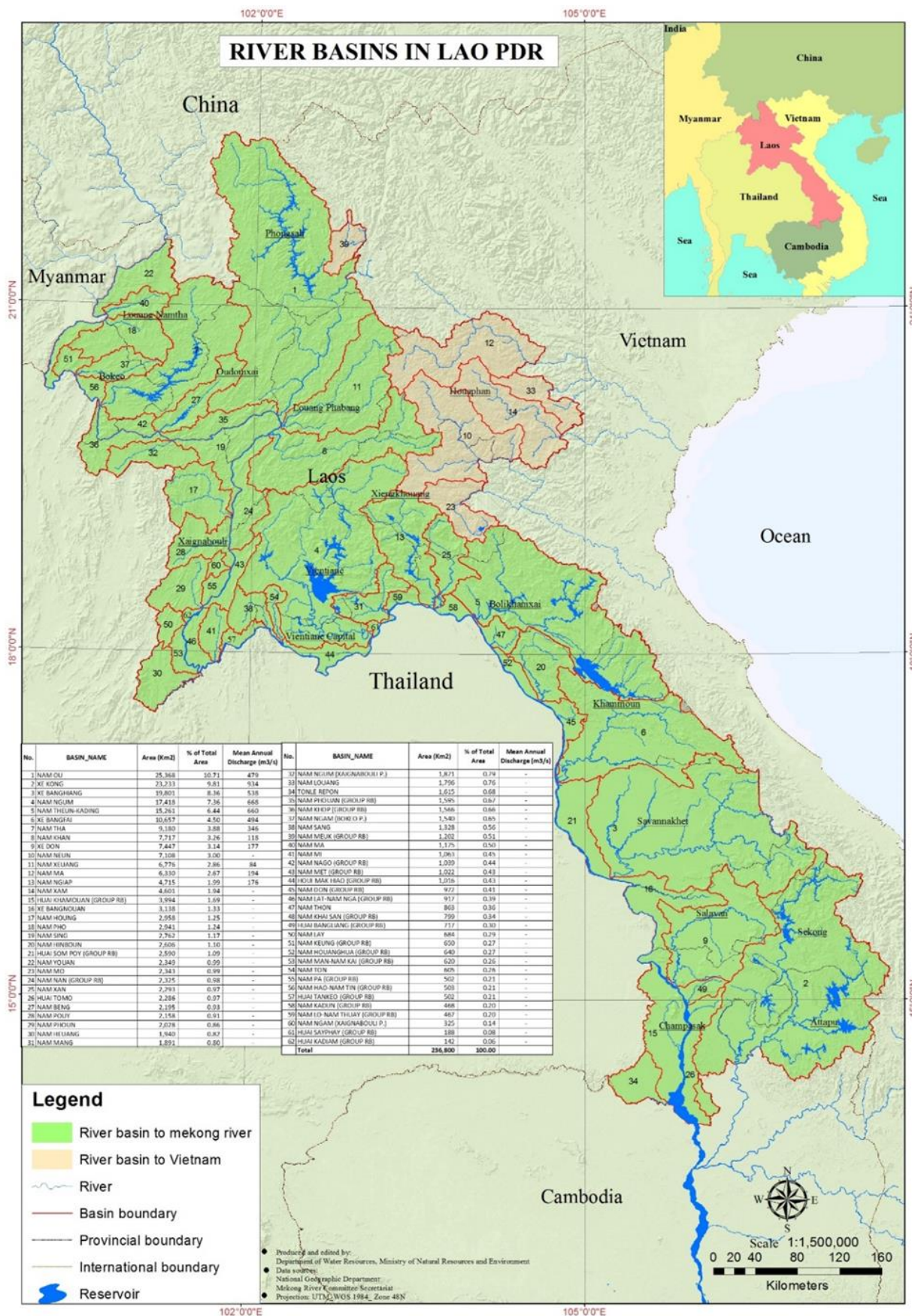
84. ແມ່ນ້ຳຕົ້ນຕໍ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ໄຫຼຜ່ານແຂວງເປົ້າໝາຍໂຄງການມີຄື: ແຂວງໄຊຍະບູລີແມ່ນ້ຳຂອງ, ແຂວງວຽງຈັນ ນ້ຳງື່ມ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນນ້ຳຂອງ ແລະ ນ້ຳງື່ມ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ມີນ້ຳກະດິງ, ນ້ຳຊັນ ແລະ ນ້ຳຂອງ, ແຂວງຄຳມ່ວນມີນ້ຳເຊບັງໄຟ ແລະ ນ້ຳຂອງ.

85. ແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ນຳໃຊ້ສຳລັບການກະສິກຳໃນຂອບເຂດແຂວງເປົ້າໝາຍ: ນ້ຳແມ່ນພາກສ່ວນທີ່ສຳຄັນສຳລັບການປູກຝັງ, ດັ່ງນັ້ນ, ແຫຼ່ງນ້ຳມີຫຼາຍໆ ແຫຼ່ງ ຕົວຢ່າງ ນ້ຳຝົນ, ນ້ຳໜ້າດິນຈາກແມ່ນ້ຳ, ອ່າງເກັບນ້ຳ, ນ້ຳສ້າງ/ນ້ຳໃຕ້ດິນແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກຝັງໃນແຂວງເປົ້າໝາຍ, ຂຶ້ນຢູ່ກັບເງື່ອນໄຂສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງແຕ່ລະແຂວງ ແລະ ປະເພດຂອງພືດ. ໃນແຂວງເປົ້າໝາຍການຊົມໃຊ້ນ້ຳໜ້າດິນ ແລະ ນ້ຳໃຕ້ດິນຍັງມີຂອບເຂດຈຳກັດ. ດັ່ງນັ້ນ, ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນຳໃຊ້ນ້ຳຝົນ. ສະຖານະພາບການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ນ້ຳຊົນລະທານເຂົ້າໃນການປູກຝັງທີ່ແຂວງເປົ້າໝາຍໄດ້ສັງເກດໄວ້ລຸ່ມນີ້:

- ແຂວງໄຊຍະບູລີ- ນ້ຳສຳລັບນຳໃຊ້ເຂົ້າເຮັດນາ ແລະ ປູກສາລີແມ່ນນ້ຳຝົນ ແລະ ນ້ຳຈາກແມ່ນ້ຳສາຂາຍ່ອຍແມ່ນ້ຳຂອງ
- ແຂວງວຽງຈັນ- ແຫຼ່ງນ້ຳສຳຄັນສຳລັບປູກເຂົ້າ ແລະ ພືດຜັກແມ່ນນ້ຳຝົນ ແລະ ນ້ຳມັງ, ນ້ຳງື່ມ ແລະ ສາຂາແມ່ນ້ຳງື່ມ. ບາງບ້ານກໍໄດ້ນຳໃຊ້ນ້ຳບາບານ (ນ້ຳສ້າງ) ສຳລັບພືດຜັກ.
- ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ- ແຫຼ່ງນ້ຳຕົ້ນຕໍສຳເຮັດນາ ແລະ ພືດຜັກແມ່ນນ້ຳຝົນ ແລະ ນ້ຳງື່ມ, ສາຂານ້ຳງື່ມ, ແລະ ນ້ຳຂອງ. ບາງບ້ານກໍໄດ້ນຳໃຊ້ນ້ຳບາບານ (ນ້ຳສ້າງ) ສຳລັບພືດຜັກ.
- ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ- ແຫຼ່ງນ້ຳສຳຄັນສຳລັບປູກເຂົ້າ ນ້ຳຝົນ, ນ້ຳມັງ, ແລະ ສາຂານ້ຳມັງ, ນ້ຳຊັນ ແລະ ສາຂານ້ຳຊັນ, ນ້ຳຂອງ.
- ແຂວງຄຳມ່ວນ-ແຫຼ່ງນ້ຳສຳຄັນສຳລັບປູກເຂົ້າ ແລະ ພືດຜັກແມ່ນນ້ຳຝົນ ແລະ ເຊບັງໄຟ, ແລະ ສາຂາ.

86. ການປູກສາລີໃນແຂວງໄຊຍະບູລີແມ່ນນຳໃຊ້ນ້ຳຝົນເປັນຕົ້ນຕໍ (ບໍ່ມີລະບົບຊົນລະປະທານ), ແຕ່ການປູກໄດ້ແບ່ງອອກເປັນສອງແບບ, ແບບນຳໃຊ້ນ້ຳຝົນ ແລະ ນຳໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານ. ໃນປະເທດລາວ ການປູກພືດລະດູຝົນເລີ່ມແຕ່ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນ ຕຸລາ ຂອງແຕ່ລະປີ. ການເຮັດກະສິກຳລະດູແລ້ງເລີ່ມແຕ່ພະຈິກ ຫາ ເດືອນ ເມສາ. ແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດໃນລະດູແລ້ງແມ່ນມາຈາກນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ. ນ້ຳໃຕ້ດິນນຳໃຊ້ເຂົ້າປູກພືດຜັກເທົ່ານັ້ນ.

ຮູບສະແດງ 3 ອ່າງແມ່ນ້ຳໃນ ສປປ ລາວ.

87. ນ້ຳຖ້ວມໃນ ສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເກີດຈາກມວນນ້ຳຂອງແມ່ນ້ຳຂອງແຕ່ລະປີ (ຂອບເຂດພື້ນທີ່ຕ່ຳເລາະລຽບຕາມແຄມຝັ່ງແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ນ້ຳລົ້ນຝັ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຂອບເຂດຕ່ຳຂອງແມ່ນ້ຳສາຂາ), ລະດັບນ້ຳຂຶ້ນສູງໃນບັນດາແມ່ນ້ຳສາຂາບວກກັບນ້ຳຝົນໃນທ້ອງຖິ່ນ. ທົ່ງພຽງຂອງແມ່ນ້ຳຂອງເປັນເຂດຖ້ວມປະຈຳປີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນແຂວງວຽງຈັນ, ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ແຕ່ເມືອງປາກຊັນ ເຖິງ ເມືອງປາກກະດິງ, ແລະ ເຂດເຊບັ້ງໄຟຂອງແຂວງຄຳມ່ວນ.
88. ນ້ຳຖ້ວມທີ່ເກີດຈາກນ້ຳຝົນເຫັນເກືອບທຸກໆເມື່ອປະລິມານນ້ຳຝົນຕົກຫຼາຍກວ່າ 60 ມິລິແມັດ/ວັນ. ໃນອ່າງຮັບນ້ຳໃນພາກເໜືອສ່ວນໃຫຍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມຊຸ ແລະ ດິນເຈື່ອນ.

ຕາຕະລາງ 5. ປະຫວັດນ້ຳຖ້ວມທີ່ເກີດຂຶ້ນ (2000-2015)

ລ/ດ	ປີ	ປະເພດ	ສະຖານທີ່
1.	1999	ນ້ຳຖ້ວມ	ພາກກາງ
2	2000	ນ້ຳຖ້ວມ	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້
3	2001	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້
4	2002	ນ້ຳຖ້ວມໃຫຍ່, ນ້ຳຖ້ວມຊຸ ແລະ ດິນເຈື່ອນ	ພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້
5	2004	ນ້ຳຖ້ວມ	ພາກໃຕ້
6	2005	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ ແລະ ດິນເຈື່ອນ	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້
7	2006	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ ແລະ ລົມພະຍຸ	ພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້
8	2007	ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແລ້ງ	ພາກກາງ
9	2008	ນ້ຳຖ້ວມໃຫຍ່	ພາກເໜືອ, ພາກກາງ
10	2009	ນ້ຳຖ້ວມ (ໄຕ້ຝຸ່ນເກດສະໜາ)	ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້
11	2011	ນ້ຳຖ້ວມ (ໄຮມາ ແລະ ນົກເຕັ້ນ)	ພາກເໜືອ, ສ່ວນໜຶ່ງຂອງພາກກາງ
12	2013	ນ້ຳຖ້ວມ	ແຂວງພາກໃຕ້
13	2014	ນ້ຳຖ້ວມ	ທົ່ວປະເທດ
15	2015	ນ້ຳຖ້ວມ	ພາກເໜືອ,

89. ກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ ແລະ ເຫດການຕາມທຳມະຊາດຄວນໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ. ການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ແມ່ນໄດ້ຖືກຈົມວ່າເປັນສາເຫດຕົ້ນຕໍກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາດິນເຊາະເຈື່ອນ, ປ່າໄມ້ເຊື່ອມໂຊມ, ການເຮັດກະສິກຳບໍ່ຍືນຍົງ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກໍ່ໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ. ຂອບເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສຳລັບນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງແມ່ນນອນໃນເຂດຮ້ອນຊຸ່ມ ແລະ ບ່ອນທີ່ພຽງຕ່ຳ, ເຊິ່ງລວມທັງອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ. ເຫດການໄພພິບັດໃນ ສປປ ລາວໄດ້ເຜີຍແຜ່ໂດຍ EM-DAT (EM-DAT, 2014). ຂໍ້ມູນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໄພແຫ້ງແລ້ງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຮ້າຍແຮງຕໍ່ປະຊາຊົນ. ຫຼາຍກວ່າ 4.25 ລ້ານຄົນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ 5 ຄັ້ງ. ພະຍາດລະບາດເປັນຄາດຕະກອນທີ່ໃຫຍ່ສຸດຕໍ່ປະຊາຊົນຫຼາຍກວ່າ 863 ຄົນສູນເສຍຊີວິດໃນເຈັດຄັ້ງ. ເຫດການນ້ຳຖ້ວມໄດ້ເກີດປະຈຳໃນແມ່ນ້ຳຂອງ, ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນຫຼາຍກວ່າ 4 ລ້ານຄົນ. ຕາຕະລາງທີ 5 ສັງລວມເຫດການໄພພິບັດໃນລາວແຕ່ປີ 1900 ຫາ ປີ 2014 (MRC-GIZ, 2004).

ຕາຕະລາງ 6 ສັງລວມເຫດການໄພພິບັດໃນລາວແຕ່ປີ 1900 ຫາ ປີ 2014 (MRC-GIZ, 2004)

ໄພພິບັດ		ຈນ ເຫດການ	ຈນເສຍ ຊີວິດ	ຈນ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບທັງໝົດ	ສູ່ເສຍ (000 USD)
ແຫ້ງແລ້ງ	ແຫ້ງແລ້ງ	5	-	4,250,000	1,000
ພະຍາດ ລະບາດ	ບໍ່ລະບຸ	3	44	9,685	-
	ໂລກຕິດຕໍ່ທາງແບກເທີເຣຍ	2	534	8,244	-
	ໂລກຕິດຕໍ່ເຊື້ອໄວຣັສ	4	285	38,000	-
ນ້ຳຖ້ວມ	ບໍ່ລະບຸ	10	76	1,878,600	2,480
	ນ້ຳຖ້ວມຊຸ	1	34	430,000	-
	ນ້ຳຖ້ວມທົ່ວໄປ	10	392	1,723,258	70,128
ພະຍຸ	ບໍ່ລະບຸ	2	8	38,435	302,301
	ພະຍຸໜຸນເຂດຮ້ອນ	3	64	1,397,764	103,650

90. ທີ່ຕັ້ງທີ່ເປັນພູຜາຍັງເປັນທ່າແຮງທີ່ສໍາຄັນໃນການພັດທະນາໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ. ເປັນປະເທດທີ່ມີພູຜາພ້ອມດ້ວຍຄວາມອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ, ມີທ່າແຮງໃນການພັດທະນາໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຫຼາຍໆຂະໜາດ. ຄວາມຕ້ອງການໄຟຟ້າເພີ່ມຂຶ້ນກໍ່ເພື່ອພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມພາຍໃນປະເທດ (ພ້ອມດ້ວຍປະເທດໄກ່ຄຽງ), ເປັນທ່າແຮງສໍາລັບການພັດທະນາພະລັງໄຟຟ້ານໍ້າຕົກໃນ ສປປ ລາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ນະໂຍບາຍຂອງ ສປປ ລາວ ຕົ້ນຕໍແມ່ນ ຜະລິດໄຟຟ້າ.

ນໍ້າໃຕ້ດິນ

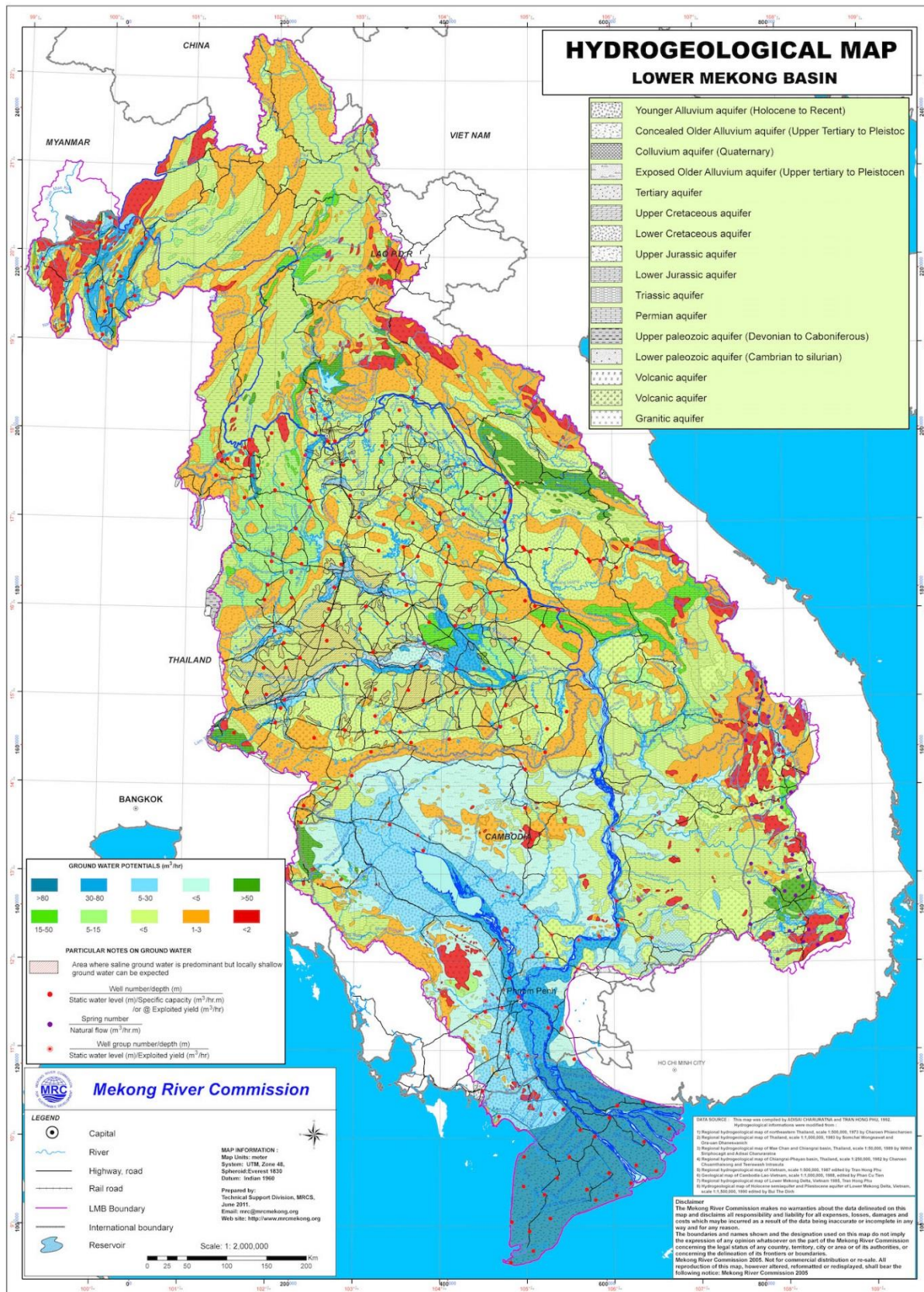
91. ການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນໃນ ສປປ ລາວ ຍັງມີໜ້ອຍ, ເຖິງແມ່ນວ່າເປັນແຫຼ່ງນໍ້າຕົ້ນຕໍໃນເຂດຊົນນະບົດ. ການສຶກສາຂອງຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງ (1986) ໄດ້ສັງເກດເຫັນວ່າປະເທດລາວໄດ້ແບ່ງອອກເປັນສອງເຂດທາງດ້ານທໍລະນີວິທະຍາ. ຊັ້ນດິນ ແອນນາເມຍຄອບຄອງຂອບເຂດທາງພາກເໜືອ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກຂອງປະເທດ ແລະ ຊັ້ນດິນຕົກຂ້ອນອິນໂດຊີນຽນເລາະລຽບຕາມແມ່ນໍ້າຂອງ. ລະບົບຊັ້ນຫີນອິນນໍ້າແບ່ງອອກເປັນສາມປະເທດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

92. ຊັ້ນຫີນອິນນໍ້າປະເພດ ແອນນາໝຽນ ມີຢູ່ທົ່ວໄປ. ລະບົບນີ້ແມ່ນໃນພື້ນທີ່ເຊິ່ງໄຫຼລົງສູ່ແມ່ນໍ້າ ແລະ ນໍ້າສາຂາ. ເປັນລະບົບການໄຫຼໃນທ້ອງຖິ່ນພວກບໍ່ນອນຢູ່ໃນລະບົບການໄຫຼໄປຫາພາກພື້ນ ແລະ ຍັງບໍ່ສາມາດນໍາເອົາສິ່ງເປັນເປື້ອນເຂົ້າສູ່ລະບົບນໍ້າໃຕ້ດິນຂອງພາກພື້ນ. ທ່າແຮງສໍາຄັນໃນການສະໜອງນໍ້າໃຕ້ດິນໃນພາກເໜືອຂອງປະເທດແມ່ນໄດ້ມີການພິຈາລະນາວ່າເປັນນວນຫຼາຍ. ຄຸນນະພາບຂອງນໍ້າພິຈາລະນາວ່າຍັງມີຄຸນນະພາບດີ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງຂອງນໍ້າຊຶມຕາມຊ່ອງຫວ່າງປົນດ້ວຍທາດເຫຼັກ. ສາມາດເອົານໍ້າມານໍ້າໄຊ້ເຖິງ 5 ລິດ/ວິນາທີ.

93. ຊັ້ນອິນນໍ້າປະເພດອິນໂດຊີນຽນ, ມີການໄຫຼໃນພາກພື້ນ, ລວມມີຫີນ ອິນໂດຊີນຽນ ໂມເຍັນນີ ແລະ Superieures ແລະ ພົວກັບເວລາ. ພວກມັນເປັນນໍ້າຈືດ, ເຖິງແມ່ນວ່າມັນປະກົດເປັນນໍ້າເຄັມ, ແລະ ນອນໃຂຂອບເຂດນໍ້າເຄັມ. ສາມາດເອົານໍ້າມານໍ້າໄຊ້ເຖິງ 12-24 ລິດ/ວິນາທີ.

94. ຊັ້ນທຶນອົນນ້ຳລຸ່ມນ້ຳ. ພົວພັນກັບການຕົກຄ້າງຂອງຕະກອນຂອງແມ່ນ້ຳຂອງອັດຕາການໄຫຼບໍ່ສູງ.
95. ທຶນປູນໃນ ພາກກາງຂອງ ສປປ ລາວແມ່ນມີສ່ວນພົວພັນກັບປະເພດ Annamian, ແຕ່ສະຖານທີ່ຕັ້ງແມ່ນເຂົ້າໃນລະບົບການໄຫຼຂອງ ອິນພັດຊິນຽນ. ໄດ້ຖືກອະທິບາຍວ່າເປັນແຫຼ່ງນ້ຳໃຕ້ດິນທີ່ໃຫຍ່.
96. ປະຈຸບັນໄດ້ມີການປະເມີນທ່າແຮງໃນການນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນໂດຍການສຶກສາຂອງອົງການ JICA ທີ່ແຂວງສະລະວັນ ແລະ ແຂວງຈຳປາສັກ. ຍັງມີການສຶກສາກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນເຂົ້າໃນເຂົ້າໃນການສະໜອງນ້ຳໃນສະເພາະເຂດ, ບໍ່ນ້ຳບາດານຫຼາຍໆ ຮ້ອຍໄດ້ມີການຂຸດພາຍໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະທດສຳລັບການນຳໃຊ້ໃນຊົນນະບົດ, ແຕ່ກໍຍັງມີການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການລ້ຽງສັດ ແລະ ອຸດສະຫາກຳຂະໜາດນ້ອຍ. ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຂຸດເຈາະນ້ຳບາດານໃນຊົນນະບົດໂດຍທົ່ວໄປມີ ແຜນວາດທີ່ຕັ້ງ, ຄວາມເລິກຂອງສ້າງ, ຂະນິດຂອງຈັກສູບນ້ຳ, ແລະ ລະດັບນ້ຳໃຕ້ດິນ. ການວັດແທກທາງດ້ານທໍລະນີວິທະຍາ ແລະ ຈຳນວນນ້ຳທີ່ມີແມ່ຍັງບໍ່ທັນມີຂໍ້ມູນ ແລະ ເຮັດພຽງບາງຄັ້ງຄາວ. ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຂຸດເຈາະນ້ຳບາດານໃນຊົນນະບົດແມ່ນຮັກສາໄວ້ທີ່ຫ້ອງການຂອງສູນນ້ຳສະອາດຂັ້ນແຂວງ. ທຸກກໍລະນີ, ຄວາມເລິກຂອງການຂຸດເຈາະມີຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງ 30-50 ແມັດ ອັດຕາການນຳໃຊ້ ປະມານ 1 ລິດ/ວິນາທີ ຫາ ນ້ອຍກ່ວາ 5 ລິດ/ວິນາທີ.
97. ນ້ຳໃຕ້ດິນເປັນແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ເປັນທ່າແຮງສຳຄັນສຳລັບຊົນນະບົດ ແລະ ຕົວເມືອງນ້ອຍ, ໂດຍສະເພາະໃນເຂດຕ່າງໆຈາກແຫຼ່ງນ້ຳໜ້າດິນເປັນຕົ້ນເຂດພາກໃຕ້ ແລະ ພາກຕາເວັນຕົກຂອງແຂວງຈຳປາສັກ, ລຸ່ມນ້ຳເຊບັ້ງໄຟ, ເຊບັ້ງຫຼຽງ ແລະ ເຊໂດນ. ຈາກຫຼັກຖານໄດ້ແນະນຳໃຫ້ເຫັນວ່າລະບົບສຸຂາພິບານ ແລະ ນ້ຳເປື້ອນຍັງຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳ ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການປົນເປື້ອນນ້ຳໃຕ້ດິນ.
98. ໃນ ປະເທດລາວ, ປະຊາຊົນໃນຊົນນະບົດສ່ວນໃຫຍ່ຕ້ອງການນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນ ແລະ ນ້ຳໜ້າດິນສຳລັບອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກ. ໃນຂອບເຂດໂຄງການ, ນອກຈາກແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຈຳນວນນ້ຳບາດານຊຸມຊົນໄດ້ຮັບການສະໜອງຈາກອົງການພາຍນອກໃນການຂຸດເຈາະ. ການແຈກຢາຍ ແລະ ຄວາມເລິກຂອງລະດັບນ້ຳໃຕ້ດິນໃນຂອບເຂດໂຄງການແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງ. ລະດັບນ້ຳໃຕ້ດິນມີການປ່ຽນແປງເນື່ອງຈາກນ້ຳຝົນ, ຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ, ແລະ ລະຍະຫ່າງຂອງແຫຼ່ງນ້ຳ.
99. ອີງຕາມການນຳໃຊ້ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນ, ນ້ຳໃຕ້ດິນໄດ້ຖືກນຳມາໃຊ້ດ້ວຍສອງຮູບແບບ: ຮູບແບບໃຊ້ທໍ່ ແລະ ຮູບແບບນ້ຳສ້າງເປີດ. ນ້ຳໃຕ້ດິນທີ່ໃຊ້ທໍ່ແມ່ນນຳໃຊ້ສຳລັບສະລ້າງ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ບໍລິໂພກ. ເປັນນ້ຳທີ່ມີຄຸນນະພາບດີສຳລັບໃຊ້ເຂົ້າໃນຊີວິດປະຈຳວັນ. ໃນຂອບເຂດໂຄງການ, ນ້ຳສ້າງແມ່ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຫຼາຍສຳລັບປູກພືດຜັກ. ມີຂໍ້ມູນຈຳກັດໃນການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການການຜະລິດກະສິກຳຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ.
100. ແຜນທີ່ວົງຈອນທາງດ້ານອຸທິກກະສາດຂອງອ່າງຮັບນ້ຳຂອງ (ຮູບທີ 4) ໄດ້ຈາກຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນໃຫ້ເຫັນພາບລວມຂອງລະບົບນ້ຳໃຕ້ດິນທີ່ ສ ປປ ລາວ ເຊິ່ງວ່າກວມເອົາຂອບໃນເຂດໂຄງການ.

ຮູບສະແດງ 4 ແຜນທີ່ທາງດ້ານອຸທິກກະສາດຂອງອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ

4.2.3 ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ຄຸນນະພາບອາກາດ

101. ສປປ ລາວ ມີພູມອາກາດຮ້ອນຊຸ່ມຂອງລົມມໍລະສຸມ, ກັບລະດູຝົນເລີ່ມຈາກ ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ, ລະດູໜາວເລີ່ມແຕ່ເດືອນ ພະຈິກ ຫາ ເດືອນກຸມພາ, ແລະ ລະດູຮ້ອນເລີ່ມໃນເດືອນມີນາ ຫາເດືອນ ເມສາ. ລົມມໍລະສຸມໂດຍທົ່ວໄປເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງລະຍະດຽວກັນທົ່ວປະເທດ, ເຖິງແມ່ນວ່າລະຍະເວລາຂອງລົມມໍລະສຸມອາດເກີດມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງປີຕໍ່ປີ. ຝົນຕົກປະຈຳເດືອນຍັງມີຄວາມແຕກກັນຈາກພາກພື້ນ. ອຸ່ນຫະພູມລະດັບສະເລ່ຍສູງສຸດ 40 ອົງສາເຊວເລາະຕາມແມ່ນ້ຳຂອງໃນເດືອນ ມີນາ ແລະ ເດືອນເມສາ ແລະ ຫູດລົງເຖິງ 5 ອົງສາເຊວ (ຫຼືຕໍ່າກວ່າ) ໃນເຂດສູງຂອງແຂວງຊຽງຂວາງ ແລະ ແຂວງຜົ້ງສາລີໃນເດືອນມັງກອນ³. ລົມມໍລະສຸມຕາເວັນຕົກສູ່ງໃຕ້ເລີ່ມຈາກກາງເດືອນ ພຶດສະພາ ຫາຕົ້ນເດືອນ ຕຸລາ, ຂະນະທີ່ລົມມໍລະສຸມຈາກຕາເວັນອອກສູ່ງເໜືອເລີ່ມແຕ່ ຕົ້ນເດືອນ ພະຈິກ ຫາກາງເດືອນ ມີນາ. ໂດຍທົ່ວໄປປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍປະຈຳປີລະຫວ່າງ 1400 ມິລິແມັດ ແລະ 2500 ມິລິແມັດ ແລະ ເກີນ 3500 ມິລິແມັດ ຫຼາຍກວ່າພາກກາງ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກສູ່ງໃຕ້. ນອກຈາກພາກເໜືອຂອງປະເທດລາວ, ອຸ່ນຫະພູມສູງຕະຫຼອດເວລາໃນປີ, ອຸ່ນຫະພູມສູງສຸດສະເລ່ຍລະຫວ່າງ 35 ອົງສາເຊວ ຫາ 38 ອົງສາເຊວ ແລະ ອຸ່ນຫະພູມຕໍ່າສຸດສະເລ່ຍປະມານ 16 ຫາ 18 ອົງສາເຊວ. ໃນຂົງເຂດພູມອາກາດຮ້ອນລອງລົງມາຂອງພາກເໜືອ, ອຸ່ນຫະພູມມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ; ອາກາດເຢັນຈາກປະເທດຈີນ ແລະ ທະເລຊາຍເຊເບີເຣຍເຂົ້າມາແທນໃນຊ່ວງລະດູຮ້ອນ, ເຮັດໃຫ້ອຸ່ນຫະພູມອາການຫູດລົງເຖິງສູນ. ອຸ່ນຫະພູມສູງສຸດ ແມ່ນ 40 ອົງສາເຊວ (ເດືອນ ມີນາ, ໃນຂອບເຂດຕໍ່າ) ອຸ່ນຫະພູມຕໍ່າສຸດແມ່ນ ສູນອົງສາເຊວ (ຂອບເຂດສູງ).

ຝົນຕົກ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

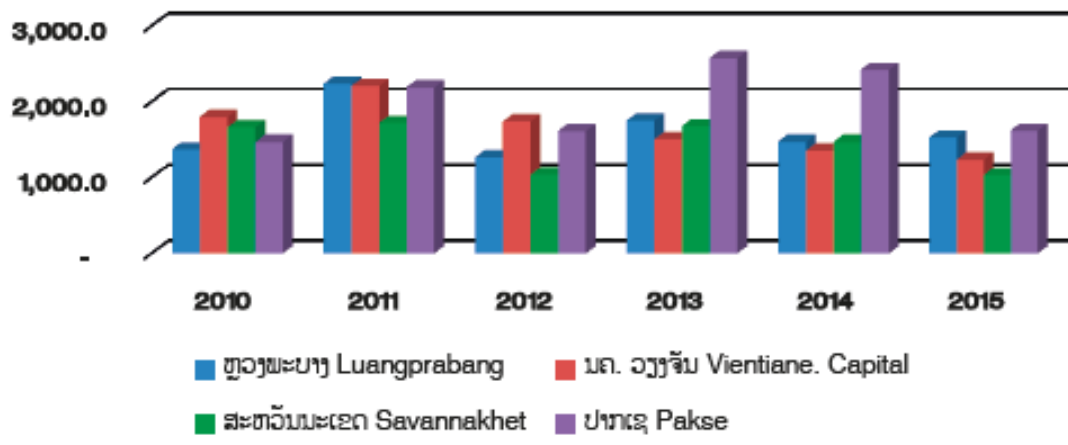
102. ຕົວເລກປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍທົ່ວປະເທດແຕ່ປີ 2010-2015 ສາມາດເຫັນໄດ້ໃນຕາຕະລາງ 6 ແລະ ຮູບສະແດງ 5. ນອກຈາກເມືອງປາກເຊໃນພາກໃຕ້, ຈຳນວນນ້ຳຝົນຫູດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງລະແຕ່ລະປີ, ເຫດການນີ້ໃຫ້ທັດສະນະວ່າ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການດຳລົງຊີວິດ,

ຕາຕະລາງ 7. ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍໃນ ສປປ ລາວ (2010-2015)

ປີ	ສະຖານີວັດວັກອຸຕຸນິຍົມ			
	ແຂວງຫຼວງພະບາງ	ວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງ	ສະຫວັນນະເຂດ	ປາກເຊ
2010	1,368.6	1,794.2	1,658.9	1,464.3
2011	2,233.5	2,202.4	1,717.9	2,182.5
2012	1,259.4	1,735.6	1,034.9	1,607.4
2013	1,747.6	1,499.7	1,672.3	2,567.5
2014	1,468.5	1,349.4	1,461.3	2,415.8
2015	1,525.1	1,232.2	1,030.0	1,612.9

³ Weather average and climate in Lao PDR, <https://weather-and-climate.com/average-monthly-Rainfall-Temperature-Sunshine-in-Lao> PDR

ຮູບສະແດງ 5 ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍໃນ ສປປ ລາວ (2010-2015)

ແຫຼ່ງ: ກົມອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. 2015

103. ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເກີດຂຶ້ນໃນທົ່ວໂລກ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບທຸກໆປະເທດ. ສຳລັບ ສປປ ລາວ, ນັກວິທະຍາສາດໄດ້ຄາດການໄວ້ວ່າ ອຸ່ນຫະພູມຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ລະດູຮ້ອນຈະແກ່ຍາວ. ຝົນ, ພະຍຸ, ຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມຈະກາຍເປັນເຫດການຮ້າຍແຮງ ແລະ ຖີ່ຂຶ້ນ. ຝົນຕົກຈະກາຍເປັນເຫດການທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ ແລະ ເຫດການທາງດ້ານພູມອາກາດ ເປັນຕົ້ນ ຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ຫຼື ໄພນ້ຳຖ້ວມຈະກາຍເປັນເຫດການຮ້າຍແຮງ⁴. ຜົນການສຶກສາຂອງ USAID Mekong ARCC ຕໍ່ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການປັບຕົວຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ສປປ ລາວ ປະສົບກັບການປ່ຽນແປງກ່ຽວກັບຝົນຕົກ ແລະ ການປ່ຽນແປງອຸ່ນຫະພູມຮອດປີ 2050, ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ກັບລະບົບນິເວດ, ຊຸມຊົນ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດເຊິ່ງໄດ້ສະໜອງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນເຫຼົ່ານັ້ນ⁵. ປະຊາກອນລາວເກືອບ 70 ເປີເຊັນໄດ້ເພິ່ງພາອາໄສກະສິກຳໃນການດຳລົງຊີວິດ, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດສົ່ງຜົນກະທົບ (ຕົວຢ່າງ ຝົນບໍ່ຕົກຕາມລະດູການ, ລະດູຮ້ອນແກ່ຍາວ) ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນທົ່ວປະເທດ.
104. ໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງເປັນໄພອັນຕະລາຍຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, ທັງສອງຂຶ້ນຢູ່ກັບປະລິມານຂອງນ້ຳຝົນ, ຖ້າປະລິມານນ້ຳຝົນປະຈຳປີນ້ອຍກ່ວາ 2,000 ມິລິແມັດ, ບ່ອນທີ່ມີຄວາມສູງຕໍ່ຄວາມແຫ້ງແລ້ງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ເມື່ອປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼາຍກ່ວາ 2,000 ມິລິແມັດໂດຍຕໍ່ເນື່ອງສອງວັນ, ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມເລາະລຽບຕາມແຄມຝັ່ງນ້ຳຂອງ. ພະຍຸລົມພູນລະດູຮ້ອນບໍ່ມີຜົນກະທົບໂດຍກົງແລະພວກມັນກໍ່ສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດນ້ຳຖ້ວມໄດ້ເນື່ອງຈາກຝົນຕົກໜັກຕໍ່ເນື່ອງ.
105. ຮູບທີ 5 ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບອ່າງຮັບນ້ຳໜຶ່ງທີ່ຄາດຄະເນໃນປີ 2030. ການຄາດຄະເນມາຈາກປະຕິບັດການຂອງ CSIRO ພ້ອມກັບ 11 ແບບຈຳລອງ ໂດຍເອົາແມ່ນ້ຳຂອງເປັນຕົວແທນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜົນຂອງການສຶກ

⁴ ProCEED – Promotion of Climate-related Environmental Education, Department of Environmental Quality Promotion Ministry of Natural Resources and Environment, Nahaidiau Rd, Ban Nahaidiau, Chanthabouly District Vientiane Capital, Lao PDR

⁵ LAO PDR CLIMATE CHANGE VULNERABILITY PROFILE, USAID Mekong Adaptation and Resilience to Climate Change, (USAID Mekong ARCC). 11th Floor, Mahatun Plaza Building, 888/118 Phloenchit Road, Lumpini, Pathumwan, Bangkok, 10330, Thailand

ສາໄດ້ສະເໜີເປັນຄ່າສະເລ່ຍປະຈຳເດືອນໃນທົ່ວອ່າງຮັບນ້ຳ; ນີ້ກໍ່ບໍ່ແມ່ນຜົນໄດ້ຮັບທີ່ເປັນໜ້າເຊື່ອຖືໃນຄວາມສາມາດຂອງການຈຳລອງຂອງ IPCC AOGCMs. ຮູບທີ 6. ສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າເດືອນສິງຫາ ແລະ ເດືອນກັນ, ຄ່າຂອງແບບຈຳລອງສູງກວ່າຄ່າສະເລ່ຍ. ລັກສະນະດັ່ງກ່າວໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າຄ່າຂອງແບບຈຳລອງທັງໝົດອອກມາເປັນເດືອນໃນຊ່ວງລະດູຝົນ.

ຮູບສະແດງ 6 ປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍຄາດຄະເນໃນປີ 2030, ໃນ ສປປ ລາວ (MRC, 2011-2015)

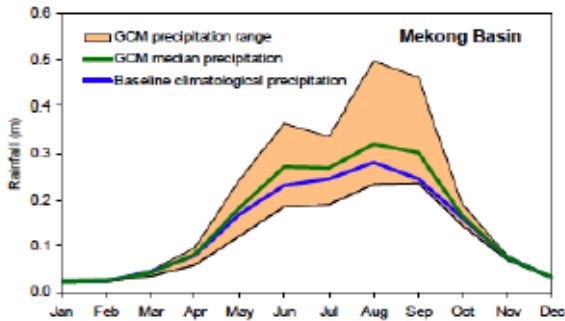

Figure B 2 Projected Average Monthly Rainfall in 2030 compared to Baseline Conditions 1951-2000, Mekong Basin

(Source CSIRO, 2008: Figure 3.6, p. 24)

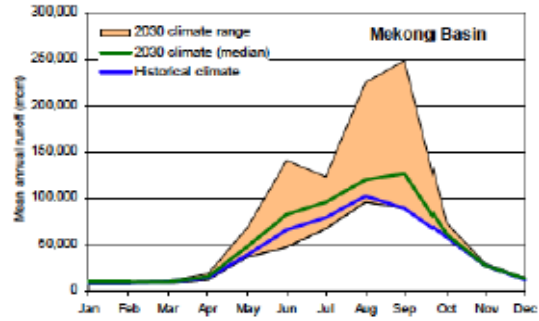

Figure B 3 Projected Average Monthly Runoff in 2030 compared to Historical Conditions, Mekong Basin

(Source CSIRO, 2008: Figure 4.1, p. 35)

ອຸ່ນຫະພູມ

106. ອຸ່ນຫະພູມສູງສູງສະເລ່ຍພົບເຫັນໃນພາກເໜືອ ແລະ ພາກໃຕ້ ແມ່ນ 33.4 ອົງສາເຊວ, ຄະນະທີ່ອຸ່ນຫະພູມຕ່ຳສຸດແມ່ນໄດ້ພົບເຫັນຢູ່ທາງພາກເໜືອຂອງປະເທດລາວ ແມ່ນ 20,4 ອົງສາເຊວ. ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕາຕະລາງທີ 7, ອຸ່ນຫະພູມສະເລ່ຍໄດ້ຄ່ອຍເພີ່ມຂຶ້ນໃນຊ່ວງ 10 ປີ ແຕ່ປີ 2010 ຫາ 2015. ການເພີ່ມຂຶ້ນນີ້ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າມາຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຫຼື ມາຈາກການເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ - ການເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ມີສາເຫດມາຈາກກິດຈະກຳການພັດທະນາຂອງມະນຸດ.

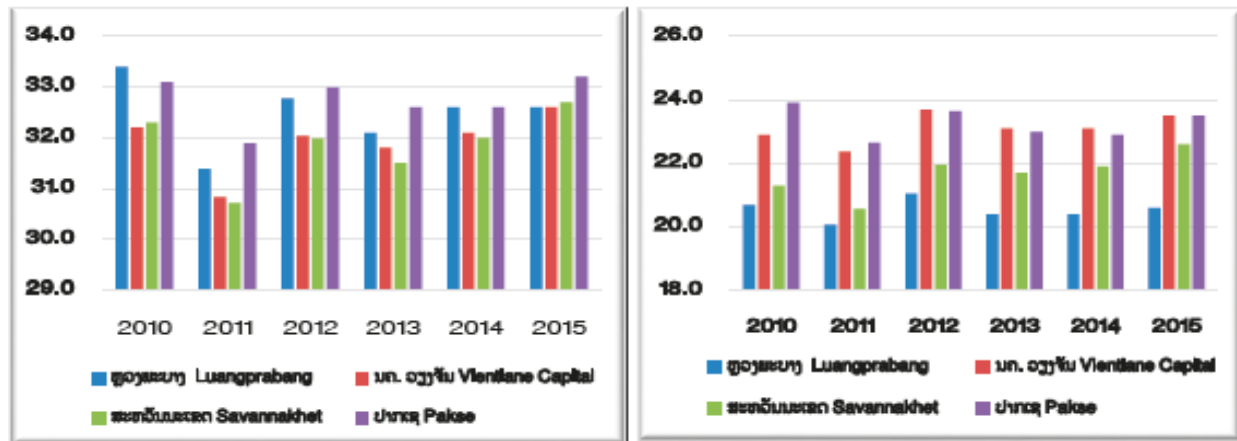
ຕາຕະລາງ 8 ອຸ່ນຫະພູມສະເລ່ຍຕ່ຳສຸດ ແລະ ສູງສຸດແຕ່ລະປີ

ປີ	ສະຖານີວັດວັດແທກອຸຕຸນິຍົມ							
	ແຂວງຫຼວງພະບາງ		ວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງ		ສະຫວັນນະເຂດ		ປາກເຊ	
	ສູງສຸດ	ຕ່ຳສຸດ	ສູງສຸດ	ຕ່ຳສຸດ	ສູງສຸດ	ຕ່ຳສຸດ	ສູງສຸດ	ຕ່ຳສຸດ
2010	33.4	20.7	32.2	22.9	32.3	21.3	33.1	23.9
2011	31.4	20.1	30.8	22.4	30.7	20.6	31.9	22.6
2012	32.8	21.1	32.0	23.7	32.0	21.9	33.0	23.6
2013	32.1	20.4	31.8	23.1	31.5	21.7	32.6	23.0
2014	32.6	20.4	32.1	23.1	32.0	21.9	32.6	22.9

ປີ	ສະຖານີວັດວັດແທກອຸຕຸນິຍົມ							
	ແຂວງຫຼວງພະບາງ		ວຽງຈັນ, ນະຄອນຫຼວງ		ສະຫວັນນະເຂດ		ປາກເຊ	
	ສູງສຸດ	ຕ່ຳສຸດ	ສູງສຸດ	ຕ່ຳສຸດ	ສູງສຸດ	ຕ່ຳສຸດ	ສູງສຸດ	ຕ່ຳສຸດ
2015	32.6	20.6	32.6	23.5	32.7	22.6	33.2	23.5

Source: Department of Meteorology and Hydrology, Ministry of Natural Resources and Environment, 2015

ຮູບສະແດງ 7 ເສັ້ນສະແດງຄ່າສະເລ່ຍອຸນຫະພູມໃນແຕ່ລະປີທີ່ສະຖານີວັດແທກໃນປະເທດ

Graph A: Average maximum temperature Graph B: Average minimum temperature

Source: Department of Meteorology and Hydrology, Ministry of Natural Resources and Environment, 2015

4.2.4 ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດຝຸ່ນເຄມີ/ວັດສະພືດ/

107. ໂດຍທົ່ວໄປ, ຊາວກະສິກອນລາວນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ/ຫຍ້າ ແລະ ຝຸ່ນເຄມີຈຳນວນນ້ອຍເຂົ້າໃນການຜະລິດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ, ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ, ການເຮັດເຮັດນາໃນເຂດທີ່ພຽງອາໃສນ້ຳຝົນເປັນຕົ້ນຕໍຢາປາບສັດຕູພືດ/ຢາຂ້າຫຍ້າ ແລະ ຝຸ່ນເຄມີແມ່ນນຳໃຊ້ໃນປະລິມານທີ່ນ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ມີການນຳໃຊ້ເລີຍ. ຊາວກະສິກອນນຳໃຊ້ຢາຂ້າວັດສະພືດໃນການປູກຝັງທີ່ນອນໃນເຂດພື້ນທີ່ສູງ ແລະ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກພືດລະດູແລ້ງ. ເຖິງແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ໂດຍທົ່ວໄປຖືວ່າການນຳໃຊ້ຢາເຄມີຍັງຢູ່ໃນອັດຕາຕ່ຳກວ່າຂໍ້ແນະ.
108. ການນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າ ໂດຍທົ່ວໄປ, ຊາວກະສິກອນນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳໃນເຂດພື້ນທີ່ສູງ ເຊັ່ນການປູກສາລີ ແລະ ປູກຢາງພາລາ, ແລະ ປະຈຸບັນການລົງທຶນປູກກ້ວຍຂອງນັກລົງທຶນຈີນ. ໂດຍທົ່ວໄປ, ຢາຂ້າຫຍ້າຖືກນຳໃຊ້ໜຶ່ງ ຫຼື ສອງຄັ້ງຕໍ່ລະດູການປູກຝັງ. ການນຳໃຊ້ຕົ້ນຕໍແມ່ນຢູ່ໃນເຂດປູກສາລີ ເຊັ່ນ ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ ແລະ ແຂວງ ອື່ນໆ ສຳລັບການປູກກ້ວຍ. ປະເພດຂອງຢາຂ້າຫຍ້າທີ່ຂາຍທົ່ວໄປໃນຕະຫຼາດທ້ອງຖິ່ນແມ່ນ Glyphosate-Isopropylammonium, Paraquat Dichloride, 2,4-D-Dimethylammonium, Atrazine and Acetochlor.
109. ສານກຳຈັດວັດສະພືດທີ່ນິຍົມໃຊ້ກັນແມ່ນປາຣາຄອນ, ເຖິງແມ່ນວ່າສານເຄມີດັ່ງກ່າວໄດ້ມີການເກືອດຫ້າມນຳໃຊ້ມາໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 5 ປີ ພາຍໃຕ້ລະບຽບເລກທີ 2860/ກປ (Bartlett, 2016). ສານຊະນິດນີ້ມີຢູ່ຫຼາຍ ແລະ ຂາຍຢ່າງເປີດເຜີຍ. ປາຣາຄອນຫຼາຍຍີ່ຫໍ້ມາຈາກປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ປະເທດໄທ ເຊິ່ງມີລາຄາແຕ່ 10,000 ກີບ/ລິດ ເຖິງ

‘Gramoxone’ 170,000 ກີບ/ລິດ (Bartlett, 2016). ຢາຂ້າຫຍ້າຊະນິດອື່ນອີກ 3 ຊະນິດທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ດັ່ງໃນຕາຕະລາງທີ 9.

ຕາຕະລາງ 9 ຊະນິດຂອງຢາຂ້າຫຍ້າທີ່ໃຊ້ຢູ່ປະເທດລາວ

ຊື່ທາງເຄມີ	ຊື່ຍີຫໍ້	ຄວາມເປັນພິດ (WHO)	ການນຳໃຊ້	ຖານະການໃຊ້	ຜົນກະທົບຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ
Paraquat dichloride	Gramoxone, Fansipan	II	Non-selective, contact	ຫ້າມນຳໃຊ້	ສັດນ້ຳ
2,4-D	Outlaw	II	Broad-leaved, systemic	ອນຸຍາດ	ປາ ແລະ ເຜິ້ງ
Glyphosate	Roundup, Lymphoxim	III	Broad-leaved, systemic	ອນຸຍາດ	ສັດນ້ຳ
Atrazine	Atamex	III	Broad-leaved, systemic	ອນຸຍາດ	ສັດນ້ຳ

110. **ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ.** ຢາປາບສັດຕູພືດໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳທັງເຂດເນີນສູງ ແລະ ທົ່ງພຽງ. ຢາປາບສັດຕູພືດແມ່ນນຳໃຊ້ແຜ່ຫຼາຍໃນການປູກຖົ່ວຍາວ, ພືດຕະກູນຖົ່ວບາງຊະນິດ ແລະ ພືດຜັກ. ຊາວກະສິກອນນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດສຳລັບການປູກພືດໃນລະດູແລ້ງ. ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍທົ່ວໄປມີ Methyl parathion and Diazinon ໃຊ້ສຳລັບຄວບຄຸມແມງໄມ້ສີນ້ຳຕານ, ແມງໄມ້ກັດເຂົ້າ ແລະ ການລະບາດຂອງເຊື້ອພະຍາດເຂົ້າ.
111. **ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ** ຝຸ່ນທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີປະຫວັດການນຳໃຊ້ຖືວ່າຍັງຕ່ຳ, ແຕ່ຫຼັກຖານກໍ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີການນຳໃຊ້ເພີ່ມຂຶ້ນ. ແຕ່ປີ 1980 ຫາ 1990 ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນສະເລ່ຍປະມານ 4ກກ/ເຮັກຕາສຳລັບເຂົ້າ, ຖ້າສົມທຽບກັບປະເທດໃຕ້ຫວັນ, ຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ເກົາຫຼີໃຕ້. (ອາມິດ) ຈາກສະຖາບັນຄົ້ນເຂົ້າສາກົນ (IRRI) ໃນປະເທດລາວຕໍ່ການຂຶ້ນແຜນງົບປະມານການນຳໃຊ້ຝຸ່ນ ພິສູ້ຮັບ ແລະ ຢູເຣຍ ປະມານ 100ກກ/ເຮັກຕາ/ປີ. ອັດຕາການນຳໃຊ້ນີ້ຄາດວ່າຈະໄດ້ນຳໃຊ້ ຫຼື ເກີນໃນສະຖານະການບ່ອນທີ່ຊາວກະສິກອນນຳໃຊ້ເພື່ອປ້ອງກັນຜົນຜະລິດ ແລະ ຮັກສາຕົ້ນທຶນການຜະລິດຂອງເຂົ້າເຈົ້າ.
112. **ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນ** ໂດຍທົ່ວໄປຊາວກະສິກອນນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຂົ້າໃນການຜະລິດຕ່ຳກວ່າອັດຕາກຳນົດໃນການແນະນຳດ້ວຍເຫດ ຜົນສອງຢ່າງຄື: (i) ລາຄາຂອງຝຸ່ນເຄມີສູງ (ii) ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການລົງທຶນເນື່ອງຈາກນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ.
113. **ສຳລັບການເຮັດນາ.** ການປຶກສາຫາລືລະຫວ່າງລົງສະໜາມໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຂົ້າໃນການຜະລິດເຂົ້າໃນລະດູຝົນແມ່ນມີອັດຕາຕ່ຳ. ການຜະລິດໃນລະດູແລ້ງ, ຊາວກະສິກອນລາຍງານວ່າໄດ້ນຳໃຊ້ຝຸ່ນ ຢູເຣຍເຂົ້າໃນການຜະລິດ100ກກ/ເຮັກຕາ (46-00-00) ຫຼື 150 Kg/ເຮັກຕາ ຂອງ TSP (16-20-00) ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເພາະສົມກັບຂໍ້ແນະນຳມີອັດຕາ 250 ກກ/ເຮັກຕາ ທີ່ປະສົມກັບຝຸ່ນເຄມີ (Urea -100kg; TSP- 100kg; and KCl -50kg).
114. **ສຳລັບການປູກສາລີ.** ແມ່ນບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີເຂົ້າໃນການປູກສາລີໃນລະດູຝົນຄະນະທີ່ອັດຕາທີ່ແນະນຳໃຊ້ປະມານ 180 ກກ/ເຮັກຕາສຳລັບ ຢູເຣຍ (46-00-00) ແລະ ສູດປະສົມ (N:P2O5:K2O) 150kg/ha (15-15-15).

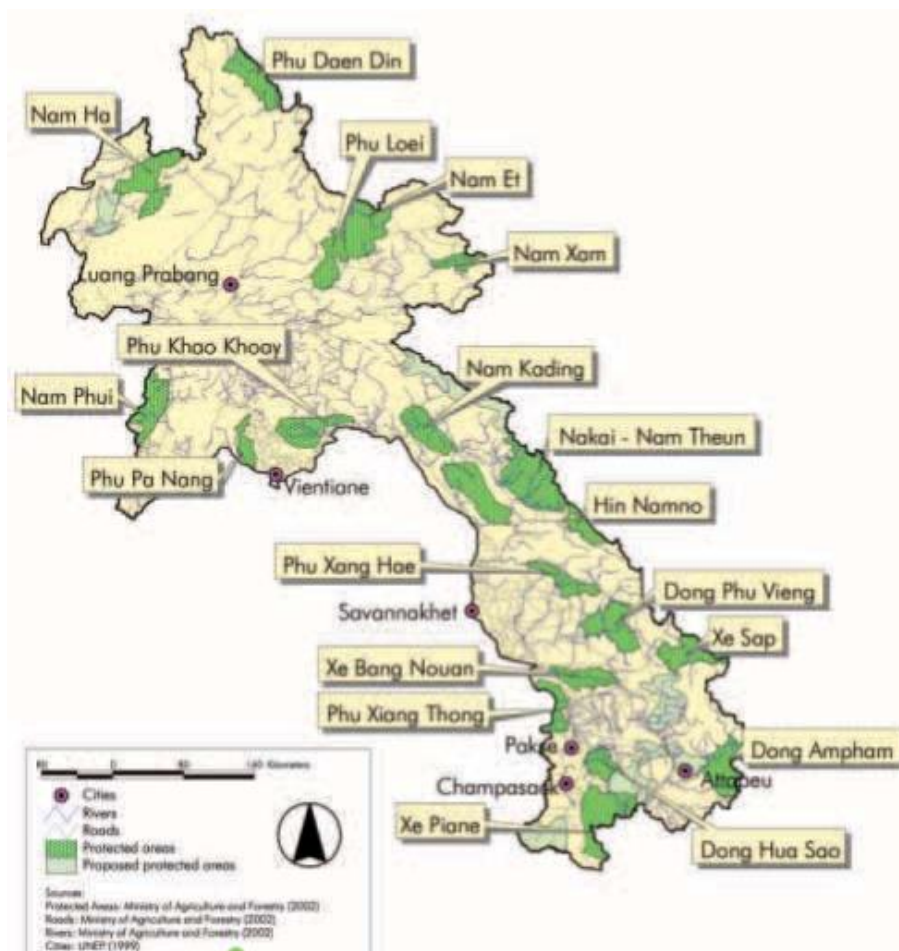
ສຳລັບການປູກຜັກ. ໂດຍທົ່ວໄປຊາວກະສິກອນນຳໃຊ້ທັງຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ຝຸ່ນອິນຊີເຂົ້າໃນການຜະລິດພືດຜັກເປັນສິນຄ້າ. ອັດທິແນະນຳການນຳໃຊ້ຝຸ່ນປະມານຢູ່ເລື້ອຍປະມານ 150 ກກ/ເຮັກຕາ (46-00-00) ສຳລັບຜັກຊີ, ຫອມບົວ, ແລະ ຜັກກາດ (ຕົວຢ່າງ ຜັກທົ່ວໄປປູກໃນເຮືອນຮົ່ມ).

115. ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມສຳລັບການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຝຸ່ນເຄມີເຂົ້າໃນຂອບເຂດໂຄງການ, ກະລຸນາເບິ່ງບົດທີ 5: ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ.

4.2.5 ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດ

116. ລະບົບປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ (APA) ປົກຄຸມເກືອບເຖິງ 14 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ ແລະ ກໍ່ໄດ້ຮັບຮູ້ເປັນການອອກແບບປ່າສະຫງວນທີ່ດີໃນໂລກ. ພ້ອມດ້ວຍຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງປ່າເຂດຮ້ອນ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງພູຫີນປູນ ແລະ ຖ້ຳ, ເນື້ອທີ່ປ່າສະຫງວນໃນລາວມີຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງທີ່ເປັນໜ້າເບິ່ງ. ແຜນທີ່ປ່າສະຫງວນສາມາດເບິ່ງໄດ້ໃນ ຮູບທີ 8 ພ້ອມດ້ວຍຊື່ ແລະ ຂອບເຂດປົກຄຸມໃນຕາຕະລາງທີ 10.

ຮູບສະແດງ 8 ເນື້ອທີ່ປ່າສະຫງວນໃນ ສປປ ລາວ.

ຕາຕະລາງ 10 ເນື້ອທີ່ປ່າສະຫງວນ (ເນື້ອທີ່ອະນຸລັກຊີວະນາໆ ພັນ)

Name of Protected Area	Areas (Ha)	Province(s) covered
ພູແດນດິນ	222,000	ຜົ້ງສາລີ
ນ້ຳຮາ	222,400	ຫຼວງນ້ຳທາ
ນ້ຳແອດ	170,000	ຫົວພັນ
ພູເລີຍ	150,000	ຫົວພັນ, ຫຼວງພະບາງ
ນ້ຳ ຊຳ	70,000	ຫົວພັນ
ນ້ຳປຸຍ	191,200	ໄຊຍະບູລີ
ພູພະນັງ	70,000	ວຽງຈັນ
ພູເຂົາຄວາຍ	200,000	ວຽງຈັນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ໄຊສົມບູນ
ນ້ຳກະດິງ	169,000	ບໍລິຄຳໄຊ
ນາກາຍ ນ້ຳເທີນ	353,200	ຄຳມ່ວນ, ບໍລິຄຳໄຊ
ຫີນໜາມໝໍ້	82,000	ຄຳມ່ວນ
ພູຊ້າງຮີ	109,900	ສະຫວັນນະເຂດ
ດົງພູວຽງ	197,000	ສະຫວັນນະເຂດ
ເຊຊັບ	136,897	ສາລະວັນ, ເຊກອງ
ເຊບັງນວນ	150,000	ສາລະວັນ, ສະຫວັນນະເຂດ
ພູຊຽງທອງ	120,000	ຈຳປາສັກ, ສາລະວັນ
ດົງຫົວສາວ	110,000	ສາລະວັນ
ດົງອາພັນ	200,000	ອັດຕາປີ, ເຊກອງ
ເຊປຽນ	240,000	ຈຳປາສັກ, ອັດຕາປີ
ເຂດເຊື່ອຕໍ່ນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ	73,860	ຄຳມ່ວນ, ບໍລິຄຳໄຊ
ເຂດເຊື່ອຕໍ່ ນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ- ຫີນໜາມໝໍ້	3,310	ຄຳມ່ວນ

117. ນອກຈາກປ່າອະນຸລັກ, ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ແບ່ງເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນໃນຂັ້ນເມືອງ ແລະ ແຂວງ. ຂອບເຂດເນື້ອທີ່ອະນຸລັກຊີວະນາໆ ພັນທັງໝົດໄດ້ສັງລວມໄວ້ໃນຕາຕະລາງ 11. ການພິຈາລະນາຄວາມພະຍາຍາມໃນການອະນຸລັກສັດປ່າ ແລະ ຄວາມສວຍງາມໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານເປັນຕົ້ນກອງທຶນອະນຸລັກສັດໂລກ. ສປປ ລາວ ໄດ້ລວມເອົາສາມໃນແປດຂອງເນື້ອທີ່ສຳລັບເຂດອະນຸລັກໃນລຸ່ມນ້ຳຂອງ: (i) ພາກໃຕ້/ພາກກາງຂອງທວງດນາມ (SLCVL), (ii) ໜອງຄາຍ-ນະຄອນພະນົມ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ (NNBK); (iii) ສີພັນດອນ, ຊຽງແຕງ, ກຣາຕີ (SSK). ຂອບເຂດດັ່ງກ່າວອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຫຼາກຫຼາຍຂອງຊີວະນາໆ ພັນຊະນິດຕ່າງໆໃນພາກພື້ນ, ລວມມີເສືອໂຄ່ງ, ຊ້າງ, ແລະ ເສົາລາ (WWF, 2017).

ຕາຕະລາງ 11 ເນື້ອທີ່ອະນຸລັກຊີວະນາໆພັນທັງໝົດໃນ ສປປ ລາວ

ປະເພດ	ຈຳນວນແຫ່ງ	ເນື້ອທີ່ (ha)	% ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ
ເນື້ອທີ່ປ່າປ້ອງກັນແຫຼ່ງຊາດ	20	3,313,596	13.99
ປ່າອະນຸລັກຂັ້ນແຂວງ	57	931,969	3.94
ປ່າປ້ອງກັນຂັ້ນແຂວງ	23	461,410	1.95
ປ່າອະນຸລັກຂັ້ນເມືອງ	144	503,733	2.12
ປ່າປ້ອງກັນຂັ້ນເມືອງ	52	55,733	0.23
ປ່າເຊື່ອມຕໍ່	2	77,170	0.33
ທັງໝົດ	278	5,343,591	22.56

Source: DFRC/DoF/MAF

ສັດປ່າ

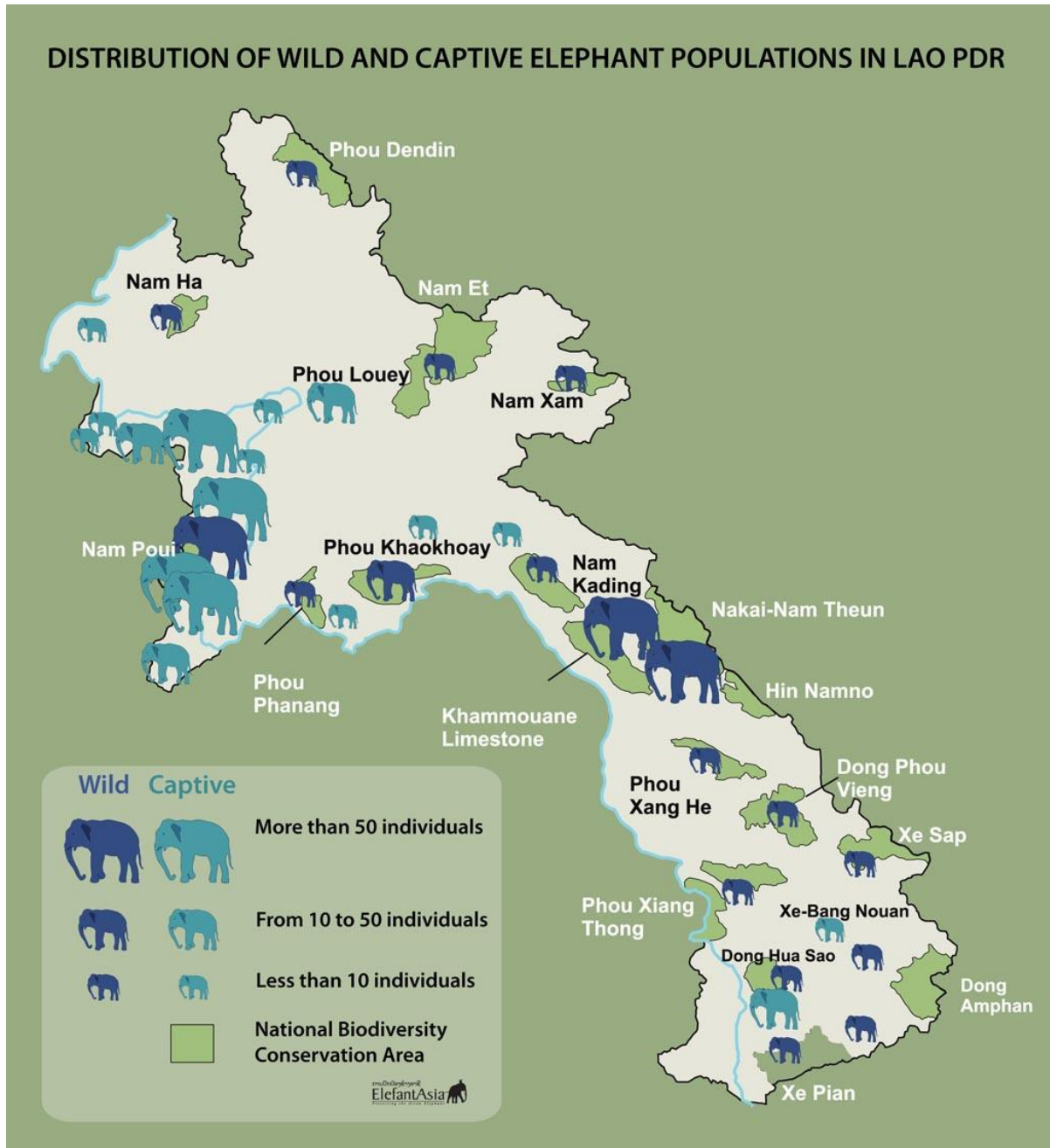
118. ສປປ ລາວ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍສັດສາວາສິ່ງທີ່ຫຼາກຫຼາຍ, ລວມມີສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມ, ນົກ, ສັດເຫຼືອຄານ, ສັດເຄິ່ງບົກເຄິ່ງນ້ຳພ້ອມກັບມີສັດຈຳຫຼາຍພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແຫ່ງຊາດ ຫຼື ມີຄວາມສຳພັນກັບສັດອື່ນໆ ໃນທົ່ວໂລກ (Greator et al., 2016). ສະນັ້ນ, ການລ່າສັດເພື່ອເປັນສິນຄ້າທັງພາຍ ແລະ ຕ່າງປະເທດພ້ອມກັບການສູນເສຍແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດໄດ້ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນສັດນັ້ນຫຼຸດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ຈຳນວນສັດປ່າໄດ້ຫຼຸດລົງຢ່າງວ່ອງໄວ ແລະ ມີຫຼາຍໆ ຊະນິດຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳເຖິງຂັ້ນເຕືອນໄພ (Greator et al., 2016). ແຫຼ່ງອາຫານໄດ້ຈາກສັດປ່າແມ່ນເປັນແຫຼ່ງອາຫານຕົ້ນຕໍ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງຊຸມຊົນໃນປະເທດລາວ, ມີຂໍ້ຈຳຈັດສຳລັບການດຳລົງຊີວິດ, ແຕ່ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ເກີດຂຶ້ນແຕ່ປີ 1980. ສັດປ່າໄດ້ກາຍເປັນສິນຄ້າຢູ່ຕະຫຼາດສົດ, ພາຍຫຼັງປະເທດໄດ້ມີການປ່ຽນເສດຖະກິດການຕະຫຼາດ, ສັດປ່າບໍ່ແມ່ນເພື່ອການບໍລິໂພກເພື່ອດຳລົງຊີວິດອີກຕໍ່ໄປ (Greator et al., 2016). ສັດປ່າຕົ້ນຕໍແມ່ຂາຍເພື່ອເປັນອາຫານ, ແຕ່ຍັງສາມາດເປັນຍາພັນເມືອງ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ເຄື່ອງປະດັບ.

ສັດໄກ່ສູນພັນ

119. ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງກອງທຶນສັດໂລກໃຫ້ຮູ້ວ່າ, ສປປ ລາວ ເປັນຖິ່ນທີ່ຢູ່ຂອງສັດທີ່ຫາຍາກຫຼາຍໆ ຊະນິດ, ລວມມີປາບົກແມ່ນ້ຳຂອງ, ເສືອໂຄ່ງ, ຊ້າງເອເຊຍ, ແລະ ໂຕເສົາລາ, ເຊິ່ງເປັນສັດທີ່ຫາກໍຄົ້ນພົບ, ໄດ້ຂຶ້ນບັນຊີເປັນສັດໄກ່ຈະສູນພັນ. ພວກມັນໄດ້ແຈກຢາຍຕາມຈຸດຕ່າງໆ ຂອງສາຍພູຫຼວງ, ເລາະລຽບຕາມຊາຍແດນລາວຫວຽດນາມພາກຕາເວັນຕົກສ່ຽງເໜືອ ຫາ ພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້. ພາຍໃນ ສປປ ລາວ, ໄດ້ມີບົດລາຍງານຮັບຮອງວ່າ ໂຕເສົາລາແມ່ນມີຢູ່ໃນຕອນໃຕ້ຂອງຂອບເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ນາກາຍ-ນ້ຳເທີນ (ທັງໃນແຂວງບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ແຂວງຄຳມ່ວນ). ການລ່າສັດ ແລະ ການຢູ່ກະແຈກະຈາຍເນື່ອງຈາກການສູນເສຍແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສມີຜົນກະທົບຕໍ່ເສົາລາ. ການເຮັດແຮ່ວສຳລັບຈັບໝູ່ປ່າ, ກວາງ ກໍຍັງຖືກເສົາລາ. ເສົາລາໄດ້ຖືກລ້າສະເພາະເອົາເຂົາຂອງມັນ, ເຊິ່ງມີລາຄາສູງ. ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງແມ່ນພົວພັນກັບການລົບກວນແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງເສົາລາ.

120. ຊ້າງອາຊີກໍ່ເປັນສັດໄກ້ຈະສູນພັນອີກຂະນີດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ພົບເຫັນໃນປະເທດລາວ, ເຫຼືອພຽງຈຳນວນ 7,000 ຫາ 10,000 ໂຕເທົ່ານັ້ນທີ່ນອນໃນເຂດພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ, ອີງຕາມສູນອະນຸລັກຊ້າງ (2015) ໃນແຂວງໄຊຍະບູລີ, ຊ້າງປ່າເຫຼືອພຽງແຕ່ 400 ຕົວເທົ່ານັ້ນທີ່ຍັງເຫຼືອໃນປະເທດລາວ, ອີກ 450 ໂຕເປັນຊ້າງທີ່ນຳມາລ້ຽງ. ຮູບທີ່ 9 ສະແດງໃຫ້ເຫັນການແຈກຢາຍຂອງຊ້າງໃນປະເທດລາວ. ສິ່ງທີ່ເປັນໜ້າຍ້ານກົວຕໍ່ສັດເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ຄືການສູນເສຍແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ເນື່ອງຈາກການຂະຫຍາຍບ່ອນຢູ່ທຳກິນ, ເນື້ອທີ່ການຜະລິດ, ການຕັດໄມ້ເປັນສິນຄ້າ, ແລະ ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງເປັນຕົ້ນ ການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນ ແລະ ທົນທາງ. ດັ່ງນັ້ນຄວາມພະຍາຍາມໃນການອະນຸລັກ, ມີເປົ້າໝາຍຕໍ່ການລ່າແບບຜິດກົດໝາຍ ແລະ ເພື່ອເປັນການຄ້າສຳລັບຊີ້ນ ແລະ ງວງສຳລັບຕົວຜູ້. ການຈັບຊ້າງປ່າເພື່ອມາລ້ຽງກໍ່ຍັງມີບັນຫາ. ຊ້າງລ້ຽງແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການລາກແກ່ໄມ້, ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ທຳລາຍແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດຂອງພວກມັນເອງອີກດ້ວຍ. ປະຊາຊົນລາວເກືອບ 9,000 ຄົນມີລາຍຮັບຈາກແຮງງານຂອງຊ້າງລ້ຽງ. ອັດຕາຈາກການນຳໃຊ້ແຮງງານຊ້າງຖືວ່າຍັງຕ່ຳເຊິ່ງບັນຫາກໍ່ຄືມາຈາກຈຳນວນຊ້າງຍັງມີໜ້ອຍ. ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນ້ຳປຸຍໃນແຂວງໄຊຍະບູລີໄດ້ສຳຫຼວດເນື້ອທີ່ອະນຸລັກສະເພາະສຳລັບຊ້າງປ່າ (ຊ້າງທີ່ໄດ້ຄົ້ນພົບໂດຍສະເພາະ) ໂດຍລັດຖະບານສະໜັບສະໜູນໃນປີ 2008 ຂອງກອງປະຊຸມອະນຸລັກຊ້າງແຫ່ງຊາດ. ການຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຊ້າງ ແລະ ມະນຸດໄດ້ມີຂຶ້ນເລື້ອຍໆເຊິ່ງຜົນມາຈາກການຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ໄກ້ກັບແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ຂອງຊ້າງ.

ຮູບສະແດງ 9 ການແຈກຢາຍຈຳນວນຂອງຊ້າງປ່າ ແລະ ຊ້າງບ້ານໃນ ສປປ ລາວ.

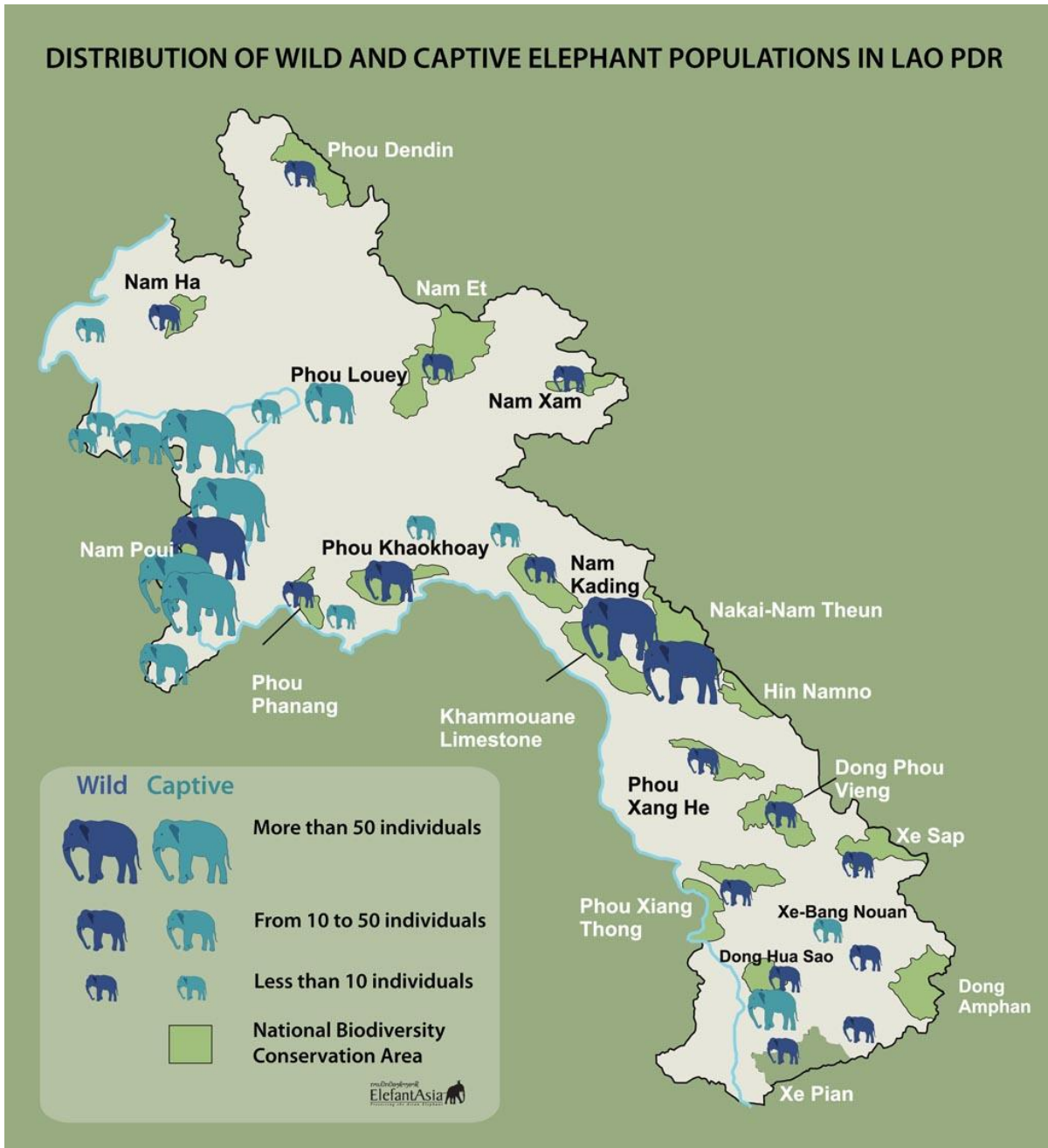

ແຫຼ່ງ: ສູນອະນຸລັກຊ້າງ, 2015

121. ເສືອໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ພິຈາລະນາເປັນສັດປະເພດໄກ້ສູນພັນ, ມີພຽງແຕ່ໃນປ່າໄມ້ເຂດຊຸ່ມຊື່ນຂອງພູຫຼວງທາງພາກເໜືອ ແລະ ເຂດປ່າແຫ້ງແລ້ງ/ທາງພາກກາງຂອງສາຍພູຫຼວງ ແລະ ລົງມາທາງພາກໃຕ້. ຈຳນວນເສືອທີ່ເຄີຍພົບໃນຊ່ວງຫົກປີຜ່ານມາ, ຈາກການສຳຫຼວດໃນປະຈຸບັນພົບວ່າບໍ່ເຫັນຈຳນວນເສືອໃນ ສ ປປ ລາວ (WWF, 2017). ບັນຫາທີ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນເສືອເຫຼືອບໍ່ມີຍ້ອນການໄລ່ລ້າ, ການບຸກລຸກທີ່ຢູ່ອາໄສ, ການລ່າຂອງສັດທີ່ເປັນອາຫານຂອງເສືອດ້ວຍກັນ. (ຈຳນວນສັດທີ່ເປັນອາຫານເຫຼືອນ້ອຍລົງ). ຮູບທີ່10 ສະແດງໃຫ້ເຫັນບ່ອນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງເສືອໃນພາກ

ພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ. ຄະນະທີ່ປະເທດລາວບ່ອນທີ່ພົບເຫັນເສືອແມ່ນໃນແຂວງໄຊຍະບູລີ/ແຂວງຄຳມ່ວນ, ຍັງເຫຼືອພຽງຈຳນວນໜ້ອຍທີ່ໄດ້ພິຈາລະນາວ່າເປັນສັດໄກ້ສູນພັນໃນປະເທດ.

ຮູບສະແດງ 10 ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງເສືອໃນພາກພື້ນແມ່ນ້ຳຂອງ

122. ປາບົກແມ່ນ້ຳຂອງປົກກະຕິມີຢູ່ຕາມຊາຍແດນລາວໄທທາງພາກເໜືອ, ແຕ່ມາຮອດປະຈຸບັນເຫຼືອພຽງເລັກໜ້ອຍ. ໃນປະຈຸບັນ ປາຊະນິດນີ້ໄດ້ພົບເຫັນຢູ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມຂອງ ສປປ ລາວ, ພະມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈຍ, ແລະ ຫວຽດນາມ.

ດັ່ງທີ່ເປັນແຫຼ່ງປານ້ຳຈືດຈຳນວນຫຼາຍ, ປາບຶກແມ່ນ້ຳຂອງແມ່ນມີຖິ່ນກຳເນີດໃນແມ່ນ້ຳຂອງເຊິ່ງມີການເຄື່ອນຍ້າຍເພື່ອວາງໄຂ່ໃນລະຍະທີ່ໄກ. ນັກວິທະຍາສາດປະເມີນວ່າປະຊາກອນຂອງປາບຶກໄດ້ຫຼຸດລົງເຖິງ 90 ເປີເຊັນໃນຊ່ວງເວລາ 10 ປີ, ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ເຫຼືອພຽງປະມານສອງສາມຮ້ອຍຕົວເທົ່ານັ້ນ (WWF, 2017). ສິ່ງທີ່ກະທົບຕໍ່ປາບຶກນ້ຳຂອງແມ່ນການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ເຂື່ອນ, ເຊິ່ງໄດ້ກົດກັນການເຄື່ອນຍ້າຍໃນການວາງໄຂ່ ແລະ ຂະຫຍາຍພັນ. ຫຼຸດຜ່ອນການເຄື່ອນຍ້າຍຕາມລຳນ້ຳຂອງໝາຍຄວາມວ່າປາໄດ້ມີໂອກາດພຽງເລັກນ້ອຍໃນການວາງໄຂ່. ປາຫຼາຍຊະນິດກໍໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່ຈຳນວນປະຊາກອນຂອງປາ, ບັນຫາມົນລະພິດ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຕະກອນ, ແລະ ໂຄງການເດີນເຮືອເຊິ່ງໄດ້ທຳລາຍພື້ນຖານການວາງໄຂ່ຂອງປາ.

123. ດັ່ງນັ້ນ, ເນື້ອທີ່ສະຫງວນ ແລະ ແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດພາຍໃນຂອບເຂດເປົ້າໝາຍໂຄງການ, ໂຄງການສົ່ງເສີມຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າຈະເລືອກພື້ນທີ່ທີ່ບໍ່ນອນໃນເຂດດັ່ງກ່າວ/ບໍ່ສ້າງຂັດແຍ່ງ ຫຼື ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບຕ່າງໆ.

4.2.6 ປ່າໄມ້

124. ສປປ ລາວ ມີສັດສ່ວນຊ່ອງຫວ່າງເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ຄວບຄຸມຫຼາຍສຸດໃນບັນດາປະເທດໃນຂອບເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້. ເວົ້າໄດ້ວ່າ, ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ຕາມທຳມະຊາດໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 70 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ (ປະມານ 16.6 ລ້ານເຮັກຕາ) ໃນປີ 1940 ເຖິງ 61 ເປີເຊັນ (ປະມານ 14.0 ລ້ານເຮັກຕາ) ໃນປີ 2000, ແລະ 60 ເປີເຊັນ (13.9 ລ້ານເຮັກຕາ) ໃນປີ 2005, 59 ເປີເຊັນ (13.6 ລ້ານເຮັກຕາ) ໃນປີ 2010, ແລະ 57 ເປີເຊັນ (ປະມານ 13.2 ລ້ານເຮັກຕາ) ໃນປີ 2015. ການສູນເສຍສະເລ່ຍປະຈຳປີຕາມທຳມະຊາດການປົກຄຸມແຕ່ປີ (2000-2015) ມີປະມານ 53,400 ເຮັກຕາ (ປະມານ 0.23 ເປີເຊັນ ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ), ຂະນະທີ່ສະເລ່ຍປະມານ 42,800 ເຮັກຕາ (0.19 ເປີເຊັນ) ໃນຊ່ວງ 60 ປີຜ່ານມາ (1940-2000).

125. ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດ (2009) ແລະ ເຄີກ (2008), ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນປະເພດປ່າໄມ້ໃນປະເທດລາວ.

- ປ່າດົງດິບທາງພາກເໜືອ
- ປ່າເຂດຮ້ອນຕາມພູຜາຕາມຂອບເຂດເນີນສູງຂອງສາຍພູຫຼວງ ແລະ ພູພຽງບໍລິເວນ
- ປ່າເຄິ່ງດົງດິບເລະລຽບແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ
- ປ່າເຂດຮ້ອນທີ່ຢັ້ງຢາຍຕາມເຂດພາກເໜືອ
- ປ່າໂຄກທີ່ຢູ່ທາງພາກໃຕ້
- ປ່າປະສົມທາງພາກໃຕ້
- ປ່າເຂດພູຫີນປູນເລາະຕາມສາຍພູຫຼວງ
- ປ່າໝາມຢູ່ຕາມລາຍພູຫຼວງ
- ປ່າເຄິ່ງເຂດຮ້ອນໃນພາກເໜືອ

126. ສະຖິຕິຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຈາກພາບຖ່າຍທາງອາກາດທີ່ໄດ້ສຳຫຼວດໃນປີ 2015 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປະເທດມີເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ 13,231,443 ເຮັກຕາ ປະກອບດ້ວຍ ປ່າໄມ້ຫ້າປະເພດ (ປ່າດົງດິບ, ປ່າປະສົມ, ປ່າໂຄກ, ປ່າໄມ້ແປກ ແລະ ປ່າໄມ້ໃບກ້ວາງ). ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ປູກ ປະມານ 137,965 ເຮັກຕາ, ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທັງໝົດທົ່ວປະເທດໃນປີ 2015 ມີປະມານ 58 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ. ປ່າໄຜ່ ແລະ ພືດຜັກປົກຄຸມກວມເອົາ ປະມານ 6,162,481 ເຮັກຕາ ຫຼື 27 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ. ເນື້ອທີ່ສຳລັບການຜະລິດກະສິກຳລວມມີເນື້ອທີ່ປູກພືດເນີນສູງ, ເນື້ອທີ່ນາ, ເນື້ອທີ່ປູກພືດກະສິກຳ, ແລະ ເນື້ອທີ່ເຮັດການກະສິກຳອື່ນໆ ມີເນື້ອທີ່ປະມານ 2,486,297 ເຮັກຕາ ຫຼື 11 ເປີເຊັນ ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ. ເຫຼືອ 4 ເປີເຊັນຂອງເນື້ອທີ່ປົກຄຸມທີ່ຍັງເຫຼືອລວມມີ 75,638 ເຮັກຕາ ຂອງເນື້ອທີ່ຕົວເມືອງ, 138,308 ເຮັກຕາແມ່ນພື້ນທີ່ສະຫວັນນາ ແລະ ດິນທາມ ແລະ ທົ່ງຫຍ້າ, ແລະ 567,750 ເຮັກຕາເປັນນ້ຳ ແລະ ເປັນເນື້ອທີ່ເປີດ.

127. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ໄດ້ຮັບຮອງປະເພດປ່າໄມ້ອອກເປັນ ຫ້າປະເພດ: ປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າສະຫງວນ, ປ່າຜະລິດ, ປ່າພື້ນຟູ, ແລະ ປ່າຊຸດໂຊມ/ປ່າເຫຼົ້າ. ອີງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ໄດ້ປະກາດໃຊ້ (ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ 2007) ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນສາມປະເພດລວມມີ: ປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າສະຫງວນ, ແລະ ປ່າຜະລິດ. ປ່າໄມ້ແຕ່ລະປະເພດໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- **ປ່າປ້ອງກັນ:** ເນື້ອທີ່ປ່າທີ່ຄັດເລືອກເພື່ອປ້ອງກັນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງປະຊາຊົນລາວ, ຕົວຢ່າງນ້ຳ, ແມ່ນ້ຳ, ລະບົບນິເວດ, ຄຸນນະພາບຂອງດິນ, ປ້ອງກັນໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກທຳມະຊາດ ແລະ ອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອື່ນໆ.
- **ປ່າສະຫງວນ:** ເນື້ອທີ່ປ່າປະເພດນີ້ໄດ້ຈຳແນກເພື່ອເປົ້າໝາຍໃນການອະນຸລັກທຳມະຊາດ, ອະນຸລັກພືດ ແລະ ສັດ, ລະບົບນິເວດ, ແລະ ເນື້ອທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງທຳມະຊາດ, ປະຫວັດສາດ, ການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ.
- **ປ່າຜະລິດ:** ເນື້ອທີ່ປ່າຜະລິດລວມທັງປ່າໄມ້ທຳມະຊາດ ແລະ ປ່າໄມ້ປູກເຊິ່ງໄດ້ຈຳແນກໃຫ້ເປັນປ່ານຳໃຊ້ ແລະ ປ່າຜະລິດ. ເນື້ອທີ່ປ່ານີ້ໄດ້ຕົກລົງສະໜັບສະໜູນໃນການຜະລິດໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະພັນໄມ້, ໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມບ່ອນທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ.

128. ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ອາດລວມມີການປົກຫຸມຂອງເນື້ອທີ່ດິນເຊິ່ງປ້ອງກັນປ່າໄມ້, ການເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້, ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ສຳລັບການນຳໃຊ້ ຫຼື ເນື້ອທີ່ສຳລັບການໃຊ້ຂັ້ນບ້ານ-ບໍ່ໄດ້ຈຳກັດເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້. ພາກລັດເປັນເຈົ້າການໃນການຈັດສັນເນື້ອທີ່ດິນສຳລັບເຫດຜົນການນຳໃຊ້, ບຸກຄົນ, ຊຸມຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ. ປ່າໄມ້ປະຈຳບ້ານແມ່ນຊຸດໂຊມຫຼາຍ ແລະ ບ່ອນໃນປ່າສາມປະເພດທີ່ໄດ້ຈັດແບ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ໃນກົດໝາຍປ່າໄມ້ສະບັບປະຈຸບັນ (WRI, 2017). ແຜນທີ່ປະເພດປ່າໄມ້ສາມາດເຫັນໄດ້ໃນຮູບທີ 11.

ຮູບສະແດງ 11 ການຈັດປະເພດປ່າໄມ້-ສະຖານທີ່ຂອງປ່າໄມ້ໃນ ສປປ ລາວ.

129. ລັດຖະບານໄດ້ມີການສຳຫຼວດສາຍເຫດຕົ້ນຕໍຕໍ່ການເຊື່ອມໂຊມຂອງປ່າໄມ້ເຊັ່ນການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍແບບບໍ່ຍືນຍົງ, ການຕັດໄມ້ແບບຜິດກົດໝາຍ, ປ່ຽນເປັນດິນສຳລັບການກະສິກຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ອື່ນໆ ເພື່ອແກ້ໄຂຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນຢ່າງວ່ອງໄວ, ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍບໍ່ໄດ້ດີ (MAF, 2005). ດັ່ງນັ້ນ, ລັດຖະບານມີເປົ້າໝາຍຕ້ອງການຟື້ນຟູປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70 ເປີເຊັນໃນປີ 2020 (FAO, 2009). ການເຊື່ອມໂຊມຂອງດິນ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໄດ້ເປັນຫ່ວງຕໍ່ການລະບາດຂອງແມງໄມ້ຕໍ່ການປູກຕົ້ນໄມ້ ແລະ ປ່າໄມ້ທຳມະຊາດ.
130. ການຟື້ນຟູການປົກຫຸ້ມຂອງພືດເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍປ່າໄມ້ໃໝ່ ແລະ ປ່າຟື້ນຟູຈາກການເຮັດໄຮ່ ແລະ ມີຄວາມເຊື່ອມໂຊມໃນປະຈຸບັນ (2000-2015) ໂດຍອັດຕາສະເລ່ຍປະຈຳປີ 4,500 ເຮັກຕາ. ການປູກປ່າທົດແທນລວມມີ, ກະຖິນນະລົງ, ໄມ້ບົກ, ໄມ້ສັກ, ແລະ ຢາງພາລາສະເລ່ຍໃນປີໜຶ່ງປະມານ 8,000 ເຮັກຕາໃນຊ່ວງເວລາດຽວກັນ.

4.2.7 ລະບົບຊົນລະປະທານ

131. ອົງປະກອບຫຍໍ້ຍທີ A3 ມີຈຸດປະສົງໃນການປັບປຸງລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນ້ຳເຂົ້າໃນການຜະລິດໃນຂອບເຂດເປົ້າໂຄງການໃນການສະໜັບສະໜູນການຜະລິດໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ ແລະ ໂຕ້ຕອບຕໍ່ກັບປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ການປັບປຸງລະບົບປະກອບດ້ວຍກິດຈະກຳຫຼັກ (i) ປັບປຸງລະບົບຄອງເໝືອງ (ຄອງຂັ້ນສາມ, ເຮືອແພ, ຈັກສູບນ້ຳ, ມໍເຕີ, ອາຄານ, ທໍ່ສົ່ງ, ປ່ຽນທ່າຍສາຍໄຟຟ້າ ແລະ ອື່ນໆ). (ii) ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ປະຕິຮູບກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳຄືນໃໝ່ ແລະ (iii) ພັດທະນາຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຊ້ຊົນລະປະທານ. ລະບົບຊົນລະປະທານ 71 ແຫ່ງໃນ 5 ແຂວງເປົ້າໝາຍໂຄງການ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນ 25 ກຸ່ມໄດ້ເປັນເປົ້າໝາຍໃນແຂວງເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ. ຈຳນວນລະບົບຊົນລະປະທານ 71 ແຫ່ງ, ປະກອບດ້ວຍລະບົບຈັກສູບນ້ຳຈຳນວນ 51 ແຫ່ງທີ່ເອົານ້ຳຈາກແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ, 15 ແຫ່ງແມ່ນລະບົບນ້ຳໄຫຼເອງໄດ້ນ້ຳຈາກຝາຍຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະ 5 ແຫ່ງແມ່ນໄດ້ນ້ຳຈາກອ່າງເກັບນ້ຳ. ລະບົບຊົນລະປະທານຈຳນວນ 71 ໂຄງການເຫຼົ່ານັ້ນ, ການສ້ອມແປງລະອຽດຈະໄດ້ອະທິບາຍໃນຂັ້ນຕອນສຳຫຼວດ, ອອກແບບ. ໃນຂັ້ນຕອນເບື້ອງຕົ້ນນີ້, ເປົ້າໝາຍແມ່ນການປັບປຸງ ແລະ ຟື້ນຟູລະບົບທີ່ມີຢູ່ແລ້ວອາດມີວຽກຕ່າງໆລວມມີ (i) ອາຄານແຈກຢາຍນ້ຳປະມານ 43 ອາຄານ ເປັນຕົ້ນ ປະຕູເອົານ້ຳ, ອາຄານແບ່ງນ້ຳ, ອາຄານຄວບຄຸມນ້ຳ (ii) ສ້ອມແປງເຮືອແພຈຳນວນ 36 ເຮືອແພ ແລະ (iii) ສ້ອມແປງແລະປ່ຽນຖ່າຍຈັກສູບຈຳນວນ 51 ບ່ອນ ແລະ 70 ໜ່ວຍໃນຈຳນວນ 102 ໜ່ວຍ, (iv) ສ້ອມແປງທໍ່ສົ່ງນ້ຳມີຄວາມຍາວ 5 ກິໂລແມັດ ແລະ (v) ສ້ອມແປງຄອງເໝືອງຍາວທັງມົດ 159 ກິໂລແມັດ. ການຄຸ້ມຄອງກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນ 25 ກຸ່ມທີ່ນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນເຂົ້າໃນການປູກຝັກ. ແຜນການຟື້ນຟູພ້ອມດ້ວຍການຄັດເລືອກທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະໄດ້ດຳເນີນໃນແຕ່ລະໂຄງການໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໂຄງການເຫຼົ່ານັ້ນຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງທະນາຄານໂລກ.
132. ໃນຈຳນວນ 71 ໂຄງການຊົນລະປະທານ, 5 ໂຄງການແມ່ນໄດ້ພິຈາລະນາວ່າເປັນປະເພດເຂື່ອນ. 15 ລະບົບແມ່ນເປັນປະເພດຊົນລະປະທານແບບໄຫຼເອງເປັນຝາຍນ້ຳລົ້ນ ຫຼື ປະເພດເຂື່ອນຕ່ຳ ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ມີການເກັບກັກນ້ຳ ຫຼື ເປັນອ່າງເກັບນ້ຳ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງບໍ່ໄດ້ພິຈາລະນາເປັນປະເພດເຂື່ອນ. ລາຍຊື່ໂຄງການຊົນລະປະທານຕໍ່ໄປນີ້ທີ່ມີລັກສະນະເປັນອ່າງເກັບນ້ຳ.

ຕາຕະລາງ 12 ລາຍການລະບົບຊົນລະປະທານປະເພດອ່າງເກັບນ້ຳ

ແຂວງ	ເມືອງ	ຊື່ອ່າງເກັບນ້ຳ	ຄວາມສູງເຂື່ອນ	ຄວາມຍາວສັນເຂື່ອນ	ຄວາມສາມບັນຈຸ (million cu.m)
ວຽງຈັນ	ທຸລະຄົມ	ນ້ຳປອດ	18 m.	2,101 m.	16.0
ໄຊຍະບູລີ	ໄຊຍະບູລີ	ນ້ຳຕຽນ	28 m.	628 m.	28.0
		ຊຽງຮ່ອນ	21 m.	180 m.	8.3
		ໄຊຍະບູລີ ຫ້ວຍແຄນ	20 m.	150 m.	2.23
ບໍລິຄຳໄຊ	ບໍລິຄຳ	ນ້ຳກາບ	13 m.	220 m.	4.34

133. ຂໍ້ມູນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງເຊິ່ງທັງ 5 ຫົວງານເປັນປະເພດອ່າງເກັບນ້ຳຂະໜາດໃຫຍ່ໂດຍຈຳແນກໃນຄູ່ມືການປະຕິບັດໂຄງການຂອງທະນາຄານໂລກ OP4.37 ສຳລັບຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ. ໂຄງການສ້ອມແປງລະບົບຊົນລະປະທານຈະບໍ່ໄດ້ມີການສ້ອມແປງ ຫຼື ປ່ຽນແປງລະບົບຫົວງານທີ່ເປັນອ່າງເກັບນ້ຳ. ແຕ່ອ່າງເກັບນ້ຳຈະໄດ້ນຳໃຊ້ເປັນແຫຼ່ງນ້ຳສຳລັບຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນການສະໜອງນ້ຳໃຫ້ແກ່ການປູກພືດໃນເນື້ອທີ່ເປົ້າໝາຍ. ເປົ້າໝາຍໃນການສ້ອມແປງລະບົບຊົນລະປະທານແມ່ນເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃນລະບົບແຈກຢາຍ. ວຽກຟື້ນຟູປະກອບດ້ວຍສ້ອມແປງຄອງເໝືອງຈາກຄອງດິນເປັນຄອງດາດດ້ວຍເບຕົງ ຫຼື ເປັນຄອງຮູບຕົວຢູ່ດ້ວຍເບຕົງ. ການສ້ອມແປງອາຄານເອົານ້ຳ ແລະ ອາຄານແບ່ງນ້ຳລວມຢູ່ດ້ວຍ. ຈຳນວນອາຄານ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຈະໄດ້ມີການຄັດເລືອກກັບກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳມີຂັ້ນຕອນການສຳຫຼວດ ແລະ ອອກແບບລະອຽດ.
134. ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ, ມາດຕະການປ້ອງກັນຕໍ່ໄປນີ້ໄດ້ລວມເຂົ້າໃນເອກະສານກອບຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ESMF (i) ດຳເນີນການກວດສອບເຂື່ອນ (ໜ້າວຽກຂອງຊ່ຽວຊານເບິ່ງໃນເອກະສານຕິດຄັດທີ 7. (ii) ແຕ່ງຕັ້ງອົງກອນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການກວດກາເຂື່ອນໃຫ້ລະອຽດ (iii) ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ພະນັກງານວິຊາການໃນການກວດກາສອບເຂື່ອນ, ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຊ້ເຂື່ອນ (iv) ປັບປຸງຂັ້ນຕອນການກວດສອບ ແລະ ລະບົບລາຍງານ. ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການດັ່ງກ່າວ, ຄາດຫວັງວ່າການສ້ອມແປງຄອງຊົນລະປະທານທີ່ຢູ່ລຸ່ມ 5 ເຂື່ອນນັ້ນ ຈະບໍ່ໄດ້ມີການສ້ອມແປງໃນຊ່ວງເລີ່ມຕົ້ນໃນສອງສາມປີທຳອິດຂອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມເວລາທີ່ເໝາະສົມເພື່ອໃຫ້ຢູ່ຕາມເງື່ອນໄຂຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ.
135. ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງການລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ລົງທຶນຕໍ່ກັບການປັບປຸງລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍໃນຂອບເຂດໂຄງການ, ອົງປະກອບຍ່ອຍນີ້ແມ່ນໄດ້ມີຈຸດປະສົງໃນການສົ່ງເສີມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການລົງທຶນປັບປຸງໂຄງການທີ່ມີຢູ່ ແລະ ທຶນອນໃນແຜນເພື່ອເນັ້ນໃຫ້ປະສົບຜົນສຳເລັດໃນລະບົບໃຫ້ໃຫ້ນ້ຳລຸ່ມເຂື່ອນ, ການປັບປຸງໂຄງຮ່າງການຟື້ນຟູທີ່ເປັນອຸປະສັກໃຊ້ແກ່ການຜະລິດໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ. ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນການສັງລວມກິດຈະການການສ້ອມແປງຊົນລະປະທານ.

- **ກິດຈະກຳທີ 1:** ປັບປຸງໂຄງສ້າງລະບົບຊົນລະປະທານ 71 ລະບົບ, ລວມທັງ (i) ຟື້ນຟູອາຄານຕາມຄອງ 43 ແຫ່ງ, ສ້ອມແປງເຮືອແພ, ປ່ຽນທ່າຍຈັກສູບນ້ຳ 36 ເຄື່ອງ, ປ່ຽນຖ່າຍຈັກສູບນ້ຳ, 51 ເຄື່ອງ ແລະ ມໍເຕີ 70 ໜ່ວຍ (ii) ປັບປຸງທໍ່ສົ່ງນ້ຳຍາວ 5 ກມ, ປັບປຸງຄອງເໝືອງຍາວ 159 ກມ.

- **ກິດຈະກຳທີ 2:** ສ້າງຕັ້ງ ແລະ ປະຕິຮູບກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳຄືນໃໝ່ລວມມີ (i) ປະຕິຮູບອົງການຈັດຕັ້ງກຸ່ມ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳຈຳນວນ 44 ກຸ່ມ ໃນບັນດາໂຄງການຊົນລະປະທານເປົ້າໝາຍ (ii) ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມປູກຜັກຈຳນວນ 25 ກຸ່ມ.
- **ກິດຈະກຳທີ 3:** ພັດທະນາການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຊ້ລະບົບຊົນລະປະທານ ລວມມີ ການຝຶກອົບຮົມ: ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານຊົນລະປະທານຂອງເມືອງເປົ້າໝາຍໂຄງການຈຳນວນ 36 ຄົນ, (ii) ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານ ແລະ ກຸ່ມຊາວບ້ານປູກຜັກຈຳນວນ 702 ຄົນ, ແລະ ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ສະມາຊິກຊົນລະປະທານຈຳນວນ 8,290 ຄົນ.

136. ຜົນປະໂຫຍດຕົ້ນຕໍທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍແມ່ນການປັບປຸງລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ພື້ນຟູໂຄງການປະທານທີ່ເປັນທີ່ບໍ່ສາມາດສະໜອງນ້ຳໄດ້ພຽງພໍ ແລະ ຖືກທຳລາຍຂອງລະບົບອາຄານຄວບຄຸມໃນຫຼາຍບ່ອນ. ເນື້ອທີ່ໄດ້ຮັບນ້ຳຊົນລະປະທານ ແລະ ການນຳໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນເຂົ້າໃນການປູກຜັກມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 23,712 ເຮັກຕາໃນລະດູຝົນ ແລະ 20,825 ເຮັກຕາໃນລະດູແລ້ງ, ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຈະໄດ້ພື້ນຟູພາຍໃນຂອບເຂດເປົ້າໝາຍໄດ້ແມ່ນ 2,004 ເຮັກຕາໃນລະດູຝົນ, ແລະ ລະດູແລ້ງໄດ້ເຖິງ 4,067 ເຮັກຕາ. ການປັບປຸງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງ, ໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ຈະມີການປັບປຸງທາງດ້ານບໍລິຫານນ້ຳ, ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ຫຼາກຫຼາຍຊະນິດ, ແລະ ປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການໃຫ້ນ້ຳ, ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ ແລະ ການນຳໃຊ້ພະລັງງານ, ແລະ ເພີ່ມລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ.

137. ຄະນະທີ່ການສ້ອມແປງສະເພາະໃນໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າລວມມີລາຍການສ້ອມແປງເຮືອແພ, ປ່ຽນຖ່າຍຈັກສູບນ້ຳ, ມໍເຕີ, ພື້ນຟູລະບົບຄອງເໝືອງ (ປູຄອງດ້ວຍເບຕົງເຊິ່ງເປັນຄອງດິນໄລຍະຜ່ານມາ), ທໍ່ສົ່ງນ້ຳ, ອາຄານຕາມຄອງເໝືອງ, ການພື້ນຟູເຮັດໃນລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ມີ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວບໍ່ລວມໃນລາຍການຕໍ່ໄປນີ້:

- ປ່ຽນຖ່າຍ/ກໍ່ສ້າງ/ພື້ນຟູເຂື່ອນ
- ປ່ຽນຖ່າຍ/ກໍ່ສ້າງ/ພື້ນຟູອ່າງເກັບນ້ຳ
- ຂະຫຍາຍຂະໜາດຄອງກວ່າການອອກແບບເດີມ
- ຕໍ່ເຕີມຄອງເໝືອງຫຼາຍກ່ອນການອອກແບບທຳອິດ

138. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ລາຍງານໂຄງການຊົນລະປະທານຂ້າງເທິງເປັນພຽງແຕ່ຕົວຊີ້ວັດ ແລະ ການຄັດເລືອກທາງດ້ານວິຊາການ, ສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມໃນຊ່ວງກະກຽມໂຄງການຊ່ວງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມີການຄັດເລືອກລະອຽດວ່າເໝາະສົມສຳລັບການລົງທຶນ.

4.3 ການເຮັດກະສິກຳໃນແຂວງເປົ້າໝາຍໂຄງການ

139. ການເຮັດນາແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ຂຶ້ນກັບເງື່ອນໄຂທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໃນຂັ້ນບ້ານ. ເນື້ອທີ່ໄດ້ຮັບນ້ຳຊົນລະປະທານບ່ອນທີ່ເຮັດການຜະລິດເພື່ອເປັນສິນຄ້າ, ຊາວກະສິກອນໄດ້ນຳໃຊ້ພັນເຂົ້າປັບປຸງ (DTK-11, DTK-8, TSN-7 and VTE-450). ພັນເຂົ້າປັບປຸງໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງກວ່າແນວພັນດັ້ງເດີມ ແລະ ສາມາດ

ປູກໃນເຂດນ້ຳຝົນໄດ້ດີ ແລະ ນ້ຳຊົນລະປະທານ, ຄະນະທີ່ແນວພັນເຂົ້າທ້ອງຖິ່ນ (ຫອມມະຫາໄຊ, ດໍຍວນ, ດໍຂາວ, ສັນປາຕອງ, ດອກໄມ້) ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ແມງໄມ້, ເພາະສົມໃນເຂດນ້ຳຖ້ວມ, ດິນບໍ່ງາມ, ລົດຊາດດີ. ມີແນວພັນເຂົ້າດໍ ແລະ ເຂົ້າງັນ. ປົກກະຕິ, ຊາວກະສິກອນໃນທ້ອງຖິ່ນນຳໃຊ້ແນວພັນປະສົມລວມມີເຂົ້າດໍ, ເຂົ້າກາງ, ແລະ ງັນເພື່ອຫຼີກລຽງການນຳໃຊ້ແຮງງານໃນຊ່ວງເກັບກ່ຽວ. ແນວພັນດັ່ງເດີມແມ່ນມີຄວາມທົນທານຕໍ່ສັດຕູພືດ. ເມື່ອປູກໃນລະດູຝົນ, ຊາວນາບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດເຂົ້າໃນການກຳຈັດ. ຢູ່ໃນບັນດາບ້ານເປົ້າໝາຍ, ກິດຈະກຳຂອງຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເຮັດດ້ວຍມື (ຕົວຢ່າງ ການກະກຽມ, ປັກດຳ ແລະ ເກັບກ່ຽວ).

140. ໃນທົດສະວັດຜ່ານມາ, ຊາວກະສິກອນໄດ້ນຳໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງ ແລະ ນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີໃນການປັບປຸງຜົນຜະລິດ ແລະ ລະບົບການເພີ່ມຜົນຜະລິດ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ ການເພີ່ມຜົນຜະລິດເຂົ້າຍັງພົບບັນຫາຈາກດິນເຊື່ອມໂຊມ, ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ, ຕົ້ນທຶນສູງ. ຊາວນາກໍຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດຕໍ່ການນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ດີ. ປົກກະຕິການສົ່ງຊື້ແນວພັນຂ້ອນຍາກ, ໂດຍສະເພາະຊາວນາສົ່ງຊື້ຈາກສູນຜະລິດແນວພັນເຂົ້າ.

ຕາຕະລາງ 13 ຂໍ້ແນະນຳການເຮັດນາເຂົ້າສຳປະຈຸບັນ

ລາຍການ	ວິທີການເຮັດນາ	ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ແນະນຳ
ແນວພັນ	ຊາວນາຮັກສາແນວພັນຈາກບັນພະບູລຸດ. ພວກເຂົາເຈົ້ານຳໃຊ້ໃນອັດຕາ (80-150kg/ha)	ນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ດີ (ສະອາດ, ດີ, ງອກງາມ, ບໍ່ມີສານຕົກຄ້າງ, ປະເພດເປັນເນື້ອດຽວກັນ, ເພາະສົມສຳລັບນາເຂດທີ່ງຽງ ແລະ ເງື່ອນໄຂດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ). ອັດຕານຳໃຊ້ຄວນຢູ່ລະດັບ 45-60kg/ha. ນຳໃຊ້ ກັບ Dithane M-45 and Benlate at the rate of 3 grams kg-1 for fungus.
ການເລືອກແນວພັນ	ນຳໃຊ້ແນວພັນຊະນິດດຽວກັນລະດູຜ່ານມາ	ຄັດເລືອກແນວພັນທີ່ເໝາະສົມ (ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ແລະ ທົນທານຕໍ່ສັດຕູພືດ), ນຳໃຊ້ແນວພັນສອງສາມຢ່າງສຳລັບນານ້ຳຝົນ ແລະ ນ້ຳຊົນລະປະທານ
ການກະກຽມດິນ	ໄຖ ແລະ ພວນດິນໃນວັນດຽວກັນປ່ອຍນ້ຳໃຫ້ຖ້ວມດິນສຳລັບປັກດຳ	ໄຖ ແລະ ພວນດິນກ່ອນ 2 ອາທິດເພື່ອຖິ້ມຫຍ້າໂດຍບໍ່ໃຊ້ນ້ຳ, ພວນດິນຫຼັງຈາກຄົ້ນດິນ (ຕົວຢ່າງບໍ່ໃຫ້ນ້ຳຫຼາຍເກີນໄປ)
ປັກດຳ	ນຳໃຊ້ແນວພັນເກົ່າ (25-40days) ຈຳນວນຕົ້ນແມ່ນ 5-7ຕົ້ນ ລະຍະຫ່າງປະມານ 30-40 ຊມ.	ນຳໃຊ້ກ້າ (ອາຍຸ 15-25 ວັນ), ນຳໃຊ້ກ້າຈຳນວນ 2-3 ຕົ້ນ, ລະຍະຫ່າງ 25x25 ຊມ.
ນຳໃຊ້ຝຸ່ນ	ນຳໃຊ້ຝຸ່ນອິນຊີກ່ອນສອງເດືອນ (200 - 500kg/ha)	ນຳໃຊ້ກ່ອນໜຶ່ງອາທິດກ່ອນໄຖໃນອັດຕາ 10 tons/ha
	- ໃນເງື່ອນໄຂນຳໃຊ້ນ້ຳຝົນ: ບໍ່ໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີເຂົ້າໃນການຜະລິດ - ໃນກໍລະນີນາແຊງ: ນຳໃຊ້ຝຸ່ນສ່ວນຫຼາຍສູດ 46-00-00, 16-20-00 ແລະ 15-15-15 (Urea-Phosphate- Potassium).	ລະດູນາປີ: ແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ 100kg of 46-00-00 (ຫວ່ານສອງເທືອ ອາຍຸໄດ້ 25 ແລະ 45 ວັນ ຫຼັງຈາກປັກດຳ (ຂຶ້ນຢູ່ກັບສີຂອງໃບ ແລະ ນຳໃຊ້ 100 ກລ ສຳລັບ 16-

	ອັດຕາການນໍາໃຊ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບລັກສະນະຂອງເຂົ້າໂດຍທົ່ວໄປປະມານ 150-200kg/ha.	20-00 ເກັບຮັກສາແນວພັນຫຼັງຈາກເກັບກຸ້ມ 10-20 ກລ. ສໍາລັບນາປີ: ນໍາໃຊ້ຝຸ່ນ 100 ກລ ສູດ 46-00-00 (ຫວ່ານສອງເທື່ອ ອາຍຸໄດ້ 25 ແລະ 45 ວັນ ຫຼັງຈາກປັກດໍາ ແລະ ນໍາໃຊ້ 50 ກລ ສໍາລັບ 16-20-00 ປະສົມກັບຝຸ່ນສູດ 00-00-60 ອີກ 50 ກລ ແລະ ນໍາໃຊ້ອີກ 50 ກລ ຂອງ 16-20-00 ຫຼັງຈາກປັກດໍາ. ເກັບຮັກສາແນວພັນຫຼັງຈາກເກັບກຸ້ມ 10-20 ກລ.
	ບໍ່ໄດ້ຈູດ ແລະ ມີລົມພັດ	ຫຼັງຈາກເກັບກຸ້ມ: ເພືອງ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອອື່ນໆ ຈະນໍາໃຊ້ເຂົ້າເຮັດເປັນຈຸລິນຊີ
ການຄວບຄຸມວັດສະພືດ	ການນໍາໃຊ້	ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ
ການຈັດການນໍ້າ	ຫຼັງຈາກປັກດໍາແລ້ວໄດ້ຂັງນໍ້າຢູ່ໃນໂຮ່ນໍ້າໃຫ້ຖ້ວມຕະຫຼອດລະດູການ	ຮັກສາຄວາມຊຸ່ມໃຫ້ໄດ້ໜຶ່ງອາທິດ ແລະ ປ່ອຍນໍ້າໃຫ້ຖ້ວມໂຮ່ນໍ້າໜຶ່ງອາທິດ ແລະ ປ່ອຍນໍ້າໜຶ່ງອາທິດກ່ອນນໍາໃຊ້ຝຸ່ນ
ການກໍາຈັດແມງໂມ້	ບໍ່ມີການລະບາດຂອງແມງໂມ້	ຕິດຕາມປະຈຳອາທິດນໍາໃຊ້ໄຟດັກຈັບແມງໂມ້ລະຍະທີ່ມີຄວາມສູງ ແລະ ນໍາໃຊ້ວິທີຄວາມຄຸມແບບທຳມະຊາດກ່ອນເກີດລະບາດ.
ການເກັບກຸ້ມ	ຊາວກະສິກອນສັງເກດໂດຍເບິ່ງສີຂອງເຂົ້າ	- ເມື່ອແມັດເຂົ້າຕຶງເຖິງ 80-85 ເປີເຊັນ ຕົ້ນເຂົ້າຈະເຫຼືອງ (ສີເຫຼືອງ) - ໃນລະດູນາແຊງຫຼັງຈາກເກັບກຸ້ມແລ້ວ 28-35 ວັນ. ລະດູນາປີ 32-38 ກ່ອນເຮັດນາປີ.
ຫຼັງເກັບກຸ້ມ	ຕາກແດດໄວ້ສອງວັນແລ້ວທ້ອນໂຮມດ້ວຍມື, ຫຼັງຈາກນັ້ນນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເຂົ້າໃນການເກັບກຸ້ມ	ຜູ້ເກັບກຸ້ມນໍາໃຊ້ ແລະ ເຂົ້າເປືອກຕາກແດດຢູ່ລາຍຕາກສະເພາະ ຫຼື ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງອົບ ແລະ ຮັກສານາເຂົ້າມີຄວາມຊຸ່ມປະມານ 14ເປີເຊັນ.
ເກັບຮັກສາ	ບໍ່ມີສາຍສະເພາະ, ສ່ວນໃຫຍ່ເກັບໄວ້ຕາມເລົ້າເຂົ້າ ແນວພັນ ແລະ ເຂົ້າເກົ່າເພື່ອບໍລິໂພກ	ແນວພັນ ແລະ ເຂົ້າເປືອກສໍາລັບບໍລິໂພກຈະເກັບຮັກສາໄວ້ໃນເດົ້າເຂົ້າແຍກອອກຈາກກັນ.ສໍາລັບເຂົ້າເປືອກໄວ້ຂາຍ, ຊາວກະສິກອນຕິດຕໍ່ຫາພໍ່ຄ້າມາເກັບຊື້ເອງ. ຄວາມຊຸ່ມປະມານ 12-13ເປີເຊັນ. ນໍາໃຊ້ຖົງ, ເປົາ ໃນການບັນຈຸ

ການປູກສາລີ

141. ຫຼາຍສິບປີຜ່ານມາຊາວກະສິກອນໄດ້ປູກສາລີໃນຂອບເຂດເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ, ຜະລິດເພື່ອເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກສູ່ປະເທດໄກ້ຄຽງເຊັ່ນ ປະເທດໄທ, ຫວຽດນາມ, ແລະ ປະເທດຈີນ. ການນຳໃຊ້ພາຍໃນແມ່ນຜະລິດເພື່ອລ້ຽງສັດ. ຊາວກະສິກອນກະສິກອນນຳໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງທີ່ມາຈາກໄທ (QQQ, 888, 777 ແລະ ອື່ນໆ) ແລະ ມາຈາກຫວຽດນາມ (LVN-10). ດິນສຳລັບປູກສາລີແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນສຳລັບການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງສາລີໃນແຂວງເປົ້າໝາຍ. ການປູກຕໍ່ເນື່ອງມີຜົນກະທົບຈາກສັດຕູພືດລະບາດ, ຄຸນສົມບັດທາງເຄມີ ແລະ ກາຍພາບ, ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນຜະລິດຕົກຕ່ຳ. ການປູກສາລີຂອງຊາວກະສິກອນແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ລົດໄຖເດີນຕາມສຳລັບໄຖພວນດິນ; ການປູກໃຊ້ແນວພັນຫຼາຍ (ຕົວຢ່າງ ນຳໃຊ້ 20-25 ກລ/ເຮັກຕາ), ນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າໃນຄວບຄຸມຫຍ້າ; ແລະ ເກັບກຽວດ້ວຍແຮງງານຄົນ. ດັ່ງນັ້ນ ຜົນຜະລິດຫຼຸດລົງຈາກ 8 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ຫາ 4,5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ແລະ ຄ່າແຮງງານສູງ, ຊາວກະສິກອນຍັງສືບຕໍ່ປູກສາລີຢູ່. ປະຈຸບັນຍັງບໍ່ມີວິທີການປູກແບບໃໝ່ໃນຂອບເຂດດັ່ງກ່າວໃນການຫາລາຍໄດ້. ບັນຫາໃນປະຈຸບັນສຳລັບການປູກສາລີລວມມີ ການເຊື່ອມໂຊມຂອງດິນ, ມູນຄ່າການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຄ່າແຮງງານສູງ (ຕົວຢ່າງ ຕ້ອງການແຮງງານປະມານ 20 ຄົນ/ເຮັກຕາສຳລັບການເກັບກູ້). ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ, ຊາວກະສິກອນໄດ້ນຳໃຊ້ກິນຈັກເຂົ້າໃນການເກັບກູ້ ແລະ ນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າໃນການຄວບຄຸມ.

ຕາຕະລາງ 14 ຂໍ້ແນະນຳການປູກສາລີຜ່ານມາ ແລະ ປະຈຸບັນ

ລາຍການ	ວິທີການເຮັດນາ	ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ແນະນຳ
ແນວພັນ	ນຳໃຊ້ແນວພັນສະສົມ, ອັດຕາ 25 ກລ/ເຮັກຕາ	ນຳໃຊ້ແນວພັນສະສົມ, ອັດຕາ 15-18 ກລ/ເຮັກຕາ
ການຄັດເລືອກແນວພັນ	ນຳໃຊ້ແນວພັນຈາກພໍ່ຄ້າ	ນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ເໝາະສົມຫຼັງຈາກທົດລອງ
ການກະກຽມດິນ	ໄຖດິນຕາມແນວຮາບຕາມຄວາມຄ້ອຍ	ໄຖດິນຕາມແນວຕັ້ງຂອງຄວາມຄ້ອຍ
ການປູກ	ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຍອດແມັດ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຄວາມຫ່າງຂອງແມັດ ແລະ ຄວາມໜາແໜ້ນ	ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຍອດແມັດ, ຄວາມຫ່າງຂອງການຍອດແມັດ 20-25 ຊມ ແລະ ລະຫວ່າງແຖວ 75 ຊມ ຫຼື 80 ຊມ ຂຶ້ນກັບແນວພັນ.
ການຄວບຄຸມວັດສະພືດ	ໄຖດິນ, ນຳໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າເພື່ອຄວບຄຸມ	ຟຸດດິນ ແລະ ປູກພືດໝູນວຽນ
ການຈັດການນ້ຳ	ປູກໂດຍນຳໃຊ້ນ້ຳຝົນ	ນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ທົນທານຄວາມແຫ້ງແລ້ງ, ປັບປຸງໃຫ້ສາມາດອົມນ້ຳໂດຍການປົກຄຸມ ແລະ ຮັກສາສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກສວນ.
ການກຳຈັດສັດຕູພືດ	ຊາວກະສິກອນບໍ່ມີມາດຕະການໃນການຄວບຄຸມ	ສະເໜີການນຳໃຊ້ການຄວບຄຸມແບບປະສົມປະສານ, ນຳໃຊ້ແນວພັນທົນທານ, ແລະ ການປູກພືດໝູນວຽນ, ປູກພືດຫຼາຍຊະນິດ ແລະ ນຳໃຊ້ສານຄວບຄຸມທາງຊີວະ
ການເກັບກູ້	ໃຊ້ແຮງງານຄົນ	ໃຊ້ເຄື່ອງກິນຈັກປະສົມ
ຫຼັງການເກັບກູ້	ຕາກແດດພາຍໃນສວນ	ນຳໃຊ້ເຄື່ອງອົບແຫ້ງ ແລະ ຕາກແດດ

ເກັບຮັກສາ	ບໍ່ມີມາດຕະການໃນການຄວບຄຸມແມງໄມ້	ຮັກສາຄວາມຊຸ່ມນ້ອຍກ່ວາ (15ເປີເຊັນ), ອະນາໄມສາງເກັບມ້ຽນ
-----------	--------------------------------	---

ການປູກຜັກ

142. ຊາວກະສິກອນປູກພືດຫຼາຍຊະນິດໃນລະດູແລ້ງ, ເວົ້າໄດ້ວ່າພືດບາງຊະນິດບໍ່ທັນທານຕໍ່ຜົນ, ການປູກໃນລະດູຝົນແມ່ນຕ້ອງການເຮືອນຮົ່ມ. ການປູກພືດໃນເຮືອນຮົ່ມແມ່ນມີຕົ້ນທຶນສູງ, ສະນັ້ນ ເພາະສົມສະເພາະພືດທີ່ມີລາຄາສູງເທົ່ານັ້ນ. ການປູກພືດໃນລະດູແລ້ງແມ່ນເປົ້າໝາຍຂອງການບຸກລຸກຈາກສັດຕູພືດ. ສັດຕູພືດລວມມີ ດ້ວງມັດ, ແມງໄມ້, ໜອນ, ໃບກູດ, ເພັຍ. ຊາວສວນຂາດຄວາມຮູ້ດ້ານວິຊາການ ແລະ ຂໍ້ມູນເຊິ່ງຍາກຕໍ່ການຜະລິດຜັກໃຫ້ມີຄຸນນະພາບທັງໃນລະດູແລ້ງ ແລະ ຝົນ.

ຕາຕະລາງ 15 ຂໍ້ແນະນຳການປູກຜັກ ຜ່ານມາ ແລະ ປະຈຸບັນ

ລາຍການ	ວິທີການເຮັດນາ	ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ແນະນຳ
ແນວພັນ	ຊື້ມາຈາກຮ້ານຂາຍເຄື່ອງກະເສດ	ຜະລິດພືດໃນລະດູແລ້ງເຊິ່ງເປັນຊ່ວງເວລາຜັກແພງ
ການຄັດເລືອກແນວພັນ	ບໍ່ມີຂັ້ນຕອນການຄັດເລືອກ	ເລືອກແນວພັນທີ່ມີລາຄາສູງ
ການກະກຽມດິນ	ໃຊ້ຖ້ວມໃນການກະກຽມດິນ	ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກໃນການກະກຽມດິນ ແລະ ເຮັດໜານ
ການປູກ	ດ້ວຍແຮງງານຄົນ	ດ້ວຍແຮງງານຄົນ
ນຳໃຊ້ຝຸ່ນ	ຊື້ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຝາມ ແລະ ຜະລິດຝຸ່ນອິນຊີ	ນຳໃຊ້ວັດສະດຸຕ່າງໆເພື່ອເຮັດຝຸ່ນບົມ ແລະ ນຳໃຊ້ຈຸລິນຊີເຂົ້າໃນການປັບປຸງສານອາຫານ ແລະ ນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີໃນອັດຕາເໝາະສົມ
ການຄວບຄຸມວັດສະພືດ	ໃຊ້ແຮງງານຄົນ	ໃຊ້ແຮງງານຄົນ
ການຈັດການນ້ຳ	ນຳໃຊ້ວິທີການແບບໃໝ່ (ນຳໃຊ້ທີ່ໃນການທົດ)	ລະບົບຄວາມຄຸມຄວາມຊຸ່ມ, ປັບປຸງວິທີການຮັກສານ້ຳໃນດິນ, ນຳໃຊ້ລະບົບການຊົມ
ການຄວບຄຸມສັດຕູພືດ	ສານຄວບຄຸມທາງຊີວະພາບ	ນຳໃຊ້ Bio-extract, ສານຄວບຄຸມທາງຊີວະພາບ, ລະບົບພືດດັກຈັບ, ປ່ອຍສັດລ່າສັດ
ຫຼັງການເກັບກູ້	ດ້ວຍແຮງງານຄົນ	ດ້ວຍແຮງງານຄົນ
ເກັບຮັກສາ	ລ້າງແລະ ເກັບໃນກະຕ່າເພື່ອໄວ້ຂາຍ	ນຳໃຊ້ເຄື່ອງທີ່ຫຸ້ມ ແລະ ບອກຊີ້
ເກັບມ້ຽນ		ຮັກສາອຸ່ນຫະພູມ

5.0 ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມປະຈຸບັນພົວພັນກັບການຜະລິດກະສິກຳ

5.1 ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ

5.1.1 ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ

143. ລະຫວ່າງການລົງກວດກາສະໜາມ, ອັດຕາການນຳໃຊ້ແມ່ນຮັບການລາຍງານ. ຊາວກະສິກອນທີ່ບ້ານມະຫາໄຊ ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນ NPK ໃນອັດຕາ 100 ກກ/ເຮັກຕາ ສຳລັບນາປີ. ຝຸ່ນແມ່ນມີສ່ວນພົວພັນກັບແນວພັນເຂົ້າຊະນິດ HYV ຂອງອັດຕາການນຳໃຊ້ສຳລັບພືດລະດູແລ້ງ. ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດລາຍງານວ່າອັດຕາການນຳໃຊ້ທີ່ໄດ້ແນະ

ນຳສຳລັບແນວພັນ HYV ແມ່ນ 90 ກກ N, 90 ກກP ແລະ 60 ກກ K ເຮັກຕາ. ການນຳໃຊ້ຜຸ່ນຫຼາຍເກີນອັດຕາຢູ່
ໃນ ສປປ ລາວ ບໍ່ເປັນບັນຫາແຜ່ຫຼາຍໃນປະຈຸບັນດັ່ງທີ່ອະທິບາຍໃນຫົວຂໍ້ 4.2.4.

144. ບໍ່ເປັນບັນຫາໃຫຍ່ພົວພັນກັບການນຳໃຊ້ໄຊ໌ຜຸ່ນເຄມີເຂົ້າທຳການຜະລິດໃນ ສປປ ລາວ ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນຫົວຂໍ້
4.2.4. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ, ຢາປາບສັດຕູພືດແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ທົ່ວໄປເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດສູງທີ່ປູກເລາະລຽບຕາມແມ່ນ້ຳ
ຂອງ. *Methyl parathion* and *Diazinon* ແມ່ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ໃນການຄວບຄຸມແມງເຕົາທອງ, ຂີ້ບົກຜ່ອງຂອງເຂົ້າ, ໜອນ
ເຈາະແຜ່ລະບາດ. ບັນຫາຕົ້ນຕໍຕໍ່ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດແມ່ນ (i) ນຳໃຊ້ບໍ່ເໝາະສົມ ແລະ (ii) ການຈັດການກັບພາ
ສະນະບັນຈຸຢາປາບສັດຕູພືດເຊິ່ງອາດມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບມະນຸດ,

145. ຢາຂ້າຫຍ້າແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ໂດຍທົ່ວໄປຄັ້ງໜຶ່ງ ຫຼື ສອງຄັ້ງຕໍ່ລະດູການ. ການນຳໃຊ້ຕົ້ນຕໍແມ່ນນອນເຂດປູກສາລີ,
ເປັນຕົ້ນ ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ແລະ ແຂວງ ອື່ນໆ ສຳລັບປູກກ້ວຍ. ຢາຂ້າຫຍ້າທີ່ສາມາດພົບເຫັນຕາມຕະຫຼາດມີ
Glyphosate-Isopropylammonium, *Paraquat Dichloride*, *2,4-D-Dimethylammonium*, *Atrazine* and
Acetochlor.

146. **ສຳລັບການຜະລິດພືດຜັກ.** ຖົ່ວຝັກຍາວ, ໝາກແຕງ, ໝາກເລັ່ນ, ໝາກເຜັດ, ກະລໍ່າ, ຜັກກາດຂາວ, ຜັກກາດ,
ແລະ ອື່ນໆ ສ່ວນໃຫຍ່ຮັບຜົນກະທົບຈາກການບຸກລຸກຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ຕ້ອງການນຳໃຊ້ຢາກຳຈັດ. ແມງໄມ້ສ່ວນ
ໃຫຍ່ ມີດ້ວງໝັດ, ໜອນຜັກ, ໃບກູດ ແລະ ເພັຍ. ເພື່ອປ້ອງກັນແມງໄມ້ເຫຼົ່ານັ້ນ, ຊາວສວນໄດ້ນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ
ເຊັ່ນ: *Lannate 90-Methomyl*; *Sevin 85%*; *Thamalone*; *Bydin 24%*; *Cypermethrin*; *Chlorpyrifos*;
Abamectin; and *sulfur*. ປະເພດຜັກທີ່ມີລາຄາແພງ ມີຜັກຊີ, ຜັກກາດ, ຜັກຫອມ, ເຊິ່ງປູກຢູ່ເຮືອນຮົ່ມ ແລະ ນຳ
ໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດຕ່ຳ.

147. ການປຶກສາຫາລືໃນຊ່ວງລົງສະໝາມ, ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ/ວັດສະພືດທີ່ບໍ່ເໝາະສົມໄດ້ມີການລາຍງານ,
ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ແລະ ສານເຄມີອື່ນໆ ເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ, ລວມທັງຮັກສາແມ່ນມີ
ຄວາມສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງສຳລັບການແຂ່ງຂັນໃນ ສປປ ລາວ. ຊາວສວນບໍ່ໄດ້ຮັບຮູ້ຕໍ່ກັບການເກືອດຫ້າມການນຳໃຊ້ຢາປາບ
ສັດຕູພືດ/ວັດສະພືດ, ຄະນະທີ່ການຄວບຄຸມຜູ້ຄ້າຂາຍຍັງບໍ່ທັນເຄັ່ງຄັດ ແລະ ຈຳກັດ.

ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດໃນໂຮງສີ

148. ໂຮງສີສ່ວນຫຼາຍທີ່ນອນໃນເຂດໂຄງການເປັນໂຮງສີຂະໜາດນ້ອຍ, ສາມາດສີເຂົ້າໄດ້ພຽງແຕ່ 1-2 ໂຕນ/ວັນ. ປະຈຸ
ບັນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດໃນໂຮງສີ ແລະ ສາງເກັບຮັກສາເຂົ້າ. ມັນບໍ່ແມ່ນວິທີການທີ່ນຳໃຊ້ໃນການຮັກສາ
ເຂົ້າໄວ້ໃນສາງເກີນກ່ວາ 2 ວັນ ຫຼື ໃຊ້ວິທີອື່ນຄວນ. ໄລຍະການຮັກສາເຂົ້າໃນສາງສູງສຸດບໍ່ເກີນ 7 ວັນ.

ໂຮງສີໃນຂອບເຂດເປົ້າໝາຍໂຄງການ

5.1.2 ການຈັດການສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກກະສິກໍາ

149. ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກກິດຈະກຳຂອງໂຄງການປະກອບດ້ວຍ ແກບ, ເພືອງ, ຕົ້ນສາລີ, ແກນສາລີ, ແລະ ເສດຜັກ. ແກບ ແລະ ເພືອງ, ຕົ້ນສາລີ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ປະໄວ້ທີ່ທົ່ງນາ ແລະ ສວນ ແລະ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປົກຄຸມ. ແກນສາລີ ແລະ ເສດຜັກຈະເຮັດເປັນອາຫານສັດ.
150. ຢາຂ້າຫຍ້າແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ຢູ່ທົ່ວໄປໃນແຂວງພາກເໜືອ, ລວມທັງແຂວງໄຊຍະບູລີ, ສິ່ງເສດເຫຼືອເປັນພິດ, ເປັນຕົ້ນ, ພາຊະນະບັນຈຸຢາຂ້າຫຍ້າ, ແມ່ນປົກກະຕິໄດ້ຖິ້ມໄວ້ທີ່ສວນ ແລະ ກໍ່ຝັງໃນຂອບເຂດທຳການຜະລິດປ່ອນທີ່ສັດ ແລະ ຄົນສາມາດສຳພັດໄດ້. ປະຈຸບັນ, ຊາວກະສິກອນຂາດຄວາມຮູ້ ແລະ ບໍ່ມີວິທີການແກ້ໄຂ (ລວມທັງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນ) ໄດ້ກາຍເປັນຂໍ້ຈຳກັດສຳລັບການບຳບັດສິ່ງເສດເຫຼືອດັ່ງກ່າວ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອເປັນພິດ.

5.1.3 ການຈັດການສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ເຄື່ອງຫຸ້ມຫໍ່ຜັກ

151. ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການຫໍ່ຫຸ້ມຜັກຈະບໍ່ເປັນບັນຫາໃຫຍ່ໃນ ສປປ ລາວ ເນື່ອງຈາກຂະບວນການຜະລິດເປັນສິນຄ້າຍັງ ມີຂະໜາດນ້ອຍ, ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການຫໍ່ຫຸ້ມລວມທັງນ້ຳເປື້ອນຈາກຂະບວນທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ເສດຜັກ. ເສດຜັກ ຈະນຳໃຊ້ຄືນໃໝ່ເຊັ່ນ: ເປັນອາຫານລ້ຽງສັດ ແລະ /ຫຼື ໃຫ້ຫຍ່ອຍສະຫຼາຍ, ດັ່ງທີ່ໄດ້ເຮັດໃນປະຈຸບັນ. ຈະບໍ່ນຳໃຊ້ຖິງ ຢ່າງຈາກການດຳເນີນທຸລະກິດປະເພດນີ້.

ໂຮງງານຫໍ່ຫຸ້ມຜັກໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

5.1.4 ລະບົບຊົນລະປະທານບໍ່ມີປະສິດທິພາບ

152. ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງສະພາບອາກາດໃນປະຈະບັນ, ເປັນຕົ້ນ ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ມີຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບຊົນລະປະທານ ໃນ ສປປ ລາວ. ໂຄງການຊົນລະປະທານສ່ວນໃຫຍ່ໃນຂອບເຂດເປົ້າໝາຍໂຄງການແມ່ນຖືກທຳລາຍເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ດັ່ງນັ້ນ, ລະບົບຊົນລະປະທານບໍ່ສາມາດຈັດສັນນ້ຳ ແລະ ສະໜອງນ້ຳໃຫ້ແກ່ເນື້ອທີ່ທົດປະຈຸບັນ ແລະ ເນື້ອທີ່ເປົ້າໝາຍທີ່ຈະຂະຫຍາຍໄດ້. ຄະນະທີ່ລະບົບຊົນລະປະທານຫຼາຍໆ ແຫ່ງໄດ້ມີການຟື້ນຟູ, ບາງໂຄງການບໍ່ມີງົບປະມານພຽງພໍໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ (O&M). ຖ້າບໍ່ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີລະບົບຊົນລະປະທານຈະບໍ່ມີການສ້ອມແປງ ແລະ ບໍ່ສາມາດສະໜອງນ້ຳໃຫ້ແກ່ການຜະລິດເພື່ອເປັນສິນຄ້າ. ບາງທ້ອງຖິ່ນການຜະລິດໄດ້ອາໄສນ້ຳຝົນ ບໍ່ມີລະບົບຊົນລະປະທານເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບໍ່ຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ.

5.2 ທາງເລືອກທີ່ດີໃນການປັບປຸງວິທີການເຮັດກະສິກຳແບບດັ້ງເດີມ

153. ສຳລັບການຜະລິດເຂົ້າ

- ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທີ່ດີ ແລະ ແນວພັນສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບເງື່ອນໄຂສິ່ງແວດລ້ອມ (ຕົວຢ່າງ ທົນທານຕໍ່ສັດຕໍ່ສັດຕູພືດ, ທົນທານຕໍ່ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດສູງ)
- ນຳໃຊ້ວິຊາການ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີກະສິກຳແບບໃໝ່ເຊິ່ງມີຕົ້ນທຶນຜະລິດຕ່ຳເຊັ່ນແນວພັນຫວ່ານໄດ້ເລີຍ, ເຄື່ອງຢອດແມັດ, ແນວພັນທີ່ນຳໃຊ້ທັງຊຸ່ມ ແລະ ແຫ້ງ, ເຄື່ອງກົນຈັກປັກດຳ, ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີອື່ນໆ.
- ການຈັດການຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນໂດຍການປູກພືດໝູນວຽນຫຼັງຈາກການເກັບກູ້, ປູກພືດໝູນວຽນ, ນຳໃຊ້ມູນສັດ, ຝຸ່ນຊີວະພາບ, ການຢ່ອຍສະຫຼາຍຂອງສິ່ງເສດເຫຼືອ, ນຳໃຊ້ຝຸ່ນອິນຊີສຳລັບເຂົ້າ, ນຳໃຊ້ຝຸ່ນດ້ວຍອັດຕາເໝາະສົມ.
- ການປາບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ, ນຳໃຊ້ນ້ຳໝັກຊີວະພາບ ແລະ ໃຊ້ວິທີທາງຊີວະວິທະຍາໃນການດັກຈັບ, ຕິດຕາມຈຳນວນຂອງສັດຕູພືດດ້ວຍການໃຊ້ໄຟຖ້ວມ, ແນວພັນຜັກຫຼາຍຊະນິດ, ນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ທົນທານຕໍ່ສັດຕູພືດ, ທຳລາຍຮອບວຽນການເພາະພັນສັດຕູພືດ, ປ່ອຍສັດກິນແມງໄມ້.

- ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເຂົ້າໃນການຜະລິດເປັນຕົ້ນເຄື່ອງຈັກຢອດແມັດ, ເຄື່ອງຈັກປັກດຳ, ເຄື່ອງຈັກເກັບກູ້, ເຄື່ອງອົບໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບເຂົ້າ.
- ເຮັດສວນທົດລອງ, ໂຮງຮຽນສອນການກະຊິກຳອື່ນຊື່ໃນສະໝາມ, ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ.

154. ການຜະລິດສາລີ

- ນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທີ່ດີ ແລະ ແນວພັນສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບເງື່ອນໄຂສິ່ງແວດລ້ອມ
- ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງດິນດ້ວຍການປູກພືດໝູນວຽນ, ປູກພືດຫຼາຍຊະນິດ,ເອົາເສດພືດປົກຄຸມດິນ ແລະ ນຳໃຊ້ຝຸ່ນປະກອບດ້ວຍສານອາຫານ ໂນໂຕເຈັ້ນ, ຟິສຟໍຣັສ, ນຳໃຊ້ຝຸ່ນອັດຕາທີ່ເໝາະສົມ.
- ນຳໃຊ້ພືດທີ່ດັກຈັບແມງໄມ້, ນຳໃຊ້ວິທີການກຳຈັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ, ນຳໃຊ້ນ້ຳໝັກຊີວະພາບ ແລະ ໃຊ້ວິທີທາງຊີວະວິທະຍາໃນການດັກຈັບ.
- ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເຂົ້າໃນການຜະລິດເປັນຕົ້ນ ເຄື່ອງຈັກຢອດແມັດ, ເຄື່ອງຈັກປັກດຳ, ເຄື່ອງຈັກເກັບກູ້, ເຄື່ອງອົບ.
- ເຮັດສວນທົດລອງ, ໂຮງຮຽນສອນການກະສິກຳອື່ນຊື່ໃນສະໝາມ, ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ.

155. ສຳລັບຜະລິດພືດຜັກ

- ແນະນຳປູກພືດຕາມລະດູການ
- ຜະລິດແນວພັນໃນລະດູແລ້ງ
- ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືກະສິກຳສຳລັບການກະກຽມດິນ, ການໃຫ້ນ້ຳ.
- ແນະນຳການຜະລິດຝຸ່ນອື່ນຊື່, ແລະ ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນອື່ນຊື່
- ປັບປຸງຄວາມສາມາດອົມນ້ຳຂອງດິນ, ນຳໃຊ້ນ້ຳແບບລະບົບຊຶມ
- ນຳໃຊ້ນ້ຳສະກັດໃນການຄວບຄຸມສັດຕູພືດ, ປ່ອຍສັດກິນແມງໄມ້ພາຍໃນສວນຜັກ.
- ແນະນຳໃຊ້ເຄື່ອງຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ເກັບຮັກສາຫ້ອງຄວບຄຸມອຸ່ນຫະພູມ.
- ເຮັດປະຕິທິນການປູກຜັກ ແລະ ລາຍການຜັກສຳລັບການຕະຫຼາດ.
- ເຮັດສວນທົດລອງ, ໂຮງຮຽນສອນການກະຊິກຳອື່ນຊື່ໃນສະໝາມ, ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ.

156. ຊາວກະສິກອນສ່ວນຫຼາຍຍິນດີຈະປູກຜັກອື່ນຊື່ ແລະ ນຳໃຊ້ກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ເນື່ອງຈາກຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ມີລາຄາສູງ ແລະ ມີຄວາມປອດໄພຕໍ່ກັບພວກເຂົາເຈົ້າເອງ ພ້ອມດ້ວຍຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ວັດສະພືດ. ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດໃນການເຮັດກະສິກຳອື່ນຊື່ ແລະ ກະສິກຳທີ່ດີແມ່ນຂະບວນການອອກໃບຢັ້ງຢືນ- ໂດຍສະເພາະການຈັດການທາງດ້ານຄຸນນະພາບ ເຊິ່ງເປັນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການຕະຫຼາດ.

6.0 ຜົນກະທົບທີ່ເປັນທ່າແຮງ

6.1 ຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ

157. ໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າໄດ້ອອກແບບມີຫຼາຍກິດຈະກຳລວມທັງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ, ສະໜັບສະໜູນຜູ້ເກັບຊື້ ໂດຍການສ້າງຄູ່ຮ່ວມ ແລະ ການລົງທຶນກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍ, ແລະ ອື່ນໆ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວຈະນຳເອົາຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໂດຍອີງຕາມຈຸດປະສົງລວມຂອງກິດຈະກຳໂຄງການແມ່ນເພື່ອເສີມສ້າງການແຂ່ງຂັນທາງດ້ານການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ໃຫ້ໂອກາດເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດທີ່ໝັ້ນຄົງ, ດັ່ງນັ້ນ, ການປັບປຸງລາຍໄດ້ທີ່ໝັ້ນຄົງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ກິດຈະກຳໂຄງການພາຍໃຕ້ອົງປະກອບ A. ຍັງມີຈຸດປະສົງໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການຜະລິດກະສິກຳແບບດັ້ງເດີມ (ໂດຍການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ IPM ແລະ GAP) ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການຜະລິດໃຫ້ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ລວມທັງມີທາງເລືອກໃນການກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອທາງດ້ານກະສິກຳ.
158. ຄຸງຄູ່ກັບຜົນປະໂຫຍດຕົ້ນຕໍດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ໂຄງການ ACP ອາດຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບທາງດ້ານລົບເຊັ່ນກັນ. ຜົນກະທົບທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້ມີການປະເມີນໂດຍການລົງກວດກາສະຖານທີ່ໂຄງການ, ປຶກສາຫາລືກັບກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນມີສອງ. ໃນຫົວຂໍ້ນີ້ສັງລວມຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນທີ່ຈຳເປັນເຊິ່ງຈະໄດ້ປະກອບເຂົ້າໃນແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ກະກຽມສະເພາະໂຄງການຍ່ອຍ. ບັນຫາຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສິ່ງທີ່ພົວພັນກັບມີ: (i) ສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກກິດຈະກຳທາງດ້ານກະສິກຳ, (ii) ຈາກການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍ (iii) ການຈັດການສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຂະບວນການຜະລິດ ແລະ ການແປຮູບເປັນສິນຄ້າ. ເຊິ່ງບັນຫາທີ່ພົວພັນມີລາຍລະອຽດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້.

ອົງປະກອບ A: ປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງການກະສິກຳ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ

159. ພາຍໃຕ້ອົງປະກອບ A. ອາດມີການລົງທຶນໃນການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງການລ່າງຂະໜາດນ້ອຍສໍາລັບການຟື້ນຟູໂຄງການຊົນລະປະທານ (ຕົວຢ່າງ ຫົວງານ, ລະບົບຄອງເໝືອງ), ປັບປຸງຈັກສູບນໍ້າສໍາຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ພືດຜັກ ແລະ ສະຖານີສຶກສາ (ເຮັດຮົ້ວ, ຫຼັງຄາ, ລະບົບການໃຫ້ນໍ້າ). ພິຈາລະນາໄດ້ວ່າເປັນກິດຈະກຳຂະໜາດນ້ອຍ, ສະຖານທີ່ຈຳລອງໃນທ້ອງຖິ່ນ, ຄາດວ່າມີຜົນກະທົບພຽງເລັກນ້ອຍ, ເປັນຕົ້ນ ສຽງເນືອງນັ້ນ ແລະ ຝຸ່ນລະອອງ, ອາດເກີດຂຶ້ນ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອອາດຈະມີໃນສະຖານເຮັດກິດຈະກຳ. ຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ອາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນທີ່ເໝາະສົມຈະໄດ້ນຳໃຊ້ທີ່ຈຸດເກີດຜົນກະທົບໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ເຊິ່ງຢູ່ໄກກັບບ້ານເຮືອນປະຊາຊົນ ແລະ/ຫຼື ບ່ອນທີ່ອ່ອນໄຫວ. ໃນກໍລະນີບ່ອນທີ່ມີຝຸ່ນລະອອງເພີ່ມຂຶ້ນອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນ, ຊາວກະສິກອນຈະໄດ້ມີການທົດນໍ້າເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຝຸ່ນລະອອງ. ຄວາມປອດໄພຕໍ່ກັບຊາວກະສິກອນໃນຊ່ວງການຕິດຕັ້ງວຽກຕ່າງໆຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການພິຈາລະນາ, ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ, ອຸປະຕິເຫດອາດເກີດຂຶ້ນເຊັ່ນ ການຕົກຂຸມບ່ອນທີ່ສ້ອມແປງຄອງເໝືອງ, ໄຟຟ້າຊ່ອດ. ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ອະທິບາຍໃນຫົວຂໍ້ທີ 7 ຈະໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຊາວກະສິກອນເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງດັ່ງກ່າວ.

160. ໂດຍຄ້າຍກັນ, ຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມຈາກການປູກຝັງທີ່ຈຸດທົດລອງຄວນໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາໃນມູມມອງກ້ວາງໆ. ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມຕົ້ນທີ່ພົວພັນກັບການປູກຝັງອາດພົວພັນກັບການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ, ຢາປາບສັດຕູພືດ/ວັດສະພືດ ແລະ ມົນລະພິດສິ່ງແວດລ້ອມເນື່ອງຈາກກຳໃຫ້ເກີດສິ່ງເສດເຫຼືອ. ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ/ວັດສະພືດ, ຝຸ່ນເຄມີທີ່ບໍ່ເໝາະສົມສົ່ງຜົນຕໍ່ສຸຂະພາບຕໍ່ຜູ້ທີ່ນຳໃຊ້ໂດຍກົງ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ແລະ/ຫຼື ຜູ້ທີ່ບໍລິໂພກຜົນຜະລິດທີ່ບັນຈຸເຄມີຫຼາຍເກີນ ອັດຕາທີ່ອະນຸຍາດ, ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ/ວັດສະພືດ (IPM ແລະ PMP) ແລະ GAP ໄດ້ອະທິຍາຍໃນພາກທີ 8.

ອົງປະກອບ B: ຍົກສູງການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ

161. ພາຍໃຕ້ອົງປະກອບນີ້, ໂຄງການຈະສະໜອງການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເງິນໃນການຮູບແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນດຳເນີນທຸລະກິດແບບເປັນຄູ່ຮ່ວມ, ລວມມີການລົງທຶນໃນການໃຫ້ບໍລິການແນະນຳ ແລະ ຊັບສິນຍາວນານ (ຕົວຢ່າງ ສິນຄ້າ ແລະ ວຽກ) ຍົກສູງການຜະລິດ ແລະ ຫຼັງການເກັບກູ້ຂອງການເປັນຄູ່ຮ່ວມ. ອາດມີການລົງທຶນໃນ ວຽກວິສະວະກຳຂະໜາດນ້ອຍສຳລັບການປັບປຸງສາງເກັບມ້ຽນເຂົ້າໃນໂຮງສີ, ກໍ່ສ້າງສາງເກັບມ້ຽນເຂົ້າ, ຫ້ອງຮັກສາ ອຸ່ນຫະພູມ, ແລະ ສະຖານທີ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງຂະບວນການເພີ່ມມູນຄ່າ ເຊັ່ນ ເຮືອນໂຮງສຳລັບການຫຸ້ມຫໍ່ ຜັກ. ການນຳໃຊ້ວິທີການວິສະວະກຳ, ເຕັກໂນໂລຊີສະອາດຈະໄດ້ນຳໃຊ້ເພື່ອຫຼີກລຽງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຜົນກະທົບທາງລົບຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳໂຄງການເຫຼົ່ານັ້ນ. ເຄື່ອງທຳຄວາມເຢັນທີ່ເໝາະສົມ (ບໍ່ມີທຳລາຍໂອ ໂຊນ-ODS) ສົ່ງຜົນກໍ່ໃຫ້ເກີດໂລກຮ້ອນຕ່ຳ) ຈະໄດ້ພິຈາລະນາບໍ່ເປັນທາງເລືອກຂອງກິດຈະກຳໃນລາຍການເອກະສານ ຊ້ອນທ້າຍ 1 ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກກິດຈະກຳໂຄງການຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

162. ໃນຊ່ວງການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກະກຽມກອບນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ປະເພດ ຂອງຄູ່ຮ່ວມ ແລະ ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນຈາກໂຄງການ LACP ໄດ້ຮັບການແນະນຳ; ສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ, ໂຮງສີເຂົ້າ, ຈັກຂັດແມັດ, ສາງເກັບມ້ຽນ, ຜົນກະທົບຈາກກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ມີການພິຈາລະນາ ແລະ ມີລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

(a) ໂຮງສີເຂົ້າ: ເນື່ອງຈາກເປັນໂຮງສີເຂົ້າຂະໜາດນ້ອຍ (ຄວາມອາດສາມາດສີໄດ້ແຕ່ 1-2 ໂຕນ/ວັນ), ຜົນກະທົບ ຈາກຝຸ່ນ, ສຽງເນືອງນັ້ນ, ແລະ ແກບ ແມ່ນໄດ້ມີການພິຈາລະນາມີຜົນກະທົບພຽງເລັກນ້ອຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ຝຸ່ນລະອອງທີ່ມີຂະໜາດແມັດໃຫຍ່ແມ່ນບໍ່ສາມາດປົວໄປໄກ, ຝຸ່ນລະອອງບໍ່ມີຜົນກະທົບ ສະເພາະຕໍ່ສຸຂະພາບ (ບໍ່ເປັນພິດ) ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ຜິວໜັງ. ການແຍກຝຸ່ນລະອອງແບບຮູບຈວຍແມ່ນຂະບວນ ການແຍກທີ່ມີປະສິດພາບສຳລັບໂຮງສີຂະໜາດນ້ອຍ, ບາງຄັ້ງນຳໃຊ້ລະບົບຮູບຈວຍຫຼາຍຊັ້ນ (ເປັນຂັ້ນໆ); ຢູ່ທີ່ ໂຮງສີຂະໜາດໃຫຍ່ຕ້ອງໄດ້ຕິດຕັ້ງຕາມກ້ານຕອງ.

(b) ເຄື່ອງກົນຈັກຫຼັງເກັບກູ້ ພົວພັນກັບຄວາມປອດໄພ, ຊາວກະສິກອນ ແລະ ກຳມະກອນຜູ້ເກັບຊື້ຕ້ອງໄດ້ມີການຝຶກ ອົບຮົມໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກລວມທັງການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ເປັນປົກກະຕິ.

- (c) ສໍາລັບຫ້ອງຮັກສາອຸ່ນຫະພູມ, DOS ການປ່ອຍທາດອາຍລົງຜົນກໍ່ໃຫ້ເກີດໂລກຮ້ອນເຊິ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ພາຍໃຕ້ອົງປະກອບນີ້, ການຄັດເລືອກເຄື່ອງທຳຄວາມເຢັນຈະໄດ້ພິຈາລະນາລະອຽດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດພາວະໂລກຮ້ອນ.
- (d) ການຫໍ່ຫຸ້ມ, ນໍ້າເປື້ອນຈາກການທຳຄວາມສະອາດຄວນໄດ້ມີການຫຼຸດຜ່ອນ.

ອົງປະກອບ C: ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ

163. ອົງປະກອບນີ້ ຈະສະໜອງງົບປະມານດຳເນີນໂຄງການ ແລະ ອຸປະກອນ ເພື່ອກວດກາໂຄງການ, ຄຸ້ມຄອງການເງິນ ແລະ ກິດຈະກຳການຈັດຊື້-ຈ້າງ ເພື່ອຮັບປະກັນ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບການປົກປ້ອງສັງຄົມ, ຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ຍາວ ໃຫ້ແກ່ທີມງານຄຸ້ມຄອງໂຄງການໃນເຂດທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອວິເຄາະ ແລະ ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ຄວາມເປັນຈິງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບປະສິດທິຜົນ ແລະ ຄວາມທ້າທາຍເຊິ່ງພົວພັນກັບຮູບແບບເຕັກນິກ ແລະ ສະຖາບັນຕ່າງໆ ເຊິ່ງຈະນຳໃຊ້ຮູບແບບ ຫຼື ທິດລອງຮູບແບບພາຍໃຕ້ໂຄງການ.

ຕາຕະລາງ 16 ຜົນກະທົບທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ

ຜົນກະທົບ/ບັນຫາຈາກກິດຈະກຳທີ່ສະເນີ	ອະທິບາຍຜົນກະທົບ
ປັບປຸງປະສິດທິພາບ ຂອງການກະສິກຳ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ	
ນຳໃຊ້ຝຸ່ນຫຼາຍເກີນໄປ	ນຳໃຊ້ຝຸ່ນເກີນອັດຕາກໍ່ໃຫ້ເກີດມີພືດຫຼາຍຢູ່ລຸ່ມໂຄງການ
ນຳໃຊ້ຢາປາບລັດຕູພືດ/ວັດສະພືດຫຼາຍເກີນ	ນຳໃຊ້ຢາປາບລັດຕູພືດ/ວັດສະພືດຫຼາຍເກີນໄປເປັນສາເຫດການທຳລາຍພືດຊະນິດອື່ນ/ແມງໄມ້ທີ່ບໍ່ເປັນເປົ້າໝາຍການກຳຈັດ ແລະ ທຳລາຍສິ່ງແວດລ້ອມ.
ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍ	ຜົນກະທົບຈາກການກໍ່ສ້າງເຮັດໃຫ້ການເຂົ້າ-ອອກ ພາຫານະໄລຍະຊົ່ວຄາວ
	ບົດການສົ່ງນໍ້າຊົ່ວຄາວ
	ເກີດມີຕະກອນ
	ສູງເນືອງນັ້ນ ແລະ ຝຸ່ນລະອອງຈາກການກໍ່ສ້າງ
	ຜົນກະທົບຈາກການເພີ່ມການຜະລິດກະສິກຳ
ຍົກສູງການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ	
ປະເພດເຄື່ອງກິນຈັກໃຊ້ໃນການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ	ນຳໃຊ້ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການກະສິກຳ
ເຕັກໂນໂລຊີການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ ແລະ ການນຳໃຊ້	ບັນຫາຄວາມປອດໄພເນື່ອງຈາກບໍ່ຄຸ້ມຄອງກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງສິ່ງເສດເຫຼືອ ເປັນຕົ້ນ ແກບ, ແກນສາລີ, ແລະ ອື່ນໆ
ໂຮງສີເຂົ້າ	ຝຸ່ນລະອອງ ແລະ ສູງເນືອງນັ້ນ ແລະ ແກບ ແມ່ນປະກົດເຫັນຈາກໂຮງສີ ແຕ່ພິຈາລະນາວ່າມີຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເລັກນ້ອຍ
ແນະນຳແນວພັນເຂົ້າຊະນິດໃໝ່ໃຫ້ແກ່ຊາວນາ	ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ຫຼີກລຽງການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີຫຼາຍເກີນໄປ

ປັບປຸງການຜະລິດ	ນໍາໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດມີຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ດິນ ແລະ ຄຸນນະພາບນໍ້າ, ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ແລະ ມັນຫາມົນລະພິດ
----------------	---

6.2 ຜົນກະທົບທາງສັງຄົມ

164. ຄາດການວ່າ ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ ແມ່ນເປັນຜົນດີ ເຊິ່ງໂຄງການຈະສະໜອງໂອກາດໃຫ້ແກ່ຊາວນາຄື ກ) ຮຽນຄວາມຮູ້ການປູກຝັງແບບໃໝ່ ແລະ ເຂົ້າເຖິງ ແນວພັນຄຸນນະພາບສູງ, ຂ) ປັບປຸງຍົກລະດັບລາຍໄດ້ເພີ່ມ ໂດຍການປູກພືດຫຼາຍຊະນິດ ບົນພື້ນຖານ ຄວາມຮູ້ ແລະ ການປູກ ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ, ຄ) ດໍາເນີນງານຮ່ວມກັບກຸ່ມຊາວນາໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສະໜອງຜົນຜະລິດກະສິກໍາ ໃຫ້ບໍລິສັດເອກະຊົນ ພາຍໃຕ້ຮູບແບບຄູ່ຮ່ວມທຸລະກິດ, ງ) ໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຈາກການປັບປຸງລະບົບຊົນລະປະທານ, ຈ) ປັບປຸງຍົກລະດັບສະຖານະພາບການກິນມີໂພສະນາການໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ. ໂດຍຜ່ານກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງໂຄງການ ຢູ່ລະດັບຊຸມຊົນ, ຈະສ້າງໂອກາດໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການວາງແຜນການ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນໂຄງການ. ບັນຈຸກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ເພື່ອໃຫ້ມີໂອກາດ ເຂົ້າຮ່ວມການປຶກສາຫາລື ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ກາຍເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ. ເຂົາເຈົ້າສາມາດເລືອກເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳໂຄງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປູກຝັງ ເຊິ່ງ ເໝາະສົມຕໍ່ເຂົາເຈົ້າ.
165. ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບດ້ານລົບ, ຄາດການວ່າ ມີຜົນກະທົບດ້ານລົບໜ້ອຍ. ໃນຈຳນວນ 3 ອົງປະກອບຂອງໂຄງການ, ອົງປະກອບ ກ ຫຼື A (ປັບປຸງຍົກລະດັບປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງດ້ານກະສິກໍາ) ແມ່ນ ອົງປະກອບ ທີ່ອາດເປັນຜົນໃຫ້ມີການຄອບຄອງທີ່ດິນ ຍ້ອນວຽກງານກໍ່ສ້າງ ເຊິ່ງຈະຖືກດໍາເນີນງານ ເພື່ອຟື້ນຟູບູລະນະລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ມີ. ອົງໃສ່ປະເພດຂອງວຽກງານຟື້ນຟູບູລະນະ ແລະ ຂອບເຂດຂອງວຽກ, ຄາດການວ່າ ບໍ່ມີການຈັດສັນຍົກຍ້າຍວັດຖຸ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ຄາດການວ່າ ຈະມີການຄອບຄອງທີ່ດິນຈຳນວນໜ້ອຍ (ຊົ່ວຄາວ ແລະ ຖາວອນ) ຕາມກິດຈະກຳ ສໍາລັບຄອງນໍ້າທີ່ມີ ເຊິ່ງອາດກະທົບທີ່ດິນ ແລະ ພືດຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ຄາດການວ່າ ມີຜົນກະທົບ (ທີ່ບໍ່ແມ່ນກະທົບດິນ) ເຊັ່ນ ສຽງ, ຝຸ່ນ, ຢຸດໃຊ້ນໍ້າຊົ່ວຄາວໃນເຂດກະສິກໍາບາງບ່ອນ ສິ່ງນີ້ອາດກະທົບຜົນຜະລິດກະສິກໍາ ຫຼື ກິດຈະກຳຫາລາຍໄດ້ (ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງ, ທຸລະກິດ ແລະ ອື່ນໆ) ຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ. ອາດຈະມີການສູນເສຍດິນ ຫຼື ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນ ເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງກັບ ແຜນທີ່, ຫຼັກໝາຍເຂດແດນ ແລະ ທະບຽນດິນຊົນລະປະທານ/ລະບົບດິນຊົນລະປະທານ ໃນລັກສະນະເປັນລອກ ຢູ່ຂອບເຂດໂຄງການ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ປະກົດວ່າ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຕໍ່າ ຍ້ອນລັກສະນະການດໍາເນີນງານຄຸ້ມຄອງແບບປະເພນີ ຫຼື ການປ່ອຍປະດິນໃຫ້ເປັນເຮື້ອ.
166. **ການວິເຄາະບົດບາດຍິງ-ຊາຍ:** ໄດ້ດໍາເນີນການວິເຄາະບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ເພື່ອໃຫ້ໂຄງການ ລະບຸຊ່ອງຫວ່າງລະຫວ່າງຍິງ ແລະ ຊາຍ ໃນການຜະລິດກະສິກໍາ. ອົງໃສ່ຊ່ອງຫວ່າງ ທີ່ໄດ້ລະບຸນັ້ນ, ໃຫ້ປະເມີນຂອບເຂດ ເຊິ່ງຊ່ອງຫວ່າງ ທີ່ໄດ້ຖືກລະບຸນັ້ນ ອາດຈະກະທົບຊີວິດການເປັນຢູ່ ອັນຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸຜົນຮັບຂອງການພັດທະນາໂຄງການທີ່ຕັ້ງເປົ້າໝາຍໄວ້ ແລະ ໃຫ້ສະເໜີການດໍາເນີນງານ ທີ່ສາມາດປົດຊ່ອງຫວ່າງນັ້ນ - ເພື່ອໃຫ້ເສີມຄວາມສາມາດບັນລຸຜົນຮັບ ທີ່ຕັ້ງເປົ້າໝາຍໄວ້ (ລະດັບຜົນຮັບ). ຈາກແຫຼ່ງຂໍ້ມູນມີສອງ ແລະ ການປຶກສາຫາລື ກັບປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ, ຜົນຮັບຂອງການວິເຄາະໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ:

- ການແບ່ງງານ ລະຫວ່າງຍິງ ແລະ ຊາຍ ໃນຂອບເຂດໂຄງການ ແມ່ນຄືກັນກັບແບບແນວຄວາມຄິດປະເພນີ ຕໍ່ກັບ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໃນລາວ.
- ຜູ້ຊາຍເຮັດວຽກໜັກ ເຊັ່ນ ກະກຽມດິນ, ຕັກນ້ຳ, ຈັດນ້ຳຊົນລະປະທານ ແລະ ວຽກທີ່ມີຜິດຕໍ່ສຸຂະພາບ ເຊັ່ນ ສີດຢາ ຂ້າສັດຕູພືດ, ເຂົ້າຮ່ວມງານຊຸມຊົນ ໃນນີ້ ແມ່ຍິງເຮັດວຽກເຮືອນ ລວມທັງເບິ່ງລູກ, ກະກຽມອາຫານ ແລະ ໃຫ້ ອາຫານສັດ.
- ແນວໃດກໍຕາມ, ຂໍ້ມູນຊີ້ໃຫ້ເຫັນ ການປ່ຽນແປງດ້ານດີ ໃນກໍລະນີ ຊາວນາ ແລະ ຊາວສວນສາລີ ເຮັດສັນຍາຊື້- ຂາຍ, ມີການປັບປ່ຽນແບ່ງງານກັນໃນຄົວເຮືອນ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ວຽກງານຕາມເງື່ອນໄຂ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງຊື້-ຂາຍ ໃນສັນຍາ.
- ໄດ້ມີການດັດແປງແບ່ງແຮງງານ ໃນຮູບແບບສັນຍາຊື້-ຂາຍ ເພື່ອມັງໃສ່ໃຫ້ໄດ້ຜົນສູງທີ່ສຸດ, ເອົາຊະນະການ ຂາດເຂີນແຮງງານຂອງຄອບຄົວ ເພື່ອສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຕາມສັນຍາ. ການປັບປ່ຽນແຮງງານ ນີ້ ປະກອບ ສ່ວນໃຫ້ແກ່ການຫຼຸດຜ່ອນການມີວຽກໜັກແບບລາຍວັນ ຂອງແມ່ຍິງ, ຫຼຸດຜ່ອນເວລາ, ໃນຂະນະດຽວ ກັນກໍປັບປຸງຍົກລະດັບອຳນາດຕັດສິນໃຈຂອງແມ່ຍິງ, ເປັນການເພີ່ມບົດບາດສຳຄັນຂອງແມ່ຍິງ ໃນການນຳໃຊ້ ເຕັກນິກໃໝ່. ສິ່ງນີ້ ເປີດໂອກາດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮຽນຮູ້ ແລະ ພົວພັນສັງຄົມ.
- **ການສົ່ງເສີມກະສິກຳ.** ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຊາວນາບໍ່ພໍໃຈກັບການສົ່ງເສີມກະສິກຳໃນປັດຈຸບັນ, ທັງຈາກເບື້ອງລັດ (ລົງຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກໜ້ອຍ) ແລະ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດໂຮງສີເຂົ້າ ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ລົງຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກ ຕາມທີ່ ເຂົາເຈົ້າຄາດຫວັງ.
- **ຄວາມໄວ້ວາງໃຈ ແລະ ການຕົກລົງໃນສັນຍາຊື້-ຂາຍ.** ຊາວນາອາໄສຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດໂຮງສີເຂົ້າ/ຜູ້ຊາຍຍ່ອຍ ຜູ້ ເຊິ່ງສະໜອງປັດໃນການຜະລິດໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອການປູກພືດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ພວກເຂົາເຈົ້າຄິດວ່າ ລາຄາ ເຂົ້າ ທີ່ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດໂຮງສີ ເກັບຊື້ຈາກເຂົາເຈົ້ານັ້ນ ແມ່ນຕ່ຳ. ນອກຈາກນີ້ ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດໂຮງສີ ບໍ່ໄດ້ແບ່ງ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ການສົ່ງລົ້ມເຫຼວ ຂອງການປູກພືດ. ສິ່ງນີ້ຍັງກະທົບຕໍ່ວິທີການ ເຊິ່ງເຂົາເຈົ້າສ້າງສັນຍາຊື້- ຂາຍ. ຊາວນາມັກຕົກລົງປາກເປົ່າ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີໂອກາດ ຂາຍເຂົ້າ (ເມື່ອໄດ້ເກັບກູ້ແລ້ວ) ໃນລາຄາສູງ ກວ່າ ໃຫ້ຜູ້ເຮັດທຸລະກິດໂຮງສີເຂົ້າລາຍອື່ນໆ (ອາດບໍ່ແມ່ນ ຜູ້ເຮັດທຸລະກິດໂຮງສີເຂົ້າ ລາຍທຳອິດ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ດ້ວຍປາກເປົ່າ)
- **ຂາດການຈັດຕັ້ງໃນການເຮັດສັນຍາຊື້-ຂາຍ.** ການສຳພາດຊາວນາຢູ່ສະຖານທີ່ສຶກສາ ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າ ເຮັດສັນຍາ ກັບ ຜູ້ເຮັດທຸລະກິດໂຮງສີເຂົ້າ ດ້ວຍຕົນເອງ, ບໍ່ແມ່ນແບບເປັນກຸ່ມ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ກະທົບໃນອຳນາດຕໍ່ ລອງ-ເຈລະຈາລາຄາ.
- **ການໄພສະນາການ.** ຊາວນາ ນຳອາຫານທັງໝົດ ທີ່ເຂົາເຈົ້າປູກ ມາບໍລິໂພກ ເພື່ອຮັບປະກັນການໄພສະນາການ ສຳລັບຄົວເຮືອນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຊາວນາຫຼາຍຄົນ ຜູ້ເຊິ່ງສຸມໃສ່ການປູກພືດຕົ້ນຕໍ ອາດບໍ່ມີການ ປູກພືດຫຼາຍຊະນິດ ທີ່ຊ່ວຍຮັບປະກັນການກິນຂອງຄອບຄົວເຂົາເຈົ້າ.

7.0 ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ວິທີການປັບປຸງຜົນກະທົບທາງບວກ

ສິ່ງແວດລ້ອມ

167. ຫົວຂໍ້ນີ້ອະທິບາຍກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຈາກສອງອົງປະກອບຂອງໂຄງການ. ອົງປະກອບທຳອິດ, ອົງປະກອບ ກ, ເນັ້ນໜັກໃສ່ການປັບປຸງການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງເຊິ່ງກໍ່ໃຫ້ກໍ່ເກີດຜົນກະທົບ.

ຜົນກະທົບແມ່ນໄດ້ພິຈາລະນາເຖິງກິດຈະກຳການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ວຽກວິສະວະກຳຂະໜາດນ້ອຍ. ຕາຕະລາງຕໍ່ໄປນີ້ໄດ້ອະທິບາຍຜົນກະທົບ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຈາກກິດຈະກຳການຜະລິດກະສິກຳ.

ຕາຕະລາງ 17 ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ

ທ່າແຮງກໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບ/ບັນຫາ	ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ
ປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງການກະສິກຳ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ	
ນຳໃຊ້ຝຸ່ນຫຼາຍເກີນໄປ	ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຢີການສົ່ງເສີມທີ່ເໝາະສົມໂດຍຜ່ານອົງກອນສົ່ງເສີມທາງດ້ານກະສິກຳ. ນຳໃຊ້ວິທີການ IPM ແລະ GAP ແລະ ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນຢູ່ທີ່ບ່ອນທົດລອງ.
ນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ/ວັດສະພືດຫຼາຍເກີນ	ນຳໃຊ້ວິທີການ IPM ແລະ GAP ແລະ ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນຢູ່ທີ່ບ່ອນທົດລອງ. ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ເໝາະສົມໃນມື້ທີ່ນຳໃຊ້ ແລະ ບໍ່ມີລົມພັດຜ່ານ.
ນຳໃຊ້ແນວພັນຊະນິດໃໝ່ ແລະ ນຳເຂົ້າແນວພັນ	ສົ່ງເສີມການທົດລອງແນວພັນ/ຊະນິດແນວພັນ ຫຼື ແນວພັນປະສົມເຊິ່ງບໍ່ຊ່ວຍປັບປຸງດິນ
ຜົນກະທົບຕໍ່ບ້ານເຮືອນ ແລະ ສັບສິນ	ການຄອບຄອງດິນ ແລະ ການຊົດເຊີຍນອນໃນແຜນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນທົດແທນ
ຜົນກະທົບຈາກການກໍ່ສ້າງຂອງການເຂົ້າອອກຂອງພາຫະນະກໍ່ສ້າງ	ການຄອບຄອງດິນ ແລະ ການຊົດເຊີຍນອນໃນແຜນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນທົດແທນ
ການປົດນ້ຳຊົນລະປະທານຊົ່ວຄາວ	ເລືອກແນວທາງເຂົ້າ-ອອກສະໜາມເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນເວລາກໍ່ສ້າງວຽກດິນ, ຈຳເປັນ, ຮັບປະກັນຕ້ອງໄດ້ມີບົດບັນທຶກກັບເຈົ້າຂອງດິນ
ປ່ອຍຕະກອນ	ການແນະນຳຫ້າວກທີ່ເໝາະສົມ (ກຳນົດການກໍ່ສ້າງໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ, ນຳໃຊ້ຜ້າປົກຄຸມບ່ອນທີ່ຈະນຳເອົາດິນຊຸດໄປປະໄວ້
ຝຸ່ນລະອອງ ແລະ ສຽງເນືອງນັ້ນ	ທົດນ້ຳບ່ອນທີ່ຊຸດດິນ ແລະ ບ່ອນທ້ອນໂຮມດິນສຳລັບການກໍ່ສ້າງຊ່ວງທີ່ແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ມີລົມ, ເມື່ອມີການກໍ່ສ້າງຢູ່ໄກ່ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສປະມານ 50 ແມັດ
ຜົນກະທົບຈາກການເພີ່ມຜົນຜະລິດ	ແນະນຳການສັ່ງຊື້ ແລະ ການນຳໃຊ້, ການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ, ສົ່ງເສີມການໃຊ້ວິທີການປາບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ, ບໍ່ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ວັດສະພືດ
ບັນຫາການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ການປ່ອຍນ້ຳເນື່ອງຈາກການຕົກຕະກອນ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອອື່ນໆ	ສົ່ງເສີມໃຫ້ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳບໍ່ໃຫ້ມີການນຳເອົາວັດສະດຸອື່ນມາຖິ້ມລົງຄອງ ຫຼື ນຳເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆມາຖິ້ມໃສ່.

168. ເພື່ອນກັບອົງປະກອບທີ A. ຜົນກະທົບທີ່ພົວກັບອົງປະກອບ B - ຍົກສູງການຜະລິດເປັນສິນຄ້າໄດ້ລາຍການ ແລະ ລະບຸຜົນກະທົບ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນສາມາດນຳໃຊ້ໃນຊ່ວງການການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ຕາຕະລາງຕໍ່ໄປນີ້ສະແດງຜົນກະທົບ ແລະ ມາດຕະການແກ້ໄຂ.

ທ່າແຮງກໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບ/ບັນຫາ	ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ
ຍົກສູງການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ	
ປະລິມານສິ່ງເສດເຫຼືອເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນຕົ້ນແກບ, ແກນສາລີ ແລະ ອື່ນໆ	ເປັນທ່າແຮງໃນການເຮັດຜຸ່ນບົມ ແລະ ນຳໃຊ້ເປັນຜຸ່ນອື່ນຊື່
ບັນຫາຄວາມປອດໄພ	ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສາທິດການນຳໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກສຳລັບການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ
ຜຸ່ນລະອອງ ແລະ ສຽງເນືອງນັ້ນ ແລະ ແກບແມ່ນປະກົດເຫັນຈາກໂຮງສີ ແຕ່ພິຈາລະນາວ່າມີຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເລັກນ້ອຍ	ໂຮງສີຂະໜາດໃຫຍ່ຕ້ອງໄດ້ຕິດຕັ້ງເຮືອນເດັກນ້ອຍ ແລະ ເປັນທ່າແຮງໃນການເຮັດຜຸ່ນບົມ ແລະ ນຳໃຊ້ເປັນຜຸ່ນອື່ນຊື່
ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ຫຼີກລຽງການນຳໃຊ້ຜຸ່ນເຄມີ	ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວກະສິກອນໃນການປັບປຸງແນວພັນ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທີການປູກແບບໃໝ່
ນຳໃຊ້ຜຸ່ນເຄມີບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດມີຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ດິນ ແລະ ຄຸນນະພາບນ້ຳ, ມີບັນຫາຕໍ່ສຸຂະພາບ ແລະ ເປັນມົນລະພິດ	ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວກະສິກອນເຮັດການກະສິກຳເປັນມິດທາງສິ່ງແວດລ້ອມ. ສົ່ງເສີມໃຫ້ນຳໃຊ້ວິທີການ IPM ແລະ GAP ແລະ ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນຢູ່ທີ່ບ່ອນທົດລອງ.
ນ້ຳເປື້ອນຈາກການຫຸ້ມຫໍ່	ນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຢີສະອາດເພື່ອນຳໃຊ້ນ້ຳຄືນໃໝ່ສຳລັບນ້ຳໄມ (ການໄຫຼ) ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງເສດເຫຼືອຈະໄດ້ນຳໃຊ້.

ທາງດ້ານສັງຄົມ

ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ

169. ໂຄງການຈະພະຍາມຫຼີກລຽງຜົນກະທົບທາງລົບ, ໂດຍສະເພາະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນທາງກາຍພາບ, ຜົນມາຈາກການກໍ່ສ້າງກ່ຽວກັບການຟື້ນຟູລະບົບຄອງເໝືອງຊົນລະປະທານ. ການຫຼີກລຽງຜົນກະທົບເຫຼົ່ານັ້ນສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍການອອກແບບທາງດ້ານວິສະວະກຳທີ່ເໝາະສົມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ເນື່ອງຈາກຜົນກະທົບບາງຄັ້ງກະບໍ່ເປັນເປັນໄດ້, ບາງຜົນກະທົບກາຍວາງ ແລະ ບາງຜົນກະທົບກໍ່ຊົ່ວຄາວ- ພົວພັນກັບການຄອບຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການກໍ່ສ້າງແມ່ນໄດ້ມີການຄາດຄະເນ. ຜົນກະທົບເຫຼົ່ານີ້ອາດມີຜົນສະທ້ອນເຖິງດິນຂອງປະຊາຊົນ, ກິດຈະກຳການຜະລິດ, ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ - ບໍ່ວ່າຜົນກະທົບໄລຍະຍາວ ຫຼື ບາງຜົນກະທົບກໍ່ຊົ່ວຄາວ, ຫຼືວ່າທັງສອງກໍ່ລະນີ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມການຟື້ນຟູຊົນລະປະທານ (ໄດ້ແກ່ໃສ່ຊົນລະປະທານທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ), ຜົນກະທົບແມ່ນໄດ້ປະເມີນວ່າເປັນຜົນກະທົບຂະໜາດນ້ອຍ, ພາຍໃນຫ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສາມາດຄຸ້ມຄອງໄດ້.

170. ບ່ອນທີ່ບໍ່ສາມາດຫຼີກລຽງຜົນກະທົບທາງລົບໄດ້, ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈະໄດ້ມີການປຶກສາ ແລະ ຊົດເຊີຍຕາມຂອບນະໂຍບາຍການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ຊົດເຊີຍ. ແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍສະບັບຫຍໍ້ໄດ້ມີການກະກຽມ (ໃຊ້ແທນ

ແຜນການດຳເນີນງານຈັດສັນຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ຊົດເຊີຍສະບັບລົມບູນ) ໃນກໍລະນີຈຳນວນຢູ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບນ້ອຍກ່ວາ 200 ຄົນ ແລະ ບໍ່ມີການຍົກຍ້າຍທາງດ້ານໂຄງສ້າງຂອງປະຊາຊົນ (ເບິ່ງລາຍລະອຽດຂໍ້ແນະນຳກອບນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ CRPF).

171. ກໍລະນີບ່ອນທີ່ມີຊົນເຜົ່າໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການຄອບຄອງທີ່ດິນ, ຫຼື ຈາກການກໍ່ສ້າງກິດຈະກຳໂຄງການ, ພວກເຂົາຈະໄດ້ຮັບການປຶກສາຫາລືຢ່າງເປັນເອກະລາດ, ສະເພາະ ແລະ ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຮັບຮູ້ - ຕາມກອບນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າ. ການປຶກສາຫາລືກັບຊົນເຜົ່າຈະໄດ້ມີການດຳເນີນໃນຮູບແບບການປະເມີນທາງດ້ານສັງຄົມຕາມກອບນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າຂອງໂຄງການ. ການຟື້ນຟູຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບແມ່ນມີແຜນໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຈົນກ່ວາໄດ້ຮັບການຟື້ນຟູ ແລະ ຮັບປະກັນ.

ຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດເກີດຕໍ່ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ

172. ຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດເກີດມີຕໍ່ກຸ່ມຊົນເຜົ່າຈາກກິດຈະກຳຂອງໂຄງການທີ່ມີຄວາມຈຳກັດທາງດ້ານປະສິດທິພາບເນື່ອງຈາກຂາດວິທີການຄຸ້ມຄອງໃຫ້ສາມາດໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານເສດຖະກິດ ວັດທະນາທຳທີ່ມີໃນປະຈຸບັນໄດ້ຢ່າງເຕັມທີ່ ແລະ ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ກໍ່ເປັນການສົ່ງເສີມໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບຮອງນຳໃຊ້ວິທີການຜະລິດກະສິກຳແບບໃໝ່, ບໍ່ໄດ້ເສຍຄ່າ, ສະເພາະ ແລະ ການປຶກສາຫາລືທາງດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານຈະໄດ້ຮັກສາໄວ້ໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ-ສຳລັບກິດຈະກຳຂອງໂຄງການເຊິ່ງມີເປົ້າໝາຍຕໍ່ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ. ຈຸດປະສົງກໍ່ເພື່ອໃຫ້ຮັບປະກັນວ່າຄວາມຈຳກັດ/ສິ່ງທີ່ພົວພັນກັບເສດຖະກິດວັດທະນາທຳຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ ເມື່ອມີການອອກແບບ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຂອງໂຄງການສະເພາະ, ຕົວຢ່າງ ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມການຜະລິດ, ການເຂົ້າຮ່ວມໃນການເປັນຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດ, ການຈັດການລະບົບຊົນລະປະທານ. ກະລະນາເບິ່ງຂໍ້ແນະນຳທີ 1 (ຫົວຂໍ້ 5.2 ສຳລັບວິທີການໃນການສົ່ງເສີມໃຫ້ປະກອບສ່ວນ ແລະ ເປັນເຈົ້າຂອງໃນການເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການ, ລວມມີກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າກິດຈະກຳຂອງໂຄງການໄດ້ສະໜອງໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າມີຄວາມເໝາະສົມ.
173. ຄວາມສ່ຽງທີ່ອາດວ່າຈະເກີດມີການສູນເສຍທີ່ດິນ ຫຼື ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນພົວພັນກັບການເຮັດແຜນທີ່, ຈັດຂອບເຂດ, ແລະ ການລົງທະບຽນຂອບເຂດເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານໃນຂອບເຂດເປົ້າໝາຍໂຄງການໃນການແບ່ງເນື້ອທີ່ເປັນພື້ນຖານ (ຕົວຢ່າງ ຂະບວນການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບເນື້ອທີ່ດິນພາຍໃຕ້ຄຸ້ມຄອງຕາມປະເພນີ ແລະ/ຫຼື ເປັນປ່າ). ຄວາມສ່ຽງດັ່ງກ່າວມີຕໍ່ເນື່ອງຈາກວ່າການປະຕິບັດຜ່ານມາຕົ້ນຕໍແມ່ນມີການສັງເກດຂອບເຂດ ແລະ ການວັດແທກ- ເນື້ອທີ່ດິນເປັນພື້ນຖານ. ບໍ່ມີກິດຈະກຳທີ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ເນື້ອທີ່ດິນ ແລະ ຂອບເຂດການຜະລິດ. ໃນກໍລະນີບ່ອນທີ່ມີການສູນເສຍເນື້ອທີ່ ຫຼື ຈຳກັດຂອບເຂດເຂົ້າຫາບ່ອນຜະລິດອັນເນື່ອງມາຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ, ການສຶກສາຫາລືກັບຄອບຄົວຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈະໄດ້ດຳເນີນການຕາມກອບນະໂຍບາຍ CRPF (ແລະ ກອບນະໂຍບາຍ EGEF ສຳລັບກໍລະນີຄອບຄົວຊົນເຜົ່າທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ). ການຊົດເຊີຍຈະໄດ້ຊົດເຊີຍໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕາມກອບນະໂຍບາຍຂອງການການຊົດເຊີຍ ແລະ ຍົກຍ້າຍຈັດສັນຂອງຂອງໂຄງການ ຖ້າຫາກວ່າມີຜົນກະທົບເກີດຂຶ້ນ.

ວິທີການປັບປຸງການພັດທະນາທີ່ມີປະສິດທິພາບ

174. ດັ່ງທີ່ທະນາຄານໂລກແນ່ໃຈປະສິດທິພາບຂອງການພັດທະນາ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ, ອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນໄດ້ມີການພັດທະນາ ແລະ ແນວທາງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕະຫຼອດໂຄງການ.
175. ກວມລວມມີ. ຄອບຄົວຊາວກະສິກອນຜູ້ຍາກຈົນ, ລວມທັງກຸ່ມຊົນເຜົ່າຜູ້ຍາກຈົນ, ອາດໄດ້ຮັບໂອກາດເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການດ້ວຍການເປັນຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດ, ຕົວຢ່າງວ່າ, ເນື່ອງຈາກເນື້ອທີ່ຜະລິດມີນ້ອຍ, ສະຖານທີ່ຕັ້ງຮ່າງໂກສອກຫຼີກ (ເຂົ້າເຖິງຍາກ), ການເຮັດການກະສິກໍາມີຂໍ້ຈຳກັດ, ຮູບແບບທາງດ້ານວັດທະນາທຳ, ການທຳການຜະລິດທີ່ມີຢູ່, ດັ່ງນັ້ນ, ບັນທັດຖານໃນການຄັດເລືອກໄດ້ມີການພັດທະນາເພື່ອສະໜອງໂອກາດໃຫ້ຄອບຄົວທີ່ມີເງື່ອນໄຂຂອງການເຂົ້າຮ່ວມຄູ່ຜະລິດເພື່ອໃຫ້ໄດ້ປະໂຫຍດຈາກໂຄງການ. ບັນທັດຖານດັ່ງກ່າວໄດ້ພັດທະນາ ແລະ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງໃນຄູ່ມືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກ, ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນໂຄງການ. ກຸ່ມທະນາຄານໂລກລວບລວມທາງສັງຄົມມີດັ່ງນີ້:
- (a) ຂະບວນການຂອງການປັບປຸງສໍາລັບບຸກຄົນ ແລະ ກຸ່ມຄົນທີ່ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງສັງຄົມ, ແລະ
 - (b) ຂະບວນການປັບປຸງຄວາມອາດສາມາດ, ໂອກາດ ແລະ ກຽດສັກສີ, ຜົນເສຍຫາຍຂັ້ນພື້ນຖານຄວາມເປັນເອກະລັກຂອງການຢູ່ໃນສັງຄົມ.
176. **ການລວມທາງທັງຄົມແມ່ນພາກ** ສ່ວນປະກອບ- ແລະ ຈຳເປັນ -ບັນລຸເປົ້າໝາຍທັງສອງຂອງທະນາຄານໂລກໃນການລືບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບ. ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໂຄງການສົ່ງເສີມລວມທາງສັງຄົມ, ພາກສ່ວນຕໍ່ໄປນີ້ຄວນໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງລະມັດລະວັງ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ.
177. **ບັນທັດຖານການເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການ.** ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄອບຄົວຍາກຈົນ ແລະ ຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍຜູ້ມີເງື່ອນໄຂພຽງພໍໄດ້ມີເງື່ອນໄຂໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການ, ພິຈາລະນາຕາມຄວາມເໝາະສົມຄວນໄດ້ຮັບຕາມລາຍການບັນທັດຖານເພື່ອກະຕຸ້ນໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ໃຫ້ມີໂອກາດປະສົບຄວາມສໍາເລັດສໍາລັບຜູ້ຍາກຈົນ/ຄອບຄົວຊົນເຜົ່າຜູ້ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າຮ່ວມໃນການເປັນຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດ.
178. **ການກະກຽມການເຂົ້າຮ່ວມ.** ອາດມີຄອບຄົວຜູ້ທີ່ນອນໃນເງື່ອນໄຂຂອງການເຂົ້າຮ່ວມແຕ່ບໍ່ມີມາດຖານກ່ຽວກັບປະສົບການໃນການຜະລິດ/ເຕັກໂນໂລຊີ ຕາມຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານເຕັກນິກທີ່ໄດ້ຕັ້ງໄວ້ ໂດຍຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດ. ເວລາຄັດເລືອກການເຂົ້າຮ່ວມ, ຄອບຄົວເລົ່ານີ້ ຄວນໄດ້ກະຕຸ້ນໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມ-ທັງບົດຮຽນທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ການເຮັດທຸລະກິດ ດັ່ງນັ້ນ ພວກເຂົາຄວນໄດ້ມີການກະກຽມຕົວດ້ວຍພວກເຂົາເຈົ້າເອງກ່ອນ. ໂຄງການຄວນມີແຜນກະກຽມການປັບປຸງໃຫ້ໂອກາດຊາວກະສິກອນການເຂົ້າເປັນຄູ່ຮ່ວມ ແລະ ປະສົມຜົນສໍາເລັດ.
179. **ການປຶກສາຫາລື.** ການປຶກສາຫາລືທີ່ມີຄວາມໝາຍສາມາດຕອບສະໜອງຕໍ່ການອອກແບບ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງໂຄງການ. ຈຸດປະສົງຂອງການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ, ໂດຍສະເພາະກັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການລວມມີໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນໃນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການອອກແບບ- ການຈັດສັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງໂຄງການພັດທະນາ, ເພື່ອສະໜອງຜົນການປັບປຸງ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ. ໃນກໍລະນີ, ການປຶກສາຫາລືສາມາດເປັນກະບອກສູງຄວາມຕ້ອງການຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ລວມມີກຸ່ມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ກຸ່ມສະເພາະ; ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໂດຍການຄົ້ນຄວ້າກາລະໂອກາດ ແລະ ຮູບແບບຄວາມສ່ຽງຕໍ່ກັບໂຄງການ (World Bank, 2012b); ແລະ ເພີ່ມຄວາມໂປ່ງໃສ, ການເຂົ້າໃຈຂອງຊຸມຊົນ, ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພົນລະເມືອງໃນການ

ພັດທະນາຄວາມຮູ້ທາງດ້ານການຕັດສິນໃຈ. ການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍລວມທັງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ບຸກຄົນໃນສັງຄົມ. ຄະນະທີ່ການປຶກສາຫາລືໄດ້ດຳເນີນການໃນຊ່ວງກະກຽມໂຄງການ, ການຜູກມັດແມ່ນເປັນ ສ່ວຍຍ່ອຍໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

180. ທະນາຄານໄດ້ແນະນຳໄວ້ວ່າການປຶກສາຫາລືຄວນເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍຄວາມຈະແຈ້ງຂອງເປົ້າໝາຍ ແລະ ມີຈຸດປະສົງ, ຕ່າງ ໜ້າຂອງຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍ ແລະ ວິທີການຂອງການປຶກສາຫາລື, ແລະ ເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນ ແລະ ໃຫ້ເຂົ້າໃຈຢ່າງຖ່ວງ ທັນເວລາ, ພົວພັນກັບກັບໂຄງການ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງຂໍ້ມູນ ແລະ ເອກະສານ. ການປຶກສາຫາລືທີ່ມີຄວາມໝາຍ ຕ້ອງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິເຄາະຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍ, ລວມມີຊ່ວງເວລາການພິຈາລະນາຂອງການເປັນຕົວແທນ ແລະ ການກຳນົດເອົາຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ, ຜູ້ເສຍອົງຄະ, ຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ນະໂຍບາຍປ້ອງກັນ ຕ້ອງການເປັນເອກະສານທີ່ເໝາະສົມຂອງການປຶກສາຫາລືເຊິ່ງເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງເອກະສານໂຄງການ. ກອງ ປະຊຸມປຶກສາຫາລືຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ທົ່ວເຖິງກ່ອນທີ່ຈະໄດ້ເຮັດການປຶກສາເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມມີການກະກຽມ ເປັນຢ່າງດີ.
181. ລັດຖະບານຕ້ອງການໃຫ້ມີຂໍ້ມູນທີ່ພົວພັນກັບໂຄງການໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຮູບແບບ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ລະບົບເພື່ອແນະນຳໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າສາມາດສະເໜີຫາໄດ້. ປະຊາຊົນຕ້ອງການໃຫ້ມີ ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ, ໃຫ້ພວກເຂົາມີຄວາມສົນໃຈຕໍ່ກັບບັນຫາຕ່າງໆ.
182. **ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ** ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນແມ່ນນຳໄປສູ່ການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງອັດຕະໂນມັດ ແລະ ມີຜົນ, ເຊິ່ງຂຶ້ນຢູ່ກັບອົງ ປະກອບຂອງສະພາບແວດລ້ອມທັງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ຜູ້ເຄື່ອນໄຫວຊົນຊັ້ນຮາກຫຍ້າ. ຮູບແບບຂໍ້ມູນ ແລະ ກິດຈະ ກຳຕ້ອງໄດ້ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງການອອກແບບຂະບວນການຜູກພັນຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ເປັນສູນກາງ, ແລະ ພື້ນຖານຂອງຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍຕ້ອງການ. ຂໍ້ມູນໂຄງການຈະໄດ້ເຜີຍແຜ່ທີ່ສູນກາງຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ແຈກຢາຍໃນກອງປະຊຸມຂັ້ນບ້ານເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄອບຄົວຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກ ໂຄງການສາມາດສຶກສາ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມດັ່ງທີ່ຄວາມຫວັງ. ທະນາຄານໂລກຈະຮັບປະກັນວ່າປະຊາຊົນໃນຂອບເຂດ ໂຄງການໄດ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນໂຄງການໃນການກຳນົດວ່າພວກເຂົາມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳໂຄງການ. ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດທີ່ດີ, ທະນາຄານໄດ້ແນະນຳວ່າຂໍ້ມູນໄດ້ສະໜອງແມ່ນມີການພົວພັນກັບການຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມສົນໃຈ, ຕາມເວລາກຳນົດ (ແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າພຽງພໍ), ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍ (ພາສາ, ຮູບແບບ, ແລະ ເໝາະສົມກັບທ້ອງຖິ່ນ).
183. **ພາສາ.** ຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍອາດເປັນເລື່ອງຍາກເນື່ອງຈາກພາສາທີ່ໃຊ້ຊ່ວງອະທິບາຍຂໍ້ມູນ, ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື, ການຝຶກອົບຮົມ, ການວາງແຜນໂຄງການ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ພາສາທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າພົວພັນໃນປະຈຳວັນ. ອີງຕາມ ທະນາຄານໂລກ (2013, ລວມບັນດາໆໆ), ພາສາແມ່ນພາກສ່ວນສຳຄັນຕໍ່ເອກະລັກ ແລະ ການຮຽກຮ້ອງທາງດ້ານ ການເມືອງ ແລະ ວັດທະນະທຳ. ພາສາແມ່ນການຂັບເຂື່ອນທີ່ສຳຄັນທັງການຍົກເວັ້ນ ແລະ ການລວບລວມ. ດັ່ງນັ້ນ, ການພິຈາລະນາຄວນນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນໃນຊ່ວງການປຶກສາຫາລື, ກອງປະຊຸມ, ແລະ ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ.
184. **ມາດຖານທາງສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນະທຳ.** ບັນທັດຖານທາງສັງຄົມມີຜົນກະທົບໂດຍການພິຈາລະນາເຊິ່ງການມີສ່ວນ ຮ່ວມຂອງຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍໃນການເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ. ມາດຖານທາງສັງຄົມສະໜອງຕໍ່ການສ້າງຕັ້ງການວິທີ

ການທຳການຜະລິດ. ດັ່ງນັ້ນ, ການປ່ຽນແປງວິທີການຜະລິດໃນປະຈຸບັນໝາຍຄວາມວ່າການປ່ຽນແປງມາດຖານທາງສັງຄົມເຊິ່ງເປັນລະບົບພື້ນຖານຢ່າງເລິກເຊິ່ງ, ເຊິ່ງອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເຄືອຂ່າຍສັງຄົມຊາວນາ ເຊິ່ງໄກ້ຊິດກັບພວກເຂົາ, ພີ່ນ້ອງ, ເພື່ອນ, ເຮືອນໄກ້ຄຽງ, ຄູ່ຮ່ວມທຸລະກິດ. ຜູ້ຍິງໃນ ສປປ ລາວ ນຳໃຊ້ເວລາເຂົ້າໃນການເຮັດວຽກເຮືອນ ແລະ ທຳການຜະລິດ. ພວກເຂົາມີບົດບາດຫຼາຍຕໍ່ວຽກເຮືອນການຊານ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ຊາຍເຂົ້າຮ່ວມ (ປະຊຸມ, ຝຶກອົບຮົມ) ຫຼາຍກ່ວາຜູ້ຍິງ. ພາຍໃຕ້ໂຄງການ, ຈະຂຶ້ນກັບຫົວຂໍ້ການຝຶກອົບຮົມ, ຜູ້ຍິງຄວນໄດ້ສົ່ງເສີມການເຂົ້າຮ່ວມໃຫ້ພວກເຂົາໄດ້ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ໃນການເຂົ້າຮ່ວມການຕັດສິນໃຈຮ່ວມກັບຜົວເຂົາເຈົ້າ.

185. **ກົນໄກແກ້ໄຂຂໍ້ຮ້ອງທຸກ (GRM).** ກົນໄກແກ້ໄຂຂໍ້ຮ້ອງທຸກແມ່ນໄດ້ຮັບຮູ້ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນເຄື່ອງມືໃນການແກ້ໄຂການຮ້ອງຟ້ອງໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງໃນການກະກຽມໂຄງການ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ອນພວກເຂົາຈະໄດ້ມີຊ່ອງທາງຕ່າງໆຮຽກຮ້ອງການຮ້ອງຮຽນ; ບັນທຶກການຂໍ້ຮ້ອງຮຽນ, ເຜີຍແຜ່ຕາມເວລາກຳນົດ, ມາດຕະຖານຂອງການໃຫ້ບໍລິການ, ການຕອບຮັບ, ການແກ້ໄຂ; ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມໂປ່ງໃສກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນການຮ້ອງທຸກ ພ້ອມດ້ວຍທາງເລືອກໃນການແກ້ໄຂ ແລະ ອຸທອນ. ຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແຫ່ງຊາດໃນການແກ້ໄຂການຮ້ອງທຸກຈາກເປັນຕ້ອງໄດ້ປະເມີນ. ພະນັກງານທີ່ຈະເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂການຮ້ອງທຸກຈະໄດ້ມີການຝຶກອົບຮົມ.

186. **ບົດບາດຍິງຊາຍ** ຜູ້ຍິງມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ການຜະລິດກະສິກຳ. ເຖິງແນວໃດກໍ່ດີ, ເວລາສ່ວນໃຫ່ຍ ແລະ ການເຮັດວຽກຂອງພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ເປັນທີ່ສັງເກດ. ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ຍິງໃນການພັດທະນາຄວາມເຂັ້ມແຂງເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳ, ໂດຍສະເພາະການເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມດ້ານວິຊາການ, ຜູ້ຍິງສາມາດປັບປຸງຜົນຜະລິດພືດ, ປູກຜັກຫຼາຍຊະນິດ, ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ທຸລະກິດກະສິກຳແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນຮູບແບບການປ່ຽນແປງການຕະຫຼາດໃນ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງຕ້ອງການຜົນຜະລິດທີ່ມີຄຸນນະພາບຂອງຜົນຜະລິດ, ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ໝັ້ນຄົງ, ແລະ ຕ້ອງໂສ້ມູນຄ່າ. ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສຳລັບບົດບາດຍິງຊາຍແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ-ບໍ່ພຽງແຕ່ພຽງໃນຄອບຄົວຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເນື່ອງຈາກການຄອບຄອງທີ່ດິນແຕ່ຍັງລວມເຖິງຄອບຄົວຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການເຂົ້າເຂົ້າຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດ (ເບິ່ງແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ແຜນການຕິດຕາມໃນເອກະສານຕິດຕັດ 3 ຂອງບົດລາຍງານການປະເມີນສັງຄົມ, ແລະ ຂໍ້ແນະນຳການແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບົດບາດຍິງຊາຍສຳລັບຄອບຄົວຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 4 ຂອງບົດລາຍງານດຽວກັນ.

8.0 ການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ (GAP), ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM); ແຜນຄຸ້ມຄອງຄອງສັດຕູພືດ (PMP) ການຜະລິດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ

8.1 ການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ

187. ກະສິກຳທີ່ດີໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານໃນປະຈຸບັນ, ຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ເສດຖະກິດ. ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງລະຫັດຂອງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ, ມາດຕະຖານ ແລະ ລະບຽບການໄດ້ມີການພັດທະນາໃນປະຈຸບັນໂດຍອົງການອຸດສະຫາກຳອາຫານ ແລະ ຜູ້ຜະລິດ, ພ້ອມດ້ວຍລັດຖະບານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ຜູ້ທີ່ມີຈຸດປະສົງອອກລະຫັດສິນຄ້າທາງການກະເສດໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ. ຈຸດປະສົງຂອງພວກເຂົາມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກກົດລະບຽບຂອງລັດ ແລະ ຕາມເປົ້າໝາຍຂອງການຄ້າ (ໂດຍພົວພັນກັບ

ຄວາມປອດໄພທາງອາຫານ ແລະ ຄຸນນະພາບ), ຄວາມຕ້ອງການເພີ່ມເຕີມແມ່ນຄວາມຕ້ອງການຕະຫຼາດສະເພາະ. ຈຸດປະສົງຂອງລະຫັດການກະສິກຳສະອາດ, ມາດຕະຖານ ແລະ ລະບຽບການລວມມີ (ມີລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ):

- ຮັບປະກັນຄວາມພອດໄພ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງການຜະລິດໃນຕ່ອງໂສ້ອາຫານ.
- ຊອກຫາຕະຫຼາດແຫ່ງໃໝ່ທີ່ມີຜົນດີໂດຍການຄຸ້ມຄອງຕ່ອງໂສ້ຈຳໜ່າຍ
- ປັບປຸງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ສຸຂະພາບກຳມະກອນ ແລະ ເງື່ອນໄຂການເຮັດວຽກ ແລະ ອື່ນໆ.
- ສ້າງຕັ້ງຕະຫຼາດແຫ່ງໃໝ່ສຳລັບຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາຕ່າງໆ.

188. ແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີແມ່ນແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມສຳລັບຂະບວນການຜະລິດໃນພື້ນທີ່, ແລະ ຜົນຂອງຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນນະພາບອາຫານ ແລະ ຜົນຜະລິດກະສິກຳ (FAO COAG 2003 GAP paper). ເສດຖະກິດທີ່ດີຂອງກະສິກຳສະອາດ (ເສດຖະກິດ, ຄວາມຍືນຍົງສິ່ງແວດລ້ອມ, ການຮອງຮັບທາງສັງຄົມ, ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານ ແລະ ຄຸນນະພາບ) ໄດ້ລວມເຂົ້າໃນມາດຕະຖານຂະແໜງການຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນ. ແຕ່ຂອບເຂດຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ. ແນວຄວາມຄິດຂອງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ ການບໍລິການ ອ້າງອີງທີ່ແຕກຕ່າງກັນໃນການຕັດສິນໃຈ, ທຸກຂັ້ນຕອນໃນຂະບວນການຜະລິດ, ການຜະລິດ ແລະ/ຫຼື ຜົນໄດ້ຮັບເຊິ່ງເປັນທີ່ຮັບຮູ້ທັງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ. ດັ່ງນັ້ນ ການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີຄວນສະໜອງຕໍ່ການຜະລິດແບບຍືນຍົງ ແລະ ການພັດທະນາຊຸມນະບົດ.

189. ປະຈຸບັນການເຮັດກະສິກຳໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນເພື່ອລ້ຽງຊີບ ຫຼື ຜະລິດຍັງຕ່ຳ ອີງຕາມແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມແຫຼ່ງຊາດຄັ້ງທີ 8 ການຜະລິດຂອງຂະແໜງກະສິກຳ ຕ້ອງເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ໃຫ້ກາຍເປັນສິນຄ້າໂດຍອີງຕາມແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ບວກໃສ່ການຜະລິດເຂົ້າໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ມີເປົ້າໝາຍການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນໃຫ້ກາຍເປັນສິນຄ້າພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສົ່ງອອກແນວໂນ້ມທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ ແລະ ມີທ່າແຮງເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດເຖິງແນວໃດກໍ່ຕົກການວ່າຈ້າງແຮງງານພາຍໃນເຂົ້າໃນການຜະລິດເປັນສິນຄ້າພຽງພໍມີແຕ່ 70%

ທີ່ວ່າຈ້າງຈາກຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ເນື້ອທີ່ສະເລ່ຍທີ່ໄດ້ຮັບມີເຮັກຕາເທົ່ານັ້ນ ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ເພີ່ມ ຂຶ້ນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າປະສິດທິພາບທີ່ວາງໄວ້ນັ້ນ ບັນລຸເທົ່າທຽມ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກປະເທດທີ່ໄກ້ຄຽງພາກພື້ນໃຫ້ເຫັນວ່າການນຳຝຸ່ນເຄມີ ເຂົ້າໃນການກະສິກຳ ບໍ່ໄດ້ເພີ່ມລາຍໄດ້ ແລະ ແລະ ເພີ່ມຜົນຜະລິດໃຫ້ແກ່ຊາວກະຊິກອນບົດຮຽນການປູກເຂົ້າໃນຫວຽດນາມສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຊາວກະຊິກອນນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ໄດ້ຮັບຮອງຢັ້ງຢືນ ແລະ ນຳໃຊ້ການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ຕົວຢ່າງ ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ຝຸ່ນເຄມີ) ຍາປາບສັດຕູພືດການເກັບກຽວ ການນຳໃຊ້ນ້ຳອາດເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນເກືອບ 20-30 % ແລະ ເນື້ອທີ່ມີຄຸນນະພາບເພີ່ມຂຶ້ນຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ເຖິງ 5-10% ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະ ເຖິງ 20-30, ດັ່ງນັ້ນ ການລົງທຶນ ແລະ ຄວາມພະຍາຍາມໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ມູນຄ່າຜົນຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຈາກການເກັບກຽວ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຊາວກະສິກອນຄວນ ໄດ້ຮັບການຊີ້ນຳຢ່າງຖືກຕ້ອງໃນການປັບປຸງການແຂ່ງຂັນຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ການຍືນຍົງຂອງຂະແໜງກະສິກຳໃນໄລຍະຍາວ.

8.2 ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ

190. ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM) ແມ່ນວິທີການຄວບຄຸມສັດຕູພືດມີການພິຈາລະນາຢ່າງລະມັດລະວັງ ແລະ ມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມເຊິ່ງເປັນການກຳຈັດໃຫ້ປະຊາກອນສັດຕູພືດ ແລະ ບໍ່ນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ສິ່ງປະດິດອື່ນໆ ຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳເຊິ່ງເປັນການຍອມຮັບທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ທຸດຜ່ອນ ຫຼື ມີຄວາມສ່ຽງນ້ອຍ ຕໍ່ສຸຂະພາບມະນຸດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. (IPM) ໄດ້ເນັ້ນໜັກເຖິງການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງພືດມີສຸຂະພາບດີພ້ອມກັບ ການລົບກວນນ້ອຍທີ່ສຸດຕໍ່ລະບົບນິເວດກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງເສີມກິນໄກການຄວບຄຸມສັດຕູພືດທາງທຳມະຊາດ.
191. ພາຍໃຕ້ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ສູນປ້ອງກັນພືດ ແລະ ສາຂາໃນບັນດາແຂວງຕ່າງໆ ແລະ ສູນສົ່ງເສີມ ກະສິກຳໃນລະດັບເມືອງແມ່ນມີການປະສານງານ ແລະ ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບແຜນການການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມ ປະສານ. ແຜນການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານແຫ່ງຊາດໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຫ້ອງ ການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ໄດ້ຮັບຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອົງການ DANIDA ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນອື່ນໆ ແຕ່ທ້າຍປີ 1990 ແລະ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຕະຫຼອດມາ.
192. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຂອງການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM) ໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສົ່ງເສີມທາງດ້ານວິຊາການຂອງຊ່ຽວຊານຈາກ DOA ລວມມີ ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ, ກະກຽມພະຍາກອນ, ການ ຕິດຕາມ ແລະ ການກວດກາຄວາມຄືບໜ້າຂອງການຄວບຄຸມໃນພາກສະໜາມ. ນຳໃຊ້ການພະຍາກອນອີງຕາມເວລາ, ຂະໜາດ ແລະ ລະດັບຂອງຄວາມເສຍຫາຍ ເຊິ່ງສັດຕູພືດຕົ້ນຕໍອາດເກີດມີ, ເຈົ້າໜ້າທີ່ສູນປ້ອງກັນພືດໃນແຕ່ລະແຂວງ ແນະນຳນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ມາດຕະການສຳລັບການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດ.
193. ພວກເຂົາຍັງໄດ້ຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນໃນການດຳເນີນມາດຕະການເປັນຕົ້ນ, ການສຳຫຼວດປະເພດຢາ , ການຄວບຄຸມ, ແລະ ການວິເຄາະ, ສ້າງລາຍການ, ຈຳແນກຄວາມເປັນພືດ, ມາດຕະການຄວບຄຸມ ແລະ ການນຳ ໃຊ້ເຄມີ ແລະ ນ້ຳສະກັດຊີວະພາບ, ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ນ້ຳສະກັດຊີວະພາບ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດ, ທຸດຜ່ອນ ການນຳໃຊ້ເຄມີ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ. ພວກເຂົາຍັງໄດ້ຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ ແກ່ຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ທີ່ເໝາະສົມເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການຄຸ້ມຄອງມີປະສິດທິພາບ, ປອດໄພຕໍ່ຜູ້ໃຊ້, ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ພະນັກງານເຫຼົ່ານັ້ນຍັງໄດ້ເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບການປ້ອງກັນພືດ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ແລະ ການນຳ ໃຊ້ວິທີການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ.
194. ການນຳໃຊ້ງົບປະມານຂອງອົງກອນປ້ອງກັນພືດເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນນຳໃຊ້ທຶນຂອງລັດຖະບານ. ພະນັກງານຂອງອົງກອນ ນີ້ຍັງໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບໂຄງການ ແລະ ມີແຜນວຽກໂດຍການນຳໃຊ້ງົບປະມານຈາກແຫຼ່ງອື່ນໆສຳລັບການວິໄຈ ແລະ ດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນປະຈຳປີ.
195. ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ນຳໃຊ້ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານໃນແຂວງໂຄງການ. ກົມ ປູກຝັງລົງສຳຫຼວດໃນປີ 2014 ແລະ ການກວດກາທົ່ວປະເທດໃນປີ 2013 ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ວັດສະພືດໃນບັນດາຕົວເມືອງເອກຂອງແຕ່ລະແຂວງ ແລະ ສູນຈຳໜ່າຍ, ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜະລິດຕະພັນທີ່ໄດ້ວາງ ຂາຍລວມມີ: abamectin, chlorpyrifos, cypermethrin, glyphosate, imidacloprid. ໃນແຂວງພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວບ່ອນທີ່ມີການນຳໃຊ້ຢາເຂົ້າໃນການປູກສາລີ ແລະ ຢາງພາລາ, ຊະນິດຢາວັດສະພືດທີ່ມີຂາຍມີ Glyphosate,

Paraquat and Atrazine . ປະຈຸບັນການປູກສາລີ ແລະ ເຮັດນາຂອງຊາວກະສິກອນບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດຍົກເວັ້ນ ພືດບາງຊະນິດເທົ່ານັ້ນ. ການກວດກາໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຢາປາບສັດຕູພືດມີພືດຮ້າຍແຮງເປັນຕົ້ນວ່າ monocrop tophos, methyl parathion, methamidophos, mevinphos, endosulfan ແລະ ອື່ນໆ ບໍ່ພົບເຫັນໃນຕະຫຼາດ ນອກຈາກພາສະນະບັນຈຸທີ່ຫຼົງເຫຼືອ. ມີພຽງສອງສາມຊະນິດຢາທີ່ທຳມະນຳໃຊ້ເຫັນມີຂາຍຢູ່ຕາມຕະຫຼາດແມ່ນ paraquat and methomyl. ເນື່ອງຈາກຜົນຜະລິດເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຖືກທຳມະນຳໃຊ້ແຕ່ປີ (2010) ແລະ ຍັງອະນຸຍາດນຳໃຊ້ໃນ ປະເທດເພື່ອນບ້ານບ່ອນທີ່ເຂົາເຈົ້າສາມາດຊື້ໄດ້ໂດຍຜູ້ນຳໃຊ້ເອງ ຫຼື ຜູ້ຂາຍຫຍ່ອຍ. ການເກືອດທຳມະນຳທີ່ປະເທດຈີນເບິ່ງ ຄືວ່າບໍ່ໄດ້ເອົາເຂົ້າມາໃນ ສປປ ລາວ. ບໍ່ມີຂໍ້ມູນລະອຽດກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ.

196. ຢາຂ້າຫຍ້າແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ສ່ວນໃຫຍ່ໃຊ້ສະເພາະຜັກທີ່ມີລາຄາສູງ (ເປັນຕົ້ນ ຜັກ, ຖົ່ວຍາວ ໝາກເພັດ ແລະ ອື່ນໆ), ສັງເກດວ່າໃນການປູກຢ່າງພາລາ. ການລົງສຳຫຼວດໂດຍແຜນງານການຄວບຄຸມສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ ແລະ ກົມປູກຝັງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຊາວກະສິກອນຍັງມີການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ. ຊາວນາບໍ່ມີຄວາມຮູ້ແມ່ນບັນຫາ ສຳຄັນ. ການລັກລອບນຳໃຊ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ຜິດວິທີ, ການໃຊ້ອັດຕາຫຼາຍເກີນໄປ ແລະ ອື່ນໆ. ເຄື່ອງມືທີ່ນຳໃຊ້ ໃຫ້ເໝາະສົມແມ່ນມີຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ. ທີ່ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງ ຊົບມື ແລະ ໜ້າກາກມີຂາຍທົ່ວໄປ, ແຕ່ກໍ່ບໍ່ແມ່ນເຄື່ອງມືປ້ອງກັນເຄ ມີເປັນພິດ. ຜູ້ຊື້ຢາປາບສັດຕູພືດມີໜ້ອຍທີ່ຈະຊື້ເຄື່ອງມືປ້ອງກັນ ແລະ ຜູ້ຂາຍກໍ່ບໍ່ໄດ້ຄິດຄ່າ. ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ໃຊ້ແລ້ວ ຫຼື ຍັງເຫຼືອແມ່ນຮັກສາໄວ້ພາຍໃນເຮືອນ ຫຼື ໄກ້ຄຽງ ເດັກນ້ອຍສາມາດເຂົ້າຫາໄດ້ງ່ານດາຍ. ພາສະນະບັນຈຸໄດ້ປະຖິ້ມ ທີ່ຂອບເຂດສວນ ຫຼື ໄຫຼລົງນ້ຳໄກ້ຄຽງ.
197. ສູນປ້ອງກັນສັດຕູພືດຂອງກົມປູກຝັງ (ແຜນງານການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ) ໄດ້ພັດທະນາຫຼັກສູດ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດເຊິ່ງໄດ້ພະຍາຍາມໃຫ້ ຄວາມຮູ້, ພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດ, ຊ່ວຍເຫຼືອຊຸມຊົນຊຸມນະບົດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໃນ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກຢາປາບສັດຕູພືດ. ໃນປີ 2014, ຊາວກະສິກອນຈຳນນ 4,900 ຄົນ (ໃນນັ້ນມີ 1,600 ຄົນເປັນຜູ້ຍິງ) ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ (FT-PRR) ການຝຶກອົບຮົມໃນຈຳນວນ 149 ບ້ານໃນ 34 ເມືອງຂອງ 9 ແຂວງ.
198. ການຝຶກອົບຮົມການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານໄລຍະຍາວໂດຍຜ່ານໂຮງຮຽນລະດັບຊາວນາ (FFS) ປົກກະຕິລວມມີ ຫຼັກສູດ FT-PRR ໄລຍະສັ້ນ. ໂຮງຮຽນຊາວນາອະນຸຍາດໃຫ້ຊາວກະສິກອນປັບວິທີການໃຊ້ການຄຸ້ມ ຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ.
199. ແຜນງານການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານແຫ່ງຊາດໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມການ ຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານໄດ້ 806 ຄັ້ງ, 24,350 ຄົນເປັນຊາວນາ, ຊາວສວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ. ສ່ວນ ຍັງເຫຼືອຈະໄດ້ມີການຈັດຝຶກໃຫ້ຕື່ມ. ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໃນການໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ການປັບການນຳໃຊ້ ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານແມ່ນເປົ້າໝາຍຂອງລັດຖະບານ.
200. ການດຳເນີນຕໍ່ການແຈກຢາຍ ແລະ ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດຂອງລະຫັດສາກົນຂອງລາວ, ລະບຽບຫຼັກການ ຂອງການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານແມ່ນໄດ້ມີການສັງເກດ.

- ມາດຕະຖານຂອງການດຳເນີນງານຂອງການຈັດຕັ້ງນອນໃນລະຫັດ: 1.7.6 ແມ່ນໄດ້ອອກແບບເພື່ອສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (ລວມທັງກາຄຸ້ມຄອງຜົນກະທົບຂອງສັດຕູພືດຕໍ່ສຸຂະພາບ).
- ຄວາມພະຍາຍາມຂອງລັດຖະບານໃນການພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ ອີກເພີ່ມເຕີມ, ສະຖາບັນໃຫ້ກູ້ຢືມ, ອົງກອນການເງິນ, ແລະ ລັດຖະບານຄວນສະໜັບສະໜູນພັດທະນານະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດໃນການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ ແລະ ປັບປຸງແນວຄວາມຄິດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ. ການນຳໃຊ້ເຫຼົ່ານີ້ຕ້ອງອີງຕາມຜົນທາງວິທະຍາສາດ ແລະ ຍຸດທະສາດອື່ນໆ ເຊິ່ງໄດ້ມີການສົ່ງເສີມມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວນາ (ລວມທັງກຸ່ມຜູ້ຍິງ), ອົງກອນສົ່ງເສີມ, ແລະ ນັກຄົ້ນຄວ້າລະດັບໂຮ່ນາ.
- ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ເສຍທັງໝົດ, ລວມທັງຊາວກະສິກອນ ແລະ ສະມາຄົມຊາວນາ, ນັກຄົ້ນ IPM, ອົງກອນສົ່ງເສີມ, ທີ່ປຶກສາດ້ານພືດ, ອຸດສະຫາກຳອາຫານ, ຜູ້ຜະລິດຢາປາບສັດຕູພືດທາງເຄມີ ແລະ ຊີວະ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື, ນັກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕົວແທນຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຄວນໄດ້ສະແດງບົດບາດການພັດທະນາ ແລະ ການສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ.
- ລັດຖະບານ, ພ້ອມກັບການສະໜັບສະໜູນອົງການຈັດຕັ້ງພາຍໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ຄວນໄດ້ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ, ຫຼັກລຽງຄວາມສູງ: ນ້ຳສະກັດຊີວະພາບ ແລະ ເຕັກນິກ, ບໍ່ມີການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດເຄມີ ເຊິ່ງ ເປັນໄປໄດ້ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ, ເປົ້າໝາຍສະເພາະເຊິ່ງຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເຂັ້ມຊຸ້ນ ຫຼື ຜົນໄກຄຸ້ມຄອງຫຼັງຈາກການນຳໃຊ້ ແລະ ມີຄວາມສູງນ້ອຍຕໍ່ມະນຸດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.
- ລັດຖະບານຄວນນຳໃຊ້: 5.1.7 ສະໜອງການສົ່ງເສີມ ແລະ ໃຫ້ບໍລິການແນະນຳ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຊາວກະສິກອນພ້ອມດ້ວຍຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ, ແລະ ຮູບແບບການຜະລິດຢາປາບສັດຕູພືດສຳລັບການໃຊ້.
- ລັດຖະບານຄວນນຳໃຊ້: 5.1.4 ໃຫ້ຮັບປະກັນວ່າການທົດແທນ ຫຼື ການບໍລິຈາກບໍ່ໃຫ້ເກີນ ຫຼື ບໍ່ມີການນຳໃຊ້ເກີນກ່ວາເຊິ່ງກົງກັນຂ້າມກັບການມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ.

8.3 ແຜນຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດ

201. ດັ່ງທີ່ຄາດວ່າຈະບໍ່ໄດ້ມີການສົ່ງຊີ້ຢາປາບສັດຕູພືດພາຍໃຕ້ໂຄງການນີ້ ແລະ ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ, ໂດຍທົ່ວໄປ, ຈະຫຼຸດລົງດ້ວຍເຫດຜົນຂອງການນຳໃຊ້ການຜະລິດກະສິກຳສະອາດ. ເວົ້າໄດ້ວ່າ, ການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ໃນຂອບເຂດໂຄງການຈະໄດ້ນຳໃຊ້ແຜນການຄຸ້ມຄອງການດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນກິດຈະກຳໂຄງການໂດຍການວິທີການປ່ຽນວິທີການຜະລິດ ແລະ/ຫຼື ພື້ນຟູ ຫຼື ພັດທະນາລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ນຳໃຊ້ໃນປະຈຸບັນເຊິ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດເພີ່ມຂຶ້ນຖ້າບໍ່ມີການຝຶກອົບຮົມ ຫຼື ການຕິດຕາມ. ແຜນການປະກອບດ້ວຍສາມພາກ (i) ນຳໃຊ້ລະບຽບຫຼັກການຂອງລັດຕໍ່ການຄວບຄຸມຢາປາບສັດຕູພືດ (ii) ຈັດຝຶກອົບຮົມແນວຄວາມຄິດນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ ແລະ/ຫຼື ວິທີການສຳລັບຄວາມປອດໄພການໃຊ້ຢາ ແລະ (iii) ຕິດຕາມກວດກາ.

ລະບຽບເລກທີ 2860/ກປ ແມ່ນສາມາດເບິ່ງໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3 ແລະ PMP ສາມາດເບິ່ງໄດ້ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4. ທັງສອງຈະໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການນີ້.

8.4 ການຜະລິດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ

202. ການຜະລິດກະສິກຳແບບຍືນຍົງມີຫຼາຍໆວິທີເຊິ່ງສາມາດນຳໃຊ້ຮ່ວມກັບການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ ແລະ ກະສິກຳສະອາດວິທີເຫຼົ່ານັ້ນລວມມີ:

- ປັບປຸງຄຸນນະພາບຜົນຜະລິດໂດຍການນຳໃຊ້ສິ່ງແວດລ້ອມພື້ນທີ່ເພື່ອເປັນທ່າແຮງ ແລະ ການຕະຫຼາດໂດຍມີຂໍ້ແນະນຳສະເພາະ (ຕົວຢ່າງ ຜົນຜະລິດອື່ນໆ, ກະສິກຳສະອາດ, ແນວພັນມີຄຸນຄ່າໄພສະນາການສູງ, ຫຼື ດັດສະນີທາງດ້ານພູມສາດ).
- ນຳໃຊ້ຝຸ່ນອື່ນໆ, ມູນສັດ, ປີກຄຸມໜານ, ໃຊ້ພືດຫຼາຍຊະນິດ, ປູກພືດໝູນວຽນສຳລັບການປັບປຸງດິນ. ນຳໃຊ້ຝຸ່ນອື່ນໆ ແລະ ເພີ່ມປະຊາກອນຈຸລິນຊີໃນຂອບເຂດການປູກຝັງ.
- ສ້າງແຜນປູກພືດເພື່ອຫຼີກລຽງໄພພິບັດ (ພະຍຸຕົ້ນຝຸ່ນ, ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ, ສັດຕູພືດທຳລາຍ) ແລະ ການຜະລິດແມ່ນອີງຕາມຄວາມຄ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ.
- ແນະນຳການນຳໃຊ້ກົນຈັກເຂົ້າໃນການຜະລິດ, ຄຸ້ມຄອງ, ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ຫຼື ສ້າງກຸ່ມຊາວນາສະຫຼາດ.
- ສ້າງເຄືອຄ່າຍຂອງຊາວກະສິກອນເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຖິງຂໍ້ມູນດ້ານວິຊາການ ແລະ ຂໍ້ມູນການຄ້າ. ສ້າງຕັ້ງໂຮງຮຽນຊາວນາ.

9.0 ຫຼັກການ ແລະ ຂັ້ນຕອນຮູບແບບການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງໂຄງການ

203. ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂຢ່າງເໝາະສົມຕາມກອບນະໂຍບາຍປົກປ້ອງຂອງທະນາຄານ, ກິດຈະກຳທັງໝົດຂອງໂຄງການໂດຍສະເພາະການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍເຊັ່ນ: ການກໍ່ສ້າງສາງເກັບມ້ຽນເຂົ້າ, ກໍ່ສ້າງໂຮງງານແປຮູບຜະລິດຕະພັນ, ການຟື້ນຟູລະບົບຊົນລະປະທານ (ຄອງຂັ້ນສາມ ແລະ ລະບົບລະບາຍນ້ຳ) ຈະໄດ້ມີການຄັດເລືອກ, ປະເມີນ, ທົບທວນ ແລະ ຂະບວນການບຸກເບີກກ່ອນມີການຂຸດດິນ, ແລະ ກິດຈະກຳທາງກາຍະພາບ. ໂຄງການຈະໄດ້ນຳໃຊ້ວິທີການກໍ່ສ້າງຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມເພື່ອອະນຸຍາດໃຫ້ມີຂະບວນການພັດທະນາໂຄງການ, ຕິດພັນກັບການຫຼີກລຽງ, ຫຼຸດຜ່ອນ, ຊົດເຊີຍທົດແທນ/ຫຼຸດຜ່ອນຕໍ່ຜົນກະທົບທາງລົບ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ຢູ່ໃນການທາງບວກບ່ອນທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ແລະ ບ່ອນທີ່ເປັນປະໂຫຍດ. ພາກນີ້ໄດ້ອະທິບາຍຂັ້ນຕອນເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຢ່າງເໝາະສົມໂດຍຜ່ານອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳໂດຍການຄຸ້ມຄອງ, ການກະກຽມ, ແລະ ອະນຸມັດ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຢ່ອຍ.

204. ຂະບວນການທາງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ 18 ຂັ້ນຕອນ ການຄັດເລືອກ, ການປະເມີນ, ສະເໜີ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

LACP E&S Capacity & Sub-projects Process	ອົງການ/ບຸກຄົນຮັບຜິດຊອບ	ແຫຼ່ງ /ເຄື່ອງມື
--	------------------------	-----------------

ຂັ້ນຕອນທີ 1. ການຄັດເລືອກ ແລະ ກຳນົດທົບທວນ		
1.1 ເງື່ອນໄຂການຄັດເລືອກ - ກວດກາກິດຈະກຳທີ່ນອນໃນເງື່ອນໄຂ ແລະ ບໍ່ນອນໃນເງື່ອນໄຂ ແລະ ລາຍການທີ່ຕ້ອງການ IEE and EIA 1.2 ຄັດເລືອກຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ - ຄັດເລືອກສະຖານທີ່ອ່ອນໄຫວເພື່ອກວດກາທ່າແຮງຜົນກະທົບ - ກວດເບິ່ງປະເພດຂອງກິດຈະກຳຍ່ອຍ ແລະ ຖ້າຕ້ອງການເຄື່ອງມືຕ້ອງການຈະໃຊ້ (ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍປະເພດ C)	PMU with PAFO/DAFO (ຜູ້ປະສານງານ ສິ່ງແວດລ້ອມ/ສັງຄົມ/ສະໜັບສະໜູນຈາກທີ່ປຶກສາ) PMU with PAFO/DAFO (ຜູ້ປະສານງານສິ່ງແວດລ້ອມ/ສັງຄົມ/ສະໜັບສະໜູນຈາກທີ່ປຶກສາ)	- ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ກິດຈະກຳບໍ່ນອນໃນເງື່ອນໄຂ. - ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ບັນຊີລາຍຊື່ໂຄງການທີ່ຕ້ອງການເຮັດ requiring IEE and EIA ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ກົດລະບຽບຂອງ ລາວ. - ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ບັນຊີລາຍຊື່ໂຄງການທີ່ຕ້ອງການເຮັດ requiring IEE and EIA ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ກົດລະບຽບຂອງ ສປປ ລາວ. - ຕາຕະລາງສະຖານທີ່ອ່ອນໄຫວໃນບົດທີ 9 - ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6. ຕາຕະລາງທີ 1- ທີ່ຕັ້ງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ອ່ອນໄຫວ. - ຕາຕະລາງທີ 2. ເນື່ອງຈາກກໍ່ສ້າງເຮືອນທຸລະກິດກະສິກຳ, ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ - ຕາຕະລາງທີ 4. ຄັດເລືອກຜົນກະທົບ/ຄວາມສ່ຽງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

ຂັ້ນຕອນທີ 2. ການຮັບຮອງເຄື່ອງມືການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ - ກະກຽມ IEE ແລະ ຮັບການຢັ້ງຢືນຈາກພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. - ກະກຽມແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຫຼື ລະຫັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ECoP), and EGD	ຊາວກະສິກອນພ້ອມດ້ວຍປະສານງານສິ່ງແວດລ້ອມ/ສັງຄົມ/ສະໜັບສະໜູນຈາກທີ່ປຶກສາ. ຢັ້ງຢືນການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນໂດຍ PoNRE	- ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6. ຕາຕະລາງທີ1- ທີ່ຕັ້ງທີ່ມຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ອ່ອນໄຫວ. - ນຳໃຊ້ທີ່ປຶກສາທີ່ລົງທະບຽນທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມເພື່ອກະກຽມ IEE. - ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກກົມຊົນລະປະທານ/ພະແນກສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ອື່ນໆ - ຊ້ອນທ້າຍ x. ແຜນພັດທະນາຊຸມເຜົ່າ (EGDP) - ຊ້ອນທ້າຍ x ກົນໄກການຮ້ອງທຸກ
ຂັ້ນຕອນທີ 4. ການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານ - ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມປະຈຳປີຈາກ PAFO/DAFO - ບົດລາຍງານປະຈຳປີຈາກ MAFຫາ WB	PAFO/DAFOປະສານງານສິ່ງແວດລ້ອມ/ສັງຄົມ/ສະໜັບສະໜູນຈາກທີ່ປຶກສາ)	- ຊ້ອນທ້າຍທີ 6. ຂັ້ນຕອນທີ 4. ການຕິດຕາມ ແລະ ລາຍງານ. - ສິ່ງແວດລ້ອມ/ສັງຄົມ/ກວດສອບ

* ເຄື່ອງມືອ້າງອີງ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳທັງໝົດສາມາດເບິ່ງໄດ້ທີ່ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ແລະ ເຄື່ອງມືສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

9.1 ຂັ້ນຕອນທີ 1 ການຄັດເລືອກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

205. ການກັນກອງແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຕໍ່ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການຍ່ອຍ. ການກັນກອງຊອກຫາລັກສະນະຂອງໂຄງການຍ່ອຍໃນພາບກ້ວາງໆ, ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ການຊອກຄົ້ນທີ່ລະອຽດ. ບັນຫາວິກິດ ແມ່ນໄດ້ຄົ້ນຄວ້າຜ່ານການກັນກອງເຊິ່ງມີຄວາມຕ້ອງການລົງລາຍລະອຽດໃນຊ່ວງການປະເມີນຜົນກະທົບ. ອີງຕາມການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໄດ້ຈາກຜົນການຄັດເລືອກ, ການຕັດສິນໃຈຂັ້ນຕໍ່ໄປກ່ຽວກັບການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະໄດ້ດຳເນີນ. ການກັນກອງລວມມີເງື່ອນໄຂການກັນກອງທ່າແຮງການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ນະໂຍບາຍທີ່ຕ້ອງໄດ້ນຳມາພິຈາລະນາ ແລະ ເປັນເຄື່ອງມືທີ່ຕ້ອງໄດ້ກະກຽມ. ການກັນກອງ ຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນໃນທຸກອົງປະກອບຂອງໂຄງການຍ່ອຍ.

9.1.1 ເງື່ອນໄຂການກັນກອງການປ້ອງກັນ

206. ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການແມ່ນເພື່ອປັບປຸງການຜະລິດກະສິກຳສະອາດ ແລະ ພື້ນຟູພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະໜາດນ້ອຍ (ສາງເກັບມ້ຽນເຂົ້າ, ໂຮງສີ, ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກສຳລັບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ, ປັບປຸງຄອງຂັ້ນສາມລະບົບ ຊົນລະປະທານ, ສ້ອມແປງຈັກສູບນ້ຳ ແລະ ອື່ນໆ) ໃນບ້ານຂອບເຂດທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກໃນການສົ່ງເສີມພັດທະນາໃຫ້ ກາຍເປັນສິນຄ້າ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສຳເລັດດ້ວຍ (a) ສົ່ງເສີມທາງການເງິນໃນການປັບປຸງວິທີການເຮັດກະສິກຳສະອາດ ແລະ ພື້ນຟູໂຄງການຊົນລະປະທານບ່ອນທີ່ເປັນເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຊາວນາ, ຜູ້ເກັບຊື້ພ້ອມດ້ວຍພື້ນຟູພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເພື່ອປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງໂຄງການຊົນລະປະທານທີ່ມີຢູ່ (ຈັກສູບນ້ຳ, ຄອງຂັ້ນສາມ ແລະ ອື່ນໆ) (b) ແນະນຳວິທີ ການໃຫ້ນ້ຳຫຼາຍຮູບແບບເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ (c) ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ກຸ່ມ ຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳເພື່ອການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຊ້ລະບົບໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ. ການກັນກອງຈະໄດ້ອີງຕາມການປະເມີນຂອງອົງປະ ກອບໂຄງການໂດຍສະຖານທີ່ໆ ມີຄວາມອ່ອນໄຫວ. ເງື່ອນໄຂທີ່ລວມໃນຄວາມຕ້ອງການຂອງໂຄງການນີ້ຈະບໍ່ແມ່ນ ໂຄງການທີ່ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 1. ໂຄງການຍ່ອຍຕ່າງໆຈະບໍ່ເຖິງການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນເນື່ອງ ຈາກກິດຈະກຳຕ່າງໆເປັນກິດຈະກຳຂະໜາດນ້ອຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຖ້າເປັນການປູກພືດອຸດສະຫາກຳມີເນື້ອທີ່ຫຼາຍ ກ່ວາ 20 ເຮັກຕາ, ການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການກະກຽມ ແລະ ສະໜິດພະແນກ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເປັນຜູ້ອະນຸມັດໃນແຕ່ລະກິດຈະກຳ. ຖ້າມີເນື້ອທີ່ຫຼາຍກ່ວາ 400 ເຮັກຕາ ຕ້ອງການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອະນຸມັດຈາກກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ໂຄງການຈະໃຫ້ເງິນສະໜັບສະໜູນກໍ່ຕໍ່ເນື່ອງການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນໃນເງື່ອນໄຂທີ່ການສຶກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ຮັບອະນຸມັດຈາກພະແນກຊັບພະຍາກອນກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

9.1.2 ການກັນກອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ກຳນົດກຸ່ມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານເຄື່ອງມືການປ້ອງກັນ)

207. ຫຼັງຈາກໂຄງການຍ່ອຍໄດ້ຖືກກຳນົດໃນເງື່ອນໄຂສຳລັບການໃຫ້ທຶນ, ການກັນກອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະ ໄດ້ດຳເນີນການ. ຈຸດປະສົງຂອງການກັນກອງແມ່ນເພື່ອ: (i) ຊອກຄົ້ນຕາມນະໂຍບາຍປ້ອງກັນຂອງທະນາຄານໂລກ ວ່າຈະມີການດຳເນີນຕາມລະບຽບ (ii) ຈຳແນກປະເພດຂອງໂຄງການຍ່ອຍວ່າຢູ່ປະເພດ B ຫຼື C ເບິ່ງຕາມຕາຕະລາງ ທີ 19 ສະຖານທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳໃນການຈຳແນກລະດັບຂອງຜົນກະທົບຈາກກິດຈະກຳຍ່ອຍ (iii) ກຳນົດເຄື່ອງມືທີ່ຕ້ອງການປ້ອງກັນສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍ.

208. ການກັນກອງຍັງໄດ້ອະທິບາຍຜົນກະທົບທາງລົບທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ທຳມະຊາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ສິ່ງແວດລ້ອມລ້ອມ ແລະ ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນທີ່ພົວພັນກັບການສູນເສຍທີ່ດິນບໍ່ສະໝັກໃຈ, ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ, ການ ມອບເນື້ອທີ່ດິນ, ແລະ/ຫຼື ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ. ສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍນອນຢູ່ປະເພດ C, ເຄື່ອງມື ການປ້ອງກັນບໍ່ຈຳເປັນ ແລະ ຕາຕະລາງທີ 3 ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 5 ຈະໄດ້ຕື່ມໃສ່ ແລະ ຄັດຕິດໃນບົດສະເໜີ ໂຄງການ. ສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍທີ່ຕ້ອງການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນໄດ້ຈຳແນກຢູ່ໃນປະເພດ B ເຖິງ ແນວໃດກໍຕາມກິດຈະກຳໂຄງການຍ່ອຍຕົວຢ່າງ ການປັບປຸງຄອງຊົນລະປະທານ, ການປັບປຸງໂຮງສີເຂົ້າ ແລະ ສາງ ເກັບມ້ຽນ, ບ່ອນຫຸ້ມຫໍ່ຜັກ ແລະ ການເຮັດກະສິກຳຈະຕ້ອງການການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ. ຕາຕະລາງທີ

1 ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 5. ຈະໄດ້ນຳໃຊ້ໃນການກັນກອງປະເພດສິ່ງແວດລ້ອມສຳລັບການປັບປຸງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕໍ່ການເພີ່ມມູນຄ່າການຜະລິດ ເຊັ່ນ ໂຮງສີ, ສາງເກັບມ້ຽນ, ບ່ອນຫຸ້ມຫໍ່ຜັກ.

209. ສຳລັບເນື້ອທີ່ຊົນະປະທານທີ່ນຳສະເໜີ, ທີ່ຢູ່ກ້ອງອ່າງເກັບນ້ຳ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍຕ້ອງການໃຫ້ມີຄະນະກຳມະການຊ່ຽວຊານໃນການກວດກາເຂື່ອນ ແລະ ໃຫ້ຄຳແນະນຳໃນຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປໂດຍປະສະຈາກວຽກສ້ອມແປງ ຫຼື ຄວາມຈຳເປັນໃນການປ້ອງການຄວາມປອດໄພຕໍ່ການປັບປຸງຕົວເຂື່ອນ ຫຼື ໃຫ້ນອນຢູ່ໃນມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຮ່າງເອກະສານໜ້າວຽກສຳລັບ POE ດັ່ງທີ່ສະແດງໃນ ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 7. ກປ ຈະໄດ້ນຳໃຊ້ໃນການຕິດຕາມຂໍ້ແນະນຳຂອງ POE ນຳໃຊ້ເງິນຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ.

ຕາຕະລາງ 19 ສະຖານທີ່ອ່ອນໄຫວ ແລະ ນະໂຍບາຍປ້ອງກັນ

ນະໂຍບາຍປ້ອງກັນ ລັກສະນະຂອງພື້ນທີ່	ສະຖານທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວ		
	ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕ່ຳ	ມີຄວາມອ່ອນໄຫວປານກາງ	ມີຄວາມອ່ອນໄຫວສູງ
ສິ່ງຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດ (OP 4.04)	ບໍ່ມີສິ່ງຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະ ຊາດທຸກໆ ປະເພດ	ບໍ່ມີສິ່ງຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະ ຊາດທຸກໆ ປະເພດ ຫຼື ມີສິ່ງ ຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະຊາດ ເກີດຂຶ້ນ	ມີສິ່ງຢູ່ອາໄສຕາມທຳມະ ຊາດທຸກໆ ປະເພດຢູ່ໃນຂັ້ນ ວິກິດ
ປ່າໄມ້ (OP 4.36)	ບໍ່ມີເນື້ອທີ່ປ່າຜະລິດ, ປ່າ ອະນຸລັກ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ ໃນຂອບເຂດໂຄງການ	ເນື້ອທີ່ປ່າຜະລິດ, ແຕ່ບໍ່ມີປ່າ ອະນຸລັກ ແລະ ປ່າປ້ອງກັນ ໃນຂອບເຂດໂຄງການ	ປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າຜະ ສະຫງວນໃນຂອບເຂດ ໂຄງການ
ແຫຼ່ງວັດທະນາທຳທາງດ້ານ ກາຍພາບ (OP 4.11)	ບໍ່ມີ ຫຼື ສິ່ງໃສ່ມີແຫຼ່ງ ວັດທະນາທຳທາງກາຍພາບ ດັ່ງ (OP 4.11) ລວມຢູ່ໃນ ສິ່ງລຶກລັບ	ມີຫຼື ສິ່ງໃສ່ມີແຫຼ່ງວັດທະນາ ທຳທາງກາຍພາບ ດັ່ງ (OP 4.11) ລວມຢູ່ໃນ ສິ່ງລຶກລັບ ແຕ່ເຫດການທາງ ປະຫວັດສາດໄດ້ບັນທຶກ ຈາກປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ຈາກອຸຊາດການປົກຄອງຍັງ ຍືນວ່າມີໂອກາດຈະພົບ	ແຫຼ່ງວັດທະນາທຳທາງດ້ານ ກາຍພາບທີ່ນອນໃນ (OP 4.11) ລວມທັງສິ່ງລຶກລັບ
ການຍກຍ້າຍຈັດສັນ (OP 4.12)	ສະຖານທີ່ໃໝ່ບໍ່ຈຳເປັນ. ເນື້ອທີ່ໄດ້ມີການຈັດກຽມໄວ້ ແລ້ວ ແລະ ບໍ່ມີສະຖານທີ່ ໃໝ່	ສະຖານທີ່ໂຄງການມີຜູ້ເຊົ່າ, ຈະບ່ອນໃນໂຄງການ. ປະຊາກອນປະສົມກັບ ຊົນເຜົ່າດັ້ງເດີມ (ຮີດຄອງ ປະເພນີຢູ່ຮ່ວມກັນ) ຊົນເຜົ່າ ດັ້ງເດີມ.	ໂຄງການຈະໄດ້ລະອຽດກ່ຽວ ກັບການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ ຫຼື ຕ້ອງການເນື້ອທີ່ຫຼາຍໜ້າ 10ເປີເຊັນ ຂອງເນື້ອທີ່ດິນ ປູກຝັງ. ແລະ ເຂດແດນ ຂອງຊົນເຜົ່າດັ້ງເດີມ,

			ຄວາມສ່ຽງຂອງຜົນເຜົາດັ່ງ ດີມ.
ຄວາມສ່ຽງຈາກທຳມະຊາດ: ນ້ຳຖ້ວມ, ສະເຖຍລະພາບ ຂອງດິນ/ການເຊາະເຈື່ອນ.	ຂອບເຂດຮາບພຽງ, ບໍ່ມີ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເຊາະ ເຈື່ອນ; ພູໄຟລະເບີດ/ ແຜ່ນດິນໄຫວ, ນ້ຳຖ້ວມ.	ພື້ນທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນເລັກ ນ້ອຍ, ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການ ເຈື່ອນຂອງດິນ, ແຜ່ນດິນ ໄຫວ, ນ້ຳຖ້ວມ.	ຂອບເຂດທີ່ເປັນພູຜາມີ, ຄວາມຄ້ອຍຊັນສູງ, ດິນບໍ່ ສະເຖຍລະພາບ, ມີຄວາມ ສ່ຽງຕໍ່ການເກີດດິນເຈື່ອນ, ພູໄຟ, ແຜ່ນດິນໄຫວ ຫຼື ນ້ຳ ຖ້ວມ.

9.2 ຂັ້ນຕອນທີທີ 2 ການປະເມີນຜົນກະທົບ (ການກຳນົດປະເພດເຄື່ອງມືປ້ອງກັນທີ່ຈຳເປັນ)

210. ພາຍຫຼັງການກັນກອງຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໄດ້ດຳເນີນການ ແລະ ປະເພດຂອງໂຄງການຍ່ອຍໄດ້ມີການຈັດປະເພດ, ໂຄງການຍ່ອຍຈັດຢູ່ໃນປະເພດ B ການປະເມີນລາຍລະອຽດຂອງຜົນກະທົບຈະໄດ້ມີການດຳເນີນຈຸດປະສົງຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນເພື່ອຄົ້ນຄວ້າລະດັບຂອງຜົນກະທົບ ແລະ ກຳນົດປະເພດຂອງເຄື່ອງມືທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ກະກຽມ (ເຊັ່ນ: ສສຕ ຫຼື ESMP ຫຼື COP). ການປະເມີນຜົນກະທົບແມ່ນໃຊ້ເພື່ອເປັນຂອບເຂດຂອງມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ. ການປະເມີນຜົນກະທົບຈະໃຫ້ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມເຊິ່ງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຂະບວນການຕັດສິນໃຈໂດຍຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການຍ່ອຍກ່ອນຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ລັກສະນະເບື້ອງຕົ້ນຂອງຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມອະນຸມັດໃຫ້ພາກສ່ວນລັດ ແລະ ສາທາລະນະໄດ້ຮັບຮູ້ຮູບແບບກ່ຽວກັບການຮອມຮັບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງການພັດທະນາໂຄງການຍ່ອຍພ້ອມດ້ວຍເງື່ອນໄຂທີ່ອາດນຳໃຊ້ໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ຫຼື ເຮັດໃຫ້ນ້ອຍລົງຕໍ່ກັບຄວາມສ່ຽງ. ຂອບເຂດການປະເມີນຜົນກະທົບຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບຜົນການກັນກອງ. ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ, ແລະ ການປຶກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ປະຊາຊົນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈະໄດ້ມີການດຳເນີນ.
211. ກິດຈະກຳຂອງຂອງໂຄງການແມ່ນກິດຈະກຳຂະໜາດນ້ອຍ, ບໍ່ຄືກັບໂຄງການທີ່ຈັດຢູ່ປະເພດ A ເຊິ່ງຕ້ອງການສຶກສາຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມເຕັມຮູບແບບ IEA. ສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍທີ່ນອນຢູ່ປະເພດ B ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນໃນເມື່ອການຜະລິດກະສິກຳແມ່ນນ້ອຍກວ່າ 20 ແຮັກຕາ. ECOP, RAPs ແລະ/ຫຼື EGDPS ຈະໄດ້ມີການກະກຽມໂດຍອີງຕາມກັບກອບນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ກອບນະໂຍບາຍການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ຊົດເຊີຍ (CRPF) ກອບນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊົນເຜົາ EGEF ເຊິ່ງໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາສຳລັບໂຄງການນີ້. ການແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວພັນກັບບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ຊົນເຜົາ, ແລະ ກຸ່ມຄົນດ້ອຍໂອກາດຄວນໄດ້ເອົາໃຈໃສ່, ໂດຍສະເພາະເມື່ອພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄພທຳທະຊາດ.
212. ໂດຍທົ່ວ ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບການກັນກອງ ແລະ ລະດັບຂອງປະເພດ B ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການຍ່ອຍ, ເອກະສານດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການແຕ່ລະໂຄງການຍ່ອຍ.
- ການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ
 - ລະຫັດສິ່ງແວດລ້ອມສຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

- ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ
- ແຜນພັດທະນາຊຸມເຜົ່າ
- ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ລວມທັງແຜນການຕິດຕາມບົດບາດຍິງຊາຍເຊິ່ງລວມຢູ່ໃນເຄື່ອງມື (RAP/EGDP).

ຕາຕະລາງ 20 ນິຍາມກ່ຽວກັບເອກະສານປ້ອງກັນທີ່ຕ້ອງການ

ປະເພດຂອງໂຄງການຍ່ອຍ	ລະດັບຜົນກະທົບ	ເຄື່ອງມືປ້ອງກັນທີ່ຈຳເປັນ
ປະເພດ ແລະ ຂະໜາດຂອງໂຄງການທີ່ຕ້ອງການ ສສຕ	ມີຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມດ້ານລົບ ເຊິ່ງສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ໂດຍມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນທີ່ເໝາະສົມ	ຕ້ອງການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ
ປະເພດ ແລະ ຂະໜາດຂອງໂຄງການທີ່ບໍ່ຕ້ອງການ ສສຕ	ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມເລັກນ້ອຍ ເຊິ່ງສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ໂດຍມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນທີ່ເໝາະສົມ	ແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
ປະເພດ ແລະ ຂະໜາດຂອງໂຄງການທີ່ບໍ່ຕ້ອງການ ສສຕ	ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມເລັກນ້ອຍ ເຊິ່ງສາມາດຫຼຸດຜ່ອນໄດ້ໂດຍມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນທີ່ເໝາະສົມ	ການນຳໃຊ້ລະຫັດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

213. ຂັ້ນຕອນການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມມີ: ວາງແຜນ, ກຳນົດຂອບເຂດ, ການປະເມີນ ແລະ ການປຶກສາຫາລື. ການປະເມີນຈະໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ (i) ໂຄງການຍ່ອຍຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບສະເພາະແນວໃດ (ii) ຜົນກະທົບຈະເປັນລັກສະນະແນວໃດ (iii) ຜົນກະທົບແຕ່ລະອັນເປັນແນວໃດ (iv) ຜົນກະທົບຈະມີການຂະຫຍາຍໄປໃນທິດທາງໃດໆ? ການປະເມີນຜົນກະທົບມັນຂຶ້ນຢູ່ກັບການປ່ຽນແປງໄລຍະເວລາ ແລະ ຄວາມຕໍ່ເນື່ອງ, ຈຳນວນປະຊາກອນ ແລະ ຂະໜາດຂອງແຫຼ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ. ທ່າແຮງທີ່ເກີດຜົນກະທົບສາມາດເປັນໄປໄດ້ທັງດ້ານບວກ ແລະ ດ້ານລົບ, ວິທີການໄດ້ອະທິບາຍໃນຂັ້ນຕອນທີ 3 ທີ່ຈະໄດ້ນຳໃຊ້ຫຼຸດຜ່ອນທັງດ້ານບວກ ແລະ ດ້ານລົບ.

9.3 ຂັ້ນຕອນທີ 3: ເຄື່ອງມືປະເມີນການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ

214. ພາຍຫຼັງຈັດປະເພດໂຄງການຍ່ອຍ ແລະ ເຄື່ອງມືປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ຄັດເລືອກ, ເຄື່ອງມືຈະໄດ້ມີການກະກຽມ ແລະ ໃຫ້ສຳເລັດກ່ອນໂຄງການຈະໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5: ຂັ້ນຕອນທີ 3 ສະໜອງລະຫັດການນຳໃຊ້ສິ່ງແວດລ້ອມພົວພັນກັບ 4 ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຍ່ອຍ.

ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ການປຶກສາຫາລື

215. ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ: ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນທີ່ເໝາະສົມຈະໄດ້ອະທິບາຍຕາມລັກສະນະ ແລະ ຮູບແບບຂອງຜົນກະທົບ. ລະຫັດການນຳໃຊ້ສິ່ງແວດລ້ອມຈະໄດ້ນຳໃຊ້ສະເພາະໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງດ້ານລົບ ແລະ ປັບປຸງ

ໃຫ້ເປັນຜົນກະທົບດ້ານບວກ. ສໍາລັບໂຄງການຍ່ອຍທີ່ຢູ່ປະເພດ B ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນໂຄງການນີ້, ລະຫັດການປິຕິບັດສິ່ງແວດລ້ອມຈະໄດ້ນໍາໃຊ້ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງເອກະສານສັນຍາ.

216. ການປຶກສາຫາລື: ການກະກຽມ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເອກະສານປ້ອງກັນຂອງໂຄງການຍ່ອຍໃນຊ່ວງການກະກຽມໂຄງການມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງທະນາຄານໃນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືພາຍໃຕ້ OP 4.01. ຈຸດປະສົງຂອງການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືແມ່ນແຈ້ງໃຫ້ສາທາລະນະຊົນຮັບຮູ້ໂດຍການສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບໂຄງການໃຫ້ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍ, ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ທັນເວລາ ແລະ ໃຫ້ໂອກາດພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ສະແດງຄວາມຄິດຄວາມເຫັນໃນຫຼາຍມູມມອງ. ການປຶກສາຫາລືຈະຊ່ວຍອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ແນວທາງໃນການຕັດສິນໃຈ ຄະນະທີ່ບັນຍາກາດຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ຜູ້ທີ່ອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຫຼື ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການຍ່ອຍ.

217. ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືແມ່ນຂະບວນການຕໍ່ເນື່ອງເຊິ່ງເປັນແນວຄວາມຄິດຂອງສາທາລະນະຊົນໄດ້ມີການຊອກຫາ ແລະ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ເຂົາເຈົ້າ. ແນວຄວາມຄິດ ແລະ ຂໍ້ແນະນໍາຂອງຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍອາດຊ່ວຍໃຫ້ທ້ອງຖານກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນການຕັດສິນໃຈທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຢ່າງມີປະສິທິພາບ. ແລະ ມັນຍັງອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ເປັນແນວທາງໃນການຕັດສິນໃຈຄະນະທີ່ບັນຍາກາດຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ບຸກຄົນ, ກຸ່ມຄົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ຜູ້ທີ່ອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຫຼື ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການຍ່ອຍ. ຈຸດປະສົງສະເພາະຂອງການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືແມ່ນ:

- ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຂອງໂຄງການ
- ເພື່ອແກ້ໄຂທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ມີມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຈາກແນວຄວາມຄິດຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍ
- ເພື່ອສ້າງເອກະສານທີ່ໄດ້ຈາກການສະໜັບສະໜູນຂອງຊຸມຊົນຕໍ່ກັບໂຄງການ
- ເພື່ອປັບປຸງການຕິດຕໍ່ພົວພັນລະຫວ່າງແຕ່ລະຝ່າຍ
- ສ້າງວິທີການຮ້ອງທຸກ ແລະ ແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

218. ການປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງມີສອງຂັ້ນຕອນ, ຜູ້ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກໂຄງການ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍຕ້ອງມີການດໍາເນີນ. ຂັ້ນຕອນທໍາອິດແມ່ນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມແມ່ນຕ້ອງການດໍາເນີນໃນຊ່ວງການຄັດເລືອກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຄງການຍ່ອຍ. ແລະ ຂັ້ນຕອນທີສອງ ພາຍຫຼັງຜົນກະທົບຕ່າງໆ ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໄດ້ມີການກະກຽມ. ຖ້າມີຄວາມຈໍາເປັນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືຫຼາຍກ່ວາສອງຄັ້ງຄວນໄດ້ດໍາເນີນ. ຂໍ້ແນະນໍາຕໍ່ໄປນີ້ຄວນໄດ້ດໍາເນີນການໃນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື.

- ວິທີການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືອາດຈະເຮັດໄດ້ດ້ວຍຮູບແບບການປຶກສາຫາລືກັບສາທາລະນະຊົນ ຫຼື ການປຶກສາຫາລືເປັນກຸ່ມ. ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ຫຼື ການປຶກສາຫາລືຈະສະໜອງໂອກາດໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ຍົກບັນຫາທີ່ພົວພັນໂດຍອິດສະຫຼະ ເສລີກ່ຽວກັບໂຄງການຍ່ອຍ, ຜົນກະທົບຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດຂອງພວກເຂົາ, ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ການປຶກສາຫາລືຈະເນັ້ນໃສ່ບັນຫາສະເພາະທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ

ສັງຄົມຂອງໂຄງການຍ່ອຍ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍສາມາດຍົກບັນຫາ ແລະ ວິທີແກ້ໄຂທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.

- ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທີ່ຫຼາກຫຼາຍອາດມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງແນວຄວາມຄິດຂຶ້ນຢູ່ກັບທຳມະຊາດ ແລະ ສະຖານທີ່ຂອງໂຄງການຍ່ອຍ. ການວິເຄາະຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນໃນການຊອກຄົ້ນຫາຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍ. ຂຶ້ນກັບຂໍ້ມູນທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ຄວາມສົນໃຈຂອງກຸ່ມຄົນ, ກອງປະຊຸມອາດມີຄວາມຈຳເປັນ.
- ຂໍ້ມູນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການຍ່ອຍ/ກຸ່ມຄົນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປະກາດພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນໂດຍການນຳໃຊ້ໂທລະຄົງ ແລະ ປະກາດບ່ອນທີ່ສຳຄັນຢ່າງໜ້ອຍ 7 ຫາ 10 ວັນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບປະກັນວ່າຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ໄດ້ມີການປຶກສາຫາລືຢ່າງລະອຽດກ່ຽວກັບໂຄງການຍ່ອຍ, ຜົນກະທົບຂອງພວກມັນ, ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ທາງເລືອກອື່ນໆ, ແລະ ອະນຸຍາດໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາໂຄງການຍ່ອຍຢ່າງເຕັມທີ່. ນີ້ແມ່ນຄວນໄດ້ເຮັດສະເພາະໃນກໍລະນີຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ, ເຊັ່ນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຮູບແບບນີ້ຄວນໄດ້ດຳເນີນຕະຫຼອດໄລຍະການກະກຽມໂຄງການ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ, ການຕິດຕາມກວດກາ. ນະໂຍບາຍການເປີດກ້ວາງຄວນໄດ້ຮັກສາໃຫ້ຊຸມຊົນ, ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ສຶກສະບາຍໃນການພົບກັບ PAFO/DAFO ໃນການສອບຖາມ ແລະ ຍົກບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ສ້າງລະບົບການຄຸ້ມຄອງການຕອບຮັບໃນການບັນທຶກ ແລະ ຕອບຂໍ້ຂ້ອງໄຈກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ໃຫ້ຮັບປະກັນວ່າ PAFO/DAFO ແລະ ທີ່ປຶກສາໂຄງການສາມາດຕອບຄຳຖາມຕ່າງໄດ້ຢ່າງເໝາະສົມ.

9.4 ຂັ້ນຕອນທີ 4. ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ

219. ແຜນຕິດຕາມ: ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງການຕິດຕາມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມແມ່ນເພື່ອບັນທຶກຜົນຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈາກການດຳເນີນກິດຈະກຳ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຊອກຫາຂັ້ນຕອນທຳອິດໃນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທາງລົບ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ມີທ່າອ່ຽງໃນທາງບວກຂອງກິດຈະກຳໂຄງການ. ຈາກພາກສ່ວນຂອງການຕິດຕາມມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ລາຍການສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະໄດ້ມີການຕິດຕາມໃນຊ່ວງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນໂຄງການ. ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມຖີ່ໃນການຕິດຕາມແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບຂອບເຂດ ແລະ ໄລຍະຂອງໂຄງການ ແລະ ສະຖານະການ. ລັກສະນະການຕິດຕາມສະແດງໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍທີ 5: ຂັ້ນຕອນທີ 4 ຂອງການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ.

ການຕິດຕາມ RAP

220. ການຕິດຕາມ ແມ່ນຂະບວນການປະເມີນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເຊິ່ງໄດ້ພົວພັນກັບແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຕໍ່ກັບຜົນນຳເຂົ້າໂຄງການ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ແລະ ການບໍລິການ. ການຕິດຕາມສະໜອງໃຫ້ອົງກອນຕ່າງໆ ມີການສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນສະຖານຂອງການໂຄງການ. ການຕິດຕາມແມ່ນການກຳນົດຄວາມຈິງ, ຄວາມເປັນໄປ

ໄດ້ຢ່າງປະສົມສໍາເລັດ, ຍົກບັນຫາຄວາມຍຸ້ງຍາກໃຫ້ເຫັນທັນສະຖິນນະການເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການປັບຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

(i) ການຕິດຕາມບໍ່ແມ່ນແຕ່ວ່າໂຄງການສໍາເລັດ ຫຼື ບໍ່ກໍຕາມ, ລວມມີປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ແລະ ເວລາ.

(ii) ປະເມີນວ່າໂຄງການບັນລຸຈຸດປະສົງ ຫຼື ບໍ່? ຫຼື ບັນລຸຫຼາຍປານໃດແດ່ແລ້ວ.

221. ອົງການບໍລິຫານໂຄງການ ພ້ອມດ້ວຍທີ່ປຶກສາຕິດຕາມອິດສະລະເຊິ່ງໄດ້ເຊັນສັນຍາກັບອົງການບໍລິຫານຈະໄດ້ຕິດຕາມ ແລະ ແນະ ນຳໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນປົກກະຕິ.

ການກວດກາພາຍໃນ

222. ການຕິດຕາມແຜນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຂອງໂຄງການຍ່ອຍແມ່ນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພ້ອມກັບການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງທີ່ປຶກສາ. ອົງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະມີການຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງການກະກຽມແຜນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕະຫຼອດການລາຍງານປະຈຳປີ.

ບັນທຶກຖານຂອງການຂອງການຕິດຕາມພາຍໃນລວມມີແຕ່ບໍ່ຈຳກັດ

- (i) ການໃຊ້ຈ່າຍການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຂອງຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍປະເພດທີ່ແຕກຕ່າງຕໍ່ກັບນະໂຍບາຍການຍົກຍ້າຍຈັດສັນໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ໃນການການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ.
- (ii) ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຊ່ວຍທາງດ້ານເຕັກນິກ, ການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່, ການໃຊ້ຈ່າຍເງິນເດືອນ, ການຊ່ວຍເຫຼືອການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ.
- (iii) ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂັ້ນຕອນການປຶກສາຫາລື.
- (iv) ຕິດຕາມຂັ້ນຕອນການຮ້ອງທຸກ, ບັນຫາປະຈຸບັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການເອົາໃຈໃສ່ໃນການຄຸ້ມຄອງ
- (v) ຈັດບຸລິມະສິດຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່ການຄັດເລືອກ
- (vi) ໃນການປະສານສົມທົບໃນການເຮັດກົດຈະກຳຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ສັນຍາການກໍ່ສ້າງ.

223. ອົງການບໍລິຫານໂຄງການຈະໄດ້ສັງລວມຂໍ້ມູນທຸກໆ ເດືອນຈາກຄະນະກຳມະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຕ່າງໆ. ຂໍ້ມູນພື້ນຖານຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຂອງໂຄງການຈະໄດ້ຮັກສາ ແລະ ໄດ້ປັບປຸງທຸກເດືອນ. ອົງການບໍລິຫານຈະໄດ້ສະເໜີໃນບົດລາຍງານການຕິດຕາມພາຍໃນຕໍ່ກັບການແຜນຍົກຍ້າຍຈັດສັນເຂົ້າໃນບົດລາຍງານປະຈຳສາມເດືອນເຊິ່ງໄດ້ສົ່ງໃຫ້ທະນາຄານໂລກ. ບົດລາຍງານຄວນໄດ້ບັນຈຸຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- (i) ຈຳນວນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບອີງຕາມປະເພດຂອງຜົນກະທົບ ແລະ ອົງປະກອບຂອງໂຄງການ ແລະ ສະຖານະການຊົດເຊີຍ, ການຈັດສັນຄືນໃໝ່ ແລະ ການຟື້ນຟູລາຍຮັບແຕ່ລະລາຍການ
- (ii) ການແຈກຢາຍມູນຄ່າແຕ່ລະກິດຈະກຳ ຫຼື ການຊົດເຊີຍ ແລະ ການຮຽກຮ້ອງຄືນ ແລະ (iii) ສຳລັບແຕ່ລະກິດຈະກຳ.
- (iv) ລາຍການຕົວແທນຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ
- (v) ຜົນການແກ້ໄຂຜູ້ຮ້ອງທຸກ ແລະ ຕົວແທນບັນຫາເຊິ່ງອົງການຄຸ້ມຄອງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂທຸກລະດັບ.
- (vi) ບັນຫາຕ່າງໆອາດເກີດຂຶ້ນຈາກຂະບວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

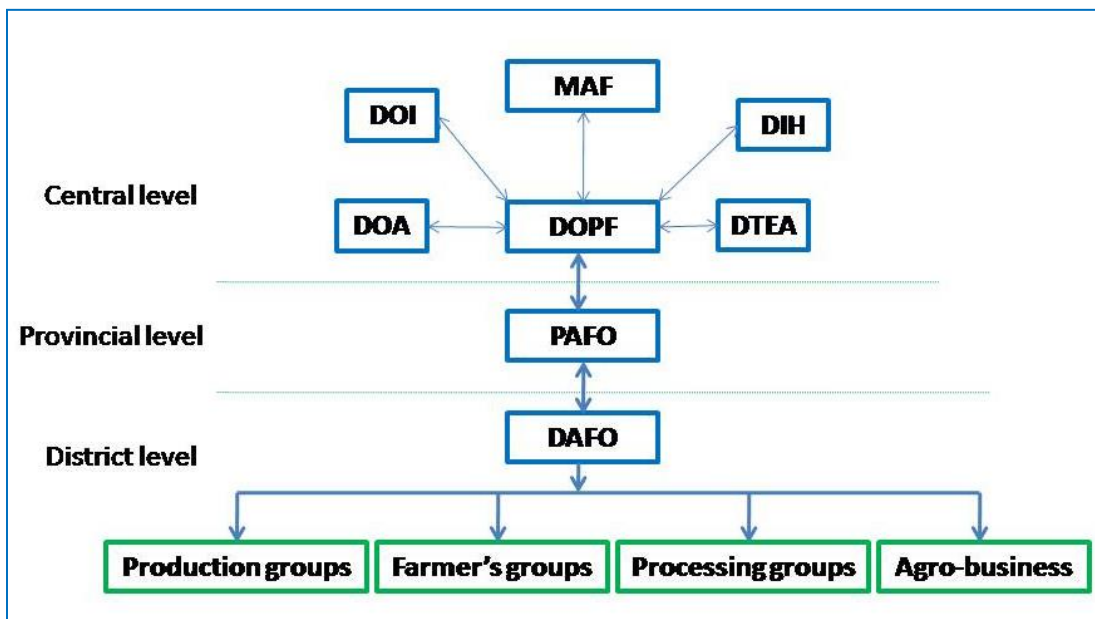
(vii) ແຜນການຍົກຍ້າຍຈັດສັນຈະໄດ້ມີການປັບປຸງ.

10.0 ການຈັດສັນການຈັດຕັ້ງຈັງປະຕິບັດໂຄງການ

ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ

224. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະໄດ້ປະຕິບັດຕາມການຈັດສັນຕໍ່ໄປນີ້. ອົງກອນບໍລິຫານໂຄງການແມ່ນກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ແລະ ຫ້າແຂວງຂອງໂຄງການ. ລະດັບສູນກາງ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແມ່ນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບລວມກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ຄວາມມີປະສິດທິພາບ, ປະສານງານກັບກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງກະຊວງການເງິນ ແລະ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ຂະບວນການອຸນມັດໂຄງການ ຫຼື ອຳວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ, ປັບປຸງການຖອດຖອນງົບປະມານ, ປັບປຸງປະສິດທິພາບໃນການນຳໃຊ້ເງິນ IDA.

ຮູບສະແດງ 12 ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງກົມກອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສໍາລັບໂຄງການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າສໍາລັບວຽກປ້ອງການສິ່ງແວດລ້ອມ

225. ໂຄງການຜະລິດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າແມ່ນໂຄງການຮ່ວມກັນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະຫວ່າງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ກັບກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເປັນສູນກາງໃນການປະສານງານກັບພາກສ່ວນຕ່າງໆ ແລະ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

ກະຊວງ ກປ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຂອງໂຄງການເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ສຸມໃສ່ອົງປະກອບ A, C ແລະ ປະສານງານ ກັບແຕ່ລະອົງປະກອບ, ເຮັດວຽກກັບກຸ່ມຜະລິດ ແລະ ຊາວກະສິກອນ, ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງລະດັບໄຮ່ນາ, ອຳນວຍ ຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຜະລິດ ແລະ ເຄື່ອງຈັກຮັບໃຊ້ການຜະລິດ.

227. ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ- ອີງຕາມຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃຫ້ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນເປັນຜູ້ປະສານກັບບັນດາກົມວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຕິດຕາມກິດຈະກຳຂອງໂຄງການແຕ່ລະວັນ ແລະ ລາຍງານຜົນ. ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການພາຍໃຕ້ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນຈະໄດ້ເຮັດວຽກຢ່າງໄດ້ຊັດກັບທີ່ປຶກສາພາຍໃນ ແລະ ສາກົນໃນການກະກຽມກອບການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ, ດຳເນີນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື, ໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະ ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດເຂົ້າໃຈ ແລະ ປະຕິບັດຕາມນະໂຍບາຍປ້ອງກັນ ແລະ ນຳພາກົມວິຊາການຕ່າງໆ ຕິດຕາມກິດຈະກຳຂອງ ໂຄງການ.

228. ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນ- ອີງຕາມຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກົມດັ່ງກ່າວມີຄວາມ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບການຜະລິດ ແລະ ສິ່ງນຳເຂົ້າໃນການຜະລິດ, ລວມທັງການຜະລິດພືດ, ຂອບເຂດ ການຜະລິດ, ແນວພັນ ແລະ ແຫຼ່ງຜະລິດແນວພັນ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຕິດຕາມ ແລະ ການກວດກາເຄື່ອງມືການນຳ ເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ, ເປັນຕົ້ນ ແນວພັນພືດ, ຝຸ່ນວິທະຍາສາດ, ຝຸ່ນອິນຊີ, ການນຳໃຊ້ສານເຄມີສຳລັບພືດ, ຢາປາບສັດຕູ ພືດ, ຢາຂ້າຫຍ້າໃຫ້ນອນຢູ່ໃນມາດຕະການຄວບຄຸມ, ລະບຽບ, ກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ສ້າງຜົນກະທົບທາງລົບໃຫ້ແກ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ສ້າງລະບົບ ແລະ ພັດທະນາລະບົບເຮັດກະສິກຳສະອາດໃຫ້ນອນຢູ່ໃນກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບ ຫຼັກການພ້ອມດຽວກັນກັບຖືກຕ້ອງກັບສົນທິສັນຍາລະຫວ່າງປະເທດ ແລະ ກົດໝາຍສາກົນທີ່ ສປປ ລາວໄດ້ລົງນາມ ແລະ ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ. ພັດທະນາລະບົບການປ້ອງກັນພືດໂດຍຜ່ານການລົງສຳຫຼວດ, ຈຳແນກ, ສຶກສາ, ວິເຄາະ, ສ້າງແຜນຄວບ ຄຸມ, ພະຍາກອນ, ແລະ ການຈັດການ, ການຄັດເລືອກ ແລະ ສ້າງຕັ້ງເຄືອຄ່າຍການປ້ອງກັນພືດທົ່ວປະເທດ, ພັດທະນາ ກະສິກຳສະອາດ, ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທັນສະໄໝເຂົ້າໃນການເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ.

229. ກົມຊົນລະປະທານ- ໂດຍລວມຈະໄດ້ສຸມໃສ່ການກໍ່ສ້າງສ້ອມແປງລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ ກຸ່ມຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ແນະນຳການນຳໃຊ້ນ້ຳໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມສຳລັບພືດນຳໄປໃຊ້ໄດ້. ໃນການສຶກສາການນຳໃຊ້ນ້ຳ ຊົນລະປະທານ, ການສຳຫຼວດ ແລະ ອອກແບບ ແລະ ໄດ້ມີການພັດທະນາ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການລະບາຍ, ການປ້ອງກັນນ້ຳ ຖ້ວມ, ຫຼຸດຜ່ອນໄພແຫ້ງແລ້ງພາຍໃນປະເທດ. ຕໍ່ກັບການຕິດຕາມ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະຂໍ້ມູນຂອງລະບົບ ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍໃນຂອບເຂດຜະລິດກະສິກຳພາຍໃນປະເທດ, ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການສຶກສາມີປະສິດທິ ພາບ ແລະ ມີຄວາມກ້າວໜ້າ, ການສຳຫຼວດ, ອອກແບບ ແລະ ກໍ່ສ້າງ. ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນການກໍ່ສ້າງ, ການຟື້ນຟູລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍທຸກປະເພດ ແລະ ທຸກຂະໜາດໃຫ້ມີມາດຕະຖານລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ຮັບປະກັນວ່າການນຳໃຊ້ນ້ຳເຂົ້າໃນການຜະລິດໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ.

230. DTEA ກົມວິຊາການຮັບຜິດຊອບການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກ, ເຄື່ອງມື, ວິທີການທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າໃນການ ເກັບກູ້ຜົນຜະລິດ ແລະ ການເພາະພັນໃນຂອບເຂດທີ່ມີທ່າແຮງທີ່ສາສາດເພີ່ມການຜະລິດໃຫ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າໃນການ ສົ່ງເສີມການຜະລິດ, ປັບປຸງຄຸນນະພາບການຜະລິດ, ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ. ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ແລະ ລະບົບບໍລິການ

, ພ້ອມກັບເຕັກນິກການຜະລິດກະສິກໍາ, ການຕະຫຼາດ, ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ. ສົ່ງເສີມການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ນອນໃນບັນຍາກາດທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ສົ່ງເສີມໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ, ຫຼື ບໍລິການໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຜະລິດ, ການນໍາໃຊ້ເຕັກນິກວິທະຍາສາດ, ເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ຝຶກອົບຮົມເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ໃນວິຊາຕ່າງໆ. ການຄຸ້ມຄອງ, ການຕິດຕາມ, ແລະ ການສົ່ງເສີມກິດຈະກຳໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຜະລິດ, ຜູ້ດຳເນີນທຸລະກິດກະສິກໍາ, ກະສິກອນໂດຍອີງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ.

231. ກະຊວງອຸດສະຫາກໍາ ແລະ ການຄ້າ. ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນການການດຳເນີນການກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວພັນພາຍໃຕ້ອົງປະກອບ B. (ຍົກສູງຜະລິດໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ) ເປັນຕົ້ນການສ້າງຄູ່ຮ່ວມການຜະລິດລະຫວ່າງຜູ້ເກັບຊື້ຜົນຜະລິດ ແລະ ອົງກອນຊາວກະສິກອນ ແລະ ຫົນລົມທົບສຳລັບຜູ້ເກັບຊື້ ແລະ ກຸ່ມຊາວກະສິກອນເພື່ອລົງທຶນໃນການປັບປຸງໂຄງສ້າງການຜະລິດ, ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເຂົ້າໃນການຜະລິດ, ເຄື່ອງອົບ, ແລະ ສາງເກັບມ້ຽນ ແລະ ຫ້ອງຮັກສາອຸ່ນຫະພູມ, ບ່ອນຫໍຫຸ້ມຜັກ. ດັ່ງນັ້ນ, ກະຊວງອຸດສະຫາກໍາ ແລະ ການຄ້າໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງກົມແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມືເປັນຜູ້ປະສານງານກັບກົມວິຊາການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ກົມອຸດສະຫາກໍາ ແລະ ຫັດຖະກຳເຮັດວຽກຮ່ວມກັບກຸ່ມໂຮງສີ, ຂະບວນການແປຮູບລວມມີ ເຮືອນໂຮງຫໍຫຸ້ມພະລິດຕະພັນເພື່ອຮັບປະກັນວ່ານອນໃນມາດຕະຖານ GMP ແລະ ບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບ. ກົມການຄ້າພາຍໃນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການການປັບປຸງຕະຫຼາດທ້ອງຖິ່ນ, ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ໄດ້ມາດຕະຖານ.

232. ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເປັນຜູ້ນຳໃນການການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນລະດັບແຂວງໃນການແນະນຳ ທີ່ປຶກສາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນການດຳເນີນການການຄັດເລືອກ, ທົບທວນ, ອະນຸມັດແຜນໂຄງການຍ່ອຍ, ຕິດຕາມໃຫ້ນອນໃນເງື່ອນໄຂການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ສຳລັບແຜນສະເໜີໂຄງການຍ່ອຍທີ່ຕ້ອງການການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ, ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຈະປະສານກັບພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເປັນຜູ້ຕັ້ງຂອບເວລາ ແລະ ຂັ້ນຕອນອະນຸມັດເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໂຄງການຍ່ອຍທີ່ສະເໜີໃຫ້ສຳເລັດຕາມເວລາທີ່ໂຄງການກຳນົດໄວ້. ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ພ້ອມດ້ວຍໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ທີ່ປຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະໄດ້ມີກອງປະຊຸມຮ່ວມກັບພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນປົກກະຕິເປັນຕົ້ນ DOSMEP ໄດ້ຮັບຄຳຕຳນິຕິຊົມຖ້າຫາກມີການແນະນຳໃນການສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ຫຼື ມີຜູ້ສະເໜີເກີດຂຶ້ນເນື່ອງຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ.

233. ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການລະດັບເມືອງ ແລະ ແນະນຳໃຫ້ທີ່ປຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບໂຄງການໃນການຄັດເລືອກ, ທົບທວນ ແລະ ອະນຸມັດແຜນໂຄງການຍ່ອຍ, ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍທີ່ສະເໜີເຊິ່ງຕ້ອງການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ, ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຈະໄດ້ປະສານກັບພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເປັນຜູ້ຕັ້ງຂອບເວລາ ແລະ ຂັ້ນຕອນອະນຸມັດເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໂຄງການຍ່ອຍທີ່ສະເໜີໃຫ້ສຳເລັດຕາມເວລາທີ່ໂຄງການກຳນົດໄວ້. ພະແນກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ພ້ອມດ້ວຍໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ທີ່ປຶກສາ

ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະໄດ້ມີກອງປະຊຸມຮ່ວມກັບພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນປົກກະຕິ.

234. ທີ່ປຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຈະເຮັດວຽກຢ່າງໄດ້ຊື່ດກັບໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃນການສະໜອງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ອົງປະກອບໂຄງການໃນການກະກຽມແຜນສະເໜີໂຄງການຍ່ອຍ, ດຳເນີນການຄັດເລືອກສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ກະກຽມເຄື່ອງມືປ້ອງກັນ. ທີ່ປຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະໄດ້ແນະນຳ ແລະ ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ECOP.

235. ໜ່ວຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈະປະສານງານ ແລະ ສະໜອງທາງດ້ານເຕັກນິກໃຫ້ ທີ່ປຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຮັບປະກັນວ່າການປ້ອງກັນນອນຢູ່ໃນມາດຕະການ. ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈະປະສານງານກັບອົງກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຕົ້ນກົມສິ່ງເສີມກະສິກຳ, ກົມຊົນລະປະທານໃນການສະໜອງວິທີເຮັດກະສິກຳທີ່ດີໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ/ອົງປະກອບຂອງໂຄງການ. ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈະແນະນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ECOP ແລະ ຕິດຕໍ່ຫາຫ້ອງທົດລອງໃນການຕິດຕາມ ລວມທັງ ທົດລອງ ແລະ ລາຍງານ. ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈະປະສານທາງພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນການກຳນົດຖ້າຫາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການບັນລຸເປົ້າໝາຍໃນຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ, ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ECOP ແລະ ພົວພັນຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານສັງຄົມ. ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈະເປັນຜູ້ຕິດຕາມຢູ່ພາກສະໜາມໃນຊ່ວງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອຢືນຢັນ ວ່າໄດ້ມີການນຳໃຊ້ ECOP ຢ່າງເໝາະສົມ.

11.0 ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ພາກສ່ວນຕິດຕາມອິດສະລະ

236. ກົມແຜນການ ແລະ ການເງິນຈະໄດ້ວ່າຈ້າງອົງການຕິດຕາມເອກະລາດໃນການດຳເນີນການຕິດຕາມປົກກະຕິ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນກິດຈະກຳຂອງໂຄງການຢ່າງເສລີ. ການປະເມີນຈະໄດ້ດຳເນີນໄປຕາມຂອບໜ້າວຽກທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດສຳລັບວິຊາການ ແລະ ອົງປະກອບການປ້ອງກັນ, ແຜນອະນຸມັດ, ລວມມີການອອກແບບລະອຽດ, ການຈັດສັນງົບປະມານ, ການຈັດຊື້ຈັດຈ້າງ, ສັນຍາການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການເບີກຈ່າຍ.

237. ພາກສ່ວນຜູ້ຕິດຕາມທີສາມຈະໄດ້ປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍປ້ອງກັນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມເຄື່ອງມືປ້ອງກັນຕ່າງໆ, ລວມທັງແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ, ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິ່ງແວດລ້ອມ, ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ/ຂອບເຂດນະໂຍບາຍການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ຊົດເຊີຍຜົນກະທົບ, ແຜນພັດທະນາຊຸມເຜົ່າ/ນະໂຍບາຍການມີສ່ວນຂອງຊຸມເຜົ່າ ແລະ ແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບົດບາດຍິງຊາຍ.

ຕາຕະລາງ 21 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ລະອົງປະກອບ

ອົງປະກອບ/ອົງປະກອບຍ່ອຍ	ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ	ອົງກອນສະໜັບສະໜູນ
ປັບປຸງປະສິດທິພາບການຜະລິດ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ	NAFRI, DOA, DAEC, PAFO DOA, DAEC, DALaM, PAFO	ກົມວິຊາການຕ່າງໆຂອງກະຊວງ ກປ.

A1 ປັບປຸງແນວພັນ ແລະ ຮັບຮອງຄຸນ ນະພາບແນວພັນ A2 ສົ່ງເສີມຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ A3 ສະໜອງການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງ ລ່າງ A4 ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຂົນສົ່ງ ການບໍລິການ	DOI, PAFO DAEC, DaLaM, DOPC, PAFO	
ສົ່ງເສີມຜະລິດໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ B1 ກໍ່ສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນການເພີ່ມມູນຄ່າສິນຄ້າ B2 ເຊື່ອມໂຍງຊາວກະສິກອນເຂົ້າເຖິງ ຕະຫຼາດ B3 ປັບປຸງສິ່ງແວດລ້ອມ	PAFO/PICO DAEC, DOSMEP, DTD, DTP, PAFO, PICO DOA, DOIH, DIMEX, DTP	ກົມວິຊາການຕ່າງໆຂອງກະຊວງກະສິ ກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງອຸດສາຫະ ກຳ ແລະ ການຄ້າ,
ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ C1 ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການ C2 ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນ ຜົນ	DOPC (MAF), DPC (MOIC), PAFO	ກົມວິຊາການຕ່າງໆຂອງກະຊວງກະສິ ກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງອຸດສາຫະ ກຳ ແລະ ການຄ້າ

ໝາຍເຫດ: ອົງກອນຮັບຜິດຊອບຫຼັກແມ່ນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຕັດສິນໃຈໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ; ອົງກອນສະນັບສະໜູນແມ່ນສະໜອງການແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ປະສານຮ່ວມໃນເວລາຈຳເປັນ ແຕ່ບໍ່ມີອຳນາດໃນການອະນຸມັດການຈັດຕັ້ງໂຄງການ.

ການນຳເອົາຂອບເຂດຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມເຂົ້າກັບປຶ້ມຄູ່ມືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ

238. ສຳການວາງແຜນທີ່ລາບລື້ນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ສະດວກ ແລະ ການນຳແນະນຳທີ່ດີ, ຄູ່ມືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈະໄດ້ມີການກະກຽມກ່ອນເລີ່ມໂຄງການ. ຄູ່ມືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈະປະກອບມີສ່ວນຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ/ວິທີການ, ການຊົດເຊີຍ ແລະ ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ແຜນຊົນເຜົາສ່ວນໜ້ອຍ. ພາກສ່ວນນີ້ຈະໄດ້ເຊື່ອມກັບ (i) ການຄັດເລືອກໂຄງການຍ່ອຍ (ii) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຫຼຸດຜ່ອນທີ່ເໝາະສົມ ຫຼື ນຳໃຊ້ ECOP; (iii) ການທົດສອບແບບສອບຖາມການປ້ອງກັນໃນລະດັບໂຄງການຍ່ອຍທີ່ພາກສະໜາມ (iv) ພັດທະນາເຄື່ອງມືສະໜັບສະໜູນ/ຂໍ້ແນະນຳ (v) ລາຍລະອຽດໃນການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນການປ້ອງກັນ (vi) ໃຫ້ນິຍາມ ແລະ ບົດບາດຂອງພາກສ່ວນກວດສອບ. ທີ່ປຶກສາຮັບຜິດຊອບໃນການກະກຽມກອບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໃຫ້ຮັບປະກັນວ່າຂອບເຂດຕ່າງໆທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນນອນໃນຄູ່ມືການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

12.0 ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ

12.1 ການປະເມີນຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນ

239. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກອບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມມີປະສິດທິພາບຈະຕ້ອງການມີຄວາມພ້ອມທາງດ້ານວິຊາການຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດໂດຍອີງຕາມສະຖາບັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການພ້ອມສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ. ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈບັນຫາ ແລະ ຄຸນຄ່າສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມພ້ອມທັງເຂົ້າໃນໃນການຄົ້ນຄວ້າຕົວຊີ້ວັດເຫຼົ່ານັ້ນ. ພ້ອມທັງຮັບຮູ້ທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ເຊັ່ນວ່າກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (2013) ເປັນພື້ນຖານ, ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີຄວາມສາມາດໃນການຮັບຮູ້ຜູ້ມີສ່ວນກັບໂຄງການໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບເມືອງໃນການຕິດຕາມ, ຫຼຸດຜ່ອນ, ແລະ ຄຸ້ມຄອງການລັກສະນະສິ່ງແວດລ້ອມຂອງການພັດທະນາໂຄງການ.

240. ຄວາມເຂົ້າໃຈລະອຽດກ່ຽວກັບກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ESMF ຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຍ່ອຍຂອງໂຄງການ LACP. ນີ້ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນການສະໜັບສະໜູນທຶນງານຂອງໂຄງການ ແລະ ບົດບາດຂອງເຂົາເຈົ້າໃນການແນະນຳ, ການຕິດຕາມ, ການປະເມີນພ້ອມທັງລາຍງານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງກິດຈະກຳໂຄງການ.

241. ໃນລະຫວ່າງການກະກຽມ ESMF, ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງພະນັກງານລະດັບສູນກາງ ແລະ ລະດັບແຂວງໄດ້ມີການປະເມີນ. ມີພະນັກງານພຽງສອງສາມທ່ານໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປ້ອງກັນ. ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ESMF ແລະ ການນຳໃຊ້, ການສະນັບສະໜູນຂອງທີ່ປຶກສາໃຫ້ມີເພີ່ມເຕີມໃນລະດັບແຂວງ ແລະ ດັບສູນກາງໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຈະໄດ້ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາຄວາມເຂັ້ມແຂງກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການຕ່າງໆ.

12.2 ຄວາມຕ້ອງການຊັບພະຍາກອນມະນຸດ

242. ຄວາມອາດສາມາດຂອງມະນຸດເປັນອຸປະສັກຕໍ່ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ESMF ແມ່ນແບ່ງເປັນສອງປະເພດ:

- ຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານວິຊາການຕ່າງໆຂອງພະນັກງານທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ
- ຈຳນວນພະນັກງານຍັງມີນ້ອຍ

243. ຄວາມຕ້ອງການພະນັກງານເຂົ້າເຮັດວຽກທີ່ເໝາະສົມພົບວ່າມີຂໍ້ຈຳກັດໃນປະຈຸບັນຕໍ່ກັບການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມພາຍໃນສະຖາບັນ, ໂດຍສະເພາະໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ. ພະນັກງານພາຍໃນກົມຕ່າງໆໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງພະນັກງານໃຫ້ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ. ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ຫຼັກການພື້ນຖານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຍັງຈຳກັດ, ການຄັດເລືອກໂຄງການ, ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ, ການຕິດຕາມກວດກາ ແມ່ນຍັງມີຂອບເຂດຈຳກັດພາຍໃນສະຖາບັນຕ່າງໆ. ໃນຫຼາຍສະຖາບັນ, ພະນັກງານໄດ້

ຮັບການຝຶກອົບຮົມຫົວຂໍ້ສະເພາະກ່ຽວກັບກິດຈະກຳ ກໍລະນີມີການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບກິດຈະກຳຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານ
ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.

12.3 ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດ

244. ການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານອົງກອນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນການການວາງແຜນ. ພະນັກງານ
ເຂົ້າໃໝ່ຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນເນື່ອງຈາກວ່າເຕັກໂນໂລຢີໃນການອອກແບບ, ການ
ກໍ່ສ້າງ ແລະ ການກວດກາແມ່ນມີການປ່ຽນແປງຕະຫຼອດເວລາ, ເຖິງແມ່ນວ່າພະນັກງານຜູ້ທີ່ມີປະສົບການ ແລະ ເປັນ
ມີອາຊີບຍັງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການສຶກສາເອົາເຕັກນິກອັນໃໝ່ ແລະ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມນຳໃຊ້. ລະດັບຂອງການຝຶກ
ອົບຮົມ ແລະ ການສຶກສາທຸກໆ ລະດັບສາມາດວ່າຈ້າງໃຫ້ພະນັກງານຂອງພວກເຂົາໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃນສາຂາວິຊາ
ສະເພາະຂອງເຂົາເຈົ້າ.

245. ການສ້າງຈິດສຳນຶກ, ການຝຶກອົບຮົມ ແມ່ນຈຳເປັນສຳລັບສະຖາບັນຕໍ່ໄປນີ້:

- NAFRI, DOA, DAEC, PAFO
- DOA, DAEC, DALaM, PAFO
- DOI, PAFO
- DAEC, DaLaM, DOPC, PAFO
- ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂັ້ນຊຸມຊົນ ຕົວຢ່າງ ສະຫາພັນແມ່ຍິງ, ຊາວຊຸ່ມ, ຜູ້ນຳຊົນເຜົ່າ
- ຜູ້ຈັດການບໍລິສັດຮັບເໝົາ ແລະ ພະນັກງານ
- ຜູ້ປະກອບການເອກະຊົນ ເຈົ້າຂອງໂຮງສີ.

246. ການຝຶກອົບຮົມພົວພັນກັບ:

- ຂະບວນການຄັດເລືອກທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ການນຳໃຊ້ແບບຟອມຄັດເລືອກ ESMF/ລາຍ
ງານກວດກາ.
 - ຂະບວນການຄັດເລືອກ
 - ປະເມີນປະເພດສິ່ງແວດລ້ອມ
 - ເຫດຜົນການນຳໃຊ້ລາຍການກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
 - ຄວາມສຳຄັນໃນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແຕ່ລະຄົວເຮືອນໃນການຄັດ
ເລືອກ ແລະ ຂະບວນການວາງແຜນ.
 - ການຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ESMF
- ນະໂຍບາຍການປ້ອງກັນ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຂະແໜງການ
 - ທົບທວນ ແລະ ປຶກສາຫາລືນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂັ້ນຕອນ, ລະບຽບຫຼັກການ
 - ທົບທວນ ແລະ ປຶກສາຫາລືນະໂຍບາຍປົກປ້ອງຂອງທະນາຄານໂລກ.
- ການຄັດເລືອກຫົວຂໍ້ການປົກປັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ.

- ມົນລະພິດນ້ຳ, ອາກາດ, ດິນ
- ຄວາມປອດໄພສຸຂະພາບ
- ການຈັດການຂອງເສຍ ແລະ ມັງນັດ
- ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ
- ການຄັດເລືອກວິສະຫາກິດຂະໜາດໜ້ອຍ, ກາງ
- GAP, IPM ແລະ ແຜນການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດ

247. ການຄັດເລືອກຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມຄວນໄດ້ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບທຳແຮງ ຫຼື ເອກະສານຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມເປັນເປັນບຸລິມະສິດໃນການໃຫ້ກູ້ຢືມ. ຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ພະນັກງານເຂົ້າໃຈຕໍ່ມາດຕະຖານການຜະລິດສະອາດ ແລະ ປັບປຸງຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມເຊິ່ງຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ (ຕົວຢ່າງ ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ພະລັງງານໜ້ອຍລົງ, ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີສິ່ງເສດເຫຼືອໜ້ອຍ) ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມຕ່າງໆ. ຊ່ຽວຊານທາງດ້ານປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມຂອງທະນາຄານໂລກຈະຊ່ວຍແນະນຳເປັນບາງຊ່ວງ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມພົວພັນກັບການຄັດເລືອກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຄວາມສ່ຽງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃນການປະເມີນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.
248. ຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ, ການພັດທະນາທາງດ້ານຄວາມອາດສາມາດແມ່ນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປະເມີນ ແລະ ສ້າງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ມີການອອກແບບເພີ່ມເຕີມອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງແຕ່ລະໜ້າວຽກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

13.0 ມູນຄ່າ ແລະ ງົບປະມານ

13.1 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ESMF

249. ລາຍລະອຽດທາງດ້ານວິຊາການຂອງໂຄງການຍ່ອຍບໍ່ທັນໄດ້ຄັດເລືອກລະອຽດເທື່ອກ່ຽວກັບການລົງທຶນແຕ່ລະໂຄງການ, ການປະເມີນແບບມອບເໝົາເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາວ່າການສຶກສາສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ, ECOP ເຊິ່ງຈະໄດ້ກະກຽມພ້ອມທັງມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຕິດຕາມ ESMF. ຕາຕະລາງສະແດງມູນຄ່າປະມານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການປັບປຸງແຜນສະເໜີໂຄງການຍ່ອຍທີ່ຂະໄດ້ຄັດເລືອກໃນລະຍະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

ກິດຈະກຳ	ງົບປະມານ
ກວດກາເຂື່ອນໃນການຟື້ນຟູລະບົບຊົນລະປະທານໃນ ລຸ່ມ 5 ເຂື່ອນ	\$30,000/ໂຄງການ
ກະກຽມ IEE/ECOP	\$70,000/ໂຄງການ
ງົບປະມານສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຕ່ລະ ESMF ແລະ ການຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ	\$25,000/ປີ
ຈັດຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ/ການຈັດຕັ້ງແຜນຄຸ້ມຄອງພືດ	\$10,000/ປີ

ຈັດຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບເຮັດກະສິກຳທີ່ດີ, ການອະນຸລັກດິນ, ການຈັດການນ້ຳ.	\$70,000/ປີ
ຈັດຝຶກອົບຮົມ 1 ວັນ ສະຫ້ອນທ່າແຮງຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ (ກອງປະຊຸມວິຊາການໂຄງການ)	\$5,000/ຄັ້ງ
ຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການ (ທີ່ປຶກສາຕ່າງປະເທດ)	\$50,000 ສຳລັບປີທຳອິດ

13.2 ແຜນການຕິດຕາມ

250. ແຜນການຕິດຕາມຈະໄດ້ສຸມໃສ່ຕົວຊີ້ວັດຂອງຜົນກະທົບທາງລົບໂດຍການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ, ໂດຍສະເພາະຄຸນນະພາບຂອງນ້ຳທີ່ຢູ່ລຸ່ມລະບົບຊົນລະປະທານ, ຄຸນນະພາບນ້ຳໃນບໍ່ນ້ຳສ້າງສາທາລະນະ. ການປະເມີນງົບປະມານຕິດຕາມປະຈຳປີປະມານ US\$20,000/ລະບົບ. ຕົວຊີ້ວັດທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຈະໄດ້ດຳເນີນໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເຊິ່ງແຜນການຕິດຕາມຈະໄດ້ມີການກະກຽມຢ່າງລະອຽດເພາະສົມ, ກຳນົດບ່ອນຕິດຕາມ ແລະ ໄລຍະເວລາການລົງຕິດຕາມ, ລາຍການຕິດຕາມ ແລະ ກວດສອບ. ຈັດຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການຕິດ ECOP ໂດຍໄດ້ຮັບການແນະນຳຈາກຜູ້ຊ່ຽວຊານຂອງທະນາຄານ.
251. ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ທີ່ປຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະຊ່ວຍເຫຼືອຊາວນາໂດຍການແນະນຳ ແລະ ໃຫ້ການປຶກສາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ECOP ພ້ອມດ້ວຍການຕິດຕໍ່ພົວພັນທາງທົດລອງໃນການກວດກາ, ລວມທັງການທົດລອງ ແລະ ການລາຍງານ. ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈະຮ່ວມກັບພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເປັນຜູ້ກຳນົດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການບັນລຸຕາມເອກະສານຂອບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ແລະ ECOP ແລະ ພົວພັນກັບການປ້ອງກັນທາງດ້ານສັງຄົມ. ມາດຕະການເລົ່ານີ້ຈະໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນໂຄງການພາຍໃຕ້ຜູ້ໄດ້ຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ ແລະ ຜູ້ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດໂດຍກົງ.
252. ໜ່ວຍງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແລະ ທີ່ປຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຈະໄດ້ປຶກສາຫາລືຢ່າງໄດ້ຊິດກັບພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້/ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຈະໄດ້ລົງກວດກາພາກສະໜາມໃນຊ່ວງການການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເພື່ອຢັ້ງຢືນວ່າ ECOP ແລະ ເຄື່ອງມືປ້ອງກັນທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ຢ່າງເໝາະສົມ. ບົດລາຍງານການໃຫ້ການປຶກສາຄວບຄຸມເອົາບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມຄວນລວມມີບົດລາຍງານການລົງກວດພາກສະໜາມ: ສັງລວມເອົາບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ໄດ້ປະສົບບັນຫາ ຄວນໃຫ້ລາຍງານໃຫ້ທະນາຄານແຕ່ລະໄລຍະຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ທະນາຄານຈະໄດ້ທົບທວນບົດລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຊ່ວງການລົງເຮັດຂອງທີມງານທະນາຄານ.

14.0 ກົນໄກແກ້ໄຂຂໍ້ຮ້ອງທຸກ

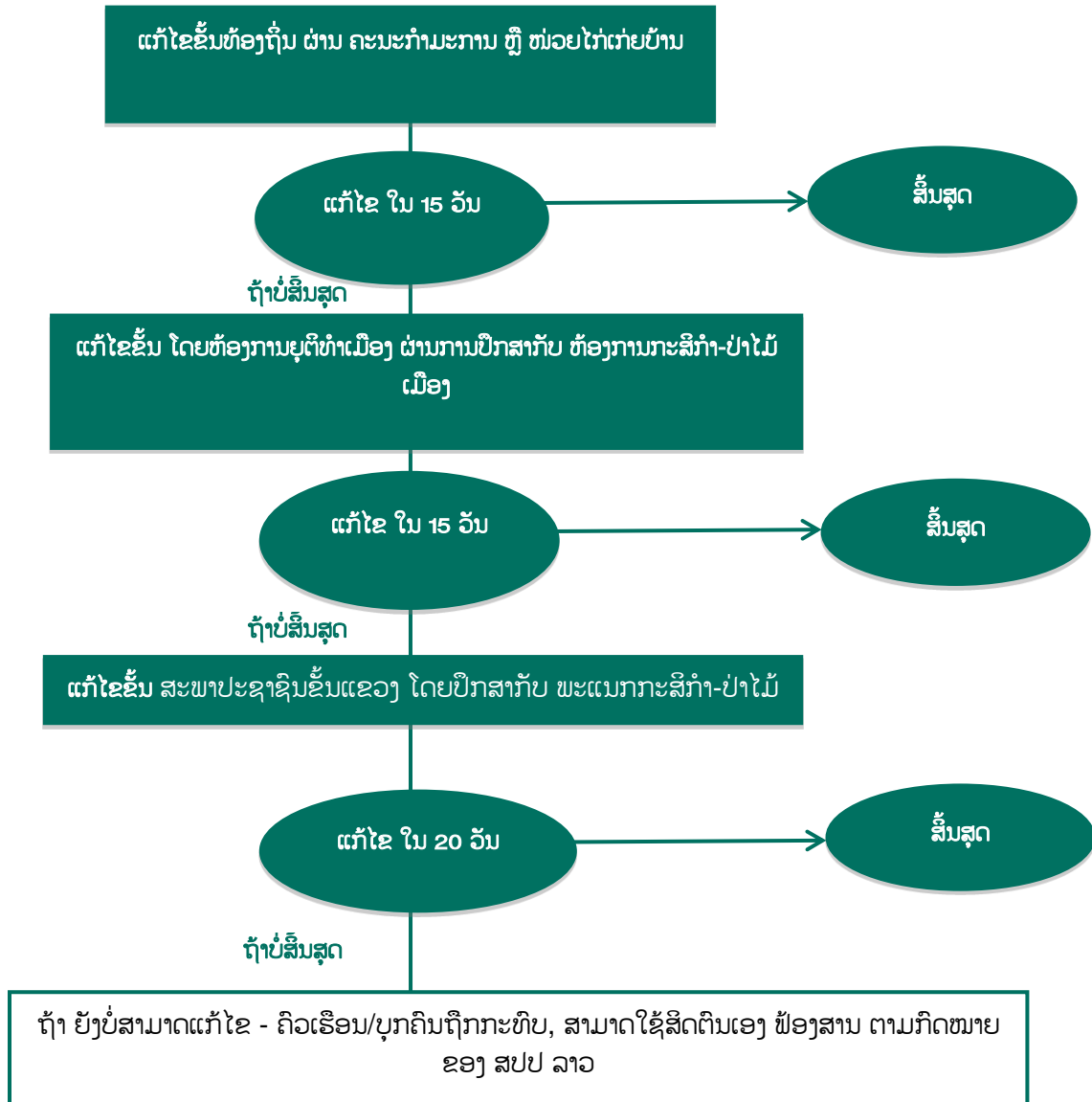
253. ສະຖາບັນ/ກົນໄກແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ (GRI/M) ແມ່ນພື້ນຖານສຳຄັນຂອງການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຄງການເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງ ຮັບຟັງຄວາມຄິດເຫັນ ຈາກຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ແກ້ໄຂການຮ້ອງທຸກຂອງຜູ້ຂັດຂ້ອງ ຕໍ່ກັບກິດຈະ

ກຳ ແລະ ການດຳເນີນງານຂອງທະນາຄານໂລກ. ກົນໄກນີ້ ຈະອີງໃສ່ ລະບຽບຫຼັກການຂອງທະນາຄານໂລກ ແລະ ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດ ແມ່ນອີງໃສ່ກົນໄກການຮ້ອງທຸກ ຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ຍົກຂຶ້ນ ລະຫວ່າງເຈົ້າຂອງ ໂຄງການ ແລະ ຜູ້ຢູ່ອາໄສຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ, ໂດຍສະເພາະ ຜູ້ຖືກກະທົບຍ້ອນໂຄງການ.

254. ປະຊາຊົນຜູ້ຖືກກະທົບ (ຈາກກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ຫຼື ປະຊາຊົນລາວ) ຮ່ວມນຳໃຊ້ ສະຖາບັນ/ກົນໄກແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ ອັນ ດຽວກັນ.
255. ດຳເນີນການປຶກສາຫາລື ກັບປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ (ລວມທັງສະມາຊິກ ຂອງກຸ່ມ/ຊຸມຊົນ-ຊົນເຜົ່າຖືກກະທົບ - ຖ້າມີ) ໃນຂະບວນການວາງແຜນການໂຄງການ ຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນຕົ້ນ. ກ່ອນເລີ່ມໂຄງການຍ່ອຍ, ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ຈະປຶກສາຫາລື ກັບ ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນຖືກກະທົບ ແລະ ໃຫ້ເຮັດເປັນເອກະສານ ກ່ຽວກັບຂະບວນການທັງໝົດ.
256. ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ສາມາດໄດ້ຮັບ ຄຳຮ້ອງທຸກ ແລະ ຄຳຂັດຂ້ອງ ຈາກປະຊາຊົນຖືກກະທົບ, ສ້າງກົນໄກແກ້ໄຂ ການຮ້ອງທຸກຢູ່ລະດັບບ້ານ, ເມືອງ ແລະ ແຂວງ ໂດຍອີງໃສ່ ໂຄງສ້າງທີ່ມີ ເຊິ່ງເລີ່ມຈາກ ຄະນະກຳມະການ ຫຼື ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍບ້ານ ທີ່ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນແລ້ວຢູ່ໃນທຸກບ້ານ, ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ ແລະ ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນ ແຂວງ, ພະແນກກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຂວງ. ຈະນຳໃຊ້ບັນດາ ອົງການແກ້ໄຂການຮ້ອງທຸກເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອົງການດັ່ງກ່າວ ດຳເນີນການແກ້ໄຂ ການຮ້ອງທຸກເຊິ່ງກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ. ອົງການດັ່ງກ່າວ ຮັບ, ປະເມີນ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ການແກ້ໄຂ ຄຳຮ້ອງທຸກ, ຄວາມບໍ່ພໍໃຈ, ຄວາມຂັດຂ້ອງ ຂອງຄົວເຮືອນຖືກກະທົບ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບ ກົດ ໝາຍ ວ່າດ້ວຍການ ແກ້ໄຂ ຄຳອຸທອນ (ສະບັບປີ 2015).
257. ສຳລັບໂຄງການຍ່ອຍ ຢູ່ບ່ອນທີ່ມີສະມາຊິກກຸ່ມຊົນເຜົ່າຖືກກະທົບ, ໜ່ວຍງານໄກ່ເກ່ຍ ຢູ່ລະດັບບ້ານ ຈະປະກອບ ດ້ວຍ ຜູ້ນຳຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ, ຫົວໜ້າໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍບ້ານ ຫຼື ຜູ້ອາວຸໂສ (ແນວໂຮມບ້ານ). ບັນດາ ອົງການແກ້ໄຂຄຳ ຮ້ອງທຸກເຫຼົ່ານີ້ ຈະເຮັດໜ້າທີ່ ເພື່ອຜັນປະໂຫຍດ ຂອງສະມາຊິກ ຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ໃນຊ່ວງຕະຫຼອດໄລຍະຂອງ ໂຄງການຍ່ອຍ ລວມທັງໄລຍະຄັ້ງປະກັນດ້ານເຕັກນິກ-ການເປ່ເພສເສຍຫາຍ (ຄັ້ງປະກັນການກໍ່ສ້າງໂຄງການຍ່ອຍ ນັບ ແຕ່ມື້ມອບ-ຮັບຈາກຜູ້ຮັບເໝົາກໍ່ສ້າງ).
258. ການຮ້ອງທຸກ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ອາດຈະມາຈາກປະຊາຊົນຖືກກະທົບທາງກົງ ຫຼື ທາງ ອ້ອມ (ລວມທັງ ປະຊາຊົນຖືກກະທົບ ຈາກກຸ່ມຊົນເຜົ່າ) ຈະຖືກແກ້ໄຂ ຜ່ານສະຖາບັນ/ກົນໄກແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ (GRIM) ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນແຜນສະແດງ ໃນໂຄງຮ່າງ 1 ຂ້າງລຸ່ມ.
259. ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມ, ຜູ້ຮ້ອງທຸກ ມີສິດຈະເວັ້ນຜ່ານຂັ້ນຕອນນີ້ ແລະ ສາມາດຮ້ອງທຸກໂດຍກົງໄປຍັງ ພະແນກ ກ- ປ ແຂວງ ຫຼື ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ ຕາມທີ່ກົດໝາຍລາວໄດ້ກຳນົດ. ໃນແຕ່ລະຂັ້ນ ຂອງຂະບວນການ ແກ້ໄຂຄຳ ຮ້ອງທຸກ ຕ້ອງເຮັດເປັນເອກະສານ ແລະ ບັນທຶກລົງໃນປຶ້ມບັນທຶກ ກ່ຽວກັບການປຶກສາຫາລື ແລະ ຜົນຮັບ ຂອງຜູ້ ຮ້ອງທຸກ. ຕ້ອງລາຍງານ ສະຖານະພາບ ຂອງການຮ້ອງທຸກ ທີ່ໄດ້ຍື່ນ ແລະ ການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ ເຖິງ ພະແນກ ກ-ປ ແຂວງເປັນລາຍເດືອນ. ເພື່ອຈະແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ ຂອງຜູ້ຖືກກະທົບ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ໄວ, ຕ້ອງໄດ້ ປະຕິບັດຕາມຂະບວນການດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ບາດກ້າວ 1: ຖ້າ ຄົວເຮືອນ/ບຸກຄົນຖືກກະທົບ ບໍ່ພໍໃຈ ກັບ ແຜນການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງປະແຜນການ, ຄົວເຮືອນ/ບຸກຄົນຖືກກະທົບ ສາມາດຕໍ່ວ່າປາກເປົ່າ ຫຼື ຂຽນເປັນຄໍາຮ້ອງ ເຖິງ ຄະນະກຳມະການ ຫຼື ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍບ້ານ, ຖ້າວ່າ ເປັນການຮ້ອງທຸກແບບປາກເປົ່າ - ຄະນະກຳມະການ ຫຼື ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍບ້ານ ເຮັດເປັນເອກະສານ. ຄະນະກຳມະການ ຫຼື ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍບ້ານ ຄວນແກ້ໄຂ ຄໍາຮ້ອງທຸກ ພາຍໃນ 2 ອາທິດ ຫຼື 15 ຕາມປະຕິຖິນ;
- ບາດກ້າວ 2: ຖ້າ ຄົວເຮືອນ/ບຸກຄົນຖືກກະທົບ ບໍ່ພໍໃຈ ກັບ ຜົນຮັບຂອງບາດກ້າວ 1, ຄົວເຮືອນ/ບຸກຄົນຖືກກະທົບ ສາມາດຍື່ນຄໍາຮ້ອງທຸກເຖິງ ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ ໂດຍຜ່ານ ຫ້ອງການກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ. ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ ຄວນຕັດສິນບັນຫາ ພາຍໃນ 2 ອາທິດ ຫຼື 15 ຕາມປະຕິຖິນ;
- ບາດກ້າວ 3: ຖ້າ ຄົວເຮືອນ/ບຸກຄົນຖືກກະທົບ ບໍ່ພໍໃຈ ກັບ ຜົນຮັບຂອງບາດກ້າວ 2, ຄົວເຮືອນ/ບຸກຄົນຖືກກະທົບ ສາມາດຍື່ນຄໍາຮ້ອງທຸກເຖິງ ສະພາປະຊາຊົນຂັ້ນແຂວງ ໂດຍຜ່ານ ພະແນກກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ແຂວງ. ອົງການໄກ່ເກ່ຍຝ່າຍບໍລິຫານ ຄວນຕັດສິນ ບັນຫາພາຍໃນ 20 ວັນ ຕາມປະຕິຖິນ
- ບາດກ້າວ 4: ຖ້າ ຄົວເຮືອນ/ບຸກຄົນຖືກກະທົບ ບໍ່ພໍໃຈ ກັບຜົນການຕັດສິນ ຂອງອົງການໄກ່ເກ່ຍຝ່າຍບໍລິຫານ, ຖ້າ ຄົວເຮືອນ/ບຸກຄົນຖືກກະທົບ ສາມາດພ້ອງສານ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ກົດລະບຽບຂອງ ສປປ ລາວ.

ຮູບສະແດງ 13 ຂະບວນການ ຂອງກົນໄກແກ້ໄຂການຮ້ອງທຸກ

260. ສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ສາມາດຮ້ອງທຸກ ຫຼື ຕໍ່ວ່າ ໃນບັນຫາການອອກແບບ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການທົດແທນຄືນ ແລະ ການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ຂອງໂຄງການຍ່ອຍ. ໃຫ້ສ້າງແບບຟອມການຮ້ອງທຸກ, ການຕໍ່ວ່າ ແລະ ປຶ້ມນ້ອຍ ອະທິບາຍກົນໄກ ເພື່ອແຈກຍາຍໃຫ້ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ເພື່ອນຳໃຊ້. ແຈ້ງໃຫ້ ສະມາຊິກຊຸມຊົນກຸ່ມຊົນເຜົ່າຢ່າງຈະແຈ້ງ ກ່ຽວກັບຊ່ອງທາງຮ້ອງທຸກ ແລະ ສະແດງຄວາມຂັດຂ້ອງ (ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໄວ້ຂ້າງເທິງ) ຢູ່ໃນກອງປະຊຸມຊຸມຊົນ ແລະ ຮູບແບບການສື່ສານອື່ນໆ ທີ່ສະດວກສຳລັບເຂົາເຈົ້າ. ຄວນນຳໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເຄື່ອງມື ສື່ສານ ໂຄສະນາ ຂ່າວສານ. ຄວນສ້າງເປັນເອກະສານຢ່າງດີ ຕໍ່ຄວາມຄິດເຫັນ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດສັນຍົກຍ້າຍ ເຊິ່ງສະໜອງໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງ/ປະຊາຊົນ ກ່ຽວຂ້ອງ. ອົງການແກ້ໄຂຄຳຮ້ອງທຸກ ໃນແຕ່ຂັ້ນ ຄວນພິຈາລະນາ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາ ໃຫ້ກົງກັບເວລາ.

15.0 ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ

15.1 ຄວາມຕ້ອງການໃນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື

261. ທະນາຄານໂລກຕ້ອງການໃຫ້ມີການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກໂຄງການ, ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍ. ການປຶກສາຫາລືນີ້ຄວນສະໜອງຂໍ້ມູນຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: (a) ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ (b) ຜົນການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (c) ການນຳສະເໜີບົດການສຶກສາຕ່າງໆທີ່ສະນັບໃຫ້ໂຄງການ. ຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໄດ້ມີການກະກຽມໂດຍຜ່ານຂະບວນການປຶກສາຫາລືທັງຢູ່ພາກສະໜາມ ແລະ ຂັ້ນສູນກາງ.

15.2 ການປຶກສາຫາລືລະດັບແຂວງ ແລະ ລະດັບບ້ານ

262. ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືໃນລະດັບແຂວງຈະໄດ້ດຳເນີນການ. ກອງປະຊຸມຈະໄດ້ສະເໜີຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນໃນເອກະສານກອບຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ESMF.

ຄວາມຕ້ອງການໃນການຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືລະດັບແຂວງ ແລະ ລະດັບບ້ານ

263. ທະນາຄານໂລກຕ້ອງການໃຫ້ຈັດກອງປະຊຸມກັບຊຸມຊົນ. ກອງປະຊຸມນີ້ຄວນສະໜອງຂໍ້ມູນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: (a) ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ (b) ຜົນການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (c) ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ຜົນຂອງການປຶກສາຫາລືໄດ້ສັງລວມໄວ້ໃນເອກະສານສະເພາະ, ລວມມີ CRPF, EGEF, ການປະເມີນທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ເອກະສານຂອບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ESMF.

264. ການປຶກສາຫາລືຜ່ານຊຸມຊົນໃນຊ່ວງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການແມ່ນເປັນວິທີການທີ່ດີເຊິ່ງສາມາດປັບໃຫ້ຮັບປະກັນວ່າທ່າແຮງທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບລົບ ແລະ ສ່ວນພວພັນໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂຢ່າງເໝາະສົມໃນຊ່ວງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືເພີ່ມເຕີມກັບຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ບັນດາຊົນເຜົ່າໃນກໍລະນີມີກິດຈະກຳທີ່ກວມເອົາເນື້ອທີ່ດິນ, ຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຊົ່ວຄາວເຊິ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຫາລາຍໄດ້/ການດຳລົງຊີວິດ/ການຜະລິດທາງດ້ານກະສິກຳຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນລວມທັງຊົນເຜົ່າ.

ສັງລວມຂະບວນການປຶກສາຫາລື

265. ກອງປະຊຸມສາທາລະນະເປັນອົງປະກອບທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຂອງໂຄງການຜະລິດກະສິກຳເປັນສິນຄ້າ ແລະ ມັນເປັນຈຸດສຳຄັນໃນການກະກຽມເອກະສານປ້ອງການຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

- ຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ (ESMF)
- ຂອບນະໂຍບາຍການຍົກຍ້າຍສັນສັນ ແລະ ຊົດເຊີຍ (CRPF)
- ນະໂຍບາຍການມີຂໍ້ຜູກມັດຂອງຊົນເຜົ່າ (EGEF) ແລະ
- ບົດລາຍງານການປະເມີນທາງດ້ານສັງຄົມ, ເຊິ່ງລວມມີການວິເຄາະບົດບາດຍິງ-ຊາຍເຂົ້າກັບການປະເມີນທາງດ້ານສັງຄົມ.

266. ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືຄວນຈັດສອງຄັ້ງໃນເດືອນ ກັນຍາ ແລະ ເດືອນຕຸລາ 2017 ກັບຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ກຸ່ມບ້ານເພື່ອ:

- ແຈ້ງໃຫ້ຄອບຄົວຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ມີທ່າແຮງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ
- ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ລວມມີຜູ້ຕ່າງໜ້າຂອງຊົນເຜົ່າໃນຂອບເຂດໂຄງການ.
- ຍືນຍັນການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ນຳຊຸມຊົນໂດຍກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ການຍືນຍັນຈາກກຸ່ມຊົນເຜົ່າແມ່ນເຮັດໂດຍພື້ນຖານຂອງການນຳສະເໜີທ່າແຮງທີ່ເກີດຜົນກະທົບ, ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ, ກິດຈະກຳຂອງໂຄງການ, ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

15.3 ຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງການປຶກສາຫາລືຜົນກະທົບສັງຄົມ

15.3.1 ຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງການປຶກສາຫາລື ຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

267. ອີງໃສ່ ຜົນກະທົບທີ່ເປັນໄປໄດ້ ຂອງໂຄງການ, ການປຶກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນໄດ້ສົ່ງຄວາມຄິດເຫັນກັບຄືນ.

15.3.2 ຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງການປຶກສາຫາລື ຜົນກະທົບທາງດ້ານສັງຄົມ

268. ອີງໃສ່ ຜົນກະທົບທີ່ເປັນໄປໄດ້ຂອງໂຄງການ, ການປຶກສາຫາລືກັບຊຸມຊົນໄດ້ສົ່ງຄວາມຄິດເຫັນກັບຄືນ.

- ຜົນກະທົບທີ່ເປັນໄປໄດ້ ຂອງໂຄງການ: ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕົກລົງວ່າ ໂຄງການມີຜົນກະທົບດ້ານດີ ແລະ ເຫັນດີກັບຜົນກະທົບດ້ານສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນຜົນດີ ດັ່ງທີ່ໄດ້ອະທິຍາຍ.
- ການຄອບຄອງທີ່ດິນ: ຄອງຊົນລະປະທານໃນເຂດໂຄງການ ຜ່ານດິນຊຸມຊົນ ແລະ ຄອງຊົນລະປະທານຂັ້ນສອງກະທົບດິນຄົວເຮືອນ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຄິດວ່າ ຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ໄດ້ຈາກການປັບປຸງຍົກລະດັບໂຄງການຊົນລະປະທານແມ່ນສຳຄັນກວ່າ ຜົນກະທົບຄອບຄອງທີ່ດິນ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຍືນຍັນວ່າ ຈະມອບດິນຖືກກະທົບຂອງດິນໃຫ້ໂຄງການ. ເມື່ອໄດ້ຮັບຟັງຫຼັກການທົດແທນຄືນຂອງໂຄງການ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຍືນຍັນວ່າ ຕົນເອງເຂົ້າໃຈ ແລະ ເຫັນດີກັບຫຼັກການເຂົ້າເຈົ້າສະນັບສະໜູນໂຄງການ
- ກົນໄກແກ້ໄຂການຮ້ອງທຸກ (GRM). ປະຊາຊົນ-ຊົນເຜົ່າສະເໜີຄຳຮ້ອງທຸກຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງບ້ານ. ບາງຄົນໄປພົບນາຍບ້ານຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ກ່ອນໄປພົບອົງການຈັດຕັ້ງບ້ານ.
- ການເຂົ້າຮ່ວມ. ຊຸກຍູ້ປະຊາຊົນ-ຊົນເຜົ່າໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳໂຄງການ ໂດຍກຳນົດກິດຈະກຳ ທີ່ເໝາະສົມກັບວັດທະນາທຳ ແລະ ການປູກຝັງຂອງເຂົາເຈົ້າ.
- ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ. ແມ່ຍິງກ່ຽວຂ້ອງກັບການປູກພືດ (ປູກ, ດຳ ແລະ ເກັບກູ້) ແລະ ລ້ຽງສັດ. ຜູ້ຊາຍເຮັດວຽກຫຼາຍກວ່າ ກັບເລື່ອງຄວບຄຸມສັດຕູພືດ ແລະ ການໃສ່ຝຸ່ນ ເຊິ່ງເປັນວຽກງານໜັກ. ຜູ້ຊາຍເປັນຜູ້ປະສານງານເອົານ້ຳ ກັບສະມາຊິກໃນກຸ່ມຜູ້ໃຊ້ນ້ຳ ເພື່ອຮັບປະກັນນ້ຳພຽງພໍຕໍ່ກັບພືດຂອງຕົນ
- ການສະໜັບສະໜູນຂອງຊຸມຊົນ. ດັ່ງທີ່ກ່າວເຖິງຜົນກະທົບດ້ານດີ ຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນໄປໄດ້; ຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການສຳຄັນກວ່າ ຜົນກະທົບດ້ານລົບທີ່ມີຈຳກັດ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທັງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ກຸ່ມລາວລຸ່ມ ຊື້ແຈ້ງການສະນັບສະໜູນຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ.

15.4 ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ

269. ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ: ອີງໃສ່ນະໂຍບາຍຂອງທະນາຄານໂລກ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງຂ່າວສານຂໍ້ມູນ, ຢູ່ພາຍໃນ ທ້ອງຖິ່ນ ບ່ອນທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ ຕ້ອງເປີດເຜີຍເອກະສານປົກປ້ອງສັງຄົມທັງໝົດ ລວມທັງ ການປະເມີນຜົນກະທົບ ສັງຄົມ, ກອບນະໂຍບາຍການທົດແທນ-ຍົກຍ້າຍຈັດສັນ, ກອບນະໂຍບາຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ (SA, CRPF, EGEF, ESMF) ໃຫ້ເປີດເຜີຍ ໃນຮູບແບບ, ເປັນພາສາທີ່ ເຂົ້າໃຈງ່າຍໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ, ລົງເວບໄຊ ຂອງທະນາຄານໂລກ (ພາສາລາວ ແລະ ອັງກິດ) ກ່ອນຄະນະ ພິຈາລະນາໂຄງການ.

270. ດັ່ງທີ່ກ່າວໄວ້ຂ້າງເທິງ ໄດ້ເຜີຍແຜ່ເອກະສານປົກປ້ອງສັງຄົມທັງໝົດ ລວມທັງການປະເມີນຜົນກະທົບສັງຄົມ, ກອບ ນະໂຍບາຍການທົດແທນ-ຍົກຍ້າຍຈັດສັນ, ກອບນະໂຍບາຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງ ສັງຄົມ-ສິ່ງແວດລ້ອມ (SA, CRPF, EGEF, ESMF) ຢູ່ລະດັບບ້ານໃນວັນທີ, ລົງເວບໄຊ ຂອງ ກະຊວງ ກປ , ທ້ອງການ ກ-ປ ແຂວງ ໃນວັນທີ ແລະ ລົງເວບໄຊ (ສະບັບພາສາອັງກິດ) ຂອງທະນາຄານໂລກ ວັນທີ ກ່ອນເລີ່ມໃຫ້ຄະນະພິຈາລະນາໂຄງການ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ